

Bank Pocztowy

Bank Pocztowy S.A.

Sprawozdanie finansowe
za rok zakończony
31 grudnia 2021 roku

Spis treści

Rachunek zysków i strat.....	3
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	4
Sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	5
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	6
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	7
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.....	8
1. Informacje ogólne	9
2. Identyfikacja i zatwierdzenie sprawozdania finansowego.....	9
3. Skład organów Banku	9
3.1 Skład Zarządu Banku	9
3.2 Skład Rady Nadzorczej Banku.....	10
4. Zasady rachunkowości.....	11
4.1. Podstawa sporządzania sprawozdania finansowego oraz oświadczenie o jego zgodności ze standardami rachunkowości.....	11
4.2. Profesjonalny osąd	13
4.3. Niepewność szacunków	14
4.4. Zmiana szacunków	21
4.5. Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości.....	21
5. Sprawozdawczość według segmentów operacyjnych	39
NOTY DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	42
6. Wynik z tytułu odsetek	42
7. Wynik z tytułu prowizji i opłat	43
8. Przychody z tytułu dywidend.....	45
9. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany.....	45
10. Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	45
11. Ogólne koszty administracyjne.....	46
12. Koszty świadczeń pracowniczych	46
13. Kwoty dotyczące leasingu ujęte w rachunku zysków i strat leasingobiorcy.....	47
14. Wynik z tytułu odpisów na straty kredytowe od aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	47
15. Wynik z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	48
16. Przychody i koszty operacyjne.....	49
17. Podatek dochodowy.....	49
18. Podział wyniku finansowego	52
NOTY DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	52
19. Kasa i środki w Banku Centralnym.....	52
20. Należności od innych banków	52
21. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	53
22. Instrumenty finansowe zabezpieczające	53
23. Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto).....	56
23.1. Kredyty i pożyczki udzielone klientom (według rodzaju).....	56
23.2 Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto) w podziale według terminów zapadalności	56
23.3 Kredyty i pożyczki udzielone klientom w podziale wg metody szacunku odpisu na oczekiwane straty kredytowe.....	57
23.4 Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	58
23.5 Kredyty i pożyczki udzielone klientom – transfery wartości bilansowej brutto między koszykami utraty wartości	60
24. Inwestycyjne aktywa finansowe	62
25. Rzeczowe aktywa trwałe	64

26.	Wartości niematerialne	67
27.	Pozostałe aktywa.....	68
28.	Zobowiązania wobec innych banków	69
29.	Zobowiązania wobec klientów	69
30.	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych.....	69
31.	Zobowiązania podporządkowane	70
32.	Rezerwy.....	70
33.	Pozostałe zobowiązania	73
33.1	Pozostałe zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	73
34.	Kapitały własne	74
34.1	Kapitał zakładowy.....	74
34.2	Kapitał zapasowy.....	74
34.3	Skumulowane inne całkowite dochody	74
34.4	Kapitały rezerwowe.....	76
	POZOSTAŁE NOTY	76
35.	Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych	76
36.	Pozabilansowe aktywa i zobowiązania warunkowe.....	79
37.	Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	81
38.	Sprzedaż pakietów wierzytelności	82
39.	Informacje o podmiotach powiązanych	82
40.	Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych	89
40.1	Instrumenty finansowe niewyceniane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej	89
40.2	Instrumenty finansowe wyceniane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej	92
41.	Struktura zatrudnienia	95
42.	Zdarzenia następujące po dniu bilansowym.....	95
43.	Informacje dotyczące firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdań finansowych	96
44.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem Banku.....	96
44.1	Ryzyko kredytowe	98
44.2	Ryzyko płynności	120
44.3	Ryzyko rynkowe.....	127
44.4	Ryzyko stopy procentowej	128
44.5	Ryzyko walutowe.....	133
44.6	Ryzyko operacyjne.....	139
45.	Zarządzanie kapitałem.....	140

Rachunek zysków i strat

Nota	okres		zmiana 2021/2020	
	od 01.01.2021 do 31.12.2021	od 01.01.2020 do 31.12.2020		
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	<u>6</u>	213 684	253 254	(39 570)
- obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej		213 684	253 254	(39 570)
Koszty z tytułu odsetek	<u>6</u>	(8 887)	(28 794)	19 907
Wynik z tytułu odsetek		204 797	224 460	(19 663)
Przychody z tytułu prowizji i opłat	<u>7</u>	94 222	86 724	7 498
Koszty z tytułu prowizji i opłat	<u>7</u>	(41 969)	(39 700)	(2 269)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		52 253	47 024	5 229
Przychody z tytułu dywidend	<u>8</u>	71	110	(39)
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	<u>9</u>	(1 973)	8 096	(10 069)
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	<u>10</u>	19 470	41 506	(22 036)
Ogólne koszty administracyjne:	<u>11</u>	(206 517)	(222 091)	15 574
- koszty pracownicze		(100 682)	(102 920)	2 238
- koszty rzeczowe, w tym		(69 876)	(81 693)	11 817
- koszty poniesione na rzecz BFG		(10 631)	(15 994)	5 363
- amortyzacja		(35 959)	(37 478)	1 519
Wynik z tytułu odpisów na straty kredytowe od aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	<u>14</u>	(21 582)	(84 216)	62 634
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	<u>15</u>	(846)	(130)	(716)
Wynik z tytułu modyfikacji		(57)	(555)	498
Pozostałe przychody operacyjne	<u>16</u>	6 642	5 217	1 425
Pozostałe koszty operacyjne	<u>16</u>	(8 826)	(23 811)	14 985
Wynik finansowy brutto bieżącego okresu*		43 432	(4 390)	47 822
Podatek dochodowy	<u>17</u>	(12 390)	(4 783)	(7 607)
Wynik finansowy netto bieżącego okresu		31 042	(9 173)	40 215

* Wynik finansowy brutto bieżącego okresu jest tożsamy z wynikiem na działalności operacyjnej prezentowanym w poprzednich okresach sprawozdawczych

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	okres	okres	zmiana
		od 01.01.2021 do 31.12.2021	od 01.01.2020 do 31.12.2020	2021/2020
		tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wynik finansowy netto bieżącego okresu		31 042	(9 173)	40 215
Pozycje, które zostaną w przyszłości przeniesione do rachunku zysków i strat:				
Zyski/straty z tytułu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, brutto	<u>34.3</u>	(303 229)	34 963	(338 192)
Podatek odroczony		57 613	(6 643)	64 256
Efektywna część zysków/strat z tytułu instrumentów zabezpieczających w zabezpieczaniu przepływów pieniężnych, brutto	<u>34.3</u>	(18 306)	1 226	(19 532)
Podatek odroczony		3 478	(233)	3 711
Pozycje, które nie zostaną w przyszłości przeniesione do rachunku zysków i strat:				
Zyski/straty aktuarialne z wyceny programów określonych świadczeń, brutto	<u>34.3</u>	405	(162)	567
Podatek odroczony		(77)	31	(108)
Pozostałe całkowite dochody razem	<u>34.3</u>	(260 116)	29 182	(289 298)
Dochody całkowite razem		(229 074)	20 009	(249 083)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa	Nota	Stan na	Stan na	zmiana
		31 grudnia 2021	31 grudnia 2020	2021/2020
		tys. zł	tys. zł	tys. zł
Kasa, środki w Banku Centralnym	19	315 314	591 331	(276 017)
Należności od innych banków	20	15 817	18 883	(3 066)
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	21	3	458	(455)
Instrumenty finansowe zabezpieczające	22	0	1 654	(1 654)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	23	4 566 576	4 921 215	(354 639)
Inwestycyjne aktywa finansowe, w tym:	24	3 897 211	3 335 521	561 690
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody		3 606 552	3 324 903	281 649
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie		279 248	0	279 248
- nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		11 411	10 618	793
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	25	50 669	55 710	(5 041)
- prawo do użytkowania aktywów		21 819	23 960	(2 141)
Wartości niematerialne	26	75 800	76 049	(249)
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	17	937	2 191	(1 254)
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	17	101 853	37 006	64 847
Pozostałe aktywa	27	87 822	129 902	(42 080)
Aktywa razem		9 112 002	9 169 920	(57 918)

Zobowiązania i kapitał własny	Nota	Stan na	Stan na	zmiana
		31 grudnia 2021	31 grudnia 2020	2021/2020
		tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania wobec innych banków	28	4 312	9 355	(5 043)
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	21	12 802	0	12 802
Instrumenty finansowe zabezpieczające	22	16 182	0	16 182
Zobowiązania wobec klientów	29	8 418 251	8 234 747	183 504
Zobowiązania podporządkowane	31	99 313	142 039	(42 726)
Rezerwy	32	36 243	38 863	(2 620)
Pozostałe zobowiązania, w tym:	33	120 571	111 514	9 057
- zobowiązania z tytułu leasingu		23 586	26 181	(2 595)
Zobowiązania razem		8 707 674	8 536 518	171 156
Kapitał zakładowy	34.1	128 278	128 278	0
Kapitał zapasowy	34.2	142 065	151 238	(9 173)
Skumulowane inne całkowite dochody	34.3	(220 794)	39 322	(260 116)
Kapitały rezerwowe:	34.4	323 737	323 737	0
- fundusz ogólnego ryzyka		127 069	127 069	0
- pozostałe kapitały rezerwowe		196 668	196 668	0
Wynik finansowy netto bieżącego okresu		31 042	(9 173)	40 215
Kapitał własny razem	34	404 328	633 402	(229 074)
Zobowiązania i kapitał własny razem		9 112 002	9 169 920	(57 918)

Informacja dodatkowa zawierająca opis przyjętych zasad rachunkowości i noty do sprawozdania finansowego załączone na stronach od 9 do 143 stanowią jego integralną część.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021	okres od 01.01.2020 do 31.12.2020 (dane przekształcone)*
		tys. zł	tys. zł
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Wynik finansowy netto bieżącego okresu		31 042	(9 173)
Korekty razem:		87 507	1 193 343
Amortyzacja	<u>11</u>	35 959	37 478
Dywidendy		(71)	(110)
Wynik z tytułu odsetek w rachunku wyników		(204 797)	(224 460)
Odsetki zapłacone		(9 614)	(30 829)
Odsetki otrzymane		96 072	202 498
Zysk/strata z działalności inwestycyjnej		0	1
Zmiana stanu należności od innych banków	<u>35</u>	38	295
Zmiana aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu		455	(61)
Zmiana wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających	<u>35</u>	(16 032)	(51)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	<u>35</u>	455 450	210 142
Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez dochody całkowite	<u>35</u>	(243 522)	(140 816)
Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w zmortyzowanym koszcie	<u>35</u>	(276 887)	0
Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	<u>35</u>	(793)	(2 000)
Zmiana stanu pozostałych aktywów		42 078	(11 577)
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	<u>35</u>	(5 043)	(51 616)
Zmiana zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu		12 802	0
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	<u>35</u>	187 535	1 194 746
Zmiana stanu rezerw		(2 621)	20 675
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	<u>35</u>	21 434	(1 296)
Zapłacony podatek dochodowy		(14 969)	(13 992)
Obciążenie podatkowe pokazywane w rachunku zysków i strat		12 390	4 783
Inne pozycje	<u>35</u>	(2 357)	(467)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		118 549	1 184 170

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Nota	okres	
	od 01.01.2021 do 31.12.2021	od 01.01.2020 do 31.12.2020
	(dane przekształcone)*	
	tys. zł	tys. zł
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy z działalności inwestycyjnej	16 547 765	17 787 971
Inne wpływy inwestycyjne	71	109
Zbycie/wykup i odsetki od inwestycyjnych papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	16 547 694	17 787 862
Wydatki z działalności inwestycyjnej	16 887 000	18 467 388
Nabycie wartości niematerialnych	18 358	16 293
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	9 606	6 459
Zakup inwestycyjnych papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	16 859 036	18 444 636
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(339 235)	(679 417)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy z działalności finansowej	0	0
Wydatki z działalności finansowej	35	18 533
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu	12 375	12 711
Spłata zobowiązań podporządkowanych	43 000	0
Spłata odsetek od wyemitowanych instrumentów finansowych i zaciągniętych zobowiązań podporządkowanych	3 031	5 822
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	35	(18 533)
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(279 092)	486 220
- różnice kursowe netto	(165)	(2 638)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	610 094	123 874
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	331 002	610 094

*) w celu uspołnienia prezentacji Bank ujął odsetki otrzymane od inwestycyjnych papierów wartościowych w działalności inwestycyjnej

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

za rok zakończony 31 grudnia 2021 roku

Nota	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy		Skumulowane inne całkowite dochody	Kapitały rezerwowe		Zyski zatrzymane		Kapitał własny ogółem	
		Kapitał zapasowy tworzony ustawowo	Kapitał zapasowy z nadwyżki przy emisji akcji		Fundusz ogólnego ryzyka	Pozostałe kapitały rezerwowe	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik finansowy netto bieżącego okresu		
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
Na dzień 1 stycznia 2021 roku	128 278	24 127	127 111	39 322	127 069	196 668	0	(9 173)	633 402	
Wynik finansowy netto bieżącego okresu	0	0	0	0	0	0	0	31 042	31 042	
Całkowite dochody	0	0	0	(260 116)	0	0	0	0	(260 116)	
Całkowite dochody	0	0	0	(260 116)	0	0	0	31 042	(229 074)	
Pokrycie straty z lat ubiegłych	0	(9 173)	0	0	0	0	0	9 173	0	
Na dzień 31 grudnia 2021	34	128 278	14 954	127 111	(220 794)	127 069	196 668	0	31 042	404 328

*) Pokrycie straty z lat ubiegłych opisano w notcie 18

za rok zakończony 31 grudnia 2020 roku

Nota	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy		Skumulowane inne całkowite dochody	Kapitały rezerwowe		Zyski zatrzymane		Kapitał własny ogółem	
		Kapitał zapasowy tworzony ustawowo	Kapitał zapasowy z nadwyżki przy emisji akcji		Fundusz ogólnego ryzyka	Pozostałe kapitały rezerwowe	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik finansowy netto bieżącego okresu		
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
Na dzień 1 stycznia 2020 roku	128 278	24 127	127 111	10 140	127 069	177 726	0	18 942	613 393	
Wynik finansowy netto bieżącego okresu	0	0	0	0	0	0	0	(9 173)	(9 173)	
Całkowite dochody	0	0	0	29 182	0	0	0	0	29 182	
Całkowite dochody	0	0	0	29 182	0	0	0	(9 173)	20 009	
Podział zysku	0	0	0	0	0	18 942	0	(18 942)	0	
Na dzień 31 grudnia 2020	34	128 278	24 127	127 111	39 322	127 069	196 668	0	(9 173)	633 402

*) Podział zysku za rok 2019 opisano w notcie 18

Informacja dodatkowa zawierająca opis przyjętych zasad rachunkowości i noty do sprawozdania finansowego załączone na stronach od 9 do 143 stanowią jego integralną część.

Informacja dodatkowa zawierająca opis przyjętych zasad rachunkowości i noty do sprawozdania finansowego

1. Informacje ogólne

Bank Pocztywy S.A. ("Bank") został utworzony na podstawie decyzji Prezesa Narodowego Banku Polskiego nr 18 z 5 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Banku Pocztowego Spółki Akcyjnej w Bydgoszczy.

Bank został zarejestrowany pod numerem RHB 1378 w dziale B Rejestru Handlowego w dniu 16 maja 1990 roku przez Wydział Gospodarczy Sądu Rejonowego w Bydgoszczy. Obecnie Bank figuruje pod numerem 0000010821 w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Siedziba centrali Banku mieści się w Bydgoszczy przy ul. Jagiellońskiej 17.

Bankowi nadano numer statystyczny REGON: 002482470.

Czas trwania Banku zgodnie ze statutem Banku nie jest ograniczony.

Przedmiotem działalności Banku jest wykonywanie czynności bankowych w obrocie krajowym i zagranicznym oraz w granicach dopuszczonych prawem wszelkich innych czynności powiązanych z czynnościami bankowymi.

Podstawowa działalność Banku według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) została zakwalifikowana do działu pozostałe pośrednictwo pieniężne, symbol 6419Z.

Bank działa na podstawie obowiązujących przepisów prawa i statutu Banku.

Akcjonariat Banku na 31 grudnia 2021 roku był następujący:

Nazwa podmiotu	Liczba akcji	Liczba głosów	Wartość nominalna 1 akcji (w zł)	Udział w kapitale podstawowym
Poczta Polska S.A.	9 620 846	9 620 846	10	74.9999%
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	3 206 962	3 206 962	10	25.0001%
	12 827 808	12 827 808		100%

W porównaniu do stanu na 31 grudnia 2020 roku w strukturze właścicielskiej Banku nie nastąpiły zmiany.

2. Identyfikacja i zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Bank sporządził sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2021 roku, które zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 28 lutego 2022 roku.

3. Skład organów Banku

3.1 Skład Zarządu Banku

Skład Zarządu Banku Pocztowego S.A. według stanu na dzień 1 stycznia 2021 roku przedstawiał się następująco:

- **Jakub Słupiński** – Wiceprezes Zarządu p.o. Prezesa Zarządu,
- **Marcin Ledworowski** – Członek Zarządu,
- **Michał Leski** – Członek Zarządu,
- **Piotr Piechota** – Członek Zarządu.

W dniu 19 listopada 2021 roku Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na powołanie Pana Jakuba Słupińskiego na stanowisko Prezesa Zarządu Banku Pocztowego S.A. oraz na powierzenie Panu Piotrowi Piechocie funkcji Członka Zarządu nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku Pocztowego S.A.

W związku z powyższą decyzją Komisji Nadzoru Finansowego Rada Nadzorcza Banku Pocztowego S.A. w dniu 30 listopada 2021 roku:

- powołała z dniem 1 grudnia 2021 roku Pana Jakuba Słupińskiego na stanowisko Prezesa Zarządu Banku Pocztowego S.A. XI kadencji.

- powierzyła z dniem 1 grudnia 2021 roku Panu Piotrowi Piechocie funkcję Członka Zarządu Banku Pocztowego S.A. nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku Pocztowego S.A.

Skład Zarządu Banku XI kadencji według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku i na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego przedstawiał się następująco:

- **Jakub Stupiński** – Prezes Zarządu,
- **Marcin Ledworowski** – Członek Zarządu,
- **Michał Leski** – Członek Zarządu,
- **Piotr Piechota** – Członek Zarządu.

3.2 Skład Rady Nadzorczej Banku

Skład Rady Nadzorczej Banku według stanu na dzień 1 stycznia 2021 roku przedstawiał się następująco:

- **Andrzej Bodziony** – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- **Rafał Kozłowski** – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- **Magdalena Derlatka - Miodowska** – Członek Rady Nadzorczej,
- **Jakub Niestuchowski** – Członek Rady Nadzorczej,
- **Andrzej Potoczny** – Członek Rady Nadzorczej,
- **Marian Szołucha** – Członek Rady Nadzorczej.

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej Banku

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym w składzie Rady Nadzorczej Banku zaszły następujące zmiany:

- W dniu 28 stycznia 2021 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku Pocztowego S.A. powołało Pana Dariusza Pluteckiego do składu Rady Nadzorczej Banku Pocztowego S.A. XII kadencji.
- W dniu 10 marca 2021 r roku Rada Nadzorcza Banku Pocztowego, dokonała wyboru Pana Dariusza Pluteckiego na Sekretarza Rady Nadzorczej z dniem 10 marca 2021 roku.
- W dniu 18 czerwca 2021 roku wpłynęła do Banku Pocztowego S.A. rezygnacja Pana Rafała Kozłowskiego z mandatu Członka Rady Nadzorczej Banku Pocztowego S.A. ze skutkiem na dzień 15 czerwca 2021 roku.
- W dniu 12 sierpnia 2021 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku Pocztowego S.A.:
 - powołało Pana Bartosza Drabikowskiego do składu Rady Nadzorczej Banku Pocztowego S.A. XII kadencji z dniem 12 sierpnia 2021 roku, który został wyznaczony na Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Banku Pocztowego S.A. XII kadencji,
 - odwołało Pana Mariana Szołuchę ze składu Rady Nadzorczej Banku Pocztowego S.A. XII kadencji z dniem 12 sierpnia 2021 roku,
 - powołało Pana Marka Wadowskiego do składu Rady Nadzorczej Banku Pocztowego XII kadencji z dniem 13 sierpnia 2021 roku.

Według stanu na 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego skład Rady Nadzorczej Banku Pocztowego S.A. XII kadencji przedstawiał się następująco:

- **Andrzej Bodziony** – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- **Bartosz Drabikowski** – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- **Dariusz Plutecki** – Sekretarz Rady Nadzorczej,
- **Magdalena Derlatka-Miodowska** – Członek Rady Nadzorczej,
- **Jakub Niestuchowski** – Członek Rady Nadzorczej,
- **Andrzej Potoczny** – Członek Rady Nadzorczej,
- **Marek Wadowski** – Członek Rady Nadzorczej.

4. Zasady rachunkowości

4.1. Podstawa sporządzania sprawozdania finansowego oraz oświadczenie o jego zgodności ze standardami rachunkowości

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą wartości godziwej dla następujących pozycji aktywów i zobowiązań finansowych: aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu, instrumentów finansowych zabezpieczających, inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, inwestycyjnych aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu.

Pozostałe składniki aktywów finansowych wykazywane są w wartości zamortyzowanego kosztu pomniejszonej o odpisy na oczekiwane straty kredytowe. Pozostałe zobowiązania finansowe wykazywane są w wartości zamortyzowanego kosztu. Składniki aktywów trwałych wykazywane są w cenie nabycia pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Przy sporządzeniu niniejszego sprawozdania finansowego Bank dokonał szacunków i założeń, które bezpośrednio mają wpływ na sprawozdanie finansowe i informację dodatkową (dokonany profesjonalny osąd i przyjęte szacunki opisano w nocie 4.2 i 4.3).

Sprawozdanie finansowe przedstawiono w polskich złotych, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych (tys. zł).

4.1.1. Zastosowane zasady rachunkowości

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości. W zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami i interpretacjami jest ono zgodne z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa o rachunkowości”) i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi. Sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez UE standardów oraz związanych z nimi interpretacji, według stanu na 31 grudnia 2021 roku, z wyjątkiem wymienionych poniżej w nocie 4.1.6 standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez UE bądź zostały zatwierdzone przez UE, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2020 roku, z wyjątkiem zmian wynikających z wdrożenia od dnia 1 stycznia 2021 roku wymogów MSSF oraz MSR opisanych odpowiednio w nocie 4.1.6.

Bank nie skorzystał w okresie objętym sprawozdaniem finansowym z możliwości wcześniejszego zastosowania standardów i interpretacji, które zostały zatwierdzone przez UE, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

4.1.2. Okres i zakres sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe obejmuje okres od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku i zawiera dane porównawcze:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2020 roku,
- dla pozycji rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów, zestawienia zmian w kapitale własnym, sprawozdania z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku.

4.1.3. Plan Naprawy

Pogorszenie wyników finansowych Banku spowodowane skutkami pandemii oraz utworzenie dodatkowych odpisów na zwrot prowizji klientom w przypadku przedterminowej spłaty kredytów konsumenckich, wpłynęły na wystąpienie straty bilansowej netto w wysokości 9.173 tys. zł na koniec 2020 roku, która w ocenie Banku w zależności od sytuacji pandemicznej mogła utrzymać się w kolejnych okresach. Zgodnie z zapisami Prawa Bankowego, spowodowało to przesłankę do wdrożenia Planu Naprawy, poprzez podjęcie przez Zarząd Banku stosownej uchwały w dniu 16 marca 2021 roku i zawiadomienie o tym fakcie Komisji Nadzoru Finansowego („KNF”).

Działania naprawcze podejmowane przez Zarząd Banku w związku z wdrożeniem Planu Naprawy mają na celu poprawę rentowności Banku i jego organiczny rozwój.

W momencie podejmowania decyzji o wdrożeniu Planu Naprawy, formalnie Bank uruchomił obowiązującą jego wersję, zatwierdzoną przez KNF w dniu 3 stycznia 2018 roku i był w trakcie jej aktualizacji adekwatnie do nowej Strategii Banku na lata 2021-2024 oraz sytuacji w otoczeniu rynkowym związanym z pandemią Covid-19. Aktualizację Planu Naprawy zatwierdziła Rada Nadzorcza w dniu 1 kwietnia 2021 roku, a decyzją z dnia 28 maja 2021 roku zatwierdziła go KNF.

W dniu 19 kwietnia 2021 roku Zarząd Banku w dedykowanej uchwale szczegółowo określił wykaz działań mitygujących negatywne skutki pandemii ze Strategii Banku oraz działań naprawczych ze zaktualizowanego Planu Naprawy, wdrażanych i szczegółowo monitorowanych przez Zarząd Banku i KNF. Podjęte działania mitygujące i naprawcze dotyczyły w szczególności optymalizacji kosztów i wzrostu działalności biznesowej. Optymalizacja kosztów dotyczyła podjęcia działań w obszarach przebudowy struktury organizacyjnej i redukcji zatrudnienia, zmniejszenia powierzchni użytkowej Banku, optymalizacji kosztów IT, ograniczenia współpracy do jednej organizacji kartowej i połączenia marek P24 i EnveloBank. Natomiast działania naprawcze w obszarze biznesowym polegały na zmianie polityki cenowej, akwizycji nowych klientów w kanale zdalnym w ramach sprzedaży rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz kredytów gotówkowych, rezygnacji z niskorentownej działalności bankowej oraz wdrożeniu kredytów ratalnych.

4.1.4. Kontynuacja działalności

Sprawozdanie finansowe Banku sporządzono przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym, czyli po dniu 31 grudnia 2021 roku.

Realizowane działania naprawcze w ramach wdrożonego Planu Naprawy nie wpływają na przyjęte przez Zarząd Banku założenia kontynuowania działalności gospodarczej w wyżej wskazanym okresie.

Zarząd Banku nie stwierdza na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

4.1.5. Działalność zaniechana

W okresie od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku i okresie porównawczym w Banku nie wystąpiła działalność zaniechana.

4.1.6. Nowe standardy i zmiany do istniejących standardów

• Zmiany do standardów i interpretacje opublikowane i zatwierdzone przez UE, które Bank zastosował po raz pierwszy od 1 stycznia 2021 roku lub trakcie roku 2021

W odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się po 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie weszły w życie niżej przedstawione zmiany do istniejących standardów oraz interpretacje opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i zostały zatwierdzone do stosowania w UE:

- zmiany do MSSF 4, *Przedłużenie tymczasowego zwolnienia ze stosowania MSSF 9 z 25 czerwca 2020 roku* (obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie), zmiany nie dotyczą Banku,
- reforma wskaźników referencyjnych stóp procentowych (reforma IBOR - faza 2) zmiany do MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujawnianie i wycena*, MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji*, MSSF 4 *Umowy ubezpieczeniowe* oraz MSSF 16 *Leasing* (obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później). Wpływ tych zmian na sprawozdanie finansowe Banku nie jest istotny, z uwagi na stosowanie przez Bank w wycenie instrumentów finansowych jedynie stawek bazowych WIBOROKU
- zmiany do MSSF 16, *Udogodnienia czynszowe związane z Covid - 19 po 30 czerwca 2021 roku z 31 marca 2021 roku* - przedłużenie okresu obowiązywania uproszczenia dotyczącego ulg czynszowych związanych z pandemią Covid-19 (obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 czerwca 2021 roku lub po tej dacie). Wpływ tych zmian na sprawozdanie finansowe Banku nie jest istotny
- **Standardy i interpretacje przyjęte przez RMSR, ale które nie weszły jeszcze w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2021 roku**

Standardy i interpretacje, które zostały przyjęte przed rokiem 2021, ale jeszcze nie obowiązują ze względu na niezatwierdzenie do stosowania w UE lub zostały zatwierdzone przez UE, ale nie zostały wcześniej zastosowane przez Bank, zaprezentowane zostały w rocznym sprawozdaniu finansowym Banku za rok 2020.

W roku 2021 roku zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) zmiany do następujących standardów rachunkowości:

- zmiany do MSR 8 *Definicja szacunków księgowych* z 12 lutego 2021 roku, które doprecyzowują definicję zmiany szacunków księgowych (obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2023 roku lub po tej dacie),
- zmiany do MSR 1 i Zasad Praktyki MSSF 2 *Ujawnianie zasad rachunkowości* z 12 lutego 2021 roku (obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2023 roku lub po tej dacie),
- zmiany do MSR 12 *Podatek dochodowy* z 7 maja 2021 roku - podatek odroczonej aktywów i zobowiązań wynikający z pojedynczej transakcji (obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 kwietnia 2023 roku lub po tej dacie).

Bank jest w trakcie analizy wpływu zmian do istniejących standardów oraz interpretacji na sprawozdanie finansowe. Bank nie oczekuje, by ich wpływ był istotny na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

● **Standardy i interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE**

- zmiany do MSSF 3 *Połączenia przedsięwzięć* (obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później, nie zostały jeszcze zatwierdzone przez UE),
- zmiany do MSSF 10 *Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe oraz do MSR 28 Jednostki Stowarzyszone* (Komisja Europejska podjęła decyzję o odroczeniu zatwierdzenia tych zmian na czas nieokreślony).

Bank nie spodziewa się, aby powyższe zmiany standardów i interpretacji, które jeszcze nie weszły w życie, miały znaczący wpływ na sprawozdanie finansowe Banku.

4.1.7. Porównywalność danych w sprawozdaniu finansowym

W niniejszym sprawozdaniu finansowym, w porównaniu do zatwierdzonego sprawozdania finansowego sporządzonego za rok zakończony 31 grudnia 2020 roku, Bank dokonał zmian w sposobie prezentacji niektórych pozycji rachunku zysków i strat. Wyodrębniono w ramach przychodów odsetkowych osobną linię dla przychodów odsetkowych obliczonych przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, zachowując podział przychodów odsetkowych od rodzajów aktywów finansowych tylko w nocie. Dostosowując się do istniejącej praktyki rynkowej wydzielono w samym rachunku wyników główne rodzaje kosztów administracyjnych i usunięto linię wyniku na działalności operacyjnej, jako tożsamą z linią wyniku finansowego brutto bieżącego okresu.

Z kolei w rachunku przepływów pieniężnych celu uspołnienienia prezentacji Bank ujął odsetki otrzymane od inwestycyjnych papierów wartościowych w działalności inwestycyjnej, a zmianę prezentuje poniższa tabela:

Nota	okres	
	od 01.01.2020 do 31.12.2020 (dane przekształcone)	okres od 01.01.2020 do 31.12.2020 (zatwierdzone)
	tys. zł	tys. zł
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Wynik finansowy netto bieżącego okresu	(9 173)	(9 173)
Korekty razem:	1 193 343	58 748
Odsetki otrzymane	202 498	58 748
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 184 170	58 748
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy z działalności inwestycyjnej	17 787 971	58 748
Inne wpływy inwestycyjne	109	109
Zbycie/wykup i odsetki od inwestycyjnych papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	17 787 862	58 748
Wydatki z działalności inwestycyjnej	18 467 388	0
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(679 417)	58 748
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	35	(18 533)
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	486 220	486 220
Środki pieniężne i ekwiwalenty na początek okresu	123 874	123 874
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	35	610 094

4.2. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec wielu zagadnień, poza szacunkami księgowymi, największe znaczenie miał profesjonalny osąd kierownictwa dokonany na podstawie dostępnych i wiarygodnych informacji. Głównymi elementami sprawozdania finansowego obejmującymi profesjonalny osąd dokonany w okresie obejmującym 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2021 roku oraz w okresach porównawczych są obszary dotyczące:

- utraty wartości aktywów finansowych (szczegóły obowiązujących od dnia 1 stycznia 2018 roku zasad ustalania utraty wartości aktywów finansowych zostały opisane w nocie 4.5.7),
- klasyfikacji aktywów finansowych i oceny modelu biznesowego w zakresie zarządzania aktywami finansowymi (informacje na temat założeń i ich wpływu na wartość szacunków zostały opisane także w nocie 4.5.2),
- przychodów i kosztów z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych (informacje na temat założeń i ich wpływu na wartość szacunków zostały opisane w nocie 4.5.18),

- składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego (szczegóły dotyczące obowiązujących zasad ustalania aktywa z tytułu podatku odroczonego zostały opisane w notcie 4.5.19),
- zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia (szczegóły dotyczące obowiązujących zasad ustalania rezerw na odprawy emerytalno- rentowe zostały opisane w notcie 4.5.17),
- rezerw na sprawy sporne oraz innych rezerw, w tym: na proporcjonalny zwrot prowizji za udzielenie kredytów konsumenckich spłaconych przed terminem (nota 4.5.15),
- oraz klasyfikacji umów leasingowych.

Jednocześnie wobec zaistniałej w pierwszej połowie roku 2020 i trwającej nadal sytuacji pandemii Covid-19, wywołanej koronawirusem SARS-CoV-2, dokonano identyfikacji kluczowych zagadnień polityki rachunkowości, wobec których niezbędny był rozszerzony i pogłębiony osąd, uwzględniający wysoką niepewność co do rozwoju wydarzeń, skalę spowolnienia gospodarczego, jego horyzontu czasowego oraz oddziaływania programów pomocowych i tym samym istotnego ich wpływu na sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2021. Z tego punktu widzenia najistotniejsze obszary, wobec których zastosowano osąd dotyczą:

- utraty wartości aktywów finansowych oraz zobowiązań pozabilansowych, w tym wpływu pandemii Covid-19 na proces oceny sytuacji finansowej klientów - szczegóły dotyczące szacowania parametrów ryzyka kredytowego, w tym oczekiwanej straty kredytowej, zostały opisane w notcie 4.3.2 oraz 4.5.7,
- oceny skuteczności programów pomocowych opracowanych w związku z pandemią Covid-19, opisane w notcie 4.3.4,
- rezerw na sprawy sporne oraz innych rezerw, w tym na proporcjonalny zwrot prowizji za udzielenie kredytów konsumenckich spłaconych przed terminem, które zostały opisane w notcie 32.

4.3. Niepewność szacunków

4.3.1 Zastosowanie szacunków i założeń

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa Banku dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane kwoty aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów.

Dokonywane przez Bank szacunki oraz założenia są poddawane bieżącym przeglądom. Korekty szacunków rozpoznaje się w tym okresie, w którym dokonano zmiany szacunków, jeżeli korekty dotyczą tylko tego okresu. Natomiast jeżeli korekty wpływają zarówno na okres, w którym dokonano zmiany, jak i na przyszłe okresy, są one rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany oraz w okresach przyszłych.

Powyższe zasady zastosowano również dokonując szczegółowego przeglądu kluczowych szacunków mających wpływ na kwoty aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów za rok zakończony 31 grudnia 2021 roku, biorąc pod uwagę następstwa trwającej kolejnej pandemii Covid-19. Zastosowane przez Bank założenia i dokonane szacunki są na bieżąco monitorowane, w oparciu o rozwój sytuacji makroekonomicznej i mogą ulec zmianie w przyszłości.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku obrotowym w odniesieniu do wyżej wskazanych obszarów.

4.3.2 Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy wystąpiły obiektywne przesłanki wskazujące na utratę wartości składnika lub grupy aktywów finansowych. W celu identyfikacji utraty wartości Bank ocenia czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na możliwe do zmierzenia zmiany szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela kredytowego. Zarówno metodyka identyfikacji szacunkowych przepływów pieniężnych, jak i okresy ich występowania, są poddawane regularnym przeglądom.

Poniższa tabela prezentuje szacunkowy wpływ zmiany wartości bieżącej szacowanych przepływów pieniężnych na zmianę odpisów z tytułu oczekiwanych start kredytowych dla składników pozycji „Kredyty i pożyczki udzielone klientom” analizowanych indywidualnie.

Stan na 31 grudnia 2021			Stan na 31 grudnia 2020		
wartość bilansowa	Szacunkowa zmiana odpisów		wartość bilansowa	Szacunkowa zmiana odpisów	
	+ 10 %	- 10 %		+ 10 %	- 10 %
tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
153 902	(6 254)	2 358	140 033	(2 365)	2 678

Poniższa tabela prezentuje szacunkowy wpływ zmiany przyjętych prawdopodobieństw scenariuszy makroekonomicznych na zmianę odpisów z tytułu oczekiwanych start kredytowych dla składników pozycji „Kredyty i pożyczki udzielone klientom” analizowanych grupowo.

Scenariusz	Wpływ scenariuszy makroekonomicznych na wartość odpisów						
	stosowany tys. zł	Odpis			Zmiana względem bazowego scenariusza		
		P(real) = 100% tys. zł	P(opt) = 100% tys. zł	P(pes) = 100% tys. zł	P(real) = 100% tys. zł	P(opt) = 100% tys. zł	P(pes) = 100% tys. zł
Stan na 31 grudnia 2021	444 768	444 522	444 309	445 092	246	459	(324)
Stan na 31 grudnia 2020	496 110	494 537	484 241	510 125	1 573	11 869	(14 015)

4.3.3 Aktualizacja wpływu pandemii Covid-19 na jakość portfela kredytowego

W 2021 roku Bank utrzymał podejście z roku 2020 do oszacowania wpływu pandemii Covid-19 na oczekiwane straty kredytowe. Na przestrzeni roku 2021 wagi scenariuszy makroekonomicznych ulegały zmianom, co było efektem kolejnych fal pandemii Covid 19 i zmieniającym się perspektywom jej skutków.

Wycena portfela kredytowego na dzień 31 grudnia 2021 roku objęła:

- aktualizację (poprawę) prognoz makroekonomicznych, uwzględniających wpływ pandemii Covid-19, wpływających na modele parametrów PD, EAD oraz LGD,
- utrzymanie wag scenariuszy makroekonomicznych w stosunku do końca roku 2020 na poziomie: 65% dla scenariusza bazowego, 15% dla optymistycznego i 20% dla pesymistycznego, przy zmieniających się wartościach prognozowanych zmiennych makroekonomicznych, wykorzystywanych w modelu oczekiwanej straty (prezentowane w poniższych tabelach),
- wydłużony okres odzysków z zabezpieczeń dla ekspozycji analizowanych indywidualnie,
- określenie kryteriów istotnego wzrostu ryzyka dla ekspozycji kredytowych objętych moratoriami kredytowymi związanymi z ograniczaniem negatywnych skutków pandemii Covid-19 w ramach moratoriów ustawowych lub sektorowych w świetle Wytycznych EBA (EBA/GL/2020/02) jako:
 - jakiegokolwiek opóźnienie w płatnościach dotyczących odsetek lub składki ubezpieczeniowej, gdy przyznano moratorium kredytowe,
 - zatrudnienie w branży uznanej przez Bank za szczególnie narażoną na skutki pandemii Covid-19 (Reklama/Marketing/Mass media/ Turystyka/ Hotelarstwo/Gastronomia oraz Transport i logistyka),
 - uzyskanie przez Bank informacji o utracie przez klienta pracy lub głównego źródła dochodów, gdy przyznano mu moratorium kredytowe,
- reklasyfikację ekspozycji kredytowych do stanu niewykonania zobowiązania w przypadku przyznania ustawowych moratoriów kredytowych (tzw. Tarcze),
- podwyższenie parametru LGD dla portfeli kredytów mieszkaniowych i pożyczek hipotecznych do poziomu co najmniej 20%, w przypadku kiedy wartości modelowe są niższe. Poziom korekty jest wyznaczany w oparciu o oczekiwaną sytuację makroekonomiczną oraz wyniki testów potwierdzających poziom odpisów.

Wpływ pandemii Covid-19 na wycenę portfela kredytów ujętych wg zamortyzowanego kosztu został przedstawiony w pozycji wynik z tytułu odpisów na straty kredytowe od aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Poniższe tabele prezentują prawdopodobieństwa scenariuszy makroekonomicznych oraz prognozy makroekonomiczne uwzględniane w wycenie portfela kredytowego Banku na 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku.

Scenariusz na 31.12.2021	Prawdopodobieństwo	bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
		65%	15%	15%	20%		
Miara*		pierwszy rok prognozy	średnia kolejne dwa lata	pierwszy rok prognozy	średnia kolejne dwa lata	pierwszy rok prognozy	średnia kolejne dwa lata
stopa bezrobocia (BAEL)	% eop	2,5	2,2	2,0	1,7	3,3	3,2
produkcja sprzedana przemysłu ogółem a niewyrównana sezonowo (ceny stałe), narastająco	% y/y	10,5	7,0	13,6	10,6	4,5	5,9
stopa referencyjna NBP	% eop	2,6	3,5	2,9	4,3	0,9	2,4
nakłady brutto na środki trwałe (ceny stałe)	% y/y	7,4	6,0	9,9	10,1	(0,5)	4,8
PKB (ceny stałe)	% y/y	4,2	4,5	6,2	5,9	(0,3)	3,8

Scenariusz na 31.12.2021		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
Prawdopodobieństwo		65%		15%		20%	
	Miara*	pierwszy rok prognozy	średnia kolejne dwa lata	pierwszy rok prognozy	średnia kolejne dwa lata	pierwszy rok prognozy	średnia kolejne dwa lata
sprzedaż detaliczna (ceny stałe)	% y/y	7,3	4,5	10,2	7,5	1,5	2,5
EURPLN	eop	4,6	4,4	4,5	4,3	4,8	4,6

Scenariusz na 31.12.2020		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
Prawdopodobieństwo		65%		15%		20%	
	Miara*	Pierwszy rok prognozy	średnia kolejne dwa lata	pierwszy rok prognozy	średnia kolejne dwa lata	pierwszy rok prognozy	średnia kolejne dwa lata
stopa bezrobocia (BAEL)	% eop	4,9	6,2	4,2	4,7	7,1	8,0
produkcja sprzedana przemysłu ogółem a niewyrównana sezonowo (ceny stałe), narastająco	% y/y	(4,3)	9,8	(2,0)	12,4	(6,8)	2,3
stopa referencyjna NBP	% eop	0,1	0,1	0,1	0,5	0	0,1
nakłady brutto na środki trwałe (ceny stałe)	% y/y	(9,0)	0,9	(3,0)	7,8	(15,0)	(9,3)
PKB (ceny stałe)	% y/y	(2,4)	3,1	0,1	5,3	(4,6)	(1,0)
sprzedaż detaliczna (ceny stałe)	% y/y	(6,3)	5,8	(1,3)	9,0	(11,3)	(0,3)
EURPLN	eop	4,4	4,4	4,4	4,3	4,5	4,5

* eop – wartość na koniec danego okresu, y/y – wartość rok do roku

Powyższe działania spowodowały rozwiązanie odpisów z tyt. oczekiwanego wpływu pandemii Covid-19 w wysokości 0,6 mln zł. w roku 2021 wobec dotworzenia 38,9 mln zł. w roku 2020, w poniżej prezentowanym podziale:

Uwzględnienie oczekiwanego wpływu pandemii Covid-19/ (Aktualizacja w roku 2021)	Stan na 31 grudnia 2021				
	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	Razem	
			tys. zł	proc	
zmiana dot. założeń czynników makroekonomicznych oraz dostosowanie modeli do obecnej sytuacji wobec stanu na 31.12.2020	2 498	5 927	(5 239)	3 187	516%
dodatkowe odpisy w ramach oceny indywidualnej wobec stanu na 31.12.2020	0	0	(1 470)	(1 470)	(238%)
identyfikacja istotnego wzrostu ryzyka kredytowego i stanu niewykonania zobowiązania (w tym moratoria kredytowe) wobec stanu na 31.12.2020	0	405	(1 072)	(667)	(108%)
korekta parametru LGD dla kredytów mieszkaniowych i pożyczek hipotecznych wobec stanu na 31.12.2020	(203)	222	(451)	(432)	(70%)
łącznie wpływ z tytułu pandemii Covid-19 ujęty w wyniku roku 2021wobec stanu na 31.12.2020	2 295	6 555	(8 233)	617	100%

Uwzględnienie oczekiwanego wpływu pandemii Covid-19	Stan na 31 grudnia 2020				
	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	Razem	
			tys. zł	proc	
zmiana dot. założeń czynników makroekonomicznych oraz dostosowanie modeli do obecnej sytuacji wobec stanu sprzed wybuchu pandemii Covid (31.12.2019)	(5 641)	(6 769)	(17 216)	(29 626)	76%
dodatkowe odpisy w ramach oceny indywidualnej wobec stanu sprzed wybuchu pandemii Covid (31.12.2019)	0	0	(2 900)	(2 900)	8%
identyfikacja istotnego wzrostu ryzyka kredytowego i stanu niewykonania zobowiązania (w tym moratoria kredytowe) wobec stanu sprzed wybuchu pandemii Covid (31.12.2019)	0	(1 401)	(592)	(1 993)	5%
korekta parametru LGD dla kredytów mieszkaniowych i pożyczek hipotecznych wobec stanu sprzed wybuchu pandemii Covid (31.12.2019)	(315)	(799)	(3 256)	(4 370)	11%
łącznie wpływ z tytułu pandemii Covid-19 ujęty w wyniku roku2020 wobec stanu sprzed wybuchu pandemii (31.12.2019)	(5 956)	(8 969)	(23 964)	(38 889)	100%

4.3.4 Działania pomocowe zaoferowane w Banku na skutek wybuchu pandemii Covid-19

W dniu 2 grudnia 2020 roku EBA reaktywował Wytyczne dotyczące ustawowych i pozaustawowych moratoriów na spłaty kredytów, stosowanych w obliczu kryzysu spowodowanego przez pandemię Covid-19, wprowadzając nowy termin stosowania moratoriów – tj. do 31 marca 2021 roku.

W ramach reaktywacji powyższych Wytycznych - Moratorium II obowiązującego od 18 stycznia do 31 marca br. wsparciem objęci byli:

- wszyscy klienci banków, którzy (i) są przedsiębiorcami uprawnionymi do świadczeń z Tarczy Finansowej PFR 2.0 (z rozszerzeniem na przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wynajmu powierzchni w obiektach handlowych lub usługowych, w tym parkach handlowych, o powierzchni sprzedaży lub świadczenia usług powyżej 2000 m²) oraz jednocześnie (ii) spełniający następujące kryteria:
- w zakresie mikro i małych przedsiębiorców: opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie przekracza 30 dni na dzień 29 lutego 2020 roku lub na dzień złożenia wniosku przez klienta,
- w zakresie średnich przedsiębiorców: posiadanie zdolności kredytowej na koniec 2019 roku (z zastrzeżeniem, że ocena zdolności kredytowej nie jest dokonywana na dzień złożenia wniosku przez klienta) i przejściowe pogorszenie sytuacji kredytobiorcy w związku z pandemią Covid-19 oraz na dzień złożenia wniosku przez klienta nie złożono wobec niego wniosku o postępowanie upadłościowe lub restrukturyzacyjne i nie otwarto likwidacji przedsiębiorstwa, a także nie toczy się postępowanie egzekucyjne,
- w zakresie dużych przedsiębiorców: posiadanie zdolności kredytowej na koniec 2019 roku (z zastrzeżeniem, że ocena zdolności kredytowej nie jest dokonywana na dzień złożenia wniosku przez klienta) i przejściowe pogorszenie sytuacji kredytobiorcy w związku z pandemią Covid-19 oraz na dzień złożenia wniosku przez klienta nie złożono wobec niego wniosku o postępowanie upadłościowe lub restrukturyzacyjne i nie otwarto likwidacji przedsiębiorstwa, a także nie toczy się postępowanie egzekucyjne.

Dostępne działania pomocowe zakładały:

- mikro i mali przedsiębiorcy:
 - odroczenie spłat rat kapitałowych lub kapitałowo-odsetkowych w trybie automatycznym lub uproszczonym zgodnie z wnioskiem klienta na wskazany przez niego okres wynoszący maksymalnie 3 miesiące (6 miesięcy dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium), niezależnie od liczby złożonych wniosków przez danego klienta,
 - produkty odnawialne (kredyty w rachunku, karty kredytowe), które nie spełniają standardowych warunków odnowienia do 31 marca 2021 roku, mogą być odnowione w trybie uproszczonym w uzgodnieniu z klientem na okres do 3 miesięcy (6 miesięcy dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium), istnieje możliwość dodatkowego zabezpieczenia transakcji, w tym o narzędzia pomocowe oferowane w ramach dedykowanych ustaw na okres trwania narzędzia pomocowego,
- średni przedsiębiorcy:
 - odroczenie spłat rat kapitałowych lub kapitałowo-odsetkowych, zgodnie z wnioskiem klienta, na wskazany przez niego okres, wynoszący maksymalnie odpowiednio: 3 miesiące (6 miesięcy dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium) (raty kapitałowe) i 3 miesiące (raty kapitałowo-odsetkowe), niezależnie od liczby złożonych wniosków przez danego klienta,
 - produkty odnawialne (kredyty w rachunku, karty kredytowe), które nie spełniają standardowych warunków odnowienia do 31 marca 2021 roku, mogą być odnowione w trybie uproszczonym w uzgodnieniu z klientem na okres do 3 miesięcy (6 miesięcy dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium), istnieje możliwość dodatkowego zabezpieczenia transakcji, w tym o narzędzia pomocowe oferowane w ramach dedykowanych ustaw na okres trwania narzędzia pomocowego,
- duże przedsiębiorstwa:
 - odroczenie spłat rat kapitałowych zgodnie z wnioskiem klienta, na wskazany przez niego okres, wynoszący maksymalnie 3 miesiące (6 miesięcy dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium), niezależnie od liczby złożonych wniosków przez danego klienta,
 - produkty odnawialne (kredyty w rachunku, karty kredytowe), które nie spełniają standardowych warunków odnowienia do 31 marca 2021 roku, mogą być odnowione w trybie uproszczonym w uzgodnieniu z klientem na okres do 3 miesięcy (6 miesięcy dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium), istnieje możliwość dodatkowego zabezpieczenia transakcji, w tym o narzędzia pomocowe oferowane w ramach dedykowanych ustaw na okres trwania narzędzia pomocowego.

Od 2021 roku Bank utrzymuje narzędzia pomocowe (tzw. Tarcze) zgodnie z Ustawą z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem pandemii Covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (zwanej dalej: „Ustawą” - Dz. U. poz. 374 z późn. zm. w tym zmienioną przez Ustawę z 19 czerwca 2020 roku o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami pandemii Covid-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem pandemii Covid-19). Umożliwia ona zawieszenie wykonywania umowy na okres maksymalnie 3 m-cy.

Poniższe tabele prezentują kredyty i pożyczki, które zostały, przez Bank przyznane klientom w trakcie roku 2021 i 2020, w oparciu Wytyczne (EBA/GL/2020/02) z roku 2020 oraz rozwiązania zawarte w wyżej wskazanej ustawie z dnia 19 czerwca 2020 roku (tzw. Tarcze) według wartości na datę sprawozdawczą.

Przyznane moratoria związane z pandemią Covid-19 wg stanu na 31.12.2021	Liczba klientów	Wartość bilansowa brutto							Odpis na oczekiwane straty kredytowe		
		Razem	Obsługiwane			Nieobsługiwane			Razem	Obsługiwane	Nieobsługiwane
			w tym: z odroczonymi ratami kapitałowo - odsetkowymi	w tym: wygasłe	w tym: z odroczonymi ratami kapitałowo - odsetkowymi	w tym: wygasłe					
		tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	1 156	48 552	30 800	30 800	30 800	17 752	17 752	17 614	8 021	1 238	6 783
klienci instytucjonalni	1	6 281	3 908	3 908	3 908	2 373	2 373	2 373	264	13	251
Razem	1 157	54 833	34 708	34 708	34 708	20 125	20 125	19 987	8 285	1 251	7 034

Przyznane moratoria związane z pandemią Covid-19 wg stanu na 31.12.2020	Liczba klientów	Wartość bilansowa brutto							Odpis na oczekiwane straty kredytowe		
		Razem	Obsługiwane			Nieobsługiwane			Razem	Obsługiwane	Nieobsługiwane
			w tym: z odroczonymi ratami kapitałowo - odsetkowymi	w tym: wygasłe	w tym: z odroczonymi ratami kapitałowo - odsetkowymi	w tym: wygasłe					
		tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	1 105	51 989	43 859	43 859	24 870	8 130	8 130	2 768	3 385	1 087	2 298
klienci instytucjonalni	3	7 470	3 792	3 792	0	3 678	3 678	3 678	554	6	548
Razem	1 108	59 459	47 651	47 651	24 870	11 808	11 808	6 446	3 939	1 093	2 846

Poniższe tabele prezentują kredyty i pożyczki, które zostały objęte pozaustawowymi moratoriami kredytowymi tzw. „wakacjami kredytowymi” na wewnętrznie ustalonych warunkach, jakie Bank przyznał klientom w trakcie roku 2021 i 2020, według wartości na datę sprawozdawczą.

Przyznane pozaustawowe związane z pandemią Covid-19 wg stanu na 31.12.2021	Liczba klientów	Wartość bilansowa brutto							Odpis na oczekiwane straty kredytowe		
		Razem	Obsługiwane			Nieobsługiwane			Razem	Obsługiwane	Nieobsługiwane
			w tym: z odroczonymi ratami kapitałowo - odsetkowymi	w tym: wygasłe	w tym: z odroczonymi ratami kapitałowo - odsetkowymi	w tym: wygasłe					
		tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	5 211	271 369	243 336	243 336	243 336	28 033	28 033	26 047	16 665	4 025	12 640
klienci instytucjonalni	17	111 141	35 669	35 669	35 669	75 472	75 472	49 753	43 060	1 582	41 478
Razem	5 228	382 510	279 005	279 005	279 005	103 505	103 505	75 800	59 725	5 607	54 118

Przyznane pozaustawowe związane z pandemią Covid-19 wg stanu na 31.12.2020	Liczba klientów	Wartość bilansowa brutto							Odpis na oczekiwane straty kredytowe		
		Razem	Obsługiwane			Nieobsługiwane			Razem	Obsługiwane	Nieobsługiwane
			w tym: z odroczonymi ratami kapitałowo - odsetkowymi	w tym: wygasłe	w tym: z odroczonymi ratami kapitałowo - odsetkowymi	w tym: wygasłe					
		tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	5 184	319 339	304 324	304 324	304 104	15 015	15 015	14 686	11 155	4 878	6 277
klienci instytucjonalni	16	109 588	49 973	49 973	49 973	59 615	59 615	54 618	36 769	1 934	34 835
Razem	5 200	428 927	354 297	354 297	354 077	74 630	74 630	69 304	47 924	6 812	41 112

4.3.5 Rezerwy dotyczące zwrotu prowizji w przypadku przedterminowej spłaty

Bank w 2021 roku na bieżąco analizował poziom kwoty możliwego wypływu środków pieniężnych tytułem zwrotu prowizji dla klientów, którzy dokonali przedterminowej spłaty kredytu konsumenckiego, które zgodnie z Ustawą o kredycie konsumenckim skutkowało utworzeniem w latach 2019 i 2020 rezerwy na ten cel, z uwzględnieniem stanowiska Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w postępowaniu zakończonym wydaniem Decyzji Zobowiązującej wobec Banku we wrześniu 2021. Dokonane oszacowania wiązały się z istotną niepewnością i wymagały przyjęcia eksperckich założeń co do skali wniosków o zwrot prowizji oraz skali przedpłat i zwrotów prowizji oczekiwanych w przyszłości. W 2021 roku Bank dodatkowo ponownie oszacował i zaktualizował w księgach Banku rezerwę na potencjalne zwroty prowizji dla klientów, którzy po dacie wejścia w życie Ustawy o kredycie hipotecznym dokonali przedterminowej spłaty kredytu hipotecznego, spłaty częściowe w przypadku kredytów gotówkowych oraz rezerwę na potencjalne odsetki ustawowe od należności wynikających z roszczeń klientów z tytułu zwrotu prowizji. Szczegóły dotyczące oszacowanej rezerwy na zwroty prowizji z tytułu przedterminowych spłat kredytów oraz rezerwy na odsetki ustawowe zostały zaprezentowane w nocie 32 niniejszego sprawozdania finansowego.

4.3.6 Wartość godziwa zabezpieczeń udzielonych kredytów

Wartość godziwą zabezpieczeń udzielonych kredytów ustala się w oparciu o techniki wyceny oraz analizę rynku nieruchomości. Lista przyjmowanych przez Bank zabezpieczeń oraz ich wartość godziwa (w przypadku zabezpieczeń hipotecznych) zostały przedstawione w nocie 44.1 sprawozdania finansowego.

W Banku przyjmuje się następujące podstawowe zasady wyceny wartości godziwej dla najczęściej stosowanych rodzajów zabezpieczeń:

Lp.	Rodzaj zabezpieczenia	Ogólne zasady dokonywania wyceny wartości
1	hipoteka na nieruchomości	wycena nieruchomości dokonana przez uprawnionego rzeczoznawcę, sporządzona dla celów związanych z zabezpieczeniem aktualizacja wyceny nieruchomości, w przypadku kredytów dla osób fizycznych, jest przeprowadzana raz w roku poprzez porównanie pierwotnej wartości nieruchomości wynikającej z wyceny rzeczoznawcy lub wartości zakupu do danych o wartości rynkowej nieruchomości o zbliżonych parametrach, uzyskanych z międzybankowego systemu danych AMRON, Wewnętrznej Bazy Danych lub w przypadku braku danych, danych udostępnianych przez NBP (http://nbp.pl)
2	przewłaszczenie, zastaw rejestrowy, zastaw zwykły na rzeczy ruchomej stanowiącej środek trwały	wycena ruchomości dokonana przez uprawnionego rzeczoznawcę, sporządzona dla celów związanych z zabezpieczeniem (obowiązkowe dla rzeczy o wartości przekraczającej 500 tys. zł) lub polisa ubezpieczeniowa - w przypadkach, gdy rzeczy ruchome występują w powszechnym obrocie rynkowym lub cena zakupu - w przypadkach, gdy rzeczy ruchome są nowe, zakupione na rynku, charakteryzuje je płynność rynkowa
3	przewłaszczenie, zastaw rejestrowy, zastaw zwykły na rzeczy ruchomej stanowiącej majątek obrotowy	cena zakupu, po jej zweryfikowaniu z cenami giełdowymi /rynkowymi /komisowymi lub polisa ubezpieczeniowa, po jej zweryfikowaniu z cenami giełdowymi/rynkowymi/komisowymi lub udokumentowana cena giełdowa/rynkowa/komisowa rzeczy
4	poręczenia lub poręczenia wekslowe	dochody poręczyciela muszą kształtować się na poziomie zbliżonym do dochodów wnioskodawcy lub jeżeli poręczyciel nie spełnia wymogów określonych powyżej do ustalenia wartości zabezpieczenia przyjmuje się taką kwotę, jaką przy uwzględnieniu sytuacji majątkowej poręczyciela mógłby on uzyskać w Banku jako kredytobiorca lub w przypadku poręczenia podmiotu jako zabezpieczenie przyjmowane jest wyłącznie w przypadku, gdy łączna kwota poręczenia udzielonego przez poręczyciela jednemu dłużnikowi nie przekroczy 15% aktywów netto poręczyciela, pomniejszonych o należne, lecz nie wniesione wkłady na poczet kapitałów (funduszy) podstawowych spółek akcyjnych i spółdzielni
5	przelew wierzytelności z umowy	wartość netto towarów lub usług, bez podatku VAT, uwzględniając indywidualne warunki umowy/kontraktu, w tym terminy płatności, tryb zgłaszania i załatwiania reklamacji, zabezpieczenie realizacji umowy
6	ubezpieczenie	w przypadku ubezpieczeń na życie suma ubezpieczenia powinna pokrywać kwotę kredytu, natomiast w przypadku ubezpieczeń od utraty pracy suma ubezpieczenia na jedno zdarzenie ubezpieczeniowe powinna stanowić wyższą z kwot: równowartość 6 rat kredytu, lub kwotę 9 tys. zł. Zakres ochrony i wyłączeń odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń z tytułu polisy ubezpieczeniowej podlega każdorazowo akceptacji Banku

4.3.7 Wartość godziwa instrumentów finansowych

W przypadku aktywów i zobowiązań finansowych ujmowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej, dla których nie identyfikuje się aktywnego rynku, wycenę przeprowadza się w oparciu o powszechnie stosowane techniki wyceny w maksymalnym stopniu bazując na obserwowalnych w otoczeniu rynkowym danych wejściowych i profesjonalnym osądzie. Stosowane techniki wyceny i dane wejściowe podlegają regularnej weryfikacji. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych i ich wartości bilansowe przedstawiono w nocie 40.

Poniższa tabela prezentuje wpływ zmiany rynkowych stóp procentowych o + 1 p.b./- 1 p.b. na wartość godziwą instrumentów finansowych ujmowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej:

	Stan na 31 grudnia 2021			Stan na 31 grudnia 2020		
	wartość bilansowa	+1 p.b.	-1 p.b.	wartość bilansowa	+1 p.b.	-1 p.b.
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	3 606 552	(828)	828	3 324 903	(704)	704
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	3	0	0	458	0	0
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	12 802	(59)	59	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające – aktywa	0	0	0	1 654	(8)	8
Instrumenty pochodne zabezpieczające – zobowiązania	16 182	(58)	58	0	0	0

4.3.8 Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Bank corocznie weryfikuje przyjęte okresy użyteczności środków trwałych i wartości niematerialnych na podstawie bieżących szacunków. Szczegółowe informacje dotyczące okresów użytkowania aktywów trwałych i wartości niematerialnych zawarto w nocie 4.5.11 i 4.5.12.

Szacując długość przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych uwzględniane są m.in.:

- dotychczasowe przewidywane przeciętne okresy ekonomicznej użyteczności, odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego, intensywności wykorzystania, itp.,
- utratę przydatności z przyczyn technologicznych,
- okres sprawowania kontroli nad składnikiem aktywów oraz prawne i inne ograniczenia okresu użytkowania,
- zależność okresu użytkowania składników aktywów od okresu użytkowania innych aktywów,
- inne okoliczności mające wpływ na przewidywany przeciętny okres ekonomicznej użyteczności tego rodzaju aktywów.

W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych, przewidywany przeciętny okres ekonomicznej użyteczności odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych, bądź też w sytuacji, kiedy szacowany okres jest krótszy, przyjmuje się szacowany okres ekonomicznej użyteczności.

Poniższa tabela prezentuje wpływ na koszty Banku zmiany długości przeciętnego przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności o +/- 1 rok dla grup rzeczowych aktywów trwałych, w tym dla praw do użytkowania aktywów i wartości niematerialnych podlegających amortyzacji.

	Stan na 31 grudnia 2021			Stan na 31 grudnia 2020		
	amortyzacja	+ 1 rok	- 1 rok	amortyzacja	+ 1 rok	- 1 rok
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Budynki i budowle	8 043	(326)	2 321	8 230	(1 388)	2 130
Urządzenia i maszyny	7 194	(1 351)	3 013	8 152	(1 639)	2 995
Ulepszenia w obcych obiektach	900	(125)	209	1 110	(161)	245
Środki transportu	750	(185)	313	777	(164)	285
Wyposażenie	647	(89)	171	1 216	(193)	317
Koszty zakończonych prac rozwojowych	3 398	(488)	627	2 802	(403)	428
Autorskie prawa majątkowe, licencje i oprogramowanie	15 005	(3 300)	332	15 184	(3 229)	1 470

4.3.9 Wartość godziwa instrumentów pochodnych i innych instrumentów finansowych

Zasady wyceny do wartości godziwej nie uległy zmianie w stosunku do zasad zastosowanych na 31 grudnia 2020 roku.

4.4. Zmiana szacunków

W bieżącym okresie sprawozdawczym Bank uwzględnił wpływ pandemii Covid-19 i aktualizację rezerw dotyczących zwrotu prowizji w przypadku przedterminowej spłaty kredytów konsumenckich, na istotne wielkości szacunkowe, wpływające na wyniki finansowe okresu bieżącego, co zostało szczegółowo opisane w notach 4.3.1.- 4.3.3. oraz 4.3.5.

4.5. Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości

4.5.1. Początkowe ujęcie aktywów i zobowiązań finansowych

Bank ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w swoim sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu.

Bank decyduje o klasyfikacji aktywa finansowego w momencie jego początkowego ujęcia. Klasyfikacja ta zależy od:

- modelu biznesowego w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, który określany jest na poziomie odzwierciedlającym sposób, w jaki zarządza się łącznie grupami aktywów finansowych, aby zrealizować określony cel biznesowy, oraz
- charakterystyki umownych przepływów pieniężnych, to jest od tego, czy umowne przepływy pieniężne stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (ang. *solely payments of principal and interest*, „SPPI” – test „Tylko Kapitał i Odsetki”).

Aktywa i zobowiązania finansowe objęte zakresem MSSF 9 klasyfikuje się do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (do tej kategorii zalicza się aktywa lub zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, w tym instrumenty pochodne, a także instrumenty kapitałowe),
- aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (do tej kategorii zalicza się instrumenty dłużne),
- aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się w wartości godziwej, powiększonej lub pomniejszonej w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego nie klasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy o istotne koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywów finansowych klasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody oraz aktywów finansowych klasyfikowanych jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku i wyłącza z ksiąg rachunkowych Banku na dzień rozliczenia transakcji tj. dzień, w którym Bank odpowiednio otrzymuje lub przekazuje prawo własności do składnika aktywów. Prawa i obowiązki z tytułu zawartej transakcji w okresie pomiędzy datą zawarcia i datą rozliczenia transakcji są wyceniane, w przypadku aktywów finansowych klasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz jako wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Zmiana wartości godziwej, w przypadku aktywów finansowych klasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz jako wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, ujmowana jest odpowiednio w rachunku zysków i strat oraz w pozostałych całkowitych dochodach. Zmiana wartości godziwej nie jest ujmowana dla aktywów finansowych wycenianych według kosztu lub zamortyzowanego kosztu.

4.5.2. Późniejsza wycena aktywów i zobowiązań finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Bank klasyfikuje aktywa finansowe jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki oraz Bank nie wyznaczył ich jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy oraz
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Aktywa finansowe, są utrzymywane w ramach modelu biznesowego zakładającego utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jeżeli są zarządzane z zamiarem realizowania przepływów pieniężnych poprzez otrzymywanie płatności wynikających z umowy w całym okresie życia instrumentu.

Modele biznesowe Banku ustalane są według sposobu, w ramach którego zarządza się łącznie grupami aktywów finansowych, aby zrealizować określone cele biznesowe.

W związku z tym, Bank ocenia zastosowany model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi na poziomie portfelowym, biorąc pod uwagę wszystkie informacje, które są dostępne na dzień oceny. Takie informacje obejmują między innymi:

- przyjęte polityki i cele zarządzania portfelem oraz ich realizacja w praktyce,
- sposób, w jaki wyniki modelu biznesowego i aktywów finansowych utrzymywanych w ramach tego modelu biznesowego są oceniane i przekazywane kluczowemu personelowi kierownicemu jednostki,
- rodzaje ryzyka, które mają wpływ na wyniki modelu biznesowego (i aktywów finansowych utrzymywanych w ramach tego modelu biznesowego), a w szczególności sposób, w jaki zarządza się tym ryzykiem,
- sposób, w jaki wynagradzane są osoby zarządzające działalnością (na przykład czy wynagrodzenie oparte jest na wartości godziwej zarządzanych aktywów lub na uzyskanych przepływach pieniężnych wynikających z umowy),
- częstotliwość, wartość i rozkład w czasie sprzedaży we wcześniejszych okresach, powody tej sprzedaży oraz oczekiwania odnośnie przyszłych operacji sprzedaży. Sprzedaż sama w sobie nie decyduje jednak o modelu biznesowym i w związku z tym nie może być rozpatrywana odrębnie.

Zastosowany model biznesowy zakłada utrzymywanie aktywów finansowych w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy również wtedy, gdy Bank dokonuje sprzedaży aktywów finansowych w przypadku, gdy następuje wzrost ryzyka kredytowego związanego z tymi aktywami. W celu stwierdzenia, czy nastąpił wzrost ryzyka kredytowego związanego z aktywami, Bank uwzględnia racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, w tym informacje dotyczące przyszłości. Bez względu na częstotliwość i wartość sprzedaży, sprzedaż spowodowana wzrostem ryzyka kredytowego związanego z aktywami nie jest sprzeczna z modelem biznesowym zakładającym utrzymywanie aktywów finansowych w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, ponieważ jakość kredytowa aktywów finansowych jest istotna dla możliwości uzyskiwania przez Bank przepływów pieniężnych wynikających z umowy. Działania w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym, które mają na celu ograniczenie potencjalnych strat wynikających z pogorszenia jakości kredytowej, są integralną częścią tego modelu biznesowego.

Bank ustala, czy wynikające z umowy przepływy pieniężne z tego składnika aktywów są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty, czyli są zgodne z podstawową umową kredytu lub pożyczki. Składnik aktywów finansowych może stanowić podstawową umowę kredytu lub pożyczki niezależnie od tego, czy jest to kredyt lub pożyczka pod względem formy prawnej. W podstawowej umowie kredytu lub pożyczki odsetki obejmują:

- zapłatę za wartość pieniądza w czasie,
- ryzyko kredytowe,
- inne podstawowe rodzaje ryzyka związane z udzielaniem kredytów lub pożyczek (np. ryzyko płynności),
- koszty (np. koszty administracyjne) związane z utrzymywaniem składnika aktywów finansowych przez określony czas,
- marżę zysku.

Wynikające z umowy przepływy pieniężne nie są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty, jeśli warunki umowy wprowadzają do niej element ryzyka lub zmienności przepływów pieniężnych, który nie jest związany z podstawową umową kredytu lub pożyczki, np.:

- ekspozycja na zmiany cen akcji lub towarów,
- ekspozycja na ryzyko walutowe, jeśli przepływy pieniężne wynikające z umowy nie są w walucie, w której denominowany jest składnik aktywów finansowych,
- dźwignia finansowa (ekspozycja na zwiększoną zmienność przepływów).

Bank ocenia niedoskonałość przepływów pieniężnych wynikających z umowy w celu ustalenia czy przepływy pieniężne wynikające z umowy stanowią jedynie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Powyższa ocena może mieć charakter jakościowy lub ilościowy. Jeżeli oczywiste jest, bez przeprowadzania analizy lub po pobieżnej analizie, czy wynikające z umowy (niezdyskontowane) przepływy pieniężne z ocenianego składnika aktywów finansowych mogłyby (lub nie mogłyby) znacząco się różnić od poziomu referencyjnego (niezdyskontowanych) przepływów pieniężnych, Bank dokonuje takich ustaleń, przeprowadzając ocenę jakościową wartości pieniądza w czasie. W pozostałych przypadkach Bank przeprowadza analizę ilościową (benchmark test). Na potrzeby benchmark testu Bank ustala:

- poziom referencyjny przepływów pieniężnych, stanowiący wartość (niezdykontowanych) przepływów pieniężnych, które powstałyby, gdyby nie występowała modyfikacja (nie doskonałość) wartości pieniądza w czasie oraz
- skutki modyfikacji w każdym okresie sprawozdawczym oraz łącznie w całym okresie życia instrumentu finansowego. Jeżeli (niezdykontowane) przepływy pieniężne wynikające z umowy różniłyby się znacznie od referencyjnego poziomu (niezdykontowanych) przepływów pieniężnych, tj. o ponad 5%, wówczas warunek uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy będących jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty nie jest spełniony, a więc składnik aktywów nie może być wyceniany w zamortyzowanym koszcie. Wówczas składnik aktywów finansowych podlega wycenie według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, dotyczą dłużnych aktywów finansowych i są zaliczane do tej kategorii, jeśli spełnione są oba poniższe warunki oraz Bank nie wyznaczył ich jako wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Bank może utrzymywać aktywa finansowe w ramach modelu biznesowego, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż składników aktywów finansowych. W modelu biznesowym tego rodzaju Bank podjął decyzję o tym, że zarówno uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż aktywów finansowych są niezbędne do realizowania celu modelu biznesowego. Bank utrzymuje instrumenty finansowe w tym modelu biznesowym między innymi w celu zarządzania bieżącymi potrzebami w zakresie płynności, utrzymaniem określonego profilu przychodów z tytułu odsetek lub dostosowanie okresu życia aktywów finansowych do terminu wymagalności zobowiązań, które są finansowane z tych aktywów. Aby zrealizować taki cel, Bank będzie zarówno uzyskiwać przepływy pieniężne wynikające z umowy, jak i sprzedawać aktywa finansowe.

Aktywa finansowe utrzymywane w ramach modelu biznesowego, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż składników aktywów finansowych, wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się odpowiednio na pozostałe całkowite dochody, z wyjątkiem zysku lub straty z tytułu utraty wartości oraz zysków lub strat z tytułu różnic kursowych. Wartości odniesione do skumulowanych innych całkowitych dochodów są przeksięgowane do rachunku zysków i strat w momencie zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych lub jego przeklasyfikowania. Odsetki obliczone w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej ujmują się w pozycji „Przychody z tytułu odsetek” rachunku zysków i strat.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy to:

- aktywa i zobowiązania finansowe, które nie są klasyfikowane do wyceny w zamortyzowanym koszcie lub klasyfikowane do wyceny w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite, oraz
- aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone w momencie ich początkowego ujęcia do wyceny według wartości godziwej z zyskami lub stratami ujmowanymi w rachunku zysków i strat.

Składnik aktywów lub zobowiązań finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu odsprzedaży lub odkupienia w krótkim terminie, jest częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków, jest instrumentem pochodnym (z wyjątkiem instrumentów pochodnych będących umowami gwarancji finansowych lub wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi) lub został zaliczony do tej kategorii na podstawie decyzji Banku.

Zaliczenie aktywów i zobowiązań finansowych do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy przy początkowym ujęciu na podstawie decyzji Banku możliwe jest po spełnieniu następujących kryteriów:

- wyznaczony składnik aktywów lub zobowiązań finansowych jest instrumentem łącznym zawierającym jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, przy czym wbudowany instrument pochodny nie może zmieniać znacząco przepływów pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej lub wydzielenie instrumentu pochodnego jest zabronione, lub
- zastosowanie takiej kwalifikacji aktywów lub zobowiązań finansowych eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (tzw. niedopasowanie księgowo), lub

- grupa aktywów finansowych, zobowiązań finansowych lub obu tych kategorii jest zarządzana, a jej wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną.

Instrumenty kapitałowe

Instrumenty kapitałowe wyceniane są w wartości godziwej przez wynik finansowy. Bank może dokonać w momencie początkowego ujęcia nieodwołalnego wyboru do określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Dotyczy to inwestycji w instrumenty kapitałowe, które nie są przeznaczone do obrotu ani nie są warunkową zapłatą ujętą przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego zastosowanie ma MSSF 3. Niezależnie od sposobu ujęcia zmian wartości godziwej instrumentu kapitałowego dywidendy ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Bank nie skorzystał z opcji wyceny do wartości godziwej przez inne całkowite dochody w odniesieniu do posiadanych instrumentów kapitałowych.

Przeklasyfikowanie aktywów finansowych

Jedynie wówczas, gdy Bank zmienia zastosowany model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, dokonuje przeklasyfikowania wszystkich aktywów finansowych, na które zmiana ta miała wpływ. Jeśli Bank dokonuje przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych czyni to prospektywnie, począwszy od dnia przeklasyfikowania. Bank nie przekształca żadnych uprzednio ujętych zysków, strat (w tym zysków lub strat z tytułu utraty wartości) ani odsetek.

Jeśli Bank dokonuje przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii składników wycenianych w zamortyzowanym koszcie do kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wartość godziwą tego składnika wycenia się na dzień przeklasyfikowania. Wszelkie zyski lub straty wynikające z różnicy między wcześniejszym zamortyzowanym kosztem składnika aktywów finansowych a wartością godziwą ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Jeśli Bank dokonuje przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy do kategorii składników wycenianych w zamortyzowanym koszcie, wartość godziwa tego składnika na dzień przeklasyfikowania staje się jego nową wartością bilansową brutto.

Jeśli Bank dokonuje przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii składników wycenianych w zamortyzowanym koszcie do kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, wartość godziwą tego składnika wycenia się na dzień przeklasyfikowania. Wszelkie zyski lub straty wynikające z różnicy między wcześniejszym zamortyzowanym kosztem składnika aktywów finansowych a wartością godziwą ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. Efektywnej stopy procentowej i wyceny oczekiwanych strat kredytowych Bank nie koryguje w wyniku przeklasyfikowania.

Jeśli Bank dokonuje przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody do kategorii składników wycenianych w zamortyzowanym koszcie, składnik ten zostaje przeklasyfikowany w jego wartości godziwej na dzień przeklasyfikowania. Skumulowane zyski lub straty ujęte poprzednio w pozostałych całkowitych dochodach zostają jednak usunięte z pozycji Kapitału własnego i skorygowane w oparciu o wartość godziwą składnika aktywów finansowych na dzień przeklasyfikowania. W związku z tym składnik aktywów finansowych wycenia się na dzień przeklasyfikowania tak, jak gdyby zawsze był wyceniany w zamortyzowanym koszcie. Korekta ta dotyczy pozostałych całkowitych dochodów, lecz nie wpływa na rachunek zysków i strat i w związku z tym nie stanowi korekty wynikającej z przeklasyfikowania.

Jeśli Bank dokonuje przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat do kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, składnik ten nadal wycenia się w wartości godziwej. Efektywną stopę procentową ustala się na podstawie wartości godziwej składnika aktywów na dzień przeklasyfikowania.

Jeśli Bank dokonuje przeklasyfikowania składnika aktywów finansowych z kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody do kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, składnik ten nadal wycenia się w wartości godziwej. Skumulowane zyski lub straty ujęte poprzednio w pozostałych całkowitych dochodach zostają przeklasyfikowane z pozycji Kapitału własnego do rachunku zysków i strat w formie korekty wynikającej z przeklasyfikowania na dzień przeklasyfikowania.

4.5.3. Zmiana przepływów finansowych - Modyfikacja

4.5.3.1. Modyfikacja nieistotna

Jeśli wynikające z umowy przepływy pieniężne związane ze składnikiem aktywów finansowych podlegają renegotjacji lub jakiegokolwiek innej modyfikacji, a renegotjacja lub modyfikacja nie prowadzi do zaprzestania ujmowania danego

składnika aktywów finansowych, wówczas Bank identyfikuje modyfikacje jako „nieistotne”. Bank dokonuje ponownego obliczenia wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych i ujmuje zysk lub stratę z tytułu modyfikacji w rachunku zysków i strat. Wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych oblicza się jako obecną wartość renegotjowanych lub zmodyfikowanych przepływów pieniężnych wynikających z umowy, dyskontowanych według pierwotnej efektywnej stopy procentowej składnika aktywów finansowych (lub efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe w przypadku zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe) bądź, w stosownych przypadkach, według zaktualizowanej efektywnej stopy procentowej obliczonej zgodnie z MSSF 9. Wszelkie poniesione koszty i opłaty korygują wartość bilansową zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych i są amortyzowane w okresie pozostającym do daty wymagalności zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych.

4.5.3.2. Modyfikacja istotna

W przypadku zidentyfikowania modyfikacji istotnej, Bank zaprzestaje ujmowania instrumentu finansowego i rozpoznaje nowy instrument finansowy. Bank rozpoznaje modyfikację jako istotną, jeżeli spełnione jest jedno z poniższych kryteriów:

a) kryterium jakościowe:

- nastąpiła zmiana waluty kontraktu, która nie wynikała z pierwotnych warunków kredytu,
- nastąpiła zmiana dłużnika lub przejęcie długu przez innego dłużnika (tj. wstąpienie nowego dłużnika w prawa i obowiązki poprzedniego dłużnika lub zmiana dłużnika odpowiadającego komplementarnie za co najmniej 2/3 aktualnego zadłużenia (nowy dłużnik posiada zdolność kredytową), kryterium nie ma zastosowania w sytuacji zmiany dłużnika w wyniku śmierci pierwotnego kredytobiorcy i postępowania spadkowego - w takich sytuacjach dane kryterium oceniane jest jako: niespełnione, tj. nie jest istotną modyfikacją),
- nastąpiła konsolidacja kilku ekspozycji w jedną w ramach aneksu lub umowy, w tym: ugody/restrukturyzacji,
- na skutek zmiany zapisów umownych zmienił się wynik testu TKiO,
- nastąpiła zmiana produktu tj. zastąpienie obecnego produktu innym - nie wynikająca z umowy kredytowej,

b) kryterium ilościowe - wystąpiła różnica powyżej 10 % (w ujęciu bezwzględny) pomiędzy wartością przyszłych przepływów pieniężnych wynikających ze zmodyfikowanego aktywa finansowego zdyskontowanych oryginalną efektywną stopą procentową, a wartością przyszłych przepływów pieniężnych wynikających z aktywa finansowego przed modyfikacją zdyskontowanych tą samą stopą procentową.

4.5.4. Aktywa finansowe, które w momencie początkowego ujęcia były dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe

MSSF 9 wyodrębnia kategorię aktywów finansowych nabytych lub utworzonych, które zostały dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (dalej *POCI, ang. purchased or originated credit impaired*). Instrumenty te muszą spełniać kryteria modelu biznesowego, którego celem jest otrzymywanie przepływów finansowych wynikających z kontraktu lub modelu biznesowego, którego celem jest otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy jak i sprzedaż składników aktywów finansowych oraz warunki umowy dotyczącej takiego składnika aktywów finansowych wskazują na powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Na moment początkowego ujęcia składnik aktywów POCl ujmowany jest w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu składniki aktywów POCl są wyceniane metodą efektywnej stopy procentowej z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe. Zmiana szacunków w kolejnych okresach sprawozdawczych w zakresie przyszłych odzysków odnoszona jest jako strata lub zysk do rachunku zysków i strat.

Ustalenie przychodu z tytułu odsetek od aktywów finansowych

W przypadku aktywów finansowych nie dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, Bank rozpoznaje przychód odsetkowy zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej od wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych. Dotyczy to również aktywów finansowych, co do których ryzyko kredytowe spadło tak, że składnik ten nie jest już dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe.

W odniesieniu do aktywów finansowych POCl, Bank rozpoznaje przychód odsetkowy zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej skorygowaną o ryzyko kredytowe od wartości zamortyzowanego kosztu składnika aktywów od momentu początkowego ujęcia i ujmuje je w rachunku zysków i strat w pozycji „Przychody z tytułu odsetek”.

W odniesieniu do aktywów finansowych niebędących składnikami aktywów POCl, które następnie stały się składnikami aktywów finansowych dotkniętymi utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, Bank rozpoznaje przychód odsetkowy zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej od wartości zamortyzowanego kosztu składnika aktywów

finansowych w późniejszych okresach sprawozdawczych i ujmuje go w rachunku zysków i strat w pozycji „Przychody z tytułu odsetek”.

4.5.5. Wyłączenie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych

Aktywa finansowe

Bank wyłącza składnik aktywów finansowych (lub część składnika aktywów finansowych, lub część grupy podobnych aktywów finansowych) ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy:

- wygaśły prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych,
- przeniósł prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów lub zobowiązał się do przekazania otrzymanych przepływów pieniężnych bez zbędnej zwłoki stronie trzeciej na zasadzie pośredniczenia w transakcji i:
 - (a) przeniósł zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów, lub
 - (b) nie przeniósł ani nie zachował zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów, ale przeniósł kontrolę nad składnikiem aktywów finansowych.

W przypadku, gdy Bank przeniósł swoje prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów lub zobowiązał się do pośredniczenia w transakcji, ale nie przeniósł ani nie zachował zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów, ani też wyżej wymienione przeniesienie nie spowodowało przeniesienia kontroli nad składnikiem aktywów, wówczas ten składnik aktywów jest ujmowany w stopniu, w jakim Bank utrzymuje zaangażowanie w składnik aktywów.

Zaangażowanie w składnik aktywów, które przyjmuje formę gwarancji, jest wyceniane według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej składnika aktywów oraz maksymalnej kwoty, którą Bank może być zobowiązany zapłacić za ten składnik aktywów.

Zobowiązania finansowe

Bank wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygaś.

Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach, dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami, Bank ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Bank ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstającą z tytułu zamiany różnicę odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w rachunku zysków i strat.

4.5.6. Transakcje z przyrzeczeniem odkupu

Papiery wartościowe sprzedane z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (transakcje typu *repo*, *sell-buy-back*) nie są wyłączone z bilansu pod warunkiem zachowania przez Bank zasadniczo całości ryzyka i korzyści wynikających z danego aktywa. Zobowiązania wobec kontrahenta ujmuje się jako „Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu”.

Dla transakcji zakupu papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu (*reverse repo*, *buy-sell-back*), w przypadku których kontrahent zachowuje zasadniczo całość ryzyka i korzyści dotyczących papierów wartościowych, należności z tytułu zawartych transakcji ujmowane są jako „Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu”.

Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu i zakupu papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu wyceniane są według zamortyzowanego kosztu metodą efektywnej stopy procentowej, natomiast papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji sprzedaży z udzielonym przyrzeczeniem odkupu podlegają wycenie według zasad określonych dla poszczególnych portfeli papierów wartościowych.

Różnica między ceną sprzedaży/zakupu i odkupu jest traktowana jako koszty/przychody odsetkowe i rozliczana w czasie trwania umowy z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwa stanowi cenę, którą Bank otrzymałby za sprzedaż składnika aktywów lub zapłaciłby za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Wartość godziwa instrumentów finansowych notowanych na aktywnym zorganizowanym rynku finansowym jest ustalana poprzez odniesienie do bieżącej ceny kupna – dla składnika aktywów lub bieżącej ceny sprzedaży – dla zaciągniętego zobowiązania.

Wartość godziwa instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek jest ustalana przy zastosowaniu różnych technik wyceny, gdzie Bank maksymalizuje wykorzystanie obserwowalnych danych wejściowych, np. oszacowania ceny instrumentu finansowego, na podstawie publicznie ogłoszonej, notowanej w aktywnym obrocie

regulowanym ceny nie różniącego się istotnie, podobnego instrumentu finansowego albo cen składników złożonego instrumentu finansowego lub oszacowania ceny instrumentu finansowego za pomocą metod estymacji powszechnie uznanych za poprawne.

Wartość godziwa dla poszczególnych pozycji aktywów finansowych i zobowiązań finansowych oraz sposoby jej szacowania zostały opisane szczegółowo w notcie 40.

4.5.7. Utrata wartości aktywów finansowych

Bank kalkuluje odpisy z tytułu utraty wartości w oparciu o koncepcję „oczekiwanych strat kredytowych” (ang. *expected credit loss*, dalej: ECL).

Model utraty wartości oparty o koncepcję ECL ma zastosowanie do składników aktywów finansowych zakwalifikowanych do kategorii aktywów finansowych oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych o charakterze finansowym i gwarancyjnym wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Bank dokonuje podziału portfela na trzy koszyki (ang. Stage):

- Koszyk 1 – ryzyko defaultu w horyzoncie lifetime nie jest istotnie wyższe względem ryzyka na moment początkowego ujęcia. Oczekiwana strata kredytowa dla instrumentów finansowych w Koszyku 1 liczona jest w horyzoncie 12 miesięcznym lub krótszym w przypadku wcześniejszej daty zapadalności instrumentu finansowego,
- Koszyk 2 – Ryzyko defaultu w horyzoncie lifetime jest istotnie wyższe względem ryzyka na moment początkowego ujęcia. Oczekiwana strata kredytowa dla instrumentów finansowych w Koszyku 2 liczona jest w horyzoncie lifetime, do daty zapadalności instrumentu finansowego,
- Koszyk 3 – Stan default (nadrzędny w stosunku do Koszyka 1 oraz Koszyka 2). Oczekiwana strata kredytowa dla instrumentów finansowych w defaulcie liczona jest w horyzoncie do przewidywanej daty zakończenia okresu windykacji,
- oraz wyodrębnią dodatkową kategorię POCl (ang. *purchased or originated credit-impaired financial assets*) – Instrumenty finansowe udzielone bądź zakupione z głębokim dyskontem i w związku z tym traktowane jako default na moment udzielenia. Oczekiwana strata kredytowa dla takich instrumentów finansowych liczona jest w horyzoncie do daty zapadalności instrumentu finansowego.

Sposób kalkulacji utraty wartości aktywów finansowych ma również wpływ na sposób rozpoznania przychodu odsetkowego. W szczególności, przychód odsetkowy od składników aktywów znajdujących się w Koszykach 1 i 2 jest wyznaczany poprzez przyłożenie efektywnej stopy procentowej do wartości brutto ekspozycji, natomiast w Koszyku 3 poprzez przyłożenie efektywnej stopy procentowej do zamortyzowanego kosztu składnika aktywów, uwzględniającego odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych.

Do wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych Bank stosuje modele PD, LGD i EAD, które wykorzystywane są do szacowania wieloletnich parametrów ryzyka uwzględniających prognozy Banku w zakresie kształtowania się przyszłej sytuacji makroekonomicznej (FLI). W procesie modelowania oczekiwanej ekspozycji na moment wejścia w *default* dla ekspozycji bez zdefiniowanych harmonogramów, Bank opracował modele wartości bilansowej i pozabilansowej w oparciu o historyczne wzorce behawioralne spłat i wykorzystania przyznaných limitów do momentu wejścia ekspozycji w *default*.

W zakresie modelowania transferu pomiędzy Koszykiem 1 i Koszykiem 2, Bank opracował model istotnego wzrostu ryzyka kredytowego w oparciu o porównanie prawdopodobieństwa *defaultu* z momentu pierwotnego ujęcia ekspozycji z prawdopodobieństwem *defaultu* z momentu oceny. Model uwzględnia podstawowe dostępne charakterystyki ekspozycji z momentu pierwotnego ujęcia oraz momentu obecnej oceny, tj. *scoring/rating*, dane behawioralne, itp.

Do Koszyka 2 klasyfikowane są aktywa finansowe, dla których zidentyfikowano znaczący wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia, rozumiany między innymi jako:

- a) opóźnienie w spłacie dla danej ekspozycji przekraczające 30 dni,
- b) istotny wzrost ryzyka od daty otwarcia, mierzone jako względna zmiana PD danej ekspozycji do rezydualnego terminu zapadalności zgodnie z oczekiwaniami banku uwzględniającymi komponent oczekiwaną sytuacji makroekonomicznej (FLI) na obecną datę raportową oraz datę otwarcia produktu. Przekroczenie zadanego poziomu prognozy oznacza spełnienie przesłanki istotnego wzrostu ryzyka od daty otwarcia dla danej ekspozycji. W takich przypadkach statystyka alfa (tj. przyjęty próg klasyfikacji) przyjmuje wartości powyżej 2,64 dla kredytów gotówkowych ponad 50 tys. zł, powyżej 2,24 dla kredytów gotówkowych do 50 tys. zł oraz dla kredytów mieszkaniowych powyżej 6,
- c) wystąpienie znaczącej liczby Sygnałów Wczesnego Ostrzegania (SWO) co skutkuje zaklasyfikowaniem na Watchlistę,
- d) ekspozycje zrestrukturyzowane w okresie warunkowym po wyjściu z Koszyka 3,

- e) zarażenie wszystkich ekspozycji danego kredytobiorcy, dla których nie zaobserwowano zdarzenia default, jeśli przynajmniej jedna ekspozycja tego kredytobiorcy jest zaklasyfikowana do Koszyka 3 (o ile nie powoduje klasyfikacji tych ekspozycji w status default),
- f) brak oceny ryzyka na datę udzielenia dla klienta detalicznego oraz klienta korporacyjnego (brak oceny punktowej na datę udzielenia kredytu),
- g) nadanie oceny ratingowej dla klientów gospodarczych oznaczającej istotny wzrost ryzyka,
- h) specyficzne przesłanki do klasyfikacji ekspozycji kredytowych objętych moratoriami kredytowymi związanymi z pandemią Covid-19 w ramach moratoriów ustawowych lub sektorowych w świetle Wytycznych EBA (EBA/GL/2020/02):
 - jakiegokolwiek opóźnienie w płatnościach dotyczących odsetek lub składki ubezpieczeniowej, gdy przyznano moratoria kredytowe,
 - zatrudnienie w branży uznanej przez Bank za szczególnie narażoną na skutki pandemii Covid-19 (Reklama/Marketing/Mass media, Turystyka/Hotelarstwo/Gastronomia oraz Transport i logistyka),
 - uzyskanie przez Bank informacji o utracie przez klienta pracy bądź utracie głównego źródła dochodów, gdy przyznano mu moratorium kredytowe.
- i) Bank może zdecydować o zaklasyfikowaniu do Koszyka 2 całej grupy ekspozycji, np. z uwagi na typ produktu lub kanał dystrybucji, jeśli ich profil ryzyka istotnie odbiega od oczekiwań Banku lub zachowania się podobnych produktów w innych portfelach Banku.

Bank stosuje między innymi następujące przesłanki zdarzenia *default* (Koszyk 3):

- a) opóźnienie w spłacie raty kapitałowej lub odsetkowej przekracza 90 dni,
- b) wypowiedzenie umowy kredytu/pożyczki,
- c) ekspozycja ma charakter wyłudzenia (*fraud*),
- d) przyznanie kredytobiorcy przez Bank, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych kredytobiorcy, udogodnienia, którego w innym wypadku Bank by nie udzielił,
- e) status ekspozycji w windykacji,
- f) wniosek Banku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec kredytobiorcy,
- g) uzyskanie informacji o wszczęciu postępowania (w tym złożeniu wniosku) upadłościowego, bankructwie lub innej reorganizacji finansowej kredytobiorcy, w tym złożeniu wniosku restrukturyzacyjnego (zgodnie z ustawą Prawo Restrukturyzacyjne),
- h) uzyskanie informacji o znaczących trudnościach finansowych kredytobiorcy korporacyjnego,
- i) znaczące pogorszenie wyników analizy ratingowej lub scoringowej, wskazujące na znaczące trudności finansowe kontrahenta,
- j) kwestionowanie bilansowej ekspozycji kredytowej przez kredytobiorcę na drodze postępowania sądowego,
- k) zgon kredytobiorcy, dodatkowo w przypadku jednoosobowej działalności gospodarczej weryfikowana jest zdolność kredytowa współkredytobiorcy lub przejmującego/przystępującego do długu,
- l) stwierdzenie przez Bank małego prawdopodobieństwa wywiązania się w pełni przez kredytobiorcę ze swoich zobowiązań kredytowych wobec Banku bez konieczności podejmowania przez Bank działań takich jak realizacja zabezpieczenia,
- m) zanik aktywnego rynku na wybraną grupę ekspozycji kredytowych ze względu na trudności finansowe kredytobiorcy (np. znaczne pogorszenie sytuacji finansowej emitentów, spowodowało spadek obrotu wybranymi rodzajami aktywów, skutkujący brakiem możliwości wiarygodnego ustalenia ceny aktywów),
- n) obniżenie przez uznaną i powszechnie akceptowaną zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej (agencję ratingową) ratingu kredytobiorcy, z klasy inwestycyjnej do klasy spekulacyjnej, ratingu kraju – siedziby kredytobiorcy – z klasy inwestycyjnej do klasy spekulacyjnej, ratingu jakichkolwiek papierów dłużnych emitowanych przez kredytobiorcę,
- o) obserwowane dane wskazują na możliwy do zmierzania spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą bilansowych ekspozycji kredytowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można jeszcze ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy, w tym:
 - negatywne zmiany statusu płatności kredytobiorców w grupie (np. zwiększona ilość opóźnionych płatności lub zwiększona liczba posiadaczy kart kredytowych, którzy osiągnęli limit kredytowy i spłacają miesięczną kwotę minimalną), lub
 - krajowa lub lokalna sytuacja gospodarcza, która ma związek z niespłacaniem ekspozycji kredytowych w grupie (np. wzrost wskaźnika bezrobocia w obszarze geograficznym kredytobiorcy, w przypadku kredytów hipotecznych spadek cen nieruchomości w danym regionie, niekorzystne zmiany w kondycji branży, która dotyczy kredytobiorców w grupie),

- p) zidentyfikowanie statusu default dla jednej z ekspozycji kredytobiorcy instytucjonalnego, a w przypadku kredytów detalicznych, jeśli przynajmniej 20% łącznego zaangażowania klienta jest w statusie default,
- q) nieznanie miejsce pobytu klienta detalicznego i nieujawniony majątek kredytobiorcy,
- r) problemy finansowe klienta detalicznego,
- s) ekspozycje kredytowe z przyznanymi ustawowymi moratoriami kredytowymi.

Dla Koszyka 1 i Koszyka 2 ECL określana jest jako średnia zdyskontowana strata z kilku scenariuszy makroekonomicznych ważona prawdopodobieństwem wystąpienia poszczególnych scenariuszy makroekonomicznych.

Kwota oczekiwanych strat kredytowych w ramach pojedynczego scenariusza makroekonomicznego dla portfela, który nie jest w stanie *default*, jest liczona jako suma zdyskontowanych oczekiwanych strat w kolejnych okresach od daty sprawozdawczej do horyzontu czasowego w zależności od klasyfikacji danej ekspozycji do odpowiedniego Koszyka.

Na potrzeby kalkulacji straty oczekiwanej wykorzystuje się trzy scenariusze makroekonomiczne opracowane na podstawie własnych prognoz – bazowy oraz dwa scenariusze alternatywne.

Wyznaczenia kwoty oczekiwanych strat w ujęciu grupowym dla poszczególnych grup homogenicznych dokonuje się na poziomie poszczególnych ekspozycji, na podstawie parametrów wyliczonych dla homogenicznej grupy, do której należy dana ekspozycja. W zależności od portfela homogenicznego, do szacowania parametru PD, Bank wykorzystuje podejście oparte o krzywe vintage lub podejście oparte o macierze migracji, natomiast szacowanie parametru RR realizowane jest z wykorzystaniem macierzy migracji.

Oszacowanie parametrów realizowane jest na podstawie danych historycznych portfela Banku oraz korygowane jest celem odzwierciedlenia wpływu prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych. Prognozy przyszłych warunków gospodarczych obejmują następujące wskaźniki makroekonomiczne: stopę bezrobocia wg BAEL, inwestycje w gospodarce, produkcję sprzedaną przemysłu ogółem, sprzedaż detaliczną, PKB, stopę referencyjną NBP oraz kurs EUR/PLN.

4.5.8. Spisanie aktywów finansowych

W trakcie okresu sprawozdawczego w odniesieniu do ekspozycji kredytowych spełniających poniższe warunki Bank dokonuje odpisania, nie zaprzestając działań służących odzyskaniu należności. Wierzytelności takie muszą być:

- wierzytelnościami wymagalnymi,
- zakwalifikowanymi jako default przez okres co najmniej roku, a utworzony na nie odpis na oczekiwane straty kredytowe musi być równy kwocie wierzytelności pozostającej do spłaty,
- a ich windykacja jest nieskuteczna, niemożliwa lub ekonomicznie nieopłacalna.

Dodatkowo dla portfela ekspozycji kredytowych analizowanych w ujęciu grupowym, zakwalifikowanych do Koszyka 3 Bank dokonuje także spisań częściowych w odniesieniu do naliczonych odsetek karnych. Z tego procesu wyłączone są ekspozycje w walucie innej niż polski złoty, ekspozycje analizowane indywidualnie oraz aktywa typu POCl. Wartość spisanych odsetek karnych według stanu 31 grudnia 2021 roku wyniosła 62.951 tys. zł. (na 31 grudnia 2020 roku wyniosła 68.244 tys. zł.).

4.5.9. Rachunkowość zabezpieczeń

Bank, korzystając z możliwości wyboru jaką daje MSSF 9, stosuje przepisy rachunkowości zabezpieczeń określone w MSR 39, pod warunkiem spełnienia kryteriów tj.:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznacza się i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem i strategię zawierania transakcji zabezpieczających. Dokumentacja obejmuje identyfikację pozycji zabezpieczanej lub transakcji, pozycji zabezpieczającej i charakter zabezpieczanego ryzyka. Dokumentuje się również, w momencie ustanowienia zabezpieczenia i przez cały czas jego trwania, ocenę efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zmian wartości godziwej pozycji lub przepływów pieniężnych wynikających z pozycji zabezpieczanej,
- Bank przewiduje, że zabezpieczenie będzie odznaczało się wysoką efektywnością w równoważeniu przepływów środków pieniężnych i zmian wartości godziwej, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, czyli można wiarygodnie wycenić wartość godziwą lub przepływy środków pieniężnych wynikające z zabezpieczanej pozycji oraz instrumentu zabezpieczającego,
- zabezpieczenie jest na bieżąco weryfikowane i stwierdza się jego wysoką efektywność w całym okresie jego wykorzystania.

Bank w roku zakończonym 31 grudnia 2021 roku oraz w roku zakończonym 31 grudnia 2020 roku stosował rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. W roku zakończonym 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku Bank nie stosował rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej.

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed ryzykiem zmienności przepływów pieniężnych, które:

- można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takimi jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją,
- może wpływać na rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane jest w następujący sposób: część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, który stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach, zaś nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany”.

Zyski i straty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach (efektywne zabezpieczenie), w momencie ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań finansowych będącego skutkiem zabezpieczanej planowanej transakcji, przeklasyfikowane są do rachunku zysków i strat w tym okresie lub w okresach, w których zabezpieczane planowane przepływy pieniężne mają wpływ na rachunek zysków i strat. Jednakże, jeśli Bank oczekuje, że całość lub część strat ujętych w pozostałych całkowitych dochodach nie będzie odzyskana w jednym lub więcej przyszłych okresów, kwotę, co do której oczekuje się, że nie będzie odzyskana, przeklasyfikuje się do rachunku zysków i strat.

Odsetki od instrumentów zabezpieczających ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycjach „Przychody z tytułu odsetek” lub „Koszty z tytułu odsetek”.

Szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych transakcji zabezpieczających zostały zaprezentowane w notcie 22.

4.5.10. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Na środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych składają się gotówka w kasie oraz na rachunku nostro w Narodowym Banku Polskim, a także należności od banków w rachunku bieżącym oraz inne środki pieniężne o terminie wymagalności do 3 miesięcy.

Szczegóły dotyczące składników stanowiących środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych zostały zaprezentowane w notach 19, 20, i 35.

4.5.11. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia. Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzacja innych rzeczowych aktywów trwałych jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Okres
Budynki i budowle, w tym (PUA)	8 i 17, 20 i 76 lat, (do 9 lat)
Grunty (PUA)	do 99 lat
Inwestycje w obcych środkach trwałych	od 3,5 do 10 lat (ale nie dłużej niż okres umowy najmu)
Maszyny i urządzenia techniczne	od 5 do 20 lat
Urządzenia biurowe	od 5 do 20 lat
Komputery	od 3 do 10 lat
Środki transportu, w tym (PUA)	do 5 lat (do 4 lat)

Odpis amortyzacyjny składników rzeczowych aktywów trwałych o określonym okresie użytkowania oraz praw do użytkowania aktywów ujmuje się w rachunku zysków i strat w „Ogólnych kosztach administracyjnych”.

Wszelkie zyski lub straty wynikające ze sprzedaży danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat odpowiednio w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne” lub „Pozostałe koszty operacyjne” w okresie, w którym dokonano takiej transakcji.

Środki trwałe będące w toku budowy lub montażu są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Szczegółowe informacje dotyczące stanu składników stanowiących rzeczowe aktywa trwałe zostały zaprezentowane w nocie 25.

4.5.12. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po początkowym ujęciu wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Amortyzację wartości niematerialnych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej przez okresy przewidywanego okresu ich użyteczności wynoszący od 3 do 20 lat.

Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w „Ogólnych kosztach administracyjnych”.

Zyski lub straty wynikające ze sprzedaży danego składnika wartości niematerialnych są ujmowane w rachunku zysków i strat odpowiednio w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne” lub „Pozostałe koszty operacyjne”.

Koszty prac badawczych są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Aktywa niematerialne powstałe w wyniku prowadzenia prac rozwojowych ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie po spełnieniu następujących warunków:

- z technicznego punktu widzenia istnieje możliwość ukończenia składnika aktywów niematerialnych, tak aby nadawał się do sprzedaży lub użytkowania,
- istnieje możliwość udowodnienia zamiaru ukończenia składnika oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- składnik będzie zdolny do użytkowania lub sprzedaży,
- znany jest sposób w jaki składnik będzie wytwarzał przyszłe korzyści ekonomiczne,
- zapewnione zostaną środki techniczne oraz finansowe konieczne do ukończenia prac rozwojowych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Wartość początkową aktywów niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie stanowi suma wydatków poniesionych od dnia, gdy składnik aktywów niematerialnych po raz pierwszy spełnia wymienione powyżej kryteria ujmowania ich w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. W przypadku, gdy nie można ująć w bilansie kosztów prac rozwojowych wytworzonych we własnym zakresie, koszty te są ujmowane w rachunku zysków i strat okresu, w którym zostały poniesione.

Aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie w ramach prac rozwojowych po początkowym ujęciu są wykazywane po pomniejszeniu o umorzenie i łączne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, na takiej samej zasadzie jak nabyte aktywa niematerialne.

Szczegółowe informacje dotyczące stanu składników stanowiących wartości niematerialne zostały zaprezentowane w nocie 26.

4.5.13. Leasing

Począwszy od 1 stycznia 2019 roku Bank po przyjęciu MSSF 16 ujmuje zobowiązania z tytułu leasingu, wyceniając zobowiązania pozostające do zapłaty w wartości bieżącej opłat leasingowych, zdyskontowane z zastosowaniem stopy procentowej leasingu na moment powstania leasingu, obliczonej na bazie krańcowej stopy procentowej Banku.

Zobowiązania z tytułu leasingu, który wcześniej został sklasyfikowany jako leasing operacyjny zgodnie z zasadami MSR 17 Leasing zostały wycenione w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w dacie rozpoczęcia stosowania MSSF 16, zdyskontowanej z zastosowaniem stopy procentowej leasingu na dzień 1 stycznia 2019 roku.

Poza zobowiązaniem z tytułu leasingu dla umów spełniających definicję leasingu rozpoznawane jest odpowiadające mu prawo do użytkowania. Do umów leasingu lub umów zawierających leasing, kwalifikowana jest umowa lub jej część, zgodnie z którą Bank uzyskuje prawo do używania zidentyfikowanego składnika aktywów, a prawo dostawcy do podstawienia alternatywnego składnika aktywów nie jest znaczące oraz posiada prawo do uzyskania praktycznie wszystkich korzyści ekonomicznych z jego użytkowania przez cały okres oraz posiada prawo do kierowania

użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów przez cały okres użytkowania. Zobowiązanie z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych netto pozostających do zapłaty. Bank aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu, aby uwzględnić zmiany w opłatach leasingowych. Aktualizacja wyceny zobowiązania z tytułu leasingu ujmowana jest jako korekta składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania. Bank dokonuje aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu poprzez dyskontowanie zaktualizowanych opłat leasingowych bez aktualizacji stopy dyskonta, gdy (i) zaistnieje zmiana w kwocie, której zapłaty oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej. Bank ustala zaktualizowane opłaty leasingowe w celu uwzględnienia zmiany w kwotach, których zapłaty oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej oraz (ii) zaistnieje zmiana w przyszłych opłatach leasingowych wynikająca ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalania tych opłat. W przypadku modyfikacji umowy leasingu, wartość składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania (PUA) jest odpowiednio aktualizowana, aby odzwierciedlić zmiany w zakresie leasingu i/lub zmiany w wartości zobowiązania z tytułu leasingu. Modyfikacja prawa do użytkowania może obejmować również zmianę okresu amortyzacji odzwierciedlającą zmianę okresu leasingu ustalonego przez Bank. Bank aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu poprzez dyskontowanie zaktualizowanych opłat leasingowych, stosując zaktualizowaną stopę dyskontową, jeżeli zmniejszenie zakresu leasingu skutkuje częściowym lub całkowitym zaprzestaniem ujmowania aktywów z tytułu prawa do użytkowania, proporcjonalnie do modyfikacji dokonywanej w umowie leasingu.

Wyłączone z ujęcia są krótkoterminowe umowy leasingowe do 12 miesięcy oraz dotyczące niskokwotowych składników aktywów. Koszty amortyzacji ujętego prawa do użytkowania będącego przedmiotem leasingu są ujmowane odrębnie od kosztów odsetek z tytułu zobowiązania leasingowego w rachunku zysków i strat.

Opłaty z tego tytułu ujmowane są metodą liniową przez okres trwania umowy w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne” rachunku zysków i strat.

4.5.14. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Bank w ramach obligatoryjnego corocznego testu sprawdzającego ocenia, czy konieczne jest objęcie składników niefinansowych aktywów trwałych odpisem aktualizującym ich wartość. W razie stwierdzenia, że zachodzą przesłanki wskazujące, że mogła nastąpić lub nastąpiła utrata wartości, Bank dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów odpowiada wartości godziwej tego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne (OWŚP) pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, zależnie od tego, która z tych wartości jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba, że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów lub OWŚP jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów.

Do określania wartości godziwej, pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży, używany jest odpowiedni dla danego składnika aktywów model wyceny. Obliczenia te są potwierdzone przez wyceny dokonane na podstawie innych źródeł lub inne dostępne wyznaczniki wartości godziwej.

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów są ujmowane w rachunku zysków i strat, z wyłączeniem aktywów wcześniej przeszacowanych. W ich przypadku przeszacowanie zostało odniesione na kapitał. Wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest także ujmowany w kapitałach do wartości wcześniejszych przeszacowań.

Na koniec każdego roku obrotowego ocenia się także czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że wcześniej ujęte odpisy z tytułu utraty wartości aktywów są nadal zasadne i czy nie powinny zostać pomniejszone. Jeżeli takie przesłanki występują, Bank szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów bądź ośrodków wypracowujących wpływy pieniężne. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej.

Podwyższona kwota nie powinna przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat, chyba że dany składnik aktywów wykazywany jest w wartości przeszacowanej, w którym to przypadku odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości traktuje się jako zwiększenie skumulowanych innych całkowitych dochodów.

Powyższe kryteria mają także zastosowanie w ocenie, czy nastąpiła utrata wartości aktywów ujętych jako wartości niematerialne. Test ten przeprowadza się albo dla poszczególnych aktywów, albo dla ośrodków wypracowujących środki pieniężne oraz gdy okoliczności wskazują, że mogła wystąpić utrata wartości.

4.5.15. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Banku ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Jeżeli Bank spodziewa się, że wydatki objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazywane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest dyskontowana, przy zastosowaniu bieżącej stopy dyskontowej nieuwzględniającej podatku, odzwierciedlającej ewentualne ryzyko związane z danym zobowiązaniem. Jeżeli kwota rezerwy została zdyskontowana, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty odsetkowe.

Rezerwy na sprawy sporne

Rezerwy na sprawy sporne dotyczą spraw toczących się w postępowaniach sądowych, administracyjnych oraz innych sporów o charakterze prawnym i administracyjnym. Bank prowadzi szczegółową ewidencję spraw spornych. W sprawach, w których na Banku ciąży obowiązek prawny lub wynikający z ogólnie przyjętych zwyczajów mający swe źródło w zdarzeniach przeszłych, jak również jeżeli prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków, Bank tworzy rezerwy. Ewentualne przyszłe rozliczenia dokonywane są w ciężar utworzonych rezerw. Bank rozpoznał rezerwy na wszystkie szacowane straty. Szacunkowe terminy realizacji rezerw na sprawy sporne wynoszą, co do zasady, powyżej 1 roku.

Szczegółowe informacje dotyczące rezerw na sprawy sporne zostały zaprezentowane w nocie 32.

Rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe

Odprawy emerytalno-rentowe stanowią zgodnie z MSR 19 programy określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Rezerwa na odprawy emerytalno-rentowe ustalana jest w oparciu o zasady Regulaminów Wynagradzania obowiązujących w Banku. Wartość bieżąca rezerw na odprawy emerytalno-rentowe i związanych z nimi kosztów bieżącego i przeszłego zatrudnienia wyceniona jest przez niezależnego aktuarium metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych. Przeszacowania rezerw na odprawy emerytalno-rentowe składają się z następujących składników:

- kosztów zatrudnienia (w tym kosztów bieżącego zatrudnienia, kosztów przeszłego zatrudnienia),
- kosztu lub dochodu z odsetek netto, oraz
- zysków lub strat aktuarialnych.

Koszty zatrudnienia i koszty lub dochód z odsetek netto ujmowane są w rachunku zysków i strat, natomiast zyski lub straty aktuarialne są ujmowane w ciężar skumulowanych innych całkowitych dochodów, w którym te zmiany wystąpiły. Informacje dotyczące rezerw na odprawy emerytalno-rentowe zostały zaprezentowane w nocie 32.

Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku udzielone gwarancje oraz bezwarunkowe zobowiązania dotyczące finansowania traktowane są jako element zaangażowania obciążonego ryzykiem kredytowym. Przy kalkulacji rezerw związanych ze zobowiązaniami pozabilansowymi Bank uwzględnia współczynnik konwersji kredytowej (CCF). Szczegółowe zasady tworzenia odpisów na utratę wartości ekspozycji obciążonych ryzykiem kredytowym, w tym kredytów i pożyczek, zostały opisane w nocie 4.5.8.

4.5.16. Pozostałe aktywa

Na pozycję „Pozostałe aktywa” składają się głównie: koszty do rozliczenia w czasie, przychody do otrzymania, zaliczki, rozliczenia kart płatniczych, zapasy związane z działalnością uboczną Banku oraz należności od kontrahentów.

Przychody do otrzymania to przychody odnoszące się do wyniku danego okresu sprawozdawczego do otrzymania przez Bank w okresie późniejszym, które dotyczą naliczonych opłat i prowizji za prowadzenie rachunków i wykonanie innych czynności bankowych.

Koszty do rozliczenia w czasie to koszty poniesione w danym okresie sprawozdawczym dotyczące następnych okresów sprawozdawczych, w szczególności koszty eksploatacyjne zapłacone z góry, koszty ubezpieczenia i prenumeraty.

Należności od kontrahentów ujmuje się w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji (jeżeli występują). Nabyte lub powstałe zapasy rzeczowych składników aktywów obrotowych, obejmujące głównie zapasy czystych blankietów kart płatniczych i banknotów kolekcjonerskich, ujmuje się w księgach rachunkowych według cen nabycia lub kosztów wytworzenia na dzień ich nabycia lub powstania.

Wartość należności aktualizuje się, uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty, poprzez dokonanie odpisu na oczekiwane straty, który zalicza się w rachunku zysków i strat do „Wyniku z tytułu opisów na straty kredytowe od aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy”. Wartość zapasów aktualizuje się uwzględniając ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia w stosunku do ich wartości netto możliwej do odzyskania. Odpis wartości zapasów do ich wartości netto możliwej do uzyskania ujmowany jest w rachunku zysków i strat w „Wyniku z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych”.

Szczegółowe informacje dotyczące stanu składników pozostałych aktywów zostały zaprezentowane w nocie 27.

4.5.17. Pozostałe zobowiązania

Składnikami pozostałych zobowiązań są między innymi: rezerwy na koszty rzeczowe wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Banku przez kontrahentów, które zostaną rozliczone w następnych okresach sprawozdawczych, zobowiązania wobec pracowników z tytułu niewykorzystanych urlopów, premii, nagród uznaniowych, zaliczki otrzymane oraz pozostałe zobowiązania wobec kontrahentów, rozrachunki międzybankowe, rozliczenia publiczno-prawne oraz rozliczenia z Poczta Polska. Pozycje te ujmuje się w wartości wymagającej zapłaty.

Szczegółowe informacje dotyczące stanu składników pozostałych zobowiązań zostały zaprezentowane w nocie 33.

4.5.18. Ujmowanie przychodów i kosztów

Wynik z tytułu odsetek

W przypadku wszystkich aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz dłużnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, przychody i koszty odsetkowe (w tym: odsetki, dyskonto, premia) ujmowane są z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej i wykazywane w rachunku zysków i strat w pozycji „Przychody z tytułu odsetek” lub odpowiednio „Koszty z tytułu odsetek”. W przychodach i kosztach odsetkowych ujmowane są również rozliczane w czasie przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej opłaty i prowizje otrzymane i zapłacone, stanowiące element wyceny instrumentu finansowego. Wyliczenie efektywnej stopy procentowej obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane prowizje, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej. Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Bank dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych, uwzględniając wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego, jednakże nie uwzględnia potencjalnych przyszłych strat związanych z nieściągalnością kredytów. W przypadku, gdy Bank zmienia oszacowania płatności udzielonych lub otrzymanych, koryguje wartość bilansową składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego. Korekta jest wyliczana z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego i ujmowana jest w „Przychodach z tytułu odsetek” lub „Kosztach z tytułu odsetek” rachunku zysków i strat.

W przypadku aktywów finansowych lub grupy podobnych aktywów finansowych ze stwierdzoną utratą wartości (koszyk 3), przychody odsetkowe naliczane są od wartości bieżącej (netto) należności (to jest wartości pomniejszonej o odpis na oczekiwane straty kredytowe) przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania odpisu na oczekiwane straty kredytowe.

Szczegółowe informacje dotyczące wyniku z tytułu odsetek zostały zaprezentowane także w dalszej części sprawozdania finansowego w nocie 6.

Wynik z tytułu prowizji i opłat

Opłaty i prowizje nie stanowiące integralnej części efektywnej stopy procentowej, tj. takie, które nie są rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej, lecz rozkładane są w czasie metodą liniową lub rozpoznawane jednorazowo w rachunku zysków i strat zgodnie z wymogami MSSF 15, są ujmowane odpowiednio w pozycji „Przychody z tytułu prowizji i opłat” lub „Koszty z tytułu prowizji i opłat”. Do przychodów rozliczanych w czasie metodą liniową zaliczane są głównie prowizje od kredytów w rachunku bieżącym.

Do przychodów i kosztów prowizyjnych Banku rozpoznawanych jednorazowo w rachunku zysków i strat w momencie wykonania usługi należą m.in.:

- prowizje za prowadzenie rachunku bieżącego, realizację przelewów, zleceń stałych, poleceń zapłaty i wypłaty gotówkowe,
- opłaty i prowizje za czynności związane z obsługą kart płatniczych,
- opłaty płacone urzędowi pocztowemu za zawarcie umowy wkładu terminowego, pod warunkiem, że te umowy są niezależne od samej lokaty (wkładu terminowego),

- opłaty płacone urzędом pocztowym za przyjęcie pełnomocnictwa pod warunkiem, że dotyczy ono nie konkretnej lokaty, ale różnych depozytów,
- opłaty płacone urzędом pocztowym za odwołanie pełnomocnictwa klienta,
- opłaty płacone urzędом pocztowym za przyjęcie dyspozycji na wypadek śmierci.

Zasady rachunkowości dotyczące ujęcia przychodów prowizyjnych z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami i pożyczkami opisane zostały w punkcie poniżej „Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych”.

Szczegółowe informacje dotyczące wyniku z tytułu prowizji i opłat zostały zaprezentowane w notcie 7.

Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych

Bank uzyskuje przychody z tytułu „*bancassurance*”, tj. sprzedaży poprzez kanały dystrybucji Banku produktów ubezpieczeniowych. Jednocześnie, w trakcie ochrony ubezpieczeniowej, Bank może świadczyć dodatkowe usługi na rzecz towarzystwa ubezpieczeń o charakterze obsługi posprzedażowej zawartych polis.

W przypadku produktów ubezpieczeniowych, kiedy Bank otrzymuje wynagrodzenie jako procent liczony od składki ubezpieczeniowej pobranej z góry za cały okres objęty ochroną ubezpieczeniową z zachowaniem przez klientów prawa do anulowania ochrony ubezpieczeniowej i zwrotu nadpłaconej składki w dowolnym momencie, Bank ujmuje wynagrodzenie otrzymywane za oferowanie tego typu produktów ubezpieczeniowych na podstawie profesjonalnego osądu, czy sprzedaż ubezpieczenia jest ograniczona wyłącznie do świadczenia usługi pośrednictwa, czy też usługa sprzedaży ubezpieczenia jest powiązana ze sprzedażą produktu kredytowego. Ocena bazuje na treści ekonomicznej oferowanych produktów kredytowych oraz produktów ubezpieczeniowych, w których sprzedaż Bank uczestniczy. Celem osądu jest rozróżnienie na bazie treści ekonomicznej przychodów stanowiących:

- integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego produktu kredytowego,
- wynagrodzenie za usługę agencyjną lub pośrednictwa,
- wynagrodzenie za świadczenie dodatkowych czynności po dokonaniu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego.

Ocena bezpośredniego powiązania przeprowadzana jest, przede wszystkim na podstawie następujących podstawowych kryteriów:

- oceny czy produkt kredytowy jest oferowany zawsze z produktem ubezpieczeniowym, to jest obydwie transakcje zostały zawarte w tym samym czasie lub zostały zawarte w sekwencji, w której każda kolejna transakcja wynika z poprzedniej,
- oceny czy produkt ubezpieczeniowy jest oferowany przez Bank wyłącznie z produktem bankowym tj. nie ma możliwości zakupu w Banku produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu produktu łączonego z produktem bankowym.

Analiza bezpośredniego powiązania produktu ubezpieczeniowego z produktem kredytowym skutkuje podziałem produktu łączonego to jest wydzieleniem wartości godziwej oferowanego produktu kredytowego oraz wartości godziwej produktu ubezpieczeniowego sprzedawanego łącznie z kredytem. W przypadku, gdy Bank wykonuje czynności pośrednictwa, należne Bankowi wynagrodzenie jest dzielone pomiędzy część stanowiącą element zamortyzowanego kosztu produktu kredytowego i ujmowane metodą sumy cyfr rocznych (której wyniki nie różnią się istotnie od wyników kalkulacji opartej o metodę efektywnej stopy procentowej) w „Przychodach z tytułu odsetek” oraz część stanowiącą wynagrodzenie za wykonanie czynności pośrednictwa ujmowane w „Przychodach z tytułu prowizji i opłat”. Podział wynagrodzenia jest dokonywany w części: odpowiednio wartości godziwej produktu kredytowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa w stosunku do sumy obu tych wartości.

Jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, iż Bank będzie zobowiązany do świadczenia dalszych usług w okresie ważności polisy ubezpieczeniowej, prowizja lub jej część jest odraczana i rozliczana w czasie przy uwzględnieniu zasady współmierności przychodów i kosztów.

Wartość godziwą ustala się według następującego podejścia:

- usługa pośrednictwa – bazuje na danych rynkowych i wykorzystuje ceny i inne dane rynkowe generowane przez identyczne lub porównywalne transakcje rynkowe realizowane w ramach produktów ubezpieczeniowych sprzedawanych niezależnie od produktów kredytowych,
- wartość godziwa produktu kredytowego – określenie przyszłych spłat kapitałowych i odsetkowych z uwzględnieniem przyszłych strat z tytułu utraty wartości kredytu oraz spodziewanych odzysków, zdyskontowanych za pomocą rynkowej krzywej stóp procentowych powiększonej o bieżące marże oferowane przez Bank dla danego typu kredytu,
- w odniesieniu do elementu wynagrodzenia za inne czynności na rzecz ubezpieczyciela wykonywane przez Bank w trakcie trwania ubezpieczenia, szacunek wartości godziwej dla celów alokacji dokonany na podstawie analizy poniesionych kosztów w związku z świadczeniem tych usług.

Dodatkowo Bank dokonuje szacunku rezerwy na zwroty, czyli kwoty, o którą powinna być pomniejszona suma wynagrodzenia Banku z tytułu dystrybucji ubezpieczeń. Bank opiera szacunek rezerwy na zwroty na analizie

historycznych informacji o rzeczywistych zwrotach wynagrodzenia, jak również na przewidywaniach Banku, co do trendu w przyszłości. Rezerwa na zwroty uwzględniana jest proporcjonalnie do podziału wynagrodzenia między element pośrednictwa oraz element stanowiący korektę efektywnej stopy procentowej produktu kredytowego.

Koszty sprzedaży ubezpieczenia ujmowane są proporcjonalnie do sposobu podziału przychodów, rozpoznawane w ramach kalkulacji kosztu zamortyzowanego metodą sumy cyfr rocznych (której wyniki nie różnią się istotnie od wyników kalkulacji opartej o metodę efektywnej stopy procentowej) jako „Przychody z tytułu odsetek” i kosztów rozpoznawanych jednorazowo jako wynagrodzenie z tytułu wykonania usługi pośrednictwa i ujmowane jako „Koszty z tytułu prowizji i opłat”.

W przypadku oferowanych kredytów hipotecznych z ubezpieczeniem Bank ujmował od 10,3% do 11,5% przychodu i kosztu z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami hipotecznymi (przed uwzględnieniem rezerwy na zwroty wynagrodzenia przez Bank) jednorazowo jako przychód prowizyjny, natomiast pozostała część przychodu rozliczana była w pozycji „Przychód z tytułu odsetek” metodą sumy cyfr rocznych przez okres ekonomicznego życia kredytu oraz w pozycji „Przychód z tytułu prowizji i opłat” liniowo przez ekonomiczny okres życia kredytu.

W przypadku produktów ubezpieczeniowych powiązanych z produktami kredytowymi lub innymi produktami bankowymi, gdzie składka ubezpieczeniowa płacona przez klienta, jak również wynagrodzenie Banku rozliczane są w okresach miesięcznych, a klient może zrezygnować z ochrony ubezpieczeniowej w każdym momencie, przychody z tytułu sprzedaży tego typu produktów ubezpieczeniowych ujmowane są również w okresach miesięcznych i prezentowane jako „Przychody z tytułu prowizji i opłat”. Wydatki (koszty pośrednictwa) ponoszone przez Bank w związku ze sprzedażą tego typu produktów ubezpieczeniowych rozpoznawane są metodą liniową (równomiernie) w okresie życia kredytu i prezentowane w „Kosztach z tytułu prowizji i opłat”.

Szczegółowe informacje dotyczące przychodów i kosztów z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych zostały zaprezentowane w nocie 7.

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany

W pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany” uwzględnia się:

- wszystkie zyski i straty wynikające ze zbycia oraz ze zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych, aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- nieefektywną część zysków i strat związanych z wyceną instrumentów zabezpieczających w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych,
- wynik z pozycji wymiany, tj. dodatnie i ujemne różnice kursowe zarówno zrealizowane, jak niezrealizowane, wynikające z wyceny aktywów i zobowiązań walutowych według obowiązującego na dzień bilansowy średniego kursu NBP.

Szczegółowe informacje dotyczące wyniku na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wyniku z pozycji wymiany zostały zaprezentowane w nocie 9.

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

„Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik” zawiera:

- zyski i straty powstałe w wyniku zbycia aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody,
- zyski i straty zrealizowane na sprzedaży instrumentów finansowych wycenianych po początkowym ujęciu w zamortyzowanym koszcie,

Szczegółowe informacje dotyczące wyniku zrealizowanego z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy zostały zaprezentowane w nocie 10.

Ogólne koszty administracyjne

Koszty związane z utrzymaniem majątku trwałego, koszty obsługi informatycznej i telekomunikacyjnej, pozostałe koszty działalności administracyjnej, koszty promocji i reklamy, ochrony mienia oraz koszty szkoleń ujmowane są w ramach kosztów administracyjnych i zostały zaprezentowane w nocie 11. W kosztach administracyjnych ujmowane są także opłaty leasingowe w odniesieniu do umów leasingu krótkoterminowego i niskocennego.

Koszty świadczeń pracowniczych

Płatności z tytułu wynagrodzeń, premii, nagród uznaniowych oraz płatnych urlopów wypoczynkowych ujmowane są w pozycji „Koszty świadczeń pracowniczych” rachunku zysków i strat w okresie, w którym pracownicy świadczyli pracę. Płatności na rzecz określonych programów emerytalnych, tj. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, funduszy emerytalnych i Pracowniczego Programu Emerytalnego stanowią programy określonych składek i ujmowane są jako koszty w pozycji „Koszty świadczeń pracowniczych” rachunku zysków i strat w momencie, kiedy pracownicy wykonali usługi uprawniające ich do udziału w tych programach.

Szczegółowe informacje dotyczące kosztów świadczeń pracowniczych zostały zaprezentowane w nocie 12.

Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny

Zgodnie z interpretacją KIMSF 21 Opłaty publiczne, opłaty ponoszone przez Bank na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie zajścia zdarzenia obligującego. Bank wnosi składki na fundusz gwarancyjny banków (kwartalnie) i fundusz przymusowej restrukturyzacji banków (raz do roku). Składki na fundusz gwarancyjny i przymusowej restrukturyzacji nie stanowią kosztów uzyskania przychodów.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

W pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych wykazywane są pozycje niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością operacyjną.

Na pozostałe przychody operacyjne składają się w szczególności zyski z tytułu sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych, otrzymane odszkodowania oraz kary, przychody z odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych, nieściągalnych, spłaty kosztów windykacji, rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania oraz przychody uboczne Banku.

Natomiast na pozostałe koszty operacyjne składają się głównie koszty utworzonej rezerwy na zwroty prowizji od wcześniej spłaconych kredytów konsumenckich, straty z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych, koszty z tytułu odszkodowań, kar i grzywien, koszty rezerw na sprawy sporne, koszty z tytułu spisanych należności i inne koszty operacyjne.

Szczegółowe informacje dotyczące pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zostały zaprezentowane w nocie 16 i 17.

4.5.19. Podatki

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwoty przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (w przypadku należności – podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które na dzień bilansowy prawnie już obowiązywały lub proces legislacyjny ich zatwierdzenia był w zasadzie zakończony.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza wynikiem finansowym jest ujmowany w pozostałych całkowitych dochodach, w zakresie pozycji ujętych w pozostałych całkowitych dochodach.

Odroczony podatek dochodowy

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, odroczony podatek dochodowy jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych z wyjątkiem gdy rezerwa na odroczony podatek dochodowy powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub innego składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie ma wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać wyżej wymienione różnice, ulgi i straty, z wyjątkiem przypadku gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu

odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na zrealizowanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które na dzień bilansowy prawnie już obowiązywały lub proces legislacyjny ich zatwierdzenia był w zasadzie zakończony.

Odroczony podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza wynikiem finansowym jest ujmowany w pozostałych całkowitych dochodach, w zakresie pozycji ujętych w pozostałych całkowitych dochodach.

Bank kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat aktywów z zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Szczegółowe informacje dotyczące podatku bieżącego i podatku odroczonego zostały zaprezentowane w nocie 17.

4.5.20. Kapitały własne

Kapitał zakładowy wykazywany jest w wysokości zgodnej ze statutem Banku oraz wpisem do rejestru sądowego według wartości nominalnej.

Pozostałe pozycje kapitałów własnych wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej z uwzględnieniem ich podziału na rodzaje zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i z postanowieniami statutu Banku. Tworzą je:

- kapitał zapasowy, który jest tworzony z nadwyżki wartości emisyjnej akcji nad ich ceną nominalną, z obowiązkowego 8% odpisu z zysku netto i z przeniesienia ze skumulowanych innych całkowitych dochodów,
- kapitał rezerwowy tworzony zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (t. jedn. Dz. U. z 2019 roku, poz. 2357) („Prawo bankowe”) i statutem Banku z podziału zysku netto,
- wynik finansowy netto bieżącego okresu oraz niepodzielony wynik finansowy z okresów poprzednich (prezentowane łącznie w pozycji „Zyski zatrzymane”),
- skumulowane inne całkowite dochody.

Szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych składników kapitału własnego zostały zaprezentowane w nocie 34.

4.5.21. Zobowiązania warunkowe

W ramach prowadzonej działalności Bank zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych. Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Banku,
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu sytuacji finansowej, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Na udzielone zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem braku wywiązania się zleceniodawcy z warunków umowy tworzone są rezerwy. Na pozycje udzielonych zobowiązań pozabilansowych składają się przyznane linie kredytowe oraz udzielone gwarancje. W momencie początkowego ujęcia umowę gwarancji finansowej wycenia się do wartości godziwej. Po początkowym ujęciu wycenia się ją według wartości wyższej z:

- wartości odpisu na oczekiwane straty kredytowe ustalonej zgodnie z MSSF 9 oraz
- wartości początkowej pomniejszonej, w odpowiednich przypadkach, o skumulowane odpisy amortyzacyjne ujęte zgodnie z MSSF 15.

Szczegółowe informacje dotyczące zobowiązań warunkowych zostały zaprezentowane w nocie 36.

Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Sprawozdanie finansowe zostało przygotowane w polskich złotych. Jest to waluta funkcjonalna Banku. Jest to również waluta podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działa Bank.

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na polskie złote przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na polskie złote przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez NBP. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są w rachunku zysków i strat

w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany”. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej. Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
1 USD = 4,0600 zł	1 USD = 3,7584 zł
1 EUR = 4,5994 zł	1 EUR = 4,6148 zł
1 CHF = 4,4484 zł	1 CHF = 4,2641 zł
1 GBP = 5,4846 zł	1 GBP = 5,1327 zł

5. Sprawozdawczość według segmentów operacyjnych

Zgodnie z intencją MSSF 8 informacje o segmentach operacyjnych prezentuje się w oparciu o strukturę raportowania stosowaną do celów sprawozdawczości wewnętrznej przedstawianej Zarządowi Banku, którego zadaniem jest przydzielanie zasobów do segmentów oraz ocena ich wyników.

Dla celów zarządczych działalność Banku, zgodnie z projekcjami finansowymi zawartymi w Strategii Banku na lata 2021-2024, podzielono na segmenty w oparciu o sprzedawane produkty, świadczone usługi oraz typ klientów. Istnieją zatem następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne: detaliczny, instytucjonalny oraz skarbu.

Szczegółowe zasady wydzielenia przychodów i kosztów oraz aktywów i zobowiązań poszczególnych segmentów opisują wewnętrzne regulacje Banku. Bank rozlicza transakcje pomiędzy segmentami przy zastosowaniu wewnętrznych stawek transferowych ustalonych w oparciu o dane rynkowe. Operacje koncentrują się na rynku polskim – podstawową bazę klientów stanowią krajowe osoby fizyczne i podmioty gospodarcze. Działalność Banku nie jest narażona na fluktuacje związane z sezonowością operacji.

Zarząd Banku ocenia wyniki finansowe poszczególnych segmentów w zakresie następujących wielkości:

- wynik na działalności bankowej po odpisach na straty kredytowe z uwzględnieniem pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych (wraz z jego dekompozycją na główne składowe),
- ogólne koszty administracyjne,
- wskaźnik C/I (*cost/income*), czyli koszty z amortyzacją/dochody.

Zasady rachunkowości stosowane w sprawozdawczości według segmentów operacyjnych są zgodne przyjętymi w Banku zasadami rachunkowości.

W związku z tym, że Zarząd Banku analizuje wynik z tytułu odsetek łącznie, w wynikach finansowych poszczególnych segmentów nie wydzielono przychodów i kosztów odsetkowych.

Segment detaliczny Banku

Segment detaliczny w ujęciu zarządczym obejmuje ofertę skierowaną do osób fizycznych. Oferta zawiera rachunki oszczędnościowo - rozliczeniowe (ROR) i konta oszczędnościowe, lokaty terminowe, kredyty konsumpcyjne (w tym gotówkowe, kredyty odnawialne w ROR, kredyty on-line), kredyty hipoteczne (w tym kredyty mieszkaniowe, pożyczki hipoteczne i kredyty konsolidacyjne), karty debetowe oraz kredytowe, produkty ubezpieczeniowe i fundusze inwestycyjne. Oferta kierowana jest za pomocą tradycyjnych kanałów dystrybucji poprzez ogólnopolską sieć placówek (w tym sieć własną oraz - w odniesieniu do wybranych produktów - sieć Poczty Polskiej S.A.), bankowość internetową, mobilną oraz telefoniczną.

Segment instytucjonalny Banku

Segment instytucjonalny w ujęciu zarządczym obejmuje wynik na działalności uzyskany z tytułu obsługi podmiotów gospodarczych (tj. osoby prawne, osoby fizyczne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które na podstawie właściwych przepisów prowadzą działalność gospodarczą, jednostki budżetowe szczebla centralnego i samorządowego). Segment obejmuje także wynik z tytułu usług rozliczeniowych klientów Poczty Polskiej.

W skład oferty segmentu instytucjonalnego wchodzi produkty kredytowe (kredyty obrotowe, kredyty w rachunku bieżącym, kredyty inwestycyjne, kredyty z premią termomodernizacyjną i z premią remontową, pożyczki hipoteczne oraz gwarancje bankowe), depozytowe (rachunki bieżące i pomocnicze, mieszkaniowy rachunek powierniczy, lokaty

standardowe i indywidualnie negocjowane, w tym lokaty typu *overnight*, konta oszczędnościowe) oraz produkty rozliczeniowe (wpłaty otwarte, wpłaty i wypłaty zamknięte, Giro Płatność, Giro Wysyłka, masowe płatności). Produkty są oferowane poprzez sieć własną Banku.

W obszarze usług rozliczeniowych Bank oferuje kompleksową obsługę w zakresie wpłat gotówkowych klientów Poczty Polskiej S.A. polegającą na włączeniu do rozliczeń międzybankowych wpłat gotówkowych przyjętych w placówkach Poczty Polskiej S.A. Do usług tych należą przede wszystkim obsługa wpłat gotówkowych na rachunki w innych bankach oraz obsługa wpłat na rzecz ZUS i Urzędów Skarbowych.

Segment skarbu Banku

Obszar skarbu wynika z działalności w zakresie operacji skarbowych, rynków finansowych, zarządzania płynnością, ryzykiem stóp procentowych oraz ryzykiem walutowym, dokonywania transakcji na rynku międzybankowym (np. depozyty), kupna lub sprzedaży papierów wartościowych (obligacje Skarbu Państwa, instrumenty dłużne wyemitowane przez Narodowy Bank Polski, obligacje banków) oraz przeprowadzania transakcji *sell-buy-back* i *buy-sell-back* i transakcji pochodnych zabezpieczających ekspozycje na ryzyko (typu: IRS i FXswap). W transakcjach wewnętrznych odkupuje się po stawce transferowej od segmentów operacyjnych pozyskane przez nie środki klientów i sprzedaje im fundusze na działalność kredytową.

Pozycje niezaalokowane

Wielkości niezaalokowane obejmują przychody i koszty nieprzyporządkowane do powyższych segmentów (tj. leasing majątku trwałego, wynik z tytułu modyfikacji, wynik z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych netto) oraz podatek dochodowy.

okres od 01.01.2021 do 31.12.2021	Segment detaiczny	Segment instytucjonalny	Segment skarbu	Razem	Wielkości niezaalokowane	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wynik z tytułu odsetek	146 378	28 042	30 729	205 149	(352)	204 797
w tym sprzedaż klientom zewnętrznym	146 378	28 042	30 729	205 149	(352)	204 797
Wynik z tytułu prowizji	26 580	26 783	(1 110)	52 253	0	52 253
Pozostałe przychody i koszty związane z działalnością bankową *	0	0	17 568	17 568	0	17 568
Wynik na działalności bankowej	168 231	53 160	53 579	274 970	(352)	274 618
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(2 915)	675	56	(2 184)	(57)	(2 241)
Ogólne koszty administracyjne, w tym:	(149 620)	(39 126)	(17 771)	(206 517)	0	(206 517)
- amortyzacja	(25 727)	(7 981)	(2 251)	(35 959)	0	(35 959)
Wynik z tytułu odpisów na straty kredytowe od aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(13 005)	(8 577)	0	(21 582)	0	(21 582)
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	0	0	0	0	(846)	(846)
Wynik na działalności operacyjnej	2 691	6 132	35 864	44 687	(1 255)	43 432
Wynik finansowy brutto bieżącego okresu	2 691	6 132	35 864	44 687	(1 255)	43 432
Podatek dochodowy	0	0	0	0	(12 390)	(12 390)
Wynik finansowy netto bieżącego okresu	2 691	6 132	35 864	44 687	(13 645)	31 042
Wskaźnik C/I (Koszty z amortyzacją)	90,5%	72,7%	33,1%			

*) na pozycję składają się przychody z tytułu dywidend, wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany i wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

Stan na 31 grudnia 2021	Segment detaiczny	Segment instytucjonalny	Segment skarbu	Razem	Wielkości niezaalokowane	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa segmentu	3 944 964	832 726	4 334 312	9 112 002	0	9 112 002
Zobowiązania i kapitał własny segmentu	6 862 178	2 087 486	162 338	9 112 002	0	9 112 002

okres od 01.01.2020 do 31.12.2020	Segment detałiczny	Segment instytucjonalny	Segment skarbu*	Razem	Wielkości niezaalokowane	Razem**
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wynik z tytułu odsetek	162 550	28 523	33 948	225 021	(561)	224 460
w tym sprzedaż klientom zewnętrznym	162 550	28 523	33 948	225 021	(561)	224 460
Wynik z tytułu prowizji	22 486	25 534	(996)	47 024	0	47 024
Pozostałe przychody i koszty związane z działalnością bankową *	0	0	4 712	49 712	0	49 712
Wynik na działalności bankowej	170 327	52 467	98 963	321 757	(561)	321 196
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(18 963)	300	70	(18 593)	(556)	(19 149)
Ogólne koszty administracyjne, w tym:	(164 787)	(40 426)	(16 878)	(222 091)	0	(222 091)
- amortyzacja	(27 138)	(8 224)	(2 116)	(37 478)	0	(37 478)
Wynik z tytułu odpisów na straty kredytowe od aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(37 783)	(46 433)	0	(84 216)	0	(84 216)
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	0	0	0	0	(130)	(130)
Wynik na działalności operacyjnej	(51 205)	(34 093)	82 155	(3 143)	(1 247)	(4 390)
Wynik finansowy brutto bieżącego okresu	(51 205)	(34 093)	82 155	(3 143)	(1 247)	(4 390)
Podatek dochodowy	0	0	0	0	(4 783)	(4 783)
Wynik finansowy netto bieżącego okresu	(51 205)	(34 093)	82 155	(3 143)	(6 030)	(9 173)
Wskaźnik C/I (Koszty z amortyzacją)	108,9%	76,6%	17,0%			

*) na pozycję składają się przychody z tytułu dywidend, wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany i wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

**) dokonano przesunięcia segmentu mikrobiznes do segmentu instytucjonalnego (z detalicznego) i segmentu rozliczeniowego do segmentu instytucjonalnego (z segmentu rozliczeń i skarbu).

Stan na 31 grudnia 2020	Segment detałiczny	Segment instytucjonalny	Segment skarbu	Razem	Wielkości niezaalokowane	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa segmentu	4 280 877	885 266	4 003 777	9 169 920	0	9 169 920
Zobowiązania i kapitał własny segmentu	6 794 168	2 191 612	184 140	9 169 920	0	9 169 920

NOTY DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

6. Wynik z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek, w tym:	Od aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	Od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021
	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Przychody z tytułu należności od innych banków	837	0	837
Przychody z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom, w tym:	179 231	0	179 231
od kredytów w rachunku bieżącym	1 275	0	1 275
od kredytów i pożyczek terminowych:	177 956	0	177 956
- osoby fizyczne	149 839	0	149 839
- klienci instytucjonalni	27 486	0	27 486
- instytucje samorządowe	631	0	631
Przychody z tytułu inwestycyjnych aktywów finansowych	2 628	30 015	32 643
Przychody z tytułu instrumentów zabezpieczających	973	0	973
Razem	183 669	30 015	213 684

Koszty z tytułu odsetek, w tym:	Od zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	Od zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021
	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Koszty z tytułu zobowiązań wobec innych banków	(273)	0	(273)
Koszty z tytułu zobowiązań wobec klientów, w tym:	(4 917)	0	(4 917)
od rachunków bieżących	(188)	0	(188)
od depozytów terminowych:	(4 729)	0	(4 729)
- osoby fizyczne	(4 099)	0	(4 099)
- klienci instytucjonalni	(624)	0	(624)
- instytucje samorządowe	(6)	0	(6)
Koszty z tytułu obligacji płynnościowych i podporządkowanych oraz pożyczki podporządkowanej	(3 304)	0	(3 304)
Koszty z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(41)	0	(41)
Koszty z tytułu zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(352)	0	(352)
Razem	(8 887)	0	(8 887)
Wynik z tytułu odsetek	174 782	30 015	204 797

Przychody z tytułu odsetek, w tym:	Od aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	Od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	okres od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Przychody z tytułu należności od innych banków	467	0	467
Przychody z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom, w tym:	212 977	0	212 977
od kredytów w rachunku bieżącym	2 352	0	2 352
od kredytów i pożyczek terminowych:	210 625	0	210 625
- osoby fizyczne	180 775	0	180 775
- klienci instytucjonalni	28 580	0	28 580
- instytucje samorządowe	1 270	0	1 270
Przychody z tytułu inwestycyjnych aktywów finansowych	0	39 606	39 606
Przychody z tytułu instrumentów zabezpieczających	204	0	204
Razem	213 648	39 606	253 254
Koszty z tytułu odsetek, w tym:			okres

	Od zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	Od zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Koszty z tytułu zobowiązań wobec innych banków	(23)	0	(23)
Koszty z tytułu zobowiązań wobec klientów, w tym:	(22 224)	0	(22 224)
od rachunków bieżących	(3 449)	0	(3 449)
od depozytów terminowych:	(18 775)	0	(18 775)
- osoby fizyczne	(16 309)	0	(16 309)
- klienci instytucjonalni	(2 453)	0	(2 453)
- instytucje samorządowe	(13)	0	(13)
Koszty z tytułu obligacji płynnościowych i podporządkowanych oraz pożyczki podporządkowanej	(5 784)	0	(5 784)
Koszty z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(202)	0	(202)
Koszty z tytułu zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(561)	0	(561)
Razem	(28 794)	0	(28 794)
Wynik z tytułu odsetek	184 854	39 606	224 460

Przychody odsetkowe w roku 2021 zostały pomniejszone o kwotę 18.652 tys. zł i o 13.852 tys. zł w roku 2020 w związku z orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, dotyczącym prawa konsumenta do obniżenia kosztu kredytu w przypadku spłaty kredytu przed terminem określonym w umowie kredytowej. Na wyżej wymienione kwoty w roku 2021 odpowiednio składają się utworzone rezerwy w wartości 1.905 tys. zł (1.187 tys. zł na kredyty gotówkowe oraz 718 tys. na kredyty hipoteczne). W w/w kwotach mieści się także rezerwa obciążająca wynik odsetkowy roku 2021 dla portfela żyjącego (korekta ESP). oraz kredytów hipotecznych.

7. Wynik z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat, w tym z tytułu:	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021	okres od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
operacji rozliczeniowych oraz operacji gotówkowych	33 323	30 914
kart płatniczych i kredytowych	21 120	19 333
obsługi rachunków bankowych	19 111	17 469
sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	4 830	5 086
sprzedaży funduszy inwestycyjnych	5 187	4 246
udzielonych kredytów i pożyczek	1 104	1 466
Pozostałe	9 547	8 210
Razem	94 222	86 724

Koszty z tytułu prowizji i opłat, w tym z tytułu:	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021	okres od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
obsługi kart płatniczych, wypłat w bankomatach i POS-ach	(17 178)	(15 345)
obsługi rachunków bieżących, kont oszczędnościowych i lokat terminowych	(10 627)	(11 407)
obsługi kasowej i rozliczeniowej świadczonej na rzecz Banku	(2 812)	(3 045)
pozostałych usług	(11 352)	(9 903)
Razem	(41 969)	(39 700)

Wynik z tytułu prowizji i opłat	52 253	47 024
--	---------------	---------------

Poniższe tabele prezentują wynik z tytułu opłat i prowizji w podziale na segmenty:

Przychody z tytułu prowizji i opłat, w tym z tytułu:	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021			Razem
	Segment detaliczny	Segment instytucjonalny	Segment skarbu	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
operacji rozliczeniowych oraz operacji gotówkowych	10 222	23 101	0	33 323
kart płatniczych i kredytowych	20 733	387	0	21 120
obsługi rachunków bankowych	15 681	3 430	0	19 111
sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	4 830	0	0	4 830
sprzedaży funduszy inwestycyjnych	5 187	0	0	5 187
udzielonych kredytów i pożyczek	459	523	122	1 104
Pozostałe	1 623	7 917	7	9 547
Razem	58 735	35 358	129	94 222

Koszty z tytułu prowizji i opłat, w tym z tytułu:	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021			Razem
	Segment detaliczny	Segment instytucjonalny	Segment skarbu	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
obsługi kart płatniczych, wypłat w bankomatach i POS-ach	(17 037)	(141)	0	(17 178)
obsługi rachunków bieżących i lokat terminowych	(10 418)	(209)	0	(10 627)
obsługi kasowej i rozliczeniowej świadczonej na rzecz Banku	(86)	(2 726)	0	(2 812)
pozostałych usług	(4 614)	(5 499)	(1 239)	(11 352)
Razem	(32 155)	(8 575)	(1 239)	(41 969)

Wynik z tytułu prowizji i opłat	26 580	26 783	(1 110)	52 253
--	---------------	---------------	----------------	---------------

Przychody z tytułu prowizji i opłat, w tym z tytułu:	okres od 01.01.2020 do 31.12.2020			Razem
	Segment detaliczny	Segment instytucjonalny	Segment skarbu	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
operacji rozliczeniowych oraz operacji gotówkowych	7 742	23 172	0	30 914
kart płatniczych i kredytowych	18 975	358	0	19 333
obsługi rachunków bankowych	15 185	2 284	0	17 469
sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	5 083	3	0	5 086
sprzedaży funduszy inwestycyjnych	4 246	0	0	4 246
udzielonych kredytów i pożyczek	472	875	119	1 466
pozostałych usług	1 320	6 869	21	8 210
Razem	53 023	33 561	140	86 724

Koszty z tytułu prowizji i opłat, w tym z tytułu:	okres od 01.01.2020 do 31.12.2020			Razem
	Segment detaliczny	Segment instytucjonalny	Segment skarbu	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
obsługi kart płatniczych, wypłat w bankomatach i POS-ach	(15 195)	(150)	0	(15 345)
obsługi rachunków bieżących i lokat terminowych	(11 100)	(307)	0	(11 407)
obsługi kasowej i rozliczeniowej świadczonej na rzecz Banku	(111)	(2 934)	0	(3 045)
pozostałych usług	(4 131)	(4 636)	(1 136)	(9 903)
Razem	(30 537)	(8 027)	(1 136)	(39 700)
Wynik z tytułu prowizji i opłat	22 486	25 534	(996)	47 024

8. Przychody z tytułu dywidend

	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021	okres od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
VISA Inc.	71	110
Razem	71	110

9. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany

	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021	okres od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Wynik na aktywach finansowych przeznaczonych do obrotu, w tym:	(13 062)	442
- IRS	(13 062)	442
Zyski lub straty z tytułu aktywów finansowych innych niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(101)	2 115
Wynik z pozycji wymiany	11 234	5 604
Nieefektywna część zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych	(44)	(65)
Razem	(1 973)	8 096

10. Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021	okres od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Wynik zrealizowany z aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	19 470	41 506
Razem	19 470	41 506

Pozycja obejmuje przede wszystkim przychody ze sprzedaży papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody nie przedstawiających prawa do kapitału, które były emitowane przez instytucje rządowe szczebla centralnego.

11. Ogólne koszty administracyjne

	okres	
	od 01.01.2021 do 31.12.2021	od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Świadczenia pracownicze	(100 682)	(102 920)
Wynagrodzenia	(84 907)	(86 683)
Narzuty na wynagrodzenia	(14 013)	(14 037)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(1 762)	(2 200)
Koszty rzeczowe	(69 876)	(81 693)
Inne świadczenia na rzecz pracowników	(2 440)	(2 551)
Koszty usług obcych, w tym:	(43 542)	(46 548)
- koszty serwisu oprogramowania, usług informatycznych	(15 013)	(15 919)
- koszty outsourcingu czynności back-officowych	(253)	(249)
- koszty usług telekomunikacyjnych	(13 164)	(15 681)
- koszty usług związanych z rozliczeniami bankowymi	(3 396)	(3 558)
- koszty usług komunalnych, ochrona i monitoring	(6 064)	(6 334)
- koszty doradztwa i audytu, obsługi prawnej	(3 056)	(2 191)
- koszty remontów i napraw	(1 493)	(1 258)
- pozostałe	(1 103)	(1 358)
Koszty poniesione na rzecz BFG	(10 631)	(15 994)
Koszty ubezpieczeń, czynszów, dzierżawy	(3 563)	(3 597)
Koszty promocji i reklamy	(2 656)	(1 323)
Podatki i opłaty, w tym:	(4 699)	(9 199)
- podatek od niektórych instytucji finansowych	(892)	(5 316)
Materiały	(2 016)	(2 184)
Pozostałe koszty rzeczowe	(329)	(297)
Amortyzacja, w tym :	(35 959)	(37 478)
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	(9 120)	(10 854)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(18 403)	(17 986)
Amortyzacja aktywów z tytułu prawa do użytkowania (MSSF16)	(8 436)	(8 638)
Razem	(206 517)	(222 091)

12. Koszty świadczeń pracowniczych

	okres	
	od 01.01.2021 do 31.12.2021	od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Wynagrodzenia, w tym:	(84 907)	(86 683)
- pracowniczy program emerytalny	(2 672)	(2 953)
- rezerwa na odprawy emerytalno-rentowe	(202)	(268)
- rezerwy na niewykorzystane urlopy	(475)	(223)
Narzuty na wynagrodzenia	(14 013)	(14 037)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(1 762)	(2 200)
Razem	(100 682)	(102 920)

13. Kwoty dotyczące leasingu ujęte w rachunku zysków i strat leasingobiorcy

Kwoty dotyczące leasingu ujęte w rachunku zysków i strat	okres	
	od 01.01.2021 do 31.12.2021	od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Amortyzacja aktywów z tytułu prawa do użytkowania	(8 414)	(8 631)
Grunty i budynki	(7 676)	(7 865)
Środki transportu	(738)	(766)
Koszty odsetek (ujęte w kosztach odsetkowych)	(352)	(561)
Koszty związane z krótkoterminowymi umowami leasingowymi oraz koszty związane z umowami leasingowymi aktywów o niskiej wartości (ujęte w ogólnych kosztach administracyjnych)	(99)	(171)
Koszty nie ujęte w zobowiązaniu leasingowym (tj. ujęte w kosztach koszty związane z umowami aktywów o niskiej wartości, które nie są umowami krótkoterminowymi, koszty z tytułu podatku od towarów i usług)	(3 144)	(3 330)
Wypływ środków	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021	okres od 01.01.2020 do 31.12.2020
Całkowity wypływ środków pieniężnych z tytułu leasingów wyniósł	(12 375)	(12 711)

14. Wynik z tytułu odpisów na straty kredytowe od aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021						Razem
	Koszyk 1		Koszyk 2		Koszyk 3		
	oceniane indywidualnie	oceniane grupowo	oceniane indywidualnie	oceniane grupowo	oceniane indywidualnie	oceniane grupowo	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	0	860	0	(12 276)	(162)	(1 169)	(12 747)
- kredyty w rachunku bieżącym	0	0	0	(163)	0	39	(124)
- kredyty gotówkowe i ratalne	0	76	0	(11 489)	0	537	(10 876)
- pożyczki hipoteczne	0	(52)	0	(595)	(162)	373	(436)
- kredyty na nieruchomości	0	778	0	86	0	(2 033)	(1 169)
- kredyty w rachunku karty kredytowej	0	58	0	(115)	0	(85)	(142)
klienci instytucjonalni	0	376	0	(232)	(14 921)	6196	(8 581)
instytucje samorządowe	0	3	0	0	0	0	3
Pozostałe aktywa	0	(257)	0	0	0	0	(257)
Razem	0	982	0	(12 508)	(15 083)	5 027	(21 582)

Na kwotę wyniku z tytułu odpisów na straty kredytowe od aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat składają się zmiany stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe na kredyty i pożyczki udzielone klientom oraz ekspozycje pozabilansowe, wykorzystanie odpisów na skutek spisania wierzytelności bilansowych, wynik z ich sprzedaży oraz odpisy na oczekiwane straty kredytowe na pozostałe aktywa finansowe.

Opis działań pomocowych zaoferowanych klientom Banku jako odpowiedź na wybuch pandemii Covid-19 oraz ich wpływ na ujęcie odpisów na straty kredytowe od aktywów opisano w notce 4 niniejszego sprawozdania.

Aktywa finansowe	okres od 01.01.2020 do 31.12.2020						Razem
	Koszyk 1		Koszyk 2		Koszyk 3		
	oceniane indywidualnie	oceniane grupowo	oceniane indywidualnie	oceniane grupowo	oceniane indywidualnie	oceniane grupowo	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	0	4 448	0	(8 218)	(40)	(32 512)	(36 322)
- kredyty w rachunku bieżącym	0	(114)	0	185	0	3 229	3 300
- kredyty gotówkowe i ratalne	0	3 739	0	(7 230)	0	(30 019)	(33 510)
- pożyczki hipoteczne	0	210	0	(193)	0	(1 440)	(1 423)
- kredyty na nieruchomości	0	652	0	(1 009)	(40)	(3 957)	(4 354)
- kredyty w rachunku karty kredytowej	0	(39)	0	29	0	(325)	(335)
klienci instytucjonalni	0	1 152	0	(3 415)	(49 553)	5 383	(46 433)
instytucje samorządowe	0	6	0	0	0	0	6
Pozostałe aktywa	0	(1 467)	0	0	0	0	(1 467)
Razem	0	4 139	0	(11 633)	(49 593)	(27 129)	(84 216)

15. Wynik z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych

Aktywa niefinansowe	1 stycznia 2021	Utworzone w okresie	Rozwiązane w okresie	Wykorzystanie	31 grudnia 2021
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Rzeczowe aktywa trwałe	0	(352)	0	0	(352)
Wartości niematerialne	0	(204)	0	0	(204)
Pozostałe aktywa	(130)	(290)	0	130	(290)
Razem	(130)	(846)	0	130	(846)

Dotworzenie odpisów na aktywa niefinansowe w roku 2021 wynika z ograniczenia powierzchni użytkowej Centrali w budynku w Warszawie oraz zmiany personalizatora kart płatniczych i brakiem możliwości wykorzystania zapasów dotychczasowych kart, a w zakresie wartości niematerialnych i prawnych z planowaną zmianą dotychczasowego systemu antyfraudowego.

Aktywa niefinansowe	1 stycznia 2020	Utworzone w okresie	Rozwiązane w okresie	Wykorzystanie	31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Pozostałe aktywa	(1)	(129)	0	0	(130)
Razem	(1)	(129)	0	0	(130)

16. Przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	okres	
	od 01.01.2021 do 31.12.2021	od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	228	82
Przychody uboczne Banku, w tym:	4 218	2 027
- przychody ze sprzedaży towarów i usług	247	119
- inne przychody uboczne	3 971	1 908
Przychody z tytułu spłaty kosztów windykacji należności komorniczych i sądowych	1 308	1 837
Przychody z tytułu odszkodowań, kar i grzywien	94	500
Inne pozostałe przychody operacyjne	794	771
Razem	6 642	5 217

Pozostałe koszty operacyjne	okres	
	od 01.01.2021 do 31.12.2021	od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Utworzenie rezerw na przyszłe zobowiązania	(3 303)	(2 516)
Wynik z tytułu sprzedaży, likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	(1)	(54)
Koszty z tytułu spisania należności	(1)	(4)
Koszty z tytułu przekazania darowizn	0	(333)
Rezerwa na potencjalny zwrot klientom prowizji i opłat	(2 441)	(20 271)
Zwrot otrzymanego dofinansowania	(1 897)	0
Pozostałe	(1 183)	(633)
Razem	(8 826)	(23 811)

Bank utworzył odpisy aktualizujące na przychody do otrzymania (przeterminowane należności prowizyjne), uwzględniając prawdopodobieństwo ich zapłaty i okres przeterminowania tych należności. Odpisy na przeterminowane należności prowizyjne prezentowane są w rachunku zysków i strat w „Przychodach z tytułu prowizji i opłat”, a nie w pozostałych kosztach operacyjnych. Wynika to z jednostkowo niewielkich kwot, występujących w dużej skali identyfikowanych z produktem depozytowym.

W pozycji „Rezerwa na potencjalny zwrot klientom prowizji i opłat” ujęto koszty utworzonej rezerwy na prawdopodobne zwroty klientom prowizji od kredytów konsumenckich i hipotecznych spłaconych w przeszłości przed terminem oraz na prawdopodobne zwroty odsetek ustawowych od w/w należności w wartości łącznie 2 441 tys. zł w roku 2021 oraz w 20 271 tys. zł w roku 2020 (Nota 32 „Rezerwy”).

17. Podatek dochodowy

Rachunek zysków i strat	okres	
	od 01.01.2021 do 31.12.2021	od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Bieżący podatek dochodowy	(16 222)	(13 425)
Odroczony podatek dochodowy	3 832	8 642
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(12 390)	(4 783)

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	okres	
	od 01.01.2021 do 31.12.2021	od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Odroczony podatek dochodowy dotyczący pozycji ujętych w pozostałych całkowitych dochodach	61 014	(6 845)
Obciążenie podatkowe wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	61 014	(6 845)

Uzgodnienie efektywnej stopy podatkowej	okres	
	od 01.01.2021 do 31.12.2021	od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Wynik finansowy brutto przed opodatkowaniem	43 432	(4 390)
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce wynoszącej 19%	(8 252)	834
Pozycje zwiększające/zmniejszające efektywną stawkę podatkową nie ujęte w podatku odroczonym	(4 138)	(5 617)
- podatek od instytucji finansowych	(169)	(1 010)
- koszty poniesione na rzecz BFG	(2 020)	(3 039)
- składka na PFRON	(235)	(252)
- niezrealizowane odpisy z tytułu ekspozycji kredytowych oraz koszt spisania należności przedawnionych i nieściągalnych	(665)	(272)
- rozwiązanie odpisów IBNR w części nie pokrytej podatkiem odroczonym*	(90)	(90)
- odpisy na przyszłe zobowiązania i rezerwy na dłużników różnych	(48)	(282)
- pozostałe koszty	(911)	(672)
Razem bieżące obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(12 390)	(4 783)

*) od 2018 roku Bank zalicza do przychodów podatkowych proporcjonalnie, w okresie 7 lat, historyczny koszt rezerw na nieudokumentowane ryzyko kredytowe (IBNR).

Z uwagi na wdrożony Plan naprawy oraz przekroczenie wskaźników, o których mowa w art.141m ust.3 pkt.2 Prawa bankowego na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank uzyskał indywidualną interpretację przepisów prawa podatkowego Krajowej Informacji Skarbowej i nabył począwszy od marca 2021 roku prawo do zwolnienia z opodatkowania podatkiem od niektórych instytucji finansowych.

Zobowiązania/należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego

	Stan na	
	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	937	2 191

Odroczony podatek dochodowy	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Rachunek zysków i strat	
	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021	okres od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa z tytułu podatku odroczonego				
Odsetki do zapłacenia od depozytów	807	2 828	(2 021)	(2 235)
Koszty papierów dłużnych (premia, ESP)	6 755	5 712	1 043	2 373
Odsetki do zapłacenia od papierów dłużnych	733	925	(192)	779
Ujemna wycena instrumentów pochodnych	2 910	6	2 904	6
Rezerwy na koszty rodzajowe do zapłacenia	10 836	9 890	946	3 655
Prowizje i odsetki rozliczane według ESP	9 192	8 972	220	(248)
Odpisy aktualizujące na należności podmiotów niefinansowych i na prowizje od rachunków bieżących	56 988	59 021	(2 033)	4 620
Różnica pomiędzy amortyzacją bilansową a podatkową	1 045	1 019	26	101
Strata podatkowa	0	0	0	(4 234)
Pozostałe	218	143	75	22
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto odnoszone na wynik finansowy	89 484	88 516	968	4 839
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego odnoszone na kapitał własny	51 791	105	51 686	(307)
Razem aktywa z tytułu podatku odroczonego	141 275	88 621	52 654	4 532
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Odsetki naliczone do otrzymania od kredytów	(17 971)	(20 242)	2 271	2 224
Dyskonto i odsetki od papierów wartościowych	0	0	0	310
Inne przychody należne	(2 162)	(1 824)	(338)	782
Dodatnia wycena transakcji pochodnych	(719)	(272)	(447)	(121)
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	(10 812)	(10 598)	(214)	(571)
Prowizje opodatkowane z góry płacone pośrednikom kredytowym	(7 135)	(8 521)	1 386	971
Wartość IBNR ujęta w rezerwie	(623)	(829)	206	208
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego odnoszona na wynik finansowy	(39 422)	(42 286)	2 864	3 803
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego odnoszona na kapitał własny	0	(9 329)	9 329	(6 539)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego razem	(39 422)	(51 615)	12 193	(2 736)
Prezentacja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i rachunku zysków i strat:	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa z tytułu podatku odroczonego - odnoszone do rachunku zysków i strat	89 484	88 516	968	4 839
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego - odnoszona do rachunku zysków i strat	(39 422)	(42 286)	2 864	3 803
Rezerwa/Aktywa z tytułu podatku odroczonego - wpływ na rachunek zysków i strat	50 062	46 230	3 832	8 642
Prezentacja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i pozostałych całkowitych dochodach:	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa z tytułu podatku odroczonego - odnoszone na pozostałe całkowite dochody	51 791	105	51 686	(307)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego - odnoszona na pozostałe całkowite dochody	0	(9 329)	9 329	(6 539)
Rezerwa/Aktywa z tytułu podatku odroczonego - wpływ na pozostałe całkowite dochody	51 791	(9 224)	61 015	(6 846)

18. Podział wyniku finansowego

Zgodnie z Uchwałą Nr 5 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 31 maja 2021 roku, stratę netto za rok 2020 w kwocie 9.173.062,47 zł, pokryto w całości z kapitału zapasowego Banku Pocztowego S.A.

Zgodnie z Uchwałą Nr 5 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 17 czerwca 2020 roku, zysk netto za 2019 rok w kwocie 18.941.874,89 zł, przeznaczono w całości na zasilenie kapitału rezerwowego.

NOTY DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

19. Kasa i środki w Banku Centralnym

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Środki pieniężne w kasie	3 109	3 758
Środki pieniężne w rachunku bieżącym w Banku Centralnym	312 076	587 465
Środki pieniężne inne	129	108
Razem	315 314	591 331

Środki pieniężne zgromadzone na rachunku bieżącym w Banku Centralnym Bank wykorzystuje na pokrycie rezerwy obowiązkowej oraz na realizację bieżących rozliczeń pieniężnych w ciągu danego dnia. Bank musi zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tym rachunku w wysokości odpowiadającej wartości z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

W marcu 2020 Rada Polityki Pieniężnej („RPP”) wydała Uchwałę obowiązującą od 30 kwietnia 2020 roku, obniżającą stopę rezerwy obowiązkowej od utrzymywanych środków z 3,5 % do 0,5 % , z wyjątkiem środków pozyskanych co najmniej na 2 lata, dla których począwszy od 1 marca 2018 roku nadal obowiązującą jest zerowa stopa rezerwy obowiązkowej.

W dniu 6 października 2021 roku RPP wydała decyzję o podwyższeniu stopy rezerwy obowiązkowej z 0,5% do 2,0%, z zastosowaniem począwszy od rezerwy obowiązkowej utrzymywanej od dnia 30 listopada 2021 roku, naliczonej na podstawie danych z października 2021 roku

W wyniku wyżej wskazanych decyzji średnia arytmetyczna stanu środków rezerwy obowiązkowej, którą Bank był zobowiązany utrzymywać w Narodowym Banku Polskim, wynosiła:

- 165.694 tys. zł w okresie od 31 grudnia 2021 do 30 stycznia 2022 roku,
- 36.030 tys. zł w okresie od 31 grudnia 2020 roku do 31 stycznia 2021 roku,

Środki pieniężne zgromadzone na rachunku bieżącym w Narodowym Banku Polskim obejmują w szczególności środki klientów, w tym Poczty Polskiej S.A. oraz środki pozyskane na rynku międzybankowym.

20. Należności od innych banków

Struktura rodzajowa należności od innych banków, wycenianych w zamortyzowanym koszcie	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Rachunki bieżące	15 817	18 845
Pozostałe należności	0	38
Należności od banków brutto	15 817	18 883
Należności od banków netto, w tym:	15 817	18 883
w terminie zapadalności do 1 miesiąca	15 817	18 883

Na 31 grudnia 2021 roku i na 31 grudnia 2020 roku nie wystąpiły niekorzystne zmiany związane z ryzykiem niewykonania zobowiązania dla należności od innych banków, co wiąże się z niskim ryzykiem tych instrumentów finansowych, skutkiem czego Bank nie utworzył odpisów na oczekiwane straty kredytowe na tym portfelu.

21. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (według rodzaju)	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Instrumenty pochodne	3	458
Razem	3	458

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu (według rodzaju)	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Instrumenty pochodne	12 802	0
Razem	12 802	0

Instrumenty pochodne - struktura rodzajowa	Stan na		Stan na	
	31 grudnia 2021		31 grudnia 2020	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Swap walutowy	3	0	0	0
IRS	0	12 802	458	0
Razem	3	12 802	458	0

Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji na 31 grudnia 2021 roku

	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Walutowe instrumenty pochodne:						
Swap walutowy						
kupno	2 300	0	0	0	0	2 300
sprzedaż	2 300	0	0	0	0	2 300
Instrumenty pochodne stopy procentowej:						
IRS						
kupno	0	0	0	260 000	0	260 000
sprzedaż	0	0	0	260 000	0	260 000

Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji na 31 grudnia 2020 roku

	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Instrumenty pochodne stopy procentowej:						
IRS						
Kupno	0	0	25 000	0	0	25 000
Sprzedaż	0	0	25 000	0	0	25 000

22. Instrumenty finansowe zabezpieczające

Z uwagi na istniejące w pierwszej części roku 2021 ryzyko dalszego spadku stóp procentowych Bank zabezpieczył się przed ich dalszą obniżką i zwiększył skalę zawartych powiązań w ramach rachunkowości zabezpieczeń z 25 mln zł na koniec 2020 roku do 400 mln zł na koniec roku 2021. Na dzień sporządzania sprawozdania finansowego oraz na koniec 2020 roku Bank stosował rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w ramach transakcji IRS.

Opis relacji zabezpieczającej

Eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel kredytów w złotych o zmiennym oprocentowaniu wynikającego ze zmienności rynkowych stóp procentowych w ciągu okresu objętego zabezpieczeniem. Bank zabezpieczał w 2021 i 2020 roku ryzyko stopy procentowej wynikającej ze zmienności przepływów pieniężnych poprzez transakcje *swap* stopy procentowej (IRS).

Zabezpieczane ryzyko

Ryzyko stopy procentowej.

Instrument zabezpieczający

Transakcje IRS, w których Bank płaci kupon oparty o zmienną stopę WIBOR 3M lub WIBOR 6M, a otrzymuje kupon oparty o stałą stopę od kwoty nominalnej, na którą został zawarty. Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku instrumentem zabezpieczającym były transakcje IRS oparte na stopie zmiennej WIBOR 6M.

Pozycja zabezpieczana

Na dzień 31 grudnia 2021 roku i na 31 grudnia 2020 roku pozycja zabezpieczana dotyczyła kredytów w złotych indeksowanych do stopy zmiennej WIBOR 6M.

Okresy, w których oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki

Na dzień 31 grudnia 2021 roku w ramach rachunkowości zabezpieczeń oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych w okresach od 3 lipca 2023 roku do 28 maja 2024 roku. Transakcje IRS w ramach rachunkowości zabezpieczeń zawarte zostały w:

- styczniu 2020 roku. - 25 mln zł na okres 4 lat,
- kwietniu 2021 roku - 75 mln zł na okres 3 lat,
- maju 2021 roku - 100 mln zł na okres 3 lat,
- czerwcu 2021 roku - 100 mln zł na okres 2 lat,
- sierpniu 2021 roku - 100 mln zł na okres 2 lat.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku w ramach rachunkowości zabezpieczeń oczekiwał wystąpienia przepływów pieniężnych w okresach od 21 stycznia 2020 do 22 stycznia 2024 roku.

Pomiar efektywności zabezpieczenia

W celu pomiaru efektywności zabezpieczenia Bank stosował metodę tzw. „derywatu hipotetycznego”, polegającą na porównaniu zmian wartości godziwej rzeczywistej transakcji zabezpieczającej z wartością godziwą hipotetycznej transakcji pochodnej, której parametry są dopasowane do parametrów pozycji zabezpieczanej.

Instrumenty zabezpieczające - struktura rodzajowa	Stan na 31 grudnia 2021		Stan na 31 grudnia 2020	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty pochodne:	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
IRS	0	16 182	1 654	0
Razem	0	16 182	1 654	0

Wpływ rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych na inne dochody całkowite netto

	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021	okres od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Wpływ na inne dochody całkowite brutto - zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	(18 306)	1 226
Podatek dochodowy	3 478	(233)
Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat	(44)	(65)
Podatek dochodowy	8	12
Wpływ zabezpieczenia przepływów pieniężnych na całkowite dochody netto	(14 864)	940

Wartość nominalna instrumentów zabezpieczających o terminie pozostającym do realizacji na 31 grudnia 2021

Stan na	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesiący do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	od 2 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
31 grudnia 2021	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
IRS wartość nominalna							
kupno	0	0	0	200 000	200 000	0	400 000
sprzedaż	0	0	0	200 000	200 000	0	400 000
Średnie oprocentowanie stopy stałej	0%	0%	0%	0,94%	1,08%	0%	1,01%

Wartość nominalna instrumentów zabezpieczających o terminie pozostającym do realizacji na 31 grudnia 2020

Stan na	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesiący do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	od 2 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
31 grudnia 2020	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
IRS wartość nominalna							
kupno	0	0	0	0	25 000	0	25 000
sprzedaż	0	0	0	0	25 000	0	25 000
Średnie oprocentowanie stopy stałej	0%	0%	0%	0%	1,94%	0%	1,94%

Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych na 31 grudnia 2021

Pozycja zabezpieczana na 31.12.2021	Wartość nominalna instrumentów pochodnych zabezpieczających	Część efektywna transakcji zabezpieczającej	Część nieefektywna transakcji zabezpieczającej	Wartość bilansowa pozycji zabezpieczanej	Pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Kredyty na nieruchomości indeksowane do stopy zmiennej WIBOR 6M	25 000	(898)	(44)	38 810	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	456
Kredyty gotówkowe indeksowane do stopy zmiennej WIBOR 6M	375 000	(16 182)	-	802 668	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	16 390
Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych	400 000	(17 080)	(44)	841 478		16 846

Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych na 31 grudnia 2020

Pozycja zabezpieczana na 31.12.2020	Wartość nominalna instrumentów pochodnych zabezpieczających	Część efektywna transakcji zabezpieczającej	Część nieefektywna transakcji zabezpieczającej	Wartość bilansowa pozycji zabezpieczanej	Pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Kredyty na nieruchomości indeksowane do stopy zmiennej WIBOR 6M	25 000	1 226	-	43 794	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(1 700)
Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych	25 000	1 226	-	43 794		(1 700)

23. Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)

23.1. Kredyty i pożyczki udzielone klientom (według rodzaju)

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne:	4 088 490	4 485 648
- kredyty w rachunku bieżącym	11 994	13 033
- kredyty gotówkowe i ratalne	1 691 388	1 846 371
- pożyczki hipoteczne	135 769	160 763
- kredyty na nieruchomości	2 239 230	2 454 443
- kredyty w rachunku karty kredytowej	10 109	11 038
klienci instytucjonalni:	879 133	864 104
- kredyty w rachunku bieżącym	8 450	22 373
- kredyty na nieruchomości *	578 914	521 131
- kredyty operacyjne	30 270	44 204
- kredyty inwestycyjne	165 368	221 514
- pożyczki hipoteczne	56 045	52 652
- fundusze i depozyty zabezpieczające	40 086	2 230
instytucje samorządowe:	43 721	67 573
- kredyty inwestycyjne	43 721	67 573
Kredyty i pożyczki brutto	5 011 344	5 417 325
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	444 768	496 110
Kredyty i pożyczki netto	4 566 576	4 921 215

*) Pozycja obejmuje kredyty segmentu mieszkalnictwa, w tym dla wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni

Według kategorii wyceny	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	4 566 576	4 921 215
Razem	4 566 576	4 921 215

23.2 Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto) w podziale według terminów zapadalności

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Do 1 miesiąca	81 514	58 609
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	83 811	95 232
Od 3 miesięcy do 1 roku	376 262	422 688
Od 1 roku do 5 lat	1 496 216	1 663 631
Powyżej 5 lat	2 468 358	2 617 459
Dla których termin zapadalności upłynął	60 415	63 596
Razem	4 566 576	4 921 215

23.3 Kredyty i pożyczki udzielone klientom w podziale wg metody szacunku odpisu na oczekiwane straty kredytowe

Stan na 31 grudnia 2021	Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość brutto)						Odpis na oczekiwane straty kredytowe						Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość netto)						Razem
	oceniane indywidualnie			oceniane grupowo			oceniane indywidualnie			oceniane grupowo			oceniane indywidualnie			oceniane grupowo			
	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne:	0	0	0	2 999 667	693 239	395 584	0	0	0	18 664	32 933	294 179	0	0	0	2 981 003	660 306	101 405	3 742 714
- kredyty w rachunku bieżącym	0	0	0	0	10 364	1 630	0	0	0	0	638	1 246	0	0	0	0	9 726	384	10 110
- kredyty gotówkowe i ratalne	0	0	0	859 402	511 210	320 776	0	0	0	16 890	30 465	259 062	0	0	0	842 512	480 745	61 714	1 384 971
- pożyczki hipoteczne	0	0	0	90 791	24 974	20 004	0	0	0	401	1 016	10 812	0	0	0	90 390	23 958	9 192	123 540
- kredyty na nieruchomości	0	0	0	2 047 133	140 319	51 778	0	0	0	1 308	654	21 951	0	0	0	2 045 825	139 665	29 827	2 215 317
- kredyty w rachunku karty kredytowej	0	0	0	2 341	6 372	1 396	0	0	0	65	160	1 108	0	0	0	2 276	6 212	288	8 776
Klienci instytucjonalni	40 086	0	113 816	643 928	48 796	32 507	0	0	78 388	2 391	3 433	14 770	40 086	0	35 428	641 537	45 363	17 737	780 151
instytucje samorządowe	0	0	0	43 721	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	43 711	0	0	43 711
Razem	40 086	0	113 816	3 687 316	742 035	428 091	0	0	78 388	21 065	36 366	308 949	40 086	0	35 428	3 666 251	705 669	119 142	4 566 576

Stan na 31 grudnia 2020	Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość brutto)						Odpis na oczekiwane straty kredytowe						Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość netto)						Razem
	oceniane indywidualnie			oceniane grupowo			oceniane indywidualnie			oceniane grupowo			oceniane indywidualnie			oceniane grupowo			
	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne:	0	0	12 024	2 808 861	1 217 278	447 485	0	0	10 597	17 529	24 729	346 964	0	0	1 427	2 791 332	1 192 549	100 521	4 085 829
- kredyty w rachunku bieżącym	0	0	79	0	10 733	2 221	0	0	79	0	510	1 743	0	0	0	0	10 223	478	10 701
- kredyty gotówkowe i ratalne	0	0	0	1 115 983	353 865	376 523	0	0	0	16 665	21 682	310 521	0	0	0	1 099 318	332 183	66 002	1 497 503
- pożyczki hipoteczne	0	0	9 229	103 853	25 804	21 877	0	0	9 229	126	489	12 003	0	0	0	103 727	25 315	9 874	138 916
- kredyty na nieruchomości	0	0	2 711	1 586 270	820 534	44 928	0	0	1 284	661	1 929	21 177	0	0	1 427	1 585 609	818 605	23 751	2 429 392
- kredyty w rachunku karty kredytowej	0	0	5	2 755	6 342	1 936	0	0	5	77	119	1 520	0	0	0	2 678	6 223	416	9 317
Klienci instytucjonalni	2 230	0	125 779	646 029	75 975	14 091	0	0	75 899	3 056	6 016	11 307	2 230	0	49 880	642 973	69 959	2 784	767 826
instytucje samorządowe	0	0	0	67 573	0	0	0	0	0	13	0	0	0	0	0	67 560	0	0	67 560
Razem	2 230	0	137 803	3 522 463	1 293 253	461 576	0	0	86 496	20 598	30 745	358 271	2 230	0	51 307	3 501 865	1 262 508	103 305	4 921 215

Na dzień 31 grudnia 2021 roku nieznaczna część portfela kredytów na nieruchomości znajduje się w koszyku 2 (6%). Udział tego koszyka zmniejszył się w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2020 z powodu przebudowy modelu ilościowej identyfikacji istotnego wzrostu ryzyka od daty otwarcia (SICR)

23.4 Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom

	Stan odpisów na oczekiwane straty kredytowe 1 stycznia 2021	Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Zmiany z tytułu modyfikacji bez zaprzestania ujmowania (netto)	Zmiany wynikające z aktualizacji stosowanej metody dokonywania oszacowań (netto)	Zmniejszenie stanu odpisów w związku ze spisaniem	Zmniejszenie stanu odpisów w związku z częściowym spisaniem	Stan odpisów na oczekiwane straty kredytowe 31 grudnia 2021
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Koszyk 1									
osoby fizyczne:	17 529	6 319	(2 965)	56	3	(2 278)	0	0	18 664
- kredyty w rachunku bieżącym	0	0	0	(3)	3	0	0	0	0
- kredyty gotówkowe i ratalne	16 665	5 976	(2 917)	(939)	0	(1 895)	0	0	16 890
- pożyczki hipoteczne	126	175	(11)	331	0	(220)	0	0	401
- kredyty na nieruchomości	661	141	(32)	735	0	(197)	0	0	1 308
- kredyty w rachunku karty kredytowej	77	27	(5)	(68)	0	34	0	0	65
klienci instytucjonalni	3 056	441	(1 384)	247	0	31	0	0	2 391
instytucje samorządowe	13	0	(1)	(2)	0	0	0	0	10
Razem Koszyk 1	20 598	6 760	(4 350)	301	3	(2 247)	0	0	21 065
Koszyk 2									
osoby fizyczne:	24 729	9 072	(2 032)	(2 395)	(12)	3 571	0	0	32 933
- kredyty w rachunku bieżącym	510	78	(58)	(152)	0	260	0	0	638
- kredyty gotówkowe i ratalne	21 682	8 862	(1 871)	(1 058)	(11)	2 861	0	0	30 465
- pożyczki hipoteczne	489	17	(3)	378	0	135	0	0	1 016
- kredyty na nieruchomości	1 929	110	(94)	(1 516)	(1)	226	0	0	654
- kredyty w rachunku karty kredytowej	119	5	(6)	(47)	0	89	0	0	160
klienci instytucjonalni	6 016	589	(569)	(2 696)	0	93	0	0	3 433
instytucje samorządowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem Koszyk 2	30 745	9 661	(2 601)	(5 091)	(12)	3 664	0	0	36 366
Koszyk 3									
osoby fizyczne:	357 561	3 463	(40 426)	23 496	(3)	630	(59 431)	8 889	294 179
- kredyty w rachunku bieżącym	1 822	0	(415)	92	1	106	(473)	113	1 246
- kredyty gotówkowe i ratalne	310 521	148	(27 636)	23 541	(4)	300	(54 869)	7 061	259 062
- pożyczki hipoteczne	21 232	3 316	(10 656)	(2 686)	2	15	(936)	525	10 812
- kredyty na nieruchomości	22 461	(1)	(1 463)	2 531	(2)	93	(2 805)	1 137	21 951
- kredyty w rachunku karty kredytowej	1 525	0	(256)	18	0	116	(348)	53	1 108
klienci instytucjonalni	87 206	5	(10 016)	24 306	(26)	698	(5 419)	(3 596)	93 158
instytucje samorządowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem Koszyk 3	444 767	3 468	(50 442)	47 802	(29)	1 328	(64 850)	5 293	387 337
Razem odpisy na oczekiwane straty kredytowe	496 110	19 889	(57 393)	43 012	(38)	2 745	(64 850)	5 293	444 768

	Stan odpisów na oczekiwane straty kredytowe na 1 stycznia 2020	Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Zmiany z tytułu modyfikacji bez zaprzestania ujmowania (netto)	Zmniejszenie stanu odpisów w związku ze spisaniem	Inne korekty	Stan odpisów na oczekiwane straty kredytowe 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Koszyk 1								
osoby fizyczne:	16 219	5 490	(2 228)	(1 952)	0	0	0	17 529
- kredyty w rachunku bieżącym	0	0	0	0	0	0	0	0
- kredyty gotówkowe i ratalne	15 032	5 247	(2 197)	(1 417)	0	0	0	16 665
- pożyczki hipoteczne	282	29	(4)	(181)	0	0	0	126
- kredyty na nieruchomości	835	193	(24)	(343)	0	0	0	661
- kredyty w rachunku karty kredytowej	70	21	(3)	(11)	0	0	0	77
klienci instytucjonalni	4 688	830	(440)	(2 022)	0	0	0	3 056
instytucje samorządowe	19	0	0	(6)	0	0	0	13
Razem Koszyk 1	20 926	6 320	(2 668)	(3 980)	0	0	0	20 598
Koszyk 2								
osoby fizyczne:	28 292	4 690	(1 850)	(6 394)	(9)	0	0	24 729
- kredyty w rachunku bieżącym	834	32	(253)	(103)	0	0	0	510
- kredyty gotówkowe i ratalne	26 010	4 465	(1 562)	(7 223)	(8)	0	0	21 682
- pożyczki hipoteczne	229	139	(3)	124	0	0	0	489
- kredyty na nieruchomości	1 076	53	(25)	826	(1)	0	0	1 929
- kredyty w rachunku karty kredytowej	143	1	(7)	(18)	0	0	0	119
klienci instytucjonalni	4 376	903	(790)	1 527	0	0	0	6 016
instytucje samorządowe	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem Koszyk 2	32 668	5 593	(2 640)	(4 867)	(9)	0	0	30 745
Koszyk 3								
osoby fizyczne:	364 450	3 239	(10 158)	58 432	11	(64 700)	6 287	357 561
- kredyty w rachunku bieżącym	2 310	198	(288)	539	11	(1 140)	192	1 822
- kredyty gotówkowe i ratalne	316 724	2 950	(8 495)	52 360	0	(56 741)	3 723	310 521
- pożyczki hipoteczne	21 370	48	(655)	1 657	0	(1 239)	51	21 232
- kredyty na nieruchomości	22 450	38	(613)	3 548	0	(5 254)	2 292	22 461
- kredyty w rachunku karty kredytowej	1 596	5	(107)	328	0	(326)	29	1 525
klienci instytucjonalni	42 910	5 618	(456)	42 253	7	(2 009)	(1 117)	87 206
instytucje samorządowe	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem Koszyk 3	407 360	8 857	(10 614)	100 685	18	(66 709)	5 170	444 767
Razem odpisy na oczekiwane straty kredytowe	460 954	20 770	(15 922)	91 838	9	(66 709)	5 170	496 110

23.5 Kredyty i pożyczki udzielone klientom – transfery wartości bilansowej brutto między koszykami utraty wartości

	Wartość bilansowa brutto 1 stycznia 2021	Przeniesienia, w tym:						Zaprzestanie ujmowania, w tym spłaty	Zwiększenie wartości brutto, w tym udzielenie	Modyfikacja przepływów pieniężnych	Spisania	Częściowe spisania	Wartość bilansowa brutto 31 grudnia 2021
		z Koszyka 1 do Koszyka 2	z Koszyka 1 do Koszyka 3	z Koszyka 2 do Koszyka 1	z Koszyka 2 do Koszyka 3	z Koszyka 3 do Koszyka 1	z Koszyka 3 do Koszyka 2						
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Koszyk 1													
osoby fizyczne:	2 808 861	(166 194)	(34 058)	617 697	0	2 652	0	(592 725)	364 442	113	(1 121)	0	2 999 667
- kredyty w rachunku bieżącym	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- kredyty gotówkowe i ratalne	1 115 983	(158 517)	(25 572)	21 288	0	1 519	0	(393 887)	299 588	121	(1 121)	0	859 402
- pożyczki hipoteczne	103 853	(4 594)	(1 431)	2 502	0	358	0	(15 589)	5 686	6	0	0	90 791
- kredyty na nieruchomości	1 586 270	(2 434)	(7 012)	593 899	0	771	0	(182 586)	58 347	(122)	0	0	2 047 133
- kredyty w rachunku karty kredytowej	2 755	(649)	(43)	8	0	4	0	(663)	821	108	0	0	2 341
klienci instytucjonalni	648 259	(24 112)	(538)	6 878	0	397	0	(123 447)	176 577	0	0	0	684 014
instytucje samorządowe	67 573	0	0	0	0	0	0	(23 861)	0	9	0	0	43 721
Razem Koszyk 1	3 524 693	(190 306)	(34 596)	624 575	0	3 049	0	(740 033)	541 019	122	(1 121)	0	3 727 402
Koszyk 2													
osoby fizyczne:	1 217 278	166 194	0	(617 697)	(25 038)	0	5 967	(199 530)	146 734	77	(746)	0	693 239
- kredyty w rachunku bieżącym	10 733	0	0	0	(135)	0	16	(3 418)	3 184	15	(31)	0	10 364
- kredyty gotówkowe i ratalne	353 865	158 517	0	(21 288)	(17 482)	0	4 577	(103 575)	137 194	112	(710)	0	511 210
- pożyczki hipoteczne	25 804	4 594	0	(2 502)	(974)	0	418	(3 012)	641	5	0	0	24 974
- kredyty na nieruchomości	820 534	2 434	0	(593 899)	(6 290)	0	929	(88 205)	4 786	30	0	0	140 319
- kredyty w rachunku karty kredytowej	6 342	649	0	(8)	(157)	0	27	(1 320)	929	(85)	(5)	0	6 372
klienci instytucjonalni	75 975	24 112	0	(6 878)	(32 615)	0	0	(21 997)	10 235	(36)	0	0	48 796
Razem Koszyk 2	1 293 253	190 306	0	(624 575)	(57 653)	0	5 967	(221 527)	156 969	41	(746)	0	742 035
Koszyk 3													
osoby fizyczne:	459 509	0	34 058	0	25 038	(2 652)	(5 967)	(46 888)	7 312	(366)	(83 349)	8 889	395 584
- kredyty w rachunku bieżącym	2 300	0	0	0	135	0	(16)	(551)	235	0	(586)	113	1 630
- kredyty gotówkowe i ratalne	376 523	0	25 572	0	17 482	(1 519)	(4 577)	(35 956)	6 663	(133)	(70 340)	7 061	320 776
- pożyczki hipoteczne	31 106	0	1 431	0	974	(358)	(418)	(3 298)	284	(83)	(10 159)	525	20 004
- kredyty na nieruchomości	47 639	0	7 012	0	6 290	(771)	(929)	(6 849)	61	(74)	(1 738)	1 137	51 778
- kredyty w rachunku karty kredytowej	1 941	0	43	0	157	(4)	(27)	(234)	69	(76)	(526)	53	1 396
klienci instytucjonalni	139 870	0	538	0	32 615	(397)	0	(19 412)	2 375	27	(5 697)	(3 596)	146 323
Razem Koszyk 3	599 379	0	34 596	0	57 653	(3 049)	(5 967)	(66 300)	9 687	(339)	(89 046)	5 293	541 907
Razem wartość bilansowa brutto	5 417 325	0	0	0	0	0	0	(1 027 860)	707 675	(176)	(90 913)	5 293	5 011 344

	Wartość bilansowa brutto 1 stycznia 2020	Przeniesienia, w tym:						Zaprzestanie umowienia, w tym spłaty	Udzielenie	Modyfikacja przepływów pieniężnych	Spisania	Częściowe spisania	Wartość bilansowa brutto 31 grudnia 2020
		z Koszyka 1 do Koszyka 2	z Koszyka 1 do Koszyka 3	z Koszyka 2 do Koszyka 1	z Koszyka 2 do Koszyka 3	z Koszyka 3 do Koszyka 1	z Koszyka 3 do Koszyka 2						
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Koszyk 1													
osoby fizyczne:	3 165 447	(475 653)	(41 398)	198 546	0	4 730	0	(576 254)	534 223	(9)	(771)	0	2 808 861
- kredyty w rachunku bieżącym	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- kredyty gotówkowe i ratalne	1 153 207	(138 629)	(33 770)	158 655	0	2 757	0	(380 657)	355 249	(58)	(771)	0	1 115 983
- pożyczki hipoteczne	125 624	(13 370)	(744)	1 487	0	236	0	(15 543)	6 162	1	0	0	103 853
- kredyty na nieruchomości	1 883 934	(323 629)	(6 839)	38 368	0	1 722	0	(179 399)	172 065	48	0	0	1 586 270
- kredyty w rachunku karty kredytowej	2 682	(25)	(45)	36	0	15	0	(655)	747	0	0	0	2 755
klienci instytucjonalni	604 780	(25 265)	(26 482)	85 160	0	1 217	0	(158 345)	167 081	113	0	0	648 259
instytucje samorządowe	91 605	0	0	0	0	0	0	(24 032)	0	0	0	0	67 573
Razem Koszyk 1	3 861 832	(500 918)	(67 880)	283 706	0	5 947	0	(758 631)	701 304	104	(771)	0	3 524 693
Koszyk 2													
osoby fizyczne:	1 014 572	475 653	0	(198 546)	(37 700)	0	8 471	(147 356)	102 636	(52)	(400)	0	1 217 278
- kredyty w rachunku bieżącym	15 507	0	0	0	(355)	0	75	(6 782)	2 365	0	(77)	0	10 733
- kredyty gotówkowe i ratalne	396 563	138 629	0	(158 655)	(29 602)	0	5 700	(86 619)	88 220	(70)	(301)	0	353 865
- pożyczki hipoteczne	15 050	13 370	0	(1 487)	(1 359)	0	997	(1 800)	1 033	0	0	0	25 804
- kredyty na nieruchomości	579 973	323 629	0	(38 368)	(6 093)	0	1 673	(50 601)	10 303	18	0	0	820 534
- kredyty w rachunku karty kredytowej	7 479	25	0	(36)	(291)	0	26	(1 554)	715	0	(22)	0	6 342
klienci instytucjonalni	159 212	25 265	0	(85 160)	(43 992)	0	215	(9 348)	29 784	(1)	0	0	75 975
Razem Koszyk 2	1 173 784	500 918	0	(283 706)	(81 692)	0	8 686	(156 704)	132 420	(53)	(400)	0	1 293 253
Koszyk 3													
osoby fizyczne:	479 742	0	41 398	0	37 700	(4 730)	(8 471)	(47 921)	7 347	(9)	(51 834)	6 287	459 509
- kredyty w rachunku bieżącym	3 047	0	0	0	355	0	(75)	(821)	316	0	(714)	192	2 300
- kredyty gotówkowe i ratalne	395 151	0	33 770	0	29 602	(2 757)	(5 700)	(35 678)	6 423	(23)	(47 988)	3 723	376 523
- pożyczki hipoteczne	33 992	0	744	0	1 359	(236)	(997)	(4 048)	320	5	(84)	51	31 106
- kredyty na nieruchomości	45 301	0	6 839	0	6 093	(1 722)	(1 673)	(6 975)	237	9	(2 762)	2 292	47 639
- kredyty w rachunku karty kredytowej	2 251	0	45	0	291	(15)	(26)	(399)	51	0	(286)	29	1 941
klienci instytucjonalni	66 179	0	26 482	0	43 992	(1 217)	(215)	(7 662)	14 675	33	(1 280)	(1 117)	139 870
Razem Koszyk 3	545 921	0	67 880	0	81 692	(5 947)	(8 686)	(55 583)	22 022	24	(53 114)	5 170	599 379
Razem wartość bilansowa brutto	5 581 537	0	0	0	0	0	0	(970 918)	855 746	75	(54 285)	5 170	5 417 325

23.6 Kredyty i pożyczki zakupione lub utworzone dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (POCI)

	Wartość bilansowa brutto 31 grudnia 2021	Odpis na oczekiwane straty kredytowe	Wartość bilansowa netto 31 grudnia 2021
	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne:	4 816	(875)	5 691
- kredyty gotówkowe i ratalne	2 678	(837)	3 515
- pożyczki hipoteczne	505	(112)	617
- kredyty na nieruchomości	1 633	74	1 559
Kredyty i pożyczki netto	4 816	(875)	5 691

	Wartość bilansowa brutto 31 grudnia 2020	Odpis na oczekiwane straty kredytowe	Wartość bilansowa netto 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne:	4 461	(1 042)	5 503
- kredyty gotówkowe i ratalne	2 325	(982)	3 307
- pożyczki hipoteczne	1 478	33	1 445
- kredyty na nieruchomości	658	(93)	751
Kredyty i pożyczki netto	4 461	(1 042)	5 503

24. Inwestycyjne aktywa finansowe

Stan na 31 grudnia 2021	Wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Notowane	3 206 688	279 248	0	3 485 936
Obligacje Skarbu Państwa, w tym:	3 171 024	126 506	0	3 297 530
- na pokrycie BFG	34 615	0	0	34 615
Obligacje banków	35 664	152 742	0	188 406
Nienotowane	399 864	0	11 411	411 275
Akcje	0	0	11 411	11 411
Instrumenty dłużne wyemitowane przez Narodowy Bank Polski	399 864	0	0	399 864
Razem inwestycyjne aktywa finansowe	3 606 552	279 248	11 411	3 897 211

W portfelu inwestycyjnych aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu obowiązkowo wycenianych przez rachunek zysków i strat w pozycji „Akcje” Bank posiada akcje uprzywilejowane serii A i C zamienne na akcje zwykłe serii A Visa Inc. oraz akcje SWIFT.

W roku 2021 Bank nie dokonywał zakupu ani nie zbywał aktywów z tego portfela.

Stan na 31 grudnia 2020	Wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	Razem
			tys. zł
Notowane	3 024 910	0	3 024 910
Obligacje Skarbu Państwa, w tym:	2 973 235	0	2 973 235
- na pokrycie BFG	39 988	0	39 988
Obligacje banków	41 670	0	41 670
Bony skarbowe	10 005	0	10 005
Nienotowane	299 993	10 618	310 611
Akcje	0	10 618	10 618
Instrumenty dłużne wyemitowane przez Narodowy Bank Polski	299 993	0	299 993
Razem inwestycyjne aktywa finansowe	3 324 903	10 618	3 335 521

W 2020 roku miała miejsce konwersja części akcji uprzywilejowanych serii C na akcje uprzywilejowane serii A, które uprawniają do 100 akcji serii A. Na dzień 31 grudnia 2020 roku akcje uprzywilejowane serii C zamienne na akcje zwykłe serii A Visa Inc. oraz akcje uprzywilejowane serii A wycenione zostały do wartości godziwej w oparciu o odpowiednio cenę akcji zwykłych serii A Visa Inc. dostępną na ten dzień na New York Stock Exchange, przy uwzględnieniu współczynnika zamiany oraz w przypadku akcji uprzywilejowanych serii C zastosowano 15% dyskonto związane z ograniczeniem zbywalności akcji uprzywilejowanych serii C oraz ryzykiem korekty współczynnika zamiany akcji uprzywilejowanych serii C na akcje zwykłe serii A.

Inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody – według terminów zapadalności

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Do 1 miesiąca	399 864	299 993
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	10 005
Od 3 miesięcy do 1 roku	237 441	260 541
Od 1 roku do 5 lat	2 330 224	2 012 501
Powyżej 5 lat	639 023	741 863
Razem	3 606 552	3 324 903

Inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie – według terminów zapadalności

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Od 1 roku do 5 lat	51 481	0
Powyżej 5 lat	227 767	0
Razem	279 248	0

Inwestycyjne aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – według terminów zapadalności

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
O nieokreślonej zapadalności	11 411	10 618
Razem	11 411	10 618

25. Rzeczowe aktywa trwałe

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Budynki i budowle, w tym:	32 525	34 221
aktywa z tytułu prawa do użytkowania (PUA)	20 371	21 722
Grunty i inne, w tym:	1 159	1 169
aktywa z tytułu prawa do użytkowania (PUA)	660	670
Ulepszenia w obcych obiektach	2 061	2 810
Urządzenia i maszyny	12 213	10 989
Środki trwałe w budowie	851	3 354
Środki transportu, w tym:	796	1 588
aktywa z tytułu prawa do użytkowania (PUA)	788	1 568
Wyposażenie	1 064	1 579
Rzeczowe aktywa trwałe razem, w tym:	50 669	55 710
aktywa z tytułu prawa do użytkowania	21 819	23 960

Zmiana stanu wartości rzeczowych aktywów trwałych w okresie od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku

	Budynki i budowle	w tym: PUA	Grunty i inne	w tym: PUA	Ulepszenia w obcych obiektach	Urządzenia i maszyny	Środki trwałe w budowie	Środki transportu	w tym: PUA	Wyposażenie	Razem	w tym: PUA
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto środków trwałych na 1 stycznia 2021 roku	57 107	36 386	1 189	690	17 643	63 831	3 354	2 905	2 849	25 197	171 226	39 925
Zwiększenia	7 805	7 783	0	0	510	8 418	663	0	0	142	17 538	7 783
Zakupy bezpośrednie	22	0	0	0	510	8 269	663	0	0	142	9 606	0
Aktualizacja wartości	7 783	7 783	0	0	0	0	0	0	0	0	7 783	7 783
Inne zwiększenia	0	0	0	0	0	149	0	0	0	0	149	0
Zmniejszenia	(2 119)	(2 119)	0	0	(142)	(2 575)	(3 166)	(228)	(228)	(371)	(8 601)	(2 347)
Sprzedaż, likwidacja	(28)	(28)	0	0	(142)	(2 575)	0	(206)	(206)	(371)	(3 322)	(234)
Aktualizacja wartości	(2 091)	(2 091)	0	0	0	0	0	(22)	(22)	0	(2 113)	(2 113)
Inne zmniejszenia	0	0	0	0	0	0	(3 166)	0	0	0	(3 166)	0
Wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	62 793	42 050	1 189	690	18 011	69 674	851	2 677	2 621	24 968	180 163	45 361
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 1 stycznia 2021	22 886	14 664	20	20	14 833	52 842	0	1 317	1 281	23 618	115 516	15 965
Zwiększenia	8 033	7 666	10	10	900	7 194	0	750	738	647	17 534	8 414
Amortyzacja	8 033	7 666	10	10	900	7 194	0	750	738	647	17 534	8 414
Zmniejszenia	(651)	(651)	0	0	(135)	(2 575)	0	(186)	(186)	(361)	(3 908)	(837)
Sprzedaż, likwidacja	(24)	(24)	0	0	(135)	(2 575)	0	(186)	(186)	(361)	(3 281)	(210)
Aktualizacja wartości	(627)	(627)	0	0	0	0	0	0	0	0	(627)	(627)
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	30 268	21 679	30	30	15 598	57 461	0	1 881	1 833	23 904	129 142	23 542
Odpisy aktualizujące na początek okresu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utworzenie w okresie	0	0	0	0	352	0	0	0	0	0	352	0
Rozwiązanie w okresie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Odpisy aktualizujące na koniec okresu	0	0	0	0	352	0	0	0	0	0	352	0
Wartość netto środków trwałych na 1 stycznia 2021 roku	34 221	21 722	1 169	670	2 810	10 989	3 354	1 588	1 568	1 579	55 710	23 960
Wartość netto środków trwałych na koniec okresu	32 525	20 371	1 159	660	2 061	12 213	851	796	788	1 064	50 669	21 819

Zmiana stanu wartości rzeczowych aktywów trwałych w okresie od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku

	Budynki i budowle	w tym: PUA	Grunty i inne	w tym: PUA	Ulepszenia w obcych obiektach	Urządzenia i maszyny	Środki trwałe w budowie	Środki transportu	w tym: PUA	Wyposażenie	Razem	w tym: PUA
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto środków trwałych na 1 stycznia 2020 roku	57 880	37 254	1 189	690	17 464	70 141	2 200	2 607	2 552	25 557	177 038	40 496
Zwiększenia	2 645	2 550	0	0	326	4 382	1 946	415	414	243	9 957	2 964
Zakupy bezpośrednie	40	0	0	0	326	3 738	1 946	260	259	149	6 459	259
Aktualizacja wartości	2 550	2 550	0	0	0	0	0	155	155	0	2 705	2 705
Inne zwiększenia	55	0	0	0	0	644	0	0	0	94	793	0
Zmniejszenia	(3 418)	(3 418)	0	0	(147)	(10 692)	(792)	(117)	(117)	(603)	(15 769)	(3 535)
Sprzedaż, likwidacja	(1 221)	(1 221)	0	0	(147)	(10 692)	0	(117)	(117)	(603)	(12 780)	(1 338)
Aktualizacja wartości	(2 197)	(2 197)	0	0	0	0	0	0	0	0	(2 197)	(2 197)
Inne zmniejszenia	0	0	0	0	0	0	(792)	0	0	0	(792)	0
Wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	57 107	36 386	1 189	690	17 643	63 831	3 354	2 905	2 849	25 197	171 226	39 925
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 1 stycznia 2020	15 732	7 875	10	10	13 860	55 347	0	639	614	22 981	108 569	8 499
Zwiększenia	8 220	7 855	10	10	1 110	8 152	0	777	766	1 216	19 485	8 631
Amortyzacja	8 220	7 855	10	10	1 110	8 152	0	777	766	1 216	19 485	8 631
Zmniejszenia	(1 066)	(1 066)	0	0	(137)	(10 657)	0	(99)	(99)	(579)	(12 538)	(1 165)
Sprzedaż, likwidacja	(453)	(453)	0	0	(137)	(10 657)	0	(99)	(99)	(577)	(11 923)	(552)
Aktualizacja wartości	(613)	(613)	0	0	0	0	0	0	0	(2)	(615)	(613)
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	22 886	14 664	20	20	14 833	52 842	0	1 317	1 281	23 618	115 516	15 965
Wartość netto środków trwałych na 1 stycznia 2020 roku	42 148	29 379	1 179	680	3 604	14 794	2 200	1 968	1 938	2 576	68 469	31 997
Wartość netto środków trwałych na koniec okresu	34 221	21 722	1 169	670	2 810	10 989	3 354	1 588	1 568	1 579	55 710	23 960

26. Wartości niematerialne

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Koszty zakończonych prac rozwojowych	17 533	13 644
Autorskie prawa majątkowe, licencje i oprogramowanie	44 030	46 259
Nakłady na wartości niematerialne	14 237	16 146
Wartości niematerialne razem	75 800	76 049

Zmiana stanu wartości niematerialnych w okresie od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku

31 grudnia 2021	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Autorskie prawa majątkowe, licencje i oprogramowanie	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	28 520	181 326	16 146	225 992
Zwiększenia	7 287	12 980	11 004	31 271
Przeniesienie z nakładów	7 287	5 626	0	12 913
Zakupy bezpośrednie	0	7 354	11 004	18 358
Zmniejszenia	0	(345)	(12 913)	(13 258)
Sprzedaż, likwidacja	0	(345)	0	(345)
Rozliczenie nakładów	0	0	(12 913)	(12 913)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	35 807	193 961	14 237	244 005
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	14 876	135 067	0	149 943
Zwiększenia	3 398	15 005	0	18 403
Amortyzacja	3 398	15 005	0	18 403
Zmniejszenia	0	(345)	0	(345)
Sprzedaż, likwidacja	0	(345)	0	(345)
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	18 274	149 727	0	168 001
Odpisy aktualizujące na początek okresu	0	0	0	0
Utworzenie w okresie	0	204	0	204
Rozwiązanie w okresie	0	0	0	0
Odpisy aktualizujące na koniec okresu	0	204	0	204
Wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	13 644	46 259	16 146	76 049
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	17 533	44 030	14 237	75 800

Zmiana stanu wartości niematerialnych w okresie od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku

31 grudnia 2020	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Autorskie prawa majątkowe, licencje i oprogramowanie	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	23 149	165 043	21 831	210 023
Zwiększenia	5 371	16 607	11 878	33 856
Przeniesienie z nakładów	5 371	12 192	0	17 563
Zakupy bezpośrednie	0	4 415	11 878	16 293
Zmniejszenia	0	(324)	(17 563)	(17 887)
Sprzedaż, likwidacja	0	(324)	0	(324)
Rozliczenie nakładów	0	0	(17 563)	(17 563)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	28 520	181 326	16 146	225 992
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	12 074	120 207	0	132 281
Zwiększenia	2 802	15 184	0	17 986
Amortyzacja	2 802	15 184	0	17 986
Zmniejszenia	0	(324)	0	(324)
Sprzedaż, likwidacja	0	(324)	0	(324)
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	14 876	135 067	0	149 943
Wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	11 075	44 836	21 831	77 742
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	13 644	46 259	16 146	76 049

27. Pozostałe aktywa

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Dłużnicy różni	53 152	106 386
Przychody do otrzymania	10 664	11 143
Rozliczenia kart płatniczych	23 614	12 469
Koszty do rozliczenia w czasie	16 158	16 689
Zapasy	845	341
Inne aktywa	352	43
Razem pozostałe aktywa brutto	104 785	147 071
Odpis aktualizujące pozostałe aktywa	(16 963)	(17 169)
Razem pozostałe aktywa netto, w tym:	87 822	129 902
aktywa finansowe	70 516	112 882

*) pozycja Dłużnicy różni zawiera wartość rozliczeń z tytułu realizacji umowy pośrednictwa finansowego realizowanego przez Poczta Polska, dotycząca zabezpieczenia środków na pokrycie wypłat klientów Banku oraz przyjmowania zapłaty przy użyciu kart płatniczych

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Wartość odpisów aktualizujących pozostałe aktywa na początek okresu	17 169	16 762
Utworzenie/aktualizacja odpisów	1 339	1 939
Wykorzystanie odpisów	(1 251)	(84)
Rozwiązanie odpisów	(294)	(1 448)
Wartość odpisów aktualizujących pozostałe aktywa na koniec okresu	16 963	17 169

Pozostałe aktywa według terminów wymagalności	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Do 1 miesiąca	70 667	114 554
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	3 566	64
Od 3 miesięcy do 1 roku	6 574	5 461
Razem krótkoterminowe	80 807	120 079
Od 1 roku do 5 lat	7 015	9 823
Razem długoterminowe	7 015	9 823
Razem pozostałe aktywa netto	87 822	129 902

28. Zobowiązania wobec innych banków

Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Rachunki bieżące	4 312	9 355
Razem zobowiązania wobec innych banków, w tym:	4 312	9 355
Krótkoterminowe (do 1 roku)	4 312	9 355

29. Zobowiązania wobec klientów

Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Klienci instytucjonalni:	1 782 076	2 061 029
Rachunki bieżące	1 298 295	1 183 858
Depozyty terminowe	254 737	827 495
Inne zobowiązania, w tym:	229 044	49 676
- z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	44 134	44 693
Klienci indywidualni:	6 564 221	6 111 204
Rachunki bieżące	5 392 775	4 660 796
Depozyty terminowe	1 108 238	1 391 801
Inne zobowiązania, w tym:	63 208	58 607
- z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	72	82
Instytucje rządowe i samorządowe:	71 954	62 514
Rachunki bieżące	54 261	49 940
Depozyty terminowe	17 184	12 563
Inne zobowiązania	509	11
Razem zobowiązania wobec klientów, w tym:	8 418 251	8 234 747
w tym:		
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 467 751	2 111 772
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	205 169	228 381
O nieokreślonej zapadalności	6 745 331	5 894 594

30. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

W latach 2020 – 2021 Bank nie przeprowadzał żadnych nowych emisji obligacji własnych.

31. Zobowiązania podporządkowane

Według kategorii wyceny	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	99 313	142 039
Razem zobowiązania podporządkowane	99 313	142 039

W roku 2021 roku Bank nie emitował obligacji podporządkowanych.

Bank wywiązał się ze wszystkich zobowiązań wynikających z warunków emisji obligacji i pożyczki podporządkowanej.

W terminie wymagalności w dniu 15 stycznia 2021 roku spłacił w całości pożyczkę podporządkowaną uzyskaną od Poczty Polskiej.

Wg rodzaju	Wartość nominalna	Warunki oprocentowania	Termin wymagalności	Stan zobowiązań podporządkowanych	
				Stan na	Stan na
				31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
	tys. zł			tys. zł	tys. zł
Pożyczki					
Poczta Polska	43 000	WIBOR 6M+3,25pp	15 stycznia 2021	0	43 070
Obligacje					
Notowane	50 000	WIBOR 6M+2,8pp	8 czerwca 2026	49 495	49 284
Nienotowane	50 000	WIBOR 6M+2,5pp	18 września 2027	49 818	49 685
Razem	143 000			99 313	142 039

Obligacje podporządkowane serii P1 o terminie wykupu 8 czerwca 2026 roku są przedmiotem obrotu w Alternatywnym Systemie Obrotu na rynku Catalyst prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Zobowiązania podporządkowane, w tym pożyczka podporządkowana i obligacje podporządkowane są instrumentami niezabezpieczonymi.

32. Rezerwy

	Rezerwy na sprawy sporne*	Rezerwa na odprawy emerytalno- rentowe	Rezerwy na odprawy dla pracowników Banku	Rezerwa restrukturyzacyjna	Rezerwa na zwrot prowizji klientom	Pozostałe rezerwy	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Stan na 1 stycznia 2021	4 746	2 621	1 019	0	29 157	120	37 663
Utworzenie rezerw	3 303	202	275	2 240	4 341	0	10 361
Aktualizacja rezerw	0	(404)	0	0	0	0	(404)
Wykorzystanie rezerw	(3 613)	(205)	(1 255)	(1 575)	(5 134)	(120)	(11 902)
Rozwiązanie rezerw	(228)	0	0	(380)	0	0	(608)
Stan na 31 grudnia 2021, w tym:	4 208	2 214	39	285	28 364	0	35 110
Krótkoterminowe (do 1 roku)	4 208	0	39	285	28 364	0	32 896
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	0	2 214	0	0	0	0	2 214
Stan na 31 grudnia 2021	4 208	2 214	39	285	28 364	0	35 110

*) 551 tys. zł to wartość rezerw na sprawy sporne z tytułu zwrotu kosztów prowizji od kredytów spłaconych przed terminem

	Rezerwy na sprawy sporne*	Rezerwa na odprawy emerytalno- rentowe	Rezerwy na odprawy dla pracowników Banku	Rezerwa na zwrot prowizji klientom	Pozostałe rezerwy	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Stan na 1 stycznia 2020	3 497	2 262	126	11 240	0	17 125
Utworzenie rezerw	2 396	268	2 118	24 240	120	29 142
Aktualizacja rezerw, w tym reklasifikacja **	0	163	0	(4 425)	0	(4 262)
Wykorzystanie rezerw	(1 065)	(72)	(1 225)	(1 898)	0	(4 260)
Rozwiązanie rezerw	(82)	0	0	0	0	(82)
Stan na 31 grudnia 2020, w tym:	4 746	2 621	1 019	29 157	120	37 663
Krótkoterminowe (do 1 roku)	4 746	0	1 019	29 157	120	35 042
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	0	2 621	0	0	0	2 621
Stan na 31 grudnia 2020	4 746	2 621	1 019	29 157	120	37 663

*) 1.542 tys. zł to wartość rezerw na sprawy sporne z tytułu zwrotu kosztów prowizji od kredytów spłaconych przed terminem

**)Reklasifikacja dotyczy wartości rezerwy utworzonej tytułem oczekiwanych przyszłych zwrotów prowizji z tytułu przedterminowej spłaty kredytów konsumenckich, którą ujęto jako pomniejszenie wartości brutto należności kredytowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej.

	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe 1 stycznia 2021	Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe 31 grudnia 2021
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Koszyk 1	766	262	(266)	(392)	370
Koszyk 2	212	166	(42)	215	551
Koszyk 3	222	30	(62)	22	212
Razem	1 200	458	(370)	(155)	1 133

	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe 1 stycznia 2020	Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Koszyk 1	229	280	(107)	364	766
Koszyk 2	638	38	(332)	(132)	212
Koszyk 3	195	34	(41)	34	222
Razem	1 062	352	(480)	266	1 200

Inne sprawy sporne w toku

- 1) W dniu 29 grudnia 2006 roku Prezes UOKiK uznał praktyki polegające na wspólnym ustalaniu przez banki opłaty „interchange” za ograniczające konkurencję na rynku usług *acquiringowych* związanych z regulowaniem zobowiązań konsumentów wobec akceptantów z tytułu płatności za nabywane przez konsumentów towary i usługi za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski oraz nakazał zaniechanie ich stosowania, jednocześnie nakładając na banki kary pieniężne, w tym na Bank w wysokości 2.895 tys. zł (uczestniczący wówczas tylko w systemie VISA) (decyzja Prezesa UOKiK nr DAR 15/2006).

Od powyższej decyzji odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ("SOKiK") złożył Bank oraz inni uczestnicy postępowania. Wyrokiem z 21 listopada 2013 roku SOKiK zmienił kary nałożone na banki, w tym m.in. znacząco zmniejszył wysokość kary nałożonej na Bank.

Na skutek apelacji banków oraz Prezesa UOKiK Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał dnia 6 października 2015 roku prawomocny wyrok oddalający wszystkie odwołania banków w całości i uwzględniający apelację Prezesa UOKiK. W konsekwencji, uprawomocniła się decyzja Prezesa UOKiK nr DAR 15/2006, nakładająca na Bank karę w wysokości 2.895 tys. zł., która została zapłacona w dniu 20 października 2015 roku.

Dnia 19 kwietnia 2016 roku Bank wniósł skargę kasacyjną od w/w wyroku. Dnia 25 października 2017 roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok II instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. W dniu 30 października 2017 roku Bank wystąpił do Prezesa UOKiK o dokonanie zwrotu kary w wysokości 2.895 tys. zł wraz z odsetkami, nałożonej przez Prezesa UOKiK decyzją z dnia 29 grudnia 2006 roku. Prezes UOKiK dokonał zwrotu kwoty 2.895 tys. zł.

W dniu 23 listopada 2020 roku Sąd Apelacyjny uchylił wyrok SOKiK z 21 listopada 2013 roku i przekazał sprawę temu sądowi do ponownego rozpoznania.

W związku z tym, że sprawa nie jest prawomocnie zakończona, Bank utrzymał zawiązaną w latach poprzednich rezerwę w wysokości 2.895 tys. zł.

- 2) Decyzją z dnia 16 września 2021 roku Prezes UOKiK zakończył wszczęte pismem z dnia 10 listopada 2020 roku postępowanie w sprawie stosowania przez Bank praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na nieobniżaniu całkowitego kosztu kredytu o proporcjonalną wartość kosztów (obliczoną tzw. metodą liniową), które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy o kredyt konsumencki w przypadku przedterminowej spłaty całości lub części kredytu udzielonego na podstawie ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim („u.k.k.”), co może naruszać art. 49 ust. 1 i ust. 2 u.k.k. i godzić w zbiorowe interesy konsumentów. Decyzja nie nakłada na Bank kar pieniężnych ma charakter zobowiązujący. Decyzja jest prawomocna.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku z tytułu zwrotu części kosztów związanych z udzielonymi kredytami konsumpcyjnymi i hipotecznymi, które zostały przedpłacone przed dniem bilansowym oraz z tytułu przewidywanego zwrotu tych kosztów w okresach przyszłych utworzona została utworzona rezerwa w wysokości 28.364 tys. zł oraz rezerwa na sprawy sporne z tego tytułu na wartość 551 tys. zł. Oprócz w/w rezerw Bank na poczet przyszłego rozliczenia prowizji od przedterminowej spłaty, alokował w pozycji kredyty i pożyczki korektę wartości bilansowej kredytów w kwocie 4.430 tys. zł., która zabezpiecza pełne pokrycie zwrotów dla czynnego portfela kredytów. W 2021 roku rezerwa obejmuje szacunki na potencjalne zwroty prowizji dla klientów, którzy dokonali przedterminowej spłaty kredytu

gotówkowego lub hipotecznego oraz na potencjalne odsetki ustawowe od należności wynikających z roszczeń klientów z tytułu zwrotu prowizji.

Łączny negatywny wpływ przedterminowych spłat kredytów konsumenckich na zysk brutto Banku w 2021 roku wyniósł 22.828 tys. zł, z czego 17.934 tys. zł. zmniejszyło przychody odsetkowe, 2.688 tys. zł z tyt. spraw spornych ujęto w pozostałych kosztach operacyjnych oraz 2.206 tys. zł. z tytułu zmian szacunków powiększyło pozostałe koszty operacyjne.

Szacunki Banku w zakresie zwrotu prowizji w związku z przedterminową spłatą kredytów konsumenckich obarczone są istotną niepewnością w stosunku do przyjętych głównych oszacowań: liczby klientów, którzy zwrócą się o zwrot prowizji dotyczących wcześniejszych spłat, wartości pojedynczego zwrotu prowizji oraz stopy przedpłat kredytów z portfela żyjącego w przyszłości. Dla potrzeb realizacji decyzji zobowiązującej UOKiK z dnia 16 września 2021 roku w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, Bank zweryfikował skalę wniosków o zwrot dla kredytów konsumenckich przedpłaconych do końca 2019 roku oraz ponownie oszacował potencjalną skalę zwrotów przewidywaną w ramach realizacji decyzji zobowiązującej UOKiK. Przeprowadzona analiza wrażliwości rezerwy na szacowane zwroty wskazuje, że gdyby prognozowana liczba klientów, którzy zwrócą się o zwrot prowizji oraz szacowana wartość prowizji do zwrotu, zmieniła się o +/- 10% w stosunku do przyjętych szacunków, przy wszystkich innych założeniach niezmiennych, kwota rezerwy zmieniłaby się o - 1,8 mln zł / + 1,8 mln zł.

Parametr	Scenariusz	Wpływ na poziom rezerwy	
		%	tys. zł
Zmiana liczby reklamacji	-10%		(1 800)
	-		-
	10%		1 800
Zmiana średniej kwoty reklamacji	-10%		(1 800)
	-		-
	10%		1 800

- 3) W maju 2021 roku Bank zawiązał rezerwę restrukturyzacyjną w wysokości 2,2 mln zł, w celu zabezpieczenia warunków wypracowanego z organizacjami związkowymi porozumienia, zgodnie z którym w okresie do końca września 2021 roku planowano rozwiązać stosunek pracy z nie więcej niż 204 osobami. Strony porozumienia uzgodniły ponadto kryteria doboru pracowników do zwolnień, warunki odpraw i dodatkowych świadczeń oraz zakres programu pomocy zwalnianym pracownikom, a odchodzący pracownicy objęci zostali świadczeniami przy zachowaniu wszelkich standardów wynikających z prawa pracy, a także specjalnym programem outplacementowym. W październiku 2021 roku Bank dokonał aktualizacji stanu rezerwy restrukturyzacyjnej, w wyniku której zmniejszono wartość rezerwy o 380 tys. zł w związku z częściową redukcją wakatów w miejsce pierwotnie przewidywanych zwolnień pracowników.

Opis najistotniejszych czynników wpływających na ustalenie rezerw na odprawy emerytalno-rentowe

Wyznaczanie rezerw emerytalno-rentowych przy wykorzystaniu metod aktuarialnych, naraża Bank na ryzyko aktuarialne obejmujące przede wszystkim ryzyko stopy procentowej, ryzyko długowieczności i ryzyko związane z wynagrodzeniem.

Ryzyko	Wpływ na wycenę
Ryzyko stopy procentowej	Spadek stóp oprocentowania nieobciążonych ryzykiem kredytowym instrumentów finansowych spowoduje wzrost wyceny wartości bieżącej rezerw emerytalno-rentowych.
Ryzyko długowieczności	Wartość bieżącą zobowiązań programu określonych świadczeń oblicza się przez odniesienie do najlepszych szacunków śmiertelności uczestników programu zarówno w okresie zatrudnienia, jak i po okresie zatrudnienia. Zwiększenie oczekiwanej długości trwania życia uczestników programu spowoduje wzrost wartości rezerw na odprawy emerytalno-rentowe.
Ryzyko wynagrodzeń	Wartość bieżącą zobowiązań programu określonych świadczeń oblicza się przez odniesienie do przyszłego poziomu wynagrodzeń uczestników programu. Wobec tego wzrost wynagrodzeń uczestników programu spowoduje zwiększenie wartości rezerw na odprawy emerytalno-rentowe.

Rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe zostały oszacowane przy wykorzystaniu metod wyceny rezerw przeprowadzonych przez zewnętrznego niezależnego aktuarium. Przy kalkulacji wysokości rezerwy na 31 grudnia 2021 roku została przyjęta stopa dyskonta na poziomie 3,5% (1,2% na 31 grudnia 2020 roku). Naliczone rezerwy są równe

zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia kończącego okres sprawozdawczy. Poniższa tabela prezentuje kwoty ujmowane w rachunku zysków i strat oraz w pozostałych całkowitych dochodach w odniesieniu do programu określonych świadczeń.

	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021	Okres od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe na początek okresu	2 621	2 262
Wartości ujęte w rachunku zysków i strat, w tym:		
- koszty bieżącego zatrudnienia	170	223
- koszty odsetkowe netto	32	45
Koszty ujęte w rachunku zysków i strat	202	268
Wartości ujęte w pozostałych całkowitych dochodach, w tym:		
- aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń demograficznych	(11)	52
- aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń finansowych	(393)	111
Składniki kosztów ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	(404)	163
Wypłacone świadczenia	(205)	(72)
Rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe na koniec okresu	2 214	2 621

33. Pozostałe zobowiązania

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	39 075	23 781
Rozliczenia z tytułu obsługi zastępczej z Poczta Polska	19 888	20 005
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	12 853	9 373
Rozrachunki międzybankowe	8 638	15 928
Rozliczenia publiczno - prawne	3 311	4 092
Rezerwy na premie, nagrody, wynagrodzenia	3 903	725
Przychody przyszłych okresów	2 512	3 334
Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	3 885	3 663
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych	2 920	4 432
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	23 586	26 181
Razem pozostałe zobowiązania, w tym:	120 571	111 514
Krótkoterminowe (do 1 roku)	104 352	92 198
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	16 219	19 316

33.1 Pozostałe zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Do 1 miesiąca włącznie	781	771
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	1 452	1 439
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku włącznie	6 279	6 405
Powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	13 209	15 277
Powyżej 5 lat	1 865	2 289
Razem zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	23 586	26 181

Bank jest stroną umów leasingowych na podstawie, których przyjmuje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków obce środki trwałe przez uzgodniony okres umowy.

Umowy leasingu, w których Bank występuje jako leasingobiorca, dotyczą przede wszystkim:

- dzierżawy pomieszczeń – umowy zawarte przede wszystkim na czas nieokreślony (z trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia) oraz na okres 5 lat z możliwością przedłużenia okresu najmu,
- umowy dzierżawy samochodów – zawarte na 48 miesięcy z opcją wykupu po cenie zbliżonej do ceny rynkowej.

Na dzień bilansowy Bank posiada dwie istotne umowy leasingu dotyczące najmu pomieszczeń:

- umowę ramową w zakresie najmu nieruchomości od Poczty Polskiej S.A. zawartą 20 września 2017 roku na czas nieokreślony, z trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia. Umowa dotyczy najmu pomieszczeń na potrzeby placówek terenowych Banku. Na warunkach określonych w umowie ramowej zawarte są umowy najmu dla poszczególnych lokalizacji Banku.
- umowę najmu powierzchni dla lokalizacji biura Centrali Banku w Warszawie z dnia 21 maja 2013, której ważność, aneksem z dnia 28 kwietnia 2017 roku, została wydłużona do 30 czerwca 2024 roku.

34. Kapitały własne

34.1 Kapitał zakładowy

	liczba akcji	rok rejestracji	Stan na	Stan na
			31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
			wartość akcji tys. zł	wartość akcji tys. zł
Akcje imienne serii A o wartości nominalnej 10 zł każda	291 300	2011	2 913	2 913
Akcje imienne serii B o wartości nominalnej 10 zł każda	9 437 740	2011	94 377	94 377
Akcje imienne serii C1 o wartości nominalnej 10 zł każda	1 284 248	2015	12 843	12 843
Akcje imienne serii C2 o wartości nominalnej 10 zł każda	1 814 520	2017	18 145	18 145
Razem	12 827 808		128 278	128 278

Na 31 grudnia 2021 roku kapitał zakładowy Banku składał się z 12.827.808 akcji o wartości nominalnej 10 zł każda. Akcje Banku zostały całkowicie opłacone. Ogólna charakterystyka akcji została opisana poniżej:

- akcje imienne serii A – w liczbie 291.300 sztuk (należące do Poczty Polskiej S.A.) nie są uprzywilejowane,
- akcje imienne serii B – w liczbie 7.005.470 sztuk (należące do Poczty Polskiej S.A.) oraz w liczbie 2.432.270 sztuk (należące do Powszechnej Kasy Oszczędności Bank Polski S.A.) nie są uprzywilejowane,
- akcje imienne serii C1 – w liczbie 963.186 sztuk (należące do Poczty Polskiej S.A.) oraz w liczbie 321.062 sztuk (należące do Powszechnej Kasy Oszczędności Bank Polski S.A.) nie są uprzywilejowane,
- akcje imienne serii C2 – w liczbie 1.360.890 sztuk (należące do Poczty Polskiej S.A.) oraz w liczbie 453.630 sztuk (należące do Powszechnej Kasy Oszczędności Bank Polski S.A.) nie są uprzywilejowane.

Każda akcja daje swojemu posiadaczowi prawo do dywidendy i jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu.

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym w porównaniu do 31 grudnia 2020 roku nie nastąpiły zmiany w kapitale zakładowym Banku.

34.2 Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy jest tworzony z nadwyżki wartości emisyjnej akcji nad ich ceną nominalną oraz z obligatoryjnego 8% odpisu z zysku netto.

Zmniejszenie kapitału zapasowego wynika z pokrycia straty netto za rok 2020. Szczegóły co do pokrycia straty za rok 2020 zostały zaprezentowane w nocie 15.

Szczegółowy podział kapitału zapasowego zaprezentowano w zestawieniu zmian w kapitale własnym.

34.3 Skumulowane inne całkowite dochody

Skumulowane inne całkowite dochody powstają w wyniku rozpoznania:

- efektu wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody,
- efektywnej części wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne netto,
- zysków i strat aktuarialnych dotyczących wyceny programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia (rezerw emerytalno-rentowych),
- odroczonego podatku dochodowego od wyżej wymienionych pozycji.

Składniki te zostają przeniesione ze skumulowanych innych całkowitych dochodów (z wyjątkiem zysków/strat aktuarialnych z wyceny programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia) w momencie wyłączenia z ksiąg rachunkowych całości lub części wycenianych aktywów, zakończenia stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych lub w momencie rozpoznania utraty wartości (efekt wyceny jest wtedy odnoszony do rachunku zysków i strat).

Skumulowane inne całkowite dochody	Stan na	Pozostałe całkowite dochody					Stan na
	1 stycznia 2021	Aktualizacja wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Korekta wynikająca z przeklasyfikowania do rachunku zysków i strat w wyniku zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Zyski/straty z tytułu wyceny zobowiązań dotyczących programu określonych świadczeń	Aktualizacja wyceny instrumentów zabezpieczających stanowiącej zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Korekta wynikająca z przeklasyfikowania do rachunku zysków i strat aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających w części stanowiącej nieefektywne zabezpieczenie przepływów pieniężnych	31 grudnia 2021
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zyski/straty z tytułu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, w tym:	38 733	(229 845)	(15 771)	0	0	0	(206 883)
- podatek odroczony	(9 087)	53 914	3 699	0	0	0	48 526
Zyski i straty aktuarialne z wyceny wartości zobowiązań z tytułu programu określonych świadczeń, w tym:	(404)	0	0	328	0	0	(76)
- podatek odroczony	96	0	0	(77)	0	0	19
Efektywna część zysków/strat z tytułu instrumentów zabezpieczających w zabezpieczeniu przepływów pieniężnych, w tym:	993	0	0	0	(14 792)	(36)	(13 835)
- podatek odroczony	(233)	0	0	0	3 470	8	3 245
Skumulowane inne całkowite dochody razem	39 322	(229 845)	(15 771)	328	(14 792)	(36)	(220 794)

Skumulowane inne całkowite dochody	Stan na	Pozostałe całkowite dochody					Stan na
	1 stycznia 2020	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.	31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zyski/straty z tytułu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, w tym:	10 413	61 940	(33 620)	0	0	0	38 733
- podatek odroczony	(2 444)	(14 529)	7 886	0	0	0	(9 087)
Zyski i straty aktuarialne z wyceny wartości zobowiązań z tytułu programu określonych świadczeń, w tym:	(273)	0	0	(131)	0	0	(404)
- podatek odroczony	65	0	0	31	0	0	96
Efektywna część zysków/strat z tytułu instrumentów zabezpieczających w zabezpieczeniu przepływów pieniężnych, w tym:	0	0	0	0	1 046	(53)	993
- podatek odroczony	0	0	0	0	(245)	12	(233)
Skumulowane inne całkowite dochody razem	10 140	61 940	(33 620)	(131)	1 046	(53)	39 322

34.4 Kapitały rezerwowe

Kapitały rezerwowe tworzone są zgodnie z Prawem bankowym i Statutem Banku z podziału zysku netto. Składają się na nie fundusz ogólnego ryzyka bankowego oraz pozostałe kapitały rezerwowe. Wartości funduszu ogólnego ryzyka i pozostałych kapitałów rezerwowych zostały zaprezentowane poniżej.

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Fundusz ogólnego ryzyka	127 069	127 069
Pozostałe kapitały rezerwowe	196 668	196 668
Kapitały rezerwowe	323 737	323 737

POZOSTAŁE NOTY

35. Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Kasa i środki w Banku Centralnym	315 185	591 223
Rachunki bieżące w innych bankach	15 817	18 845
Korekta zmiany stanu innych środków- czeki	0	26
Razem	331 002	610 094

Różnice między bilansowymi zmianami stanu pozycji oraz zmianami stanu tych pozycji wykazywanych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych za rok zakończony 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku przedstawiały się następująco:

Zmiana stanu należności od innych banków	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021	Okres od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Bilansowa zmiana stanu	3 066	1 140
Zmiana stanu rachunków nostro - środki pieniężne	(3 028)	(845)
Zmiana stanu zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	38	295

Zmiana wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021	Okres od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Bilansowa zmiana stanu instrumentów pochodnych zabezpieczających	17 836	(1 654)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(15 562)	377
Wycena instrumentów zabezpieczających ujęta w ujęta w całkowitych dochodach	(18 306)	1 226
Zmiana stanu zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(16 032)	(51)

Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez całkowite dochody	okres	
	od 01.01.2021 do 31.12.2021	Okres od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Bilansowa zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez całkowite dochody	(281 649)	(872 157)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(303 228))	34 963
Wycena aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez całkowite dochody ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny	(34 792)	(19 143)
Ujęcie nabycia / zbycia papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite w działalności inwestycyjnej	376 147	715 521
Zmiana stanu zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(243 522)	(140 816)

Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	okres	
	od 01.01.2021 do 31.12.2021	Okres do 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Bilansowa zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	(279 248)	-
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	2 361	-
Zmiana stanu zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(276 887)	-

Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	okres	
	od 01.01.2021 do 31.12.2021	Okres od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Bilansowa zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	354 639	199 368
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	100 811	10 774
Zmiana stanu zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	455 450	210 142

Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	okres	
	od 01.01.2021 do 31.12.2021	Okres od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	183 504	1 186 929
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	4 031	7 817
Zmiana stanu zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	187 535	1 194 746

Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	okres	
	od 01.01.2021 do 31.12.2021	Okres od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Bilansowa zmiana stanu pozostałych zobowiązań	9 057	(14 007)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	12 377	12 711
Zmiana stanu zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	21 434	(1 296)

Inne pozycje	okres	
	od 01.01.2021 do 31.12.2021	Okres od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Likwidacja środków trwałych i wartości niematerialnych	(2 706)	(278)
Zyski/straty aktuarialne	405	(162)
Inne pozycje - czeki	(56)	(26)
Zmiana stanu zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(2 357)	(466)

Uzgodnienie pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej z działalnością finansową sprawozdania z przepływów pieniężnych

2021	Wartość na początek okresu	Ujęte w działalności finansowej w sprawozdaniu		Ujęte w działalności operacyjnej w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	Wartość na koniec okresu
		Zaciągnięcie	Splata		
		tys. zł	tys. zł		
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu	26 181	0	(12 375)	9 780	23 586
Zobowiązania podporządkowane, w tym:	142 039	0	(46 031)	3 305	99 313
Pożyczka podporządkowana	43 070	0	(43 128)	58	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	98 969	0	(2 903)	3 247	99 313
Stan na 31 grudnia 2021	168 220	0	(58 406)	13 085	122 899

2020	Wartość na początek okresu	Ujęte w działalności finansowej w sprawozdaniu		Ujęte w działalności operacyjnej w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	Wartość na koniec okresu
		Zaciągnięcie	Splata		
		tys. zł	tys. zł		
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu	33 323	0	(12 711)	5 569	26 181
Zobowiązania podporządkowane, w tym:	142 078	0	(5 822)	5 783	142 039
Pożyczka podporządkowana	43 095	0	(1 759)	1 734	43 070
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	98 983	0	(4 063)	4 049	98 969
Stan na 31 grudnia 2021	175 401	0	(18 533)	11 352	168 220

Bank przyjął następujący podział działalności na operacyjną, inwestycyjną i finansową w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych.

Działalność operacyjna stanowi podstawową działalność Banku, która nie zalicza się do działalności inwestycyjnej i finansowej.

Działalność inwestycyjna polega na nabywaniu i sprzedaży składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, nabywaniu i sprzedaży papierów wartościowych oraz uzyskiwaniu wpływów w postaci dywidend otrzymanych z tytułu posiadania udziałów kapitałowych.

Działalność finansowa polega na zawieraniu długoterminowych (powyżej 12 miesięcy) operacji finansowych stanowiących źródło finansowania działalności Banku, to jest emisji dłużnych papierów wartościowych, zaciąganiu pożyczek, wykupie wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych i spłacie zaciągniętych pożyczek oraz spłacie związanych z nimi odsetek.

36. Pozabilansowe aktywa i zobowiązania warunkowe

Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone (brutto)

Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone według rodzaju	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Finansowe	208 574	301 976
- niewykorzystane linie kredytowe, w tym:	194 444	288 589
-koszyk 1	120 206	228 082
-koszyk 2	38 146	24 381
-koszyk 3	36 092	36 126
- limity na kartach kredytowych, w tym:	14 130	13 387
-koszyk 1	6 530	7 550
-koszyk 2	7 302	5 569
-koszyk 3	298	268
Gwarancyjne	19 862	21 538
gwarancje udzielone, w tym:	19 862	21 538
-koszyk 1	0	21 538
-koszyk 2	19 862	0
Razem	228 436	323 514

Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone według terminów zapadalności	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	
Finansowe	208 574	301 976
Bez określonego terminu	104 722	140 137
Do 1 miesiąca	9 458	29 023
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	18 447	27 936
Od 3 miesięcy do 1 roku	65 666	74 023
Od 1 roku do 5 lat	10 281	30 857
Gwarancyjne	19 862	21 538
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	1 083
Od 3 miesięcy do 1 roku	801	19 600
Od 1 roku do 5 lat	19 061	855
Razem	228 436	323 514

W ramach pozabilansowych zobowiązań warunkowych udzielonych dominują linie kredytowe. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku udzielone gwarancje oraz bezwarunkowe zobowiązania dotyczące finansowania traktowane są jako element zaangażowania obciążonego ryzykiem kredytowym. Ocena ryzyka wynikającego z udzielonych gwarancji i bezwarunkowych zobowiązań dotyczących finansowania stanowi element procesu oceny ryzyka kredytowego wynikającego z innych produktów kredytowych posiadanych przez danych klientów, tzn. wszystkie produkty kredytowe, łącznie z gwarancjami, udzielone konkretnym kredytobiorcom analizowane są równolegle zarówno pod kątem oceny przesłanek utraty wartości, jak i pomiaru odpisów aktualizujących.

Oszacowana kwota rezerw na udzielone zobowiązania gwarancyjne i zobowiązania dotyczące finansowania na 31 grudnia 2021 roku wynosiła 1.133 tys. zł (na 31 grudnia 2020 roku wynosiła 1.200 tys. zł). Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe są ewidencjonowane na kontach bilansowych i prezentowane w nocie 32 jako pozycja „Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe”.

W tabeli poniżej zaprezentowane zostały wartości zaangażowania pozabilansowego brutto (linie kredytowe, gwarancje) wobec pięciu największych klientów według stanu na 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku.

Nazwa kredytobiorcy	Stan na 31 grudnia 2021
	tys. zł
Klient 1	36 000
Klient 2	30 750
Klient 3	19 008
Klient 4	12 915
Klient 5	10 000
Razem wybrani klienci	108 673

Nazwa kredytobiorcy	Stan na 31 grudnia 2020 tys. zł
Klient 1	46 150
Klient 2	36 000
Klient 3	19 600
Klient 4	17 000
Klient 5	15 844
Razem wybrani klienci	134 594

Pozabilansowe zobowiązania warunkowe otrzymane

Pozabilansowe zobowiązania warunkowe otrzymane według rodzaju	Stan na 31 grudnia 2021 tys. zł	Stan na 31 grudnia 2020 tys. zł
Gwarancyjne	13 480	10 652
- gwarancje otrzymane	13 480	10 652
Razem	13 480	10 652

Pozabilansowe zobowiązania warunkowe otrzymane według terminów zapadalności	Stan na 31 grudnia 2021 tys. zł	Stan na 31 grudnia 2020 tys. zł
Gwarancyjne	13 480	10 652
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	101
Od 3 miesięcy do 1 roku	3 200	1 766
Od 1 roku do 5 lat	2 893	7 201
Powyżej 5 lat	7 387	1 584
Razem	13 480	10 652

Główną pozycją w kwocie zobowiązań warunkowych otrzymanych jest gwarancja otrzymana na zabezpieczenie zobowiązań Banku wynikających z umowy najmu powierzchni biurowej.

Sprawy sądowe i postępowania administracyjne oraz wezwania do zawarcia ugody stanowiące aktywa i zobowiązania warunkowe Banku

W 2021 roku Bank nie był stroną w żadnym postępowaniu toczącym się przed sądem lub organem administracji publicznej, którego wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku.

- Sprawy sądowe**

Ogólną zasadą jaką kieruje się Bank jest tworzenie rezerwy na 100% wartości sprawy spornej, w sytuacji gdy prawdopodobieństwo przegranej jest szacowane na powyżej 50%. których wartość zaprezentowano w nocie 34. Suma roszczeń z tytułu toczących się postępowań, w których Bank jest stroną pozwaną, dla których Bank szacuje prawdopodobieństwo przegranej na poniżej 50%, wynosiła odpowiednio: na 31 grudnia 2021 roku 415 tys. zł. W związku z brakiem przesłanek Bank nie utworzył rezerw na potencjalne zobowiązania z tego tytułu.

- Postępowania administracyjne**

1) Postanowieniem z dnia 23 stycznia 2019 roku Prezes UOKiK wszczął postępowanie w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, co może stanowić naruszenie art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (klauzule modyfikacyjne). W kwietniu 2019 roku Bank przedstawił pełne stanowisko w sprawie. W dniu 27 września 2019 roku Bank przesłał do UOKiK pismo zawierające propozycję zobowiązania z wnioskiem o wydanie decyzji zobowiązującej. W dalszym toku postępowania Bank wycofał propozycję zobowiązania i złożył wniosek o umorzenie postępowania w całości. Postępowanie zostało przedłużone przez Prezesa UOKiK do dnia 30 kwietnia 2022 roku. Bank nie identyfikuje przesłanek do utworzenia rezerw na ewentualne zobowiązania z tego tytułu.

2) Pismem z dnia 23 czerwca 2021 roku Prezes UOKiK wszczął postępowanie wyjaśniające w celu wstępnego ustalenia, czy działania Banku Pocztowego S.A. podejmowane po zgłoszeniu przez konsumentów nieautoryzowanych transakcji płatniczych, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 roku o usługach płatniczych (Dz. U. 2020 r. poz. 794 ze zm.) mogą uzasadniać wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów lub postępowanie w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Z uwagi na wyjaśniający charakter postępowania Bank nie identyfikuje przesłanek do utworzenia rezerw na ewentualne zobowiązania z tego tytułu.

Każde postępowanie administracyjne traktowane jest przez Bank indywidualnie w zakresie oszacowania wysokości potencjalnego zobowiązania z tego tytułu i prawdopodobieństwa zaistnienia realizacji.

Wezwania do zawarcia ugody

W 2021 roku do Banku nie wpłynęły wezwania do prób ugodowych w zakresie roszczeń o zwrot opłat interchange. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego Bank nie odnotował również przypadków wytoczenia przeciwko Bankowi pozwów o zapłatę z tytułu opłat interchange przez podmioty występujące wcześniej z wnioskami o wezwanie do prób ugodowych. Bank nie może jednak wykluczyć, że podmioty, które formułowały dotychczasowe wnioski wystąpią z roszczeniami o zapłatę.

Pozwy wniesione przez Bank

W dniu 3 lutego 2017 roku Bank wniósł do Sądu Okręgowego we Wrocławiu pozew o zasądzenie od (obecnie) Santander Bank Polska S.A. (dawniej: Bank Zachodni WBK S.A. z siedzibą we Wrocławiu) kwoty 2.022.808 EUR tytułem zwrotu Bankowi korzyści w postaci kwoty pieniężnej uzyskanej przez Santander Bank Polska S.A. bez podstawy prawnej wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 6 lipca 2016 roku do dnia zapłaty oraz nakazanie Santander Bank Polska S.A. wydania Bankowi 726 akcji uprzywilejowanych spółki Visa Inc. serii C uzyskanych przez Santander Bank Polska S.A. bez podstawy prawnej.

Niniejszy spór powstał na tle rozliczenia wynikającego z uzgodnionej w 2015 roku i sfinalizowanej w 2016 roku transakcji przejęcia Visa Europe przez Visa Inc., w wyniku której członkom (wspólnikom) Visa Europe wypłacono ceny za udziały (w formie pieniężnej oraz w formie akcji uprzywilejowanych spółki Visa Inc. serii C) zgodnie z zasadami określonymi w dokumencie Membership Regulations i informacjach podawanych przez Visa Europe (dalej jako: „Cena za Udział”). Cena za Udział uzyskana przez Santander Bank Polska S.A. stanowi w podanej pozwem części bezpodstawne wzbogacenie kosztem Banku, które winno być stosownie do art. 405 kodeksu cywilnego zwrócone Bankowi (jako zubożonemu) przez Santander Bank Polska S.A. (jako wzbogaconemu).

W sprawie zapadło postanowienie Sądu Okręgowego o odrzuceniu pozwu ze względu na brak jurysdykcji krajowej. Postanowienie nie jest prawomocne. W dniu 17 września 2018 roku Bank wniósł zażalenie na ww. postanowienie do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu. Postanowieniem z dnia 28 grudnia 2018 roku Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił powyższe zażalenie. W dniu 1 marca 2019 roku Bank wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną na postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu. W dniu 24 czerwca 2021 roku Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone postanowienie Sądu Apelacyjnego dotyczące odrzucenia pozwu Banku Pocztowego S.A. przeciwko Santander Bank Polska S.A. w całości i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania. Sprawa będzie ponownie rozpatrywana przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu.

37. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Stan na 31 grudnia 2021				
Rodzaj aktywów Banku stanowiących zabezpieczenie	Rodzaj zobowiązania	Wysokość funduszu ochrony środków gwarantowanych	Wartość nominalna zobowiązań podlegających zabezpieczeniu	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie
		tys. zł	tys. zł	tys. zł
Obligacje skarbowe	Fundusz ochrony środków gwarantowanych *	30 155	35 000	34 615
Razem		30 155	35 000	34 615

Stan na 31 grudnia 2020					
Rodzaj aktywów Banku stanowiących zabezpieczenie	Rodzaj zobowiązania	Wysokość funduszu ochrony środków gwarantowanych	Wartość nominalna zobowiązań podlegających zabezpieczeniu	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie	
		tys. zł	tys. zł	tys. zł	
Obligacje skarbowe	Fundusz ochrony środków gwarantowanych *	30 127	40 000	39 988	
Razem		30 127	40 000	39 988	

* Zabezpieczeniu podlega wartość tworzonego przez Bank Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych zgodnie z art. 369 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji. Wartość bilansową aktywów stanowiących zabezpieczenie na pokrycie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych stanowią obligacje skarbowe z terminem wykupu zapewniającym zabezpieczenie wartości bilansowej przez okres określony ustawą. Fundusz jest powiększany lub pomniejszany w dniu 1 lipca każdego roku odpowiednio do wysokości sumy stanowiącej podstawę obliczenia kwoty rezerwy obowiązkowej.

38. Sprzedaż pakietów wierzytelności

W 2021 roku Bank zrealizował transakcję sprzedaży pakietu wierzytelności kredytowych. Transakcja sprzedaży została zawarta w dniu 25 listopada 2021 roku. Nabywcą pakietu został fundusz sekurytyzacyjny, który w toku przeprowadzonego postępowania przetargowego zaoferował najkorzystniejszą cenę za zbywane portfele.

W wyniku realizacji ww. transakcji dokonano zbycia 3.154 szt. kredytów o wartości nominalnej kapitału 68,1 mln zł oraz wartości odsetek i innych kosztów w kwocie 20,8 mln zł. Łączna wartość sprzedanego portfela to 88,9 mln zł, w tym wartość ekspozycji ewidencjonowanych na kontach bilansowych to 38,7 mln zł - ekspozycje, w istotnej części objęte odpisami na oczekiwane straty kredytowe tych aktywów (37,9 mln zł). Wynik brutto na transakcji sprzedaży pakietów wierzytelności wyniósł 9,9 mln zł i został ujęty w pozycji „Wynik z tytułu odpisów na straty kredytowe od aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy” rachunku zysków i strat.

W 2020 roku Bank zrealizował transakcję sprzedaży pakietu wierzytelności kredytowych. Transakcja sprzedaży została zawarta w dniu 26 listopada 2020 roku. Nabywcą pakietu został fundusz sekurytyzacyjny, który w toku przeprowadzonego postępowania przetargowego zaoferował najkorzystniejszą cenę za zbywane portfele.

W wyniku realizacji ww. transakcji dokonano zbycia 3.064 szt. kredytów o wartości nominalnej kapitału 45,0 mln zł oraz wartości odsetek i innych kosztów w kwocie 15,2 mln zł. Łączna wartość sprzedanego portfela to 60,2 mln zł, w tym wartość ekspozycji ewidencjonowanych na kontach bilansowych to 6,4 mln zł - ekspozycje, w istotnej części objęte odpisami na oczekiwane straty kredytowe tych aktywów (5,5 mln zł). Wynik brutto na transakcji sprzedaży pakietów wierzytelności wyniósł 3,4 mln zł i został ujęty w pozycji „Wynik z tytułu odpisów na straty kredytowe od aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy” rachunku zysków i strat.

39. Informacje o podmiotach powiązanych

Podmioty powiązane z Bankiem to:

- podmiot dominujący: Poczta Polska S.A.,
- podmiot o znaczącym wpływie na Bank: PKO Bank Polski S.A.,
- inne podmioty wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej S.A.,
- inne podmioty zależne od PKO Bank Polski S.A.,
- kluczowy personel kierowniczy Banku tj. członkowie Zarządu i członkowie Rady Nadzorczej,
- główna kadra kierownicza Banku, tj. dyrektorzy zarządzający, dyrektorzy departamentów i ich zastępcy oraz dyrektorzy biur i ich zastępcy,
- kluczowy personel kierowniczy podmiotu dominującego wobec Banku, tj. Zarząd Poczty Polskiej S.A.

Zgodnie z MSR 24 do podmiotów powiązanych Bank zalicza jednostki zależne od Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, który sprawuje kontrolę nad Bankiem za pośrednictwem głównego akcjonariusza. Na potrzeby sprawozdania finansowego przez jednostki zależne od Skarbu Państwa należy rozumieć jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, przedsiębiorstwa państwowe, spółki z większościovym udziałem Skarbu Państwa oraz jednostki samorządu terytorialnego. Ponadto Bank skorzystał ze zwolnień przewidzianych w punktach 25 – 26 MSR 24, tj. w stosunku do transakcji zawartych z podmiotami zależnymi Skarbu Państwa, przy braku indywidualnie znaczących transakcji ograniczył się do zbiorowego ujawnienia ich zakresu.

W okresie 12 miesięcy kończącym się 31 grudnia 2021 roku transakcje zawarte z podmiotami powiązаныmi, wynikały z bieżącej działalności operacyjnej Banku, a ich charakter wynikał z niżej wskazanych umów. W dniu 26 listopada 2021 roku została podpisana nowa Umowa Agencyjna nr AGN/DSW/PPD z Poczta Polska Dystrybucja S.A. („PPD”). Jej podpisanie jest wynikiem podjęcia przez Poczta Polska S.A. decyzji o zmianie modelu sprzedaży oraz obsługi produktów i usług finansowych (bankowych i ubezpieczeniowych) w ramach Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej S.A. Nowy model zakłada znaczne ograniczenie bezpośredniej sprzedaży produktów i usług finansowych w sieci placówek pocztowych i stworzenie na bazie PPD sieci placówek dedykowanych sprzedaży w/w produktów i usług finansowych oraz kompleksowej obsłudze Klientów Banku (z wyłączeniem ich obsługi gotówkowej, którą nadal będzie realizowała sieć placówek Poczty Polskiej). Wszystkie transakcje były zawierane na warunkach rynkowych.

Poniżej zaprezentowano istotne umowy z podmiotami powiązаныmi obowiązujące na dzień 31 grudnia 2021 roku:

- umowa o współpracy zawarta w dniu 2 września 2011 roku z późniejszymi zmianami (zawarta przez Bank z Poczta Polska S.A.) określająca obszary i warunki współpracy, ogólne warunki dotyczące wzajemnych relacji, zakazu konkurencji, wzajemnej odpowiedzialności stron. Nie jest to umowa dotycząca bezpośrednio bieżącej działalności operacyjnej, ale ma istotny wpływ na jej kształtowanie,
- umowy związane z pośrednictwem finansowym realizowanym w imieniu i na rzecz Banku w zakresie całej gamy produktów i usług Banku, w tym w szczególności Umowa Agencyjna z 2 września 2011 roku zawarta z Poczta Polska S.A., z późniejszymi zmianami, zawierająca m.in. wykaz produktów bankowych oferowanych za pośrednictwem Poczty Polskiej oraz zasady rozliczeń powstałych z tego tytułu przepływów pieniężnych (w tym porozumienie zawarte 30 września 2019 roku, z datą obowiązywania od 1 października 2019 roku, w sprawie uruchomienia przez Bank Pocztowy S.A. środków na potrzeby realizacji wypłat gotówkowych w placówkach Poczty Polskiej S.A. na rzecz klientów Banku Poczтового S.A.),
- umowy związane z pośrednictwem finansowym realizowanym przez Bank w imieniu i na rzecz Poczty Polskiej S.A. (w tym umowa rachunku bankowego wraz z produktami dodatkowymi),
- umowa agencyjna z dnia 26 listopada 2021 roku z Poczta Polska Dystrybucja, na podstawie której Bank powierzył Poczta Polska Dystrybucja S.A., spółce należącej do Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej wykonywanie w imieniu i na rzecz Banku pośrednictwa w zakresie czynności bankowych w zakresie (1) zawierania i zmiany umów rachunków oszczędnościowych, rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych, rachunków rozliczeniowych oraz rachunków terminowych lokat oszczędnościowych, (2) zawierania i zmiany umów kredytu, o których mowa w art. 6a ust. 1 pkt 1 podpunkt b i c Prawa Bankowego, (3) zawierania i zmiany umów o kartę płatniczą oraz kartę kredytową, których stroną jest konsument w rozumieniu Ustawy o Kredycie Konsumentckim i Ustawy o Usługach Płatniczych, (4) przyjmowania dyspozycji przeprowadzania bankowych rozliczeń pieniężnych związanych z prowadzonymi przez Bank rachunkami bankowymi, (5) wykonywania innych czynności faktycznych związanych z działalnością bankową z wyjątkiem operacji gotówkowych, które nadal będzie wykonywała Poczta Polska na podstawie umowy agencyjnej z dnia 2 września 2011 roku. (w związku z operacyjnym przejęciem przez PPD zarządzania sprzedażą usług finansowych w Grupie Kapitałowej Poczty Polskiej, z dniem 1 lutego 2022 roku Poczta Polska S.A. zamierza zaprzestać sprzedaży kredytów Banku w urzędach pocztowych),
- umowa z 29 czerwca 2018 roku z PKO Bank Polski S.A. w sprawie realizacji zastępczej obsługi kasowej na rzecz klientów Banku Poczтового S.A. przez oddziały Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego S.A. będącą najważniejszą umową w ramach Planu Awaryjnego Działania w przypadku braku możliwości obsługi kasowej/gotówkowej klientów Banku przez placówki Poczty Polskiej S.A.,
- pakiet umów związanych z obsługą finansową realizowaną przez Bank, w tym w szczególności umowy o charakterze *cash processingu* (m.in. umowa z Poczta Polska S.A. w sprawie obsługi gotówkowej placówek własnych Banku, umowa obsługi przez Poczta Polska S.A. wpłat i wypłat zamkniętych klientów Banku),
- umowa najmu z 20 września 2017 roku regulująca zasady i warunki najmu/podnajmu lokali lub pomieszczeń na placówki Banku w ramach infrastruktury sieci placówek Poczty Polskiej S.A
- umowa Konsorcjum (Bank PKO Bank Polski S.A., eService Sp. z o.o. i Bank Pocztowy S.A.) z dnia 12 marca 2019 roku dotycząca nawiązania współpracy w celu świadczenia Poczcie Polskiej S.A. usług przyjmowania zapłaty przy użyciu instrumentów płatniczych, realizacji innych usług na terminalach POS oraz dzierżawy terminali POS.

Rozrachunki transakcji bilansowych i pozabilansowych z podmiotami powiązаныmi w rozbiu na poszczególne jednostki zostały zaprezentowane w poniższych tabelach:

Należności	Stan na 31 grudnia 2021		Stan na 31 grudnia 2020	
	Rachunkiostro	Inne należności	Rachunkiostro	Inne należności
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Poczta Polska S.A.	0	35 421	0	92 990
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	6	0	1	0
Pocztowe Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych*	-	-	0	586
Pocztowe Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.	0	295	0	307
Razem	6	35 716	1	93 883

Zobowiązania	Stan na 31 grudnia 2021		Stan na 31 grudnia 2020		
	Depozyty otrzymane	Inne zobowiązania	Depozyty otrzymane	Inne zobowiązania	Pożyczka podporządkowana
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Poczta Polska S.A.**	316 885	32 223	559 130	27 852	43 070
Poczta Polska Dystrybucja SA (dawniej: Pocztowa Agencja Usług Finansowych S.A.)***	16 173	0	14 781	0	0
Pocztylion - Arka PTE S.A.	4 188	0	22 198	0	0
Postdata S.A.	5 978	13	2 639	28	0
Poczta Polska Usługi Cyfrowe Sp. z o.o.	1 469	0	497	0	0
Pocztowe Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych*	-	-	3 827	495	0
Pocztowe Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.	1 652	861	401	901	0
Razem	346 345	33 097	603 473	29 276	43 070

Warunkowe zobowiązania pozabilansowe	Stan na 31 grudnia 2021		Stan na 31 grudnia 2020	
	Udzielone	Otrzymane	Udzielone	Otrzymane
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Poczta Polska S.A.	19 008	0	19 600	0
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	0	1 293	0	1 166
Postdata S.A.	2 000	0	2 000	0
Pocztowe Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych*	-	-	1 938	0
Razem	21 008	1 293	23 538	1 166

*) z dniem 30 grudnia 2021 roku z uwagi na sprzedaż poza Poczტę Polską wszystkich udziałów Pocztowego Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych, spółka przestała należeć do Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej

**) środki podmiotu dominującego wobec Banku dotyczą środków zgromadzonych na rachunkach bieżących i rachunkach celowych z tytułu prowadzonej przez ten podmiot działalności, regulowanych na podstawie umów zawartych z Bankiem

***) w kwietniu 2021 roku nastąpiła zmiana nazwy spółki z Pocztowa Agencja Usług Finansowych S.A. na Poczta Polska Dystrybucja S.A.,

Przychody i koszty w poniższych tabelach zostały zaprezentowane w wartości otrzymanej/dokonanej zapłaty od/wobec kontrahenta (tj. w ujęciu kasowym) w rozbiści na poszczególne jednostki:

Przychody	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021			okres od 01.01.2020 do 31.12.2020		
	Przychody z tytułu odsetek	Przychody z tytułu prowizji	Przychody z innych tytułów	Przychody z tytułu odsetek	Przychody z tytułu prowizji	Przychody z innych tytułów
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Poczta Polska S.A.	0	14 140	0	0	13 762	5
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	0	2	0	0	0	0
Poczta Polska Dystrybucja (dawniej: Poczta Agencja Usług Finansowych S.A.)*	0	41	0	0	17	0
Pocztylion - Arka PTE S.A.	0	11	0	0	1	0
Postdata S.A.	0	30	0	0	6	0
Poczta Polska Usługi Cyfrowe Sp. z o.o.	0	12	0	0	10	0
Pocztowe Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych**	0	1 644	6	0	1 704	5
Pocztowe Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.	0	3 490	6	0	3 713	6
Razem	0	19 370	12	0	19 213	16

Koszty	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021			okres od 01.01.2020 do 31.12.2020		
	Koszty z tytułu odsetek	Koszty z tytułu prowizji	Koszty rzeczowe	Koszty z tytułu odsetek	Koszty z tytułu prowizji	Koszty rzeczowe
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Poczta Polska S.A.	(285)	(26 961)	0	(2 322)	(28 733)	(13 262)
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	0	(35)	0	0	(32)	0
Poczta Polska Dystrybucja (dawniej: Poczta Agencja Usług Finansowych S.A.)*	(10)	0	0	(32)	0	0
Postdata S.A.	(6)	0	0	(27)	0	0
Poczta Polska Usługi Cyfrowe Sp. z o.o.	0	0	0	(1)	0	0
Pocztowe Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych**	(3)	0	(216)	(32)	0	(56)
Pocztowe Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.	0	0	0	(7)	0	0
Razem	(304)	(26 996)	(216)	(2 421)	(28 765)	(13 318)

*) w kwietniu 2021 roku nastąpiła zmiana nazwy spółki z Poczta Agencja Usług Finansowych S.A. na Poczta Polska Dystrybucja S.A.,

***) z dniem 30 grudnia 2021 roku z uwagi na sprzedaż poza Poczta Polską wszystkich udziałów Pocztowego Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych, spółka przestała należeć do Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej

Przychody i koszty w poniższych tabelach zostały przedstawione zgodnie z ujęciem rachunkowym zaprezentowanym w rachunku zysków i strat w rozbiu na poszczególne jednostki:

Przychody	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021			okres od 01.01.2020 do 31.12.2020		
	Przychody z tytułu odsetek*	Przychody z tytułu provizji	Przychody z innych tytułów	Przychody z tytułu odsetek	Przychody z tytułu provizji	Przychody z innych tytułów
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Poczta Polska S.A.	(10 043)	14 140	0	(11 986)	13 762	5
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	0	2	0	0	0	0
Poczta Polska Dystrybucja (dawniej: Pocztowa Agencja Usług Finansowych S.A.)**	0	41	0	0	17	0
Pocztylion - Arka PTE S.A.	0	11	0	0	1	0
Postdata S.A.	0	30	0	0	6	0
Poczta Polska Usługi Cyfrowe Sp. z o.o.	0	12	0	0	10	0
Pocztowe Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych***	43	1 202	6	458	1 220	5
Pocztowe Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.	0	3 490	6	0	3 713	6
Razem	(10 000)	18 928	12	(11 528)	18 729	16

Koszty	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021			okres od 01.01.2020 do 31.12.2020		
	Koszty z tytułu odsetek	Koszty z tytułu provizji	Koszty rzeczowe	Koszty z tytułu odsetek	Koszty z tytułu provizji	Koszty rzeczowe
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Poczta Polska S.A.	(302)	(17 334)	0	(2 360)	(18 033)	(13 262)
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	0	(35)	0	0	(32)	0
Poczta Polska Dystrybucja (dawniej: Pocztowa Agencja Usług Finansowych S.A.)**	(10)	0	0	(32)	0	0
Pocztylion - Arka PTE S.A.	0	0	0	0	0	0
Postdata S.A.	(6)	0	0	(27)	0	0
Poczta Polska Usługi Cyfrowe Sp. z o.o.	0	0	0	(1)	0	0
Pocztowe Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych***	(3)	0	(217)	(32)	0	(56)
Pocztowe Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.	0	0	0	(7)	0	0
Razem	(321)	(17 369)	(217)	(2 459)	(18 065)	(13 318)

*) ujemna wartość przychodów z tytułu odsetek dotyczy kosztów dystrybucji produktów bankowych rozliczanych w ramach efektywnej stopy procentowej, które korygują przychody z tytułu odsetek.

**) w kwietniu 2021 roku nastąpiła zmiana nazwy spółki z Pocztowa Agencja Usług Finansowych S.A. na Poczta Polska Dystrybucja S.A.,

***) z dniem 30 grudnia 2021 roku z uwagi na sprzedaż poza Poczta Polską wszystkich udziałów Pocztowego Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych, spółka przestała należeć do Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej

Transakcje z jednostkami zależnymi od Skarbu Państwa innymi, niż wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej i PKO Banku Polskiego S.A. oraz jego jednostkami zależnymi, są związane z działalnością bankową (udzielanie finansowania, deponowanie środków). Poniższe tabele prezentują informacje o rozrachunkach, przychodach i kosztach z jednostkami Skarbu Państwa i samorządu terytorialnego z wyłączeniem spółek z Grupy Poczty Polskiej oraz PKO Banku Polskiego S.A. i jego jednostek zależnych.

	Stan na 31 grudnia 2021		Stan na 31 grudnia 2020	
	Spółki z udziałem Skarbu Państwa	Instytucje rządowe i samorządowe	Spółki z udziałem Skarbu Państwa	Instytucje rządowe i samorządowe
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Należności	2 486	43 713	11 595	67 563
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 486	43 711	11 591	67 560
Inne należności	0	2	4	3
Zobowiązania	7 160	71 952	7 888	62 507
Depozyty otrzymane	7 155	71 951	7 849	62 506
Inne zobowiązania	5	1	39	1

	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021		okres od 01.01.2020 do 31.12.2020	
	Spółki z udziałem Skarbu Państwa	Instytucje rządowe i samorządowe	Spółki z udziałem Skarbu Państwa	Instytucje rządowe i samorządowe
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Przychody	951	791	899	1 385
- z tytułu odsetek	298	630	367	1 270
- z tytułu prowizji	653	161	532	115
Koszty	(1 396)	(35)	(1 042)	(69)
- z tytułu odsetek	0	(35)	(2)	(69)
- z tytułu prowizji	(16)	0	(6)	0
- z tytułu kosztów rzeczowych	(1 380)	0	(1 034)	0

Wysokość transakcji zawartych z kluczowym personelem kierowniczym Banku, z kluczowym personelem kierowniczym podmiotu dominującego wobec Banku i członkami głównej kadry kierowniczej Banku

Na dzień 31 grudnia 2021 roku i na 31 grudnia 2020 roku wartość transakcji, łącznie z odpowiadającymi im kosztami i przychodami, zawartych z kluczowym personelem kierowniczym Banku, kluczowym personelem kierowniczym podmiotu dominującego wobec Banku oraz główną kadrami kierowniczą kształtowała się następująco:

Stan na 31 grudnia 2021	Członkowie Zarządu Banku	Rada Nadzorcza Banku	Główna Kadra Kierownicza	Członkowie Zarządu podmiotu dominującego Banku*
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Należności	0	54	717	5
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	54	717	5
Zobowiązania	1	0	437	3
Depozyty otrzymane	1	0	437	3
Operacje pozabilansowe	0	0	726	0
Warunkowe zobowiązania pozabilansowe	0	0	726	0
- udzielone	0	0	726	35

Okres od 01.01.2021 do 31.12.2021	Członkowie Zarządu Banku	Rada Nadzorcza Banku	Główna Kadra Kierownicza	Członkowie Zarządu podmiotu dominującego Banku*
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Przychody	0	1	19	4
- z tytułu odsetek	0	1	17	3
- z tytułu prowizji	0	0	2	1
Koszty	0	0	(2)	0
- z tytułu odsetek	0	0	(2)	0

Stan na 31 grudnia 2020	Członkowie Zarządu Banku	Rada Nadzorcza Banku	Główna Kadra Kierownicza	Członkowie Zarządu podmiotu dominującego Banku*
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Należności	0	0	500	39
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	0	500	39
Zobowiązania	0	0	475	0
Depozyty otrzymane	0	0	475	0
Operacje pozabilansowe	0	0	277	0
Warunkowe zobowiązania pozabilansowe	0	0	277	0
- udzielone	0	0	277	0

Okres od 01.01.2020 do 31.12.2020	Członkowie Zarządu Banku	Rada Nadzorcza Banku	Główna Kadra Kierownicza	Członkowie Zarządu podmiotu dominującego Banku*
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Przychody	0	0	18	3
- z tytułu odsetek	0	0	16	2
- z tytułu prowizji	0	0	2	1
Koszty	0	0	(2)	0
- z tytułu odsetek	0	0	(2)	0

*) Dotyczy Członków Zarządu podmiotu dominującego wobec Banku nie zasiadających w Radzie Nadzorczej Banku.

Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Banku

	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021	okres od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Zarząd	3 077	3 293
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia, nagrody i narzuty)	2 419	2 241
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	658	1 052
Rada Nadzorcza	543	447
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia, nagrody i narzuty)	543	447
Razem	3 620	3 740

Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom głównej kadry kierowniczej Banku

	okres od 01.01.2021 do 31.12.2021	okres od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia, nagrody i narzuty)	12 596	13 811
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	359	85
Razem	12 955	13 896

40. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wartość godziwa stanowi cenę, którą Bank otrzymałby za sprzedaż składnika aktywów lub zapłaciłby za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Na 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku Bank dokonał następującej klasyfikacji według hierarchii wartości godziwej tych aktywów i zobowiązań finansowych, które nie są wycenione na bieżąco w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej oraz aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej:

- Poziom I: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o ceny notowane (nieskorygowane) na aktywnych rynkach za identyczne aktywa lub zobowiązania, do których Bank ma dostęp w dniu wyceny.
- Poziom II: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o dane wejściowe inne niż ceny notowane uwzględnione na Poziomie I, które są obserwowalne w przypadku danego składnika aktywów lub zobowiązania, albo pośrednio, albo bezpośrednio.
- Poziom III: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o nieobserwowalne dane wejściowe dotyczące danego składnika aktywów lub zobowiązania.

40.1 Instrumenty finansowe niewyceniane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej

Główne kategorie aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku do wartości godziwej, stanowią składniki wyceniane w zamortyzowanym koszcie lub w wartości wymaganej zapłaty takie jak:

- udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności nieprzeznaczone do obrotu,
- zobowiązania finansowe nieprzeznaczone do obrotu.

Kasa, środki w Banku Centralnym oraz należności od innych banków

Na pozycję składa się wartość środków pieniężnych Banku utrzymywanych na rachunkach bieżących w innych bankach. Dla bieżących należności oraz depozytów terminowych Banku, których termin zapadalności nie przekracza jednego roku oraz pozostałych należności przyjmuje się, że wartość godziwa jest zbieżna z ich wartością bilansową.

Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu/Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu

Wartość godziwa należności/zobowiązań z tytułu zakupionych/sprzedanych papierów wartościowych z otrzymanym/udzielonym przyrzeczeniem odkupu ustalana jest metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych z transakcji.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

W pozycji „Kredyty i pożyczki udzielone klientom” Bank ujmuje kredyty i pożyczki zakwalifikowane do kategorii wycenianych w zamortyzowanym koszcie.

Wartość godziwa dla kredytów i pożyczek wyznaczona jest poprzez wyliczenie dla każdego kredytu korekty wartości bilansowej do wartości godziwej. Korekta ta została wyliczona jako różnica pomiędzy sumą przyszłych przepływów pieniężnych kredytu lub pożyczki zdyskontowanych rynkową stopą procentową (wg krzywej dochodowości zbudowanej z notowanych stawek WIBOR/LIBOR, FRA oraz IRS) powiększoną o rynkową marżę produktu a wartością niezapadłego kapitału kredytu na dzień bilansowy. Przyszłe przepływy pieniężne kredytu lub pożyczki obejmowały przepływy kapitałowe wynikające z umowy oraz przepływy odsetkowe wyznaczone kalkulacyjnie w oparciu o rynkową krzywą dochodowości zbudowaną z notowanych stawek WIBOR/LIBOR, FRA oraz IRS według kwotowań z dnia bilansowego powiększoną o indywidualną marżę kontraktową dla każdego kredytu lub pożyczki. Rynkowa marża produktu została natomiast wyznaczona jako średnia efektywna marża ważona wartością kapitału dla analogicznej grupy produktów udzielonych w ciągu ostatnich 3 miesięcy poprzedzających datę bilansową lub, w przypadku braku transakcji w ostatnich 3 miesiącach, ostatnia dostępna marża wynikająca z przeprowadzonej transakcji. Korektę wartości bilansowej do wartości godziwej wyznaczano dla kredytów, dla których przyszłe przepływy finansowe są znane, natomiast dla pozostałych, w tym kredytów w rachunku bieżącym, kredytów z rozpoznaną utratą wartości, dla których utworzono odpis aktualizujący, przyjęto korektę zerową.

Pozostałe aktywa/zobowiązania finansowe neujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej

W przypadku grup aktywów finansowych utrzymywanych według wartości wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości i zobowiązań finansowych Bank uznaje, że wartość godziwa jest zbieżna z wartością bilansową, co wynika z charakteru tych grup, np. krótki termin do zapadalności lub wymagalności, unikalny charakter instrumentu. Dotyczy to w szczególności gotówki i środków pieniężnych, bieżących należności i zobowiązań. Wartość godziwą dla depozytów terminowych banków, których termin zapadalności nie przekracza jednego roku, oraz pozostałych zobowiązań finansowych stanowi ich wartość bilansowa.

Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa dla kategorii „Zobowiązania wobec klientów” została wyznaczona poprzez wyliczenie dla każdego depozytu terminowego korekty wartości bilansowej do wartości godziwej. Korekta ta została wyliczona jako różnica pomiędzy sumą przyszłych przepływów kapitału i odsetek dla okresu od daty bilansowej do terminu wymagalności zdyskontowanych rynkową stopą procentową (wg krzywej dochodowości zbudowanej z notowanych stawek WIBOR, FRA oraz IRS) powiększoną o aktualną marżę produktu a wartością bilansową salda depozytu. Aktualna marża produktu została wyznaczona dla analogicznej grupy produktów udzielonych w ciągu ostatnich 3 miesięcy poprzedzających datę bilansową jako średnia różnica pomiędzy efektywnym oprocentowaniem depozytu i stopą bazową z dnia bilansowego. Korektę wartości bilansowej do wartości godziwej wyznaczano dla depozytów, dla których przyszłe przepływy finansowe są znane, natomiast dla pozostałych, w tym dla depozytów terminowych z terminem zapadalności do 3 miesięcy od dnia bilansowego, przyjęto zerową korektę.

Zobowiązania podporządkowane i zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Wyznaczenie wartości godziwej pożyczki podporządkowanej i zobowiązań z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych odbywa się metodą dyskontowania przyszłych płatności z tychże instrumentów z wykorzystaniem spreadu wyznaczonego z momentu zawarcia transakcji.

W poniższych tabelach przedstawiono różnice pomiędzy wartością bilansową (wartość bilansowa oprocentowanych aktywów finansowych oraz zobowiązań finansowych została zaprezentowana wraz z narosłymi odsetkami) i szacowaną wartością godziwą aktywów i zobowiązań finansowych Banku oraz klasyfikację według hierarchii wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, które nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku według wartości godziwej.

	Stan na 31 grudnia 2021		Stan na 31 grudnia 2020	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Kasa, środki w Banku Centralnym	315 314	315 314	591 331	591 331
Należności od innych banków	15 817	15 817	18 883	18 883
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	4 566 576	4 888 874	4 921 215	5 132 651
osoby fizyczne	3 742 714	3 964 201	4 085 829	4 194 321
- kredyty w rachunku bieżącym	10 110	10 110	10 701	10 701
- kredyty gotówkowe i ratalne	1 384 971	1 610 614	1 497 503	1 690 401
- pożyczki hipoteczne	123 540	135 196	138 916	156 750
- kredyty na nieruchomości	2 215 317	2 199 505	2 429 392	2 327 152
- kredyty w rachunku karty kredytowej	8 776	8 776	9 317	9 317
klienci instytucjonalni	780 151	880 803	767 826	870 636
instytucje samorządowe	43 711	43 870	67 560	67 694
Inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	279 248	249 990	0	0
Pozostałe aktywa	87 822	87 822	129 902	129 902
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0	0	0	0
Zobowiązania wobec innych banków	4 312	4 312	9 355	9 355
Zobowiązania wobec klientów	8 418 251	8 421 522	8 234 747	8 248 395
Zobowiązania podporządkowane	99 313	100 317	142 039	143 485
Pozostałe zobowiązania	120 571	120 571	111 514	111 514

Stan na 31 grudnia 2021	Poziom I tys. zł	Poziom II tys. zł	Poziom III tys. zł	Razem tys. zł
Kasa, środki w Banku Centralnym	0	315 314	0	315 314
Należności od innych banków	0	15 817	0	15 817
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	0	27 336	4 861 538	4 888 874
osoby fizyczne	0	18 886	3 945 315	3 964 201
- kredyty w rachunku bieżącym	0	10 110	0	10 110
- kredyty gotówkowe i ratalne	0	0	1 610 614	1 610 614
- pożyczki hipoteczne	0	0	135 196	135 196
- kredyty na nieruchomości	0	0	2 199 505	2 199 505
- kredyty w rachunku karty kredytowej	0	8 776	0	8 776
klienci instytucjonalni	0	8 450	872 353	880 803
instytucje samorządowe	0	0	43 870	43 870
Inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	119 616	0	130 374	249 990
Pozostałe aktywa	0	0	87 822	87 822
Zobowiązania wobec innych banków	0	4 312	0	4 312
Zobowiązania wobec klientów	0	6 745 331	1 676 191	8 421 522
Zobowiązania podporządkowane	0	0	100 317	100 317
Pozostałe zobowiązania	0	0	120 571	120 571

Stan na 31 grudnia 2020	Poziom I tys. zł	Poziom II tys. zł	Poziom III tys. zł	Razem tys. zł
Kasa, środki w Banku Centralnym	0	591 331	0	591 331
Należności od innych banków	0	18 883	0	18 883
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	0	42 391	5 090 260	5 132 651
osoby fizyczne	0	20 018	4 174 303	4 194 321
- kredyty w rachunku bieżącym	0	10 701	0	10 701
- kredyty gotówkowe i ratalne	0	0	1 690 401	1 690 401
- pożyczki hipoteczne	0	0	156 750	156 750
- kredyty na nieruchomości	0	0	2 327 152	2 327 152
- kredyty w rachunku karty kredytowej	0	9 317	0	9 317
klienci instytucjonalni	0	22 373	848 263	870 636
instytucje samorządowe	0	0	67 694	67 694
Inne aktywa	0	0	129 902	129 902
Zobowiązania wobec innych banków	0	9 355	0	9 355
Zobowiązania wobec klientów	0	5 894 594	2 353 801	8 248 395
Zobowiązania podporządkowane	0	0	143 485	143 485
Pozostałe zobowiązania	0	0	111 514	111 514

40.2 Instrumenty finansowe wyceniane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej

Poniższa tabela pokazuje klasyfikację aktywów i zobowiązań finansowych, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane są w wartości godziwej, według hierarchii wartości godziwej.

Stan na 31 grudnia 2021	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa finansowe, w tym:	3 177 128	399 867	40 971	3 617 966
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	0	3	0	3
Inwestycyjne aktywa finansowe, w tym:	3 177 128	399 864	40 971	3 617 963
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	3 171 024	399 864	35 664	3 606 552
- nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	6 104	0	5 307	11 411
Zobowiązania finansowe	0	28 984	0	28 984
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	0	12 802	0	12 802
Instrumenty finansowe zabezpieczające	0	16 182	0	16 182

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca przesunięcia pomiędzy Poziomem I i Poziomem II oraz Poziomem III. W związku ze zmianą podejścia do wyceny akcji uprzywilejowanych serii A Visa Inc., polegającą na braku uwzględnienia w niej stopy dyskonta na koniec 2020 roku, nastąpiło przesunięcie tych akcji z poziomu III do Poziomu I. W 2020 roku Bank zakupił obligacje na rzecz Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 FCP0427, które wycenia w wartości godziwej z wykorzystaniem dyskontowania krzywą bondową powiększoną o spread kredytowy. W związku z powyższym klasyfikuje je do Poziomu III.

Bank na 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku posiada akcje uprzywilejowane serii A i C zamienne na akcje zwykłe serii A Visa Inc.. W 2020 roku miała miejsce konwersja części akcji uprzywilejowanych serii C na akcje uprzywilejowane serii A, które uprawniają do 100 akcji serii A. Z uwagi na zastosowanie w wycenie, akcji uprzywilejowanych serii C zamiennych na akcje zwykłe serii A Visa Inc., dyskonta w wysokości 15%, w stosunku do cen rynkowych akcji zwykłych serii A, związanego z ograniczeniem zbywalności akcji uprzywilejowanych serii C oraz ryzykiem korekty współczynnika zamiany akcji uprzywilejowanych serii C na akcje zwykłe serii A, Bank ujmuje te akcje w Poziomie III.

Bank w wycenie instrumentów pochodnych zawieranych z bankami nieposiadającymi ratingu inwestycyjnego uwzględnia korektę na ryzyko kredytowe kontrahenta (CVA). Z uwagi na niewielką skalę transakcji na instrumentach pochodnych zawieranych głównie z bankami posiadającymi rating inwestycyjny lub za pośrednictwem KDPW_CCP (transakcje IRS, OIS, FRA w PLN), wartość korekty CVA jest nieznacząca. Na dzień 31 grudnia 2021 roku wartość CVA wyniosła 0, ze względu na posiadanie tylko 1 transakcji FX Swap zawartej z bankiem o ratingu inwestycyjnym oraz transakcji IRS rozliczanych przez KDPW CCP. Na dzień 31 grudnia 2020 roku wartość CVA wyniosła 0, z uwagi na brak transakcji pochodnych innych niż rozliczanych przez KDPW CCP.

Pandemia Covid-19 wpłynęła pośrednio na wycenę instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, poprzez spadek rynkowych stóp procentowych oraz rentowności papierów skarbowych w 2020 roku oraz przez wzrost kursów walutowych i przejściowego spadku cen akcji Visa Inc. Spowodowało to wzrost wycen posiadanych obligacji skarbowych oraz zawartych transakcji IRS, w której Bank otrzymuje stałą stopę na koniec 2021 roku. Decyzje RPP w zakresie podwyżek stóp procentowych w 2021 roku spowodowały znaczący spadek wycen posiadanych obligacji skarbowych i transakcji IRS na koniec 2021 roku w stosunku do końca 2020 roku.

Stan na 31 grudnia 2020	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa finansowe, w tym:	2 988 902	302 105	46 626	3 337 633
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	0	458	0	458
Instrumenty finansowe zabezpieczające	0	1 654	0	1 654
Inwestycyjne aktywa finansowe, w tym:	2 988 902	299 993	46 626	3 335 521
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	2 983 240	299 993	41 670	3 324 903
- nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	5 662	0	4 956	10 618

Poniższa tabela prezentuje uzgodnienie zmiany stanu instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do Poziomu III w 2021 roku oraz w okresach porównawczych, których wartość godziwa ustalana jest na podstawie technik wyceny z wykorzystaniem nieobserwowalnych danych wejściowych.

Inwestycyjne aktywa finansowe	Poziom III	
	tys. zł	
	Stan na 1 stycznia 2021	Stan na 1 stycznia 2020
Stan na początek okresu	46 626	8 618
Zyski lub straty w okresie	(4 834)	1 485
rozpoznane w rachunku zysków i strat:	(4 834)	1 485
- przychody z tytułu odsetek	750	111
- przychody z dywidend	71	110
- wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	351	1 151
- wynik w całkowitych dochodach	(6 006)	113
Zakupy	0	41 446
Zapłacone odsetki	(750)	0
Dywidendy zapłacone	(71)	(110)
Inne	0	(4 813)
	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
Stan na koniec okresu	40 971	46 626

Na dzień 31 grudnia 2021 roku, w przypadku instrumentów kapitałowych, przy wzroście kursów walutowych o 1%, potencjalny wpływ na zmianę wartości godziwej wynosi 113 tys. zł, natomiast przy spadku kursów o 1% wynosi (113) tys. zł.

Natomiast na dzień 31 grudnia 2020 roku w przypadku tych samych instrumentów kapitałowych i przy wzroście kursów walutowych o 1%, potencjalny wpływ na zmianę wartości godziwej wynosi 106 tys. zł, a przy spadku kursów o 1% wynosi (-106) tys. zł.

Tabela prezentuje informacje o danych wejściowych wykorzystywanych do wyceny aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej

Lp.	Aktywa/zobowiązania finansowe	Wartość godziwa na		Hierarchia wartości godziwej	Techniki wyceny i podstawowe dane wsadowe	Znaczące nieobserwowalne informacje	Zależność wartości godziwej od danych nieobserwowalnych
		31 grudnia 2021	31 grudnia 2020				
		tys. zł	tys. zł				
1	Obligacje Skarbu Państwa	Aktywa: 3 171 024	Aktywa: 2 973 235	Poziom 1	Cena BID dla pozycji długiej oraz cena ASK dla pozycji krótkiej w danym papierze, kwotowane na aktywnym rynku międzybankowym.	nd.	nd.
2	Bony skarbowe	nd.	Aktywa: 10 005	Poziom 2	Zdyskontowany przepływ z papieru przy stopie dyskontowej równej rentowności kupionej.	nd.	nd.
3	Bony pieniężne NBP	Aktywa: 399 864	Aktywa: 299 993	Poziom 2	Zdyskontowany przepływ z papieru przy stopie dyskontowej równej rentowności kupionej.	nd.	nd.
4	Swapy stóp procentowych	nd.	Aktywa: 2 112	Poziom 2	Zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne. Przyszłe przepływy oraz czynniki dyskontowe wyznaczone są na podstawie krzywych dochodowości zbudowanych z notowanych stawek WIBOR, FRA oraz IRS.	nd.	nd.
		Zobowiązania: 28 984	nd.				
5	FX swap	Należności: 3	nd.	Poziom 2	Zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne. Krzywe wykorzystywane do dyskontowania zbudowane są na podstawie notowanych: stawek depozytowych oraz punktów swapowych dla par walutowych.	nd.	nd.
6	Dłużne papiery wartościowe	Aktywa: 35 664	Aktywa: 41 670	Poziom 3	Zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne. Dyskontowanie przyszłych płatności z papieru wartościowego odbywa się z wykorzystaniem krzywych dochodowości powiększonych o spread kredytowy z tytułu ryzyka kontrahenta.	Obligacje FCP0427 wycena w oparciu o krzywą bondową powiększoną o spread	Im wyższy spread, tym niższa wartość godziwa.
7	Akcje uprzywilejowane zamienne na akcje zwykłe	Aktywa: 11 295	Aktywa: 10 501	Poziom 1 i 3	Dla akcji uprzywilejowanych Visa Inc. serii A wycena na podstawie ceny akcji zwykłych z aktywnego rynku z uwzględnieniem współczynnika zamiany 100 (Poziom 1).	Dyskonto związane z ograniczeniem zbywalności oraz ryzykiem korekty współczynnika zamiany dla akcji uprzywilejowanych serii C.	Wzrost dyskonta powoduje spadek wartości godziwej natomiast jego spadek powoduje wzrost wartości godziwej.
					Dla akcji uprzywilejowanych Visa Inc. serii C wycena na podstawie ceny akcji zwykłych z aktywnego rynku z uwzględnieniem współczynnika zamiany i dyskonta związanego z ograniczeniem zbywalności oraz ryzykiem korekty współczynnika zamiany (Poziom 3).		
8	Inne akcje	Aktywa: 116	Aktywa: 117	Poziom 3	Wycena na podstawie wartości akcji podawanych przez SWIFT przeliczonej po średnim kursie NBP dla PLN/EUROKU	nd.	nd.

W pozycji „Inwestycyjne aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat” sprawozdania z sytuacji finansowej Bank prezentuje instrumenty kapitałowe o wartości godziwej 11.295 tys. zł na 31 grudnia 2021 roku i odpowiednio o wartości 10.501 tys. zł na 31 grudnia 2020 roku. Szczegółowy opis wyceny tych instrumentów został zaprezentowany w nocie 24. Bank nie posiada na dzień 31 grudnia 2021 roku i 30 grudnia 2020 roku instrumentów wycenianych w wartości godziwej powiązanych w wycenie ze stawkami LIBOR, w związku z powyższym reforma IBOR nie wpłynie na Bank. W wycenie instrumentów finansowych uwzględniane są jedynie stawki WIBOROKU

41. Struktura zatrudnienia

Struktura zatrudnienia w Banku na 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku kształtowała się następująco:

w pełnych etatach	Stan na	
	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
Centrala	671	781
Sieć sprzedaży detalicznej, w tym:	405	515
<i>Placówki i Oddział</i>	151	199
<i>Mikrooddziały</i>	199	245
Sieć sprzedaży instytucjonalnej	22	26
Razem Bank	1 098	1 322

42. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

W dniu 8 lutego 2022 roku Bank otrzymał deklaracje wsparcia płynnościowego w sytuacji kryzysowej od obu akcjonariuszy dla potrzeb realizacji otrzymanych od Komisji Nadzoru Finansowego zaleceń BION. W deklaracji brak jest zdefiniowanej kwoty i formuły tego wsparcia oraz terminu obowiązywania.

Bank w dniu 11 lutego 2022 roku otrzymał od KNF zalecenie utrzymywania funduszy własnych na pokrycie dodatkowego narzutu kapitałowego w celu zaabsorbowania potencjalnych strat wynikających z wystąpienia warunków skrajnych, na poziomie 1,63 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 575/20131, powiększonego o dodatkowy wymóg w zakresie funduszy własnych, o którym mowa w art. 138 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo bankowe oraz o wymóg połączonego bufora, o którym mowa w art. 55 ust. 4 ustawy o nadzorze makroostrożnościowym. Dodatkowy narzut powinien składać się w całości z kapitału podstawowego Tier I. Obowiązuje on od daty otrzymania powiadomienia. W konsekwencji tej decyzji KNF, Zarząd Banku w dniu 25 lutego 2022 roku wdrożył Awaryjny Plan Kapitałowy ukierunkowany na utrzymanie wskaźników kapitałowych na poziomach minimów nadzorczych.

W związku z wybuchem w dniu 24 lutego 2022 roku konfliktu zbrojnego na terenie Ukrainy, Bank ocenia, że wpływ tego konfliktu na sytuację finansową jest nieistotny. Na chwilę sporządzania sprawozdania nie identyfikujemy zagrożeń, które w istotny sposób wpływałyby na działalność Banku poza czynnikami ogólnego ryzyka dotyczącymi gospodarkę polską i sektor bankowy. W portfelu kredytowym Banku identyfikujemy incydentalne przypadki klientów indywidualnych, którzy są obywatelami Ukrainy, Białorusi czy Rosji i posiadają w Banku zaangażowanie kredytowe. Dodatkowo wśród klientów kredytowych Banku będących przedsiębiorcami nie rozpoznajemy uzależnienia ich działalności od powiązań kapitałowych lub gospodarczych z tymi krajami.

W dniu 25 lutego 2022 rok Bank otrzymał zalecenie z KNF dotyczące ograniczenia ryzyka występującego w działalności Banku poprzez niewypłacanie przez Bank Pocztowy S.A. dywidendy z zysku wypracowanego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku oraz niepodejmowanie, bez uprzedniej konsultacji z organem nadzoru, innych działań, w szczególności pozostających poza zakresem bieżącej działalności biznesowej i operacyjnej, mogących skutkować obniżeniem funduszy własnych, w tym również ewentualnych wypłat dywidend z niepodzielonego zysku z lat ubiegłych oraz wykupów akcji własnych.

Po dniu bilansowym tj. po 31 grudnia 2021 roku do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego nie wystąpiły inne zdarzenia wpływające na sytuację majątkową i finansową Banku na dzień bilansowy.

43. Informacje dotyczące firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdań finansowych

Badanie sprawozdań finansowych za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2021 roku przeprowadziła firma KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa.

Badanie za rok 2021 zostało przeprowadzone na podstawie umowy zawartej w dniu 16 listopada 2021 roku o badania sprawozdań finansowych i badania raportów grupowych za lata 2021-2022, natomiast badanie za rok 2020 na podstawie umowy z dnia 27 lipca 2018 roku na przeprowadzenie badania rocznych sprawozdań finansowych Banku Pocztowego S.A. za lata 2018, 2019 i 2020, przeglądu śródrocznych sprawozdań finansowych Banku Pocztowego S.A. i Grupy Kapitałowej Banku Pocztowego S.A. w latach 2019-2020 oraz świadczenia innych dozwolonych usług.

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w Warszawie przy ul. Inflanckiej 4A, jest wpisana na listę firm audytorskich prowadzoną przez Polską Agencję Nadzoru Audytowego pod numerem 3546. Zgodnie z oświadczeniem złożonym Komitetowi Audytu, potwierdzono:

- niezależność firmy KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., kluczowego biegłego rewidenta, partnerów, kadry kierowniczej wyższego szczebla i kierowników prowadzących badanie.
- spełnienie przez firmę audytorską KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. oraz członków zespołu wykonującego badanie warunki do sporządzenia bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania rocznego sprawozdania finansowego zgodnie z obowiązującymi przepisami, standardami wykonywania zawodu i zasadami etyki zawodowej,
- przestrzeganie obowiązujących przepisów związanych z rotacją kluczowego biegłego rewidenta oraz obowiązkowymi okresami karencji.

Zarząd Banku Pocztowego informuje, na podstawie oświadczenia Audytora, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, KPMG Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. dokonujący badania rocznego sprawozdania Banku nie świadczyła zabronionych usług niebędących badaniem, o których mowa w art. 5 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia UE oraz art. 136 ustawy o biegłych rewidentach.

Poniższa tabela prezentuje wartość należnego wynagrodzenia KPMG netto, za wykonane usługi:

	2021	2020
	tys. zł	tys. zł
badania sprawozdania finansowego Banku	558	365
usługi atestacyjne, w tym przeprowadzenie procedur dotyczących danych finansowych w pakiecie konsolidacyjnym na potrzeby jednostki dominującej	99	80
Razem	657	445

44. Cele i zasady zarządzania ryzykiem Banku

Głównym celem zarządzania ryzykiem w Banku jest zapewnienie bezpieczeństwa środkom powierzonym przez klientów Banku oraz zapewnienie skuteczności realizacji celów strategicznych Banku poprzez podejmowanie decyzji nakierowanych na maksymalizację uzyskiwanych dochodów w dłuższym horyzoncie czasowym, przy podejmowaniu akceptowalnego poziomu ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem w Banku jest procesem zintegrowanym i odbywa się w oparciu o wymogi nadzorcze oraz o wewnętrzne regulacje zatwierdzone przez Radę Nadzorczą oraz Zarząd Banku. Obowiązujące regulacje wewnętrzne w tym zakresie podlegają okresowej weryfikacji stosownie do zmian uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych funkcjonowania Banku.

W Banku przyjęto 3-stopniowy schemat organizacji regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem.

Ogólne ramy zarządzania ryzykiem zostały określone w następujących dokumentach przyjętych przez Radę Nadzorczą:

- Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Pocztowym S.A. na 2021 rok oraz jej aktualizacji,
- Polityce zarządzania ryzykiem w Banku Pocztowym S.A.,
- Polityce zarządzania kapitałem w Banku Pocztowym S.A.,
- Strategii rozwoju Banku Pocztowego S.A. w latach 2021 – 2024,
- Planie Finansowym Banku Pocztowego S.A. na 2021 rok oraz jego aktualizacji.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach. Na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, które jest realizowane przez poszczególne komórki organizacyjne w związku z prowadzoną przez nie działalnością. Na drugi poziom składa się zarządzanie ryzykiem przez pracowników zatrudnionych na stanowiskach związanych z zarządzaniem ryzykiem lub w komórkach organizacyjnych, niezależnych od zarządzania ryzykiem na poziomie pierwszym, oraz działalność komórki ds. zgodności. Na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego.

Ich uszczegółowieniem są zaakceptowane przez Zarząd Banku zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Delegują one obowiązki na poziom poszczególnych departamentów i biur. Na ich podstawie opracowano szczegółowe procedury operacyjne zawierające opis poszczególnych czynności (w tym kontrolnych) przeprowadzanych przez wydziały, zespoły i stanowiska.

W systemie zarządzania ryzykiem uczestniczą:

- Rada Nadzorcza oraz funkcjonujący w ramach Rady Komitet Ryzyka,
- Zarząd Banku,
- komitety ds. zarządzania ryzykiem powołane przez Zarząd, zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi,
- komórki organizacyjne odpowiedzialne za bieżące zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z prowadzoną przez nie działalnością operacyjną (tzw. pierwszy poziom zarządzania ryzykiem),
- komórki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem, koordynujące proces zarządzania poszczególnymi zidentyfikowanymi rodzajami ryzyka na drugim poziomie (tzw. Monitorujący Ryzyko), w tym w szczególności komórka ds. zgodności w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności w ramach systemu kontroli wewnętrznej,
- komórka audytu wewnętrznego.

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem oraz nad kontrolą procesu zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, jak również zatwierdza jego główne cele i wytyczne oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za całość zarządzania ryzykiem w Banku, jak również podejmowanie decyzji o charakterze strategicznym wpływającym na skalę i strukturę ryzyka. Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem, w tym zatwierdza metody zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Obejmują one takie czynności jak: identyfikacja, ocena i pomiar, monitorowanie i kontrola, raportowanie, podejmowanie działań ograniczających ryzyko oraz ocena ich skuteczności. Zarząd Banku odpowiada za wprowadzanie właściwego podziału realizowanych w Banku zadań, zapewniającego niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie.

Komitety ds. zarządzania ryzykiem w Banku powoływane są przez Zarząd Banku i uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem. Komitety w Banku pełnią także funkcje opiniodawczą i rekomendacyjną w stosunku do Zarządu Banku w zakresie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, zasad i procedur realizacji wszystkich etapów procesu zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, a także decyzyjną w zakresie uprawnień delegowanych przez Zarząd Banku. Dotyczy to w szczególności ustalania i monitorowania przestrzegania limitów, a także podejmowania decyzji kredytowych zgodnie z obowiązującym w Banku systemem limitów kompetencji decyzyjnych.

Komórki organizacyjne są odpowiedzialne za bieżące zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z prowadzoną przez nie działalnością operacyjną w zakresie wynikającym z regulacji wewnętrznych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami oraz z uwzględnieniem Strategii zarządzania ryzykiem i apetytu na ryzyko.

Komórki odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem na poziomie drugim (tzw. Monitorujący Ryzyko) dążą do zapewnienia skutecznego procesu niezależnej od pierwszego poziomu identyfikacji, oceny lub pomiaru, monitorowania, kontroli oraz raportowania danego rodzaju ryzyka i podejmowania działań zaradczych w zakresie określonym w przepisach wewnętrznych.

W celu zapewnienia zgodności działania Banku z odpowiednimi regulacjami prawnymi, przepisami oraz standardami w Banku funkcjonuje wydzielona komórka ds. zgodności, której celem działania jest m.in. właściwe zarządzanie ryzykiem braku zgodności. Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje identyfikację ryzyka, ocenę ryzyka, kontrolę (ograniczanie) ryzyka, w tym projektowanie i stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka, monitorowanie ryzyka i raportowanie.

W Banku funkcjonuje także komórka audytu wewnętrznego, która dokonuje oceny procesu zarządzania poszczególnymi ryzykami, w tym jego zgodności z regulacjami prawnymi i procedurami wewnętrznymi.

Docelowa struktura ryzyka Banku jest uwarunkowana zdefiniowanym „apetytem na ryzyko”. Apetyt na ryzyko Banku określa maksymalną akceptowalną gotowość Banku do podejmowania określonej wielkości ryzyka w określonym horyzoncie czasowym i jest akceptowany przez Zarząd Banku. Apetyt na ryzyko stanowi istotny element konstrukcji Strategii Banku, Planu Finansowego oraz Strategii zarządzania ryzykiem zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą.

Efektom prowadzonych działań w zakresie identyfikacji oraz oceny i pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka jest określenie, które z nich są istotne z punktu widzenia Banku, ich klasyfikacja z punktu widzenia stałej oceny istotności (ryzyka trwale istotne i okresowo istotne), a także z perspektywy celowości pokrycia danego ryzyka kapitałem.

Jako ryzyko trwale istotne Bank uznaje następujące rodzaje ryzyka:

- ryzyko kredytowe,

- ryzyko operacyjne,
- ryzyko stopy procentowej księgi bankowej,
- ryzyko płynności.

Dodatkowo Bank identyfikuje następujące istotne rodzaje ryzyka:

- ryzyko strategiczne,
- ryzyko braku zgodności,
- ryzyko cyklu gospodarczego,
- ryzyka outsourcingu,
- ryzyko reputacji,
- ryzyko rezydualne,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko modeli,
- ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.

W 2021 roku działalność Banku była zgodna z wymogami regulacyjnymi wynikającymi z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 z późniejszymi zmianami oraz Dyrektywy Parlamentu i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającej dyrektywę 2002/87/WE i uchylającej dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE.

44.1 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko, na jakie narażony jest Bank z tytułu zawarcia transakcji kredytowych, skutkujące możliwością nieodzyskania udzielonych kwot, utratą dochodu lub poniesieniem straty finansowej. Jest ono wypadkową z obszaru opracowania i wprowadzenia produktu kredytowego, procesu kredytowania, a z drugiej strony działań ograniczających możliwość poniesienia strat. W ramach ryzyka kredytowego Bank uwzględni zarówno ryzyko kontrahenta, jak również ryzyko rozliczenia i dostawy.

Ustalając bieżącą politykę zarządzania ryzykiem kredytowym, Bank ma przede wszystkim na względzie utrzymanie ustalonego w strategii poziomu apetytu na ryzyko mierzonego wskaźnikiem NPL. Inne istotne czynniki brane pod uwagę to zapewnienie odpowiedniej jakości portfela kredytowego oraz nowosprzedawanych ekspozycji kredytowych poprzez aktywne zarządzanie parametrami ryzyka kredytowego, utrzymanie właściwego poziomu kapitału, przestrzeganie stosowanych przez Bank limitów dotyczących działalności kredytowej, analiza mocnych i słabych stron działalności kredytowej Banku oraz przewidywane możliwości i zagrożenia dla jej dalszego rozwoju. Polityka Banku w zakresie akceptowalnego poziomu ryzyka kredytowego uwzględni również cykliczność procesów ekonomicznych oraz zmiany zachodzące w samym portfelu ekspozycji kredytowych.

Bank kieruje się m.in. następującymi zasadami w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym:

- a) analizuje ryzyko kredytowe pojedynczej ekspozycji kredytowej, portfela kredytowego i wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego,
- b) stosuje limity wewnętrzne i zewnętrzne wynikające odpowiednio z apetytu na ryzyko portfela kredytowego również w podziale na wyodrębnione podportfele, oraz wynikające z Prawa bankowego, Rozporządzenia CRR oraz realizacji rekomendacji KNF,
- c) funkcje związane z bezpośrednią analizą wniosków, oceną ryzyka i podejmowaniem decyzji kredytowych są oddzielone od funkcji związanych z pozyskiwaniem klientów (sprzedaż produktów bankowych),
- d) podstawowym kryterium zawierania transakcji kredytowych jest posiadanie zdolności i wiarygodności kredytowej przez klienta,
- e) podejmowanie decyzji kredytowych w Banku odbywa się zgodnie z trybem i kompetencjami określonymi w przepisach wewnętrznych dotyczących oceny ryzyka kredytowego i podejmowania decyzji kredytowych oraz obejmuje łączne ryzyko danego klienta lub grupy klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
- f) każda transakcja kredytowa od momentu zawarcia do pełnego rozliczenia jest monitorowana w zakresie wykorzystania kredytu, terminowości spłat, prawnych zabezpieczeń kredytu, powiązań kapitałowo-organizacyjnych dłużnika, a w przypadku klientów instytucjonalnych również pod względem bieżącej sytuacji ekonomiczno-finansowej,

- g) okresowo monitorowana jest sytuacja ekonomiczno-finansowa poszczególnych zakładów ubezpieczeń dostarczających zabezpieczenia kredytów oraz dostarczanie i opłacanie przez klientów polis i cesji praw z polis ubezpieczeniowych,
- h) okresowo monitorowane są zmiany zachodzące na rynku nieruchomości oraz założenia i ramy prawno-ekonomiczne dokonywanych ocen wartości nieruchomości przyjmowanych jako zabezpieczenia ekspozycji kredytowych.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym odbywa się w Banku na podstawie pisemnych zasad i procedur, w których są określone metody identyfikacji, pomiaru, monitorowania, limitowania oraz raportowania ryzyka kredytowego. W regulacjach jest określony zakres kompetencji poszczególnych jednostek Banku w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym.

W celu wyznaczenia poziomu ryzyka kredytowego Bank wykorzystuje m. in. następujące metody jego pomiaru:

- a) prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia powodującego stratę (PD),
- b) stopy odzysków (RR) oraz strata w wyniku zdarzenia powodującego stratę (LGD),
- c) udział i strukturę kredytów z utratą wartości (NPL),
- d) wskaźnik pokrycia kredytów z utratą wartości odpisami aktualizującymi (NPL coverage),
- e) miary efektywności modeli scoringowych (m.in. Gini, PSI ratio),
- f) koszt ryzyka.

Bank przeprowadza cykliczne przeglądy realizacji przyjętej polityki zarządzania ryzykiem kredytowym. Przeglądowi i aktualizacji podlegają przede wszystkim:

- a) regulacje wewnętrzne dotyczące oceny i monitorowania ryzyka kredytowego klienta oraz weryfikacji wartości prawnych zabezpieczeń – dostosowywane są one do zmieniających się warunków rynkowych, specyfiki działalności typów (grup) klientów, przedmiotu kredytowania oraz określenia minimalnych wymogów stosowania obligatoryjnych form prawnych zabezpieczeń,
- b) wewnętrzny system limitowania działalności kredytowej oraz ustalania kompetencji decyzyjnych odnośnie podejmowania decyzji kredytowych,
- c) system identyfikacji, oceny i raportowania ryzyka kredytowego Komitetem Kredytowym, Zarządowi Banku i Radzie Nadzorczej Banku,
- d) maksymalne poziomy wskaźników wykorzystywanych przy ocenie ryzyka kredytowego oraz akceptowane formy wkładu własnego dla detalicznych kredytów mieszkaniowych,
- e) modele scoringowe oraz narzędzia informatyczne wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym
- f) zasady identyfikacji i szacowania utraty wartości przez ekspozycje kredytowe.

System raportowania w Banku składa się między innymi z następujących elementów:

- a) raportowania o poziomie ryzyka kredytowego, w tym analiz *vintage*, informacji o wykorzystaniu limitów oraz jakości i skuteczności procesów kredytowych,
- b) raportów z przeprowadzonych testów warunków skrajnych, przeglądu limitów oraz analiz *backtestów* dla odpisów aktualizacyjnych,
- c) analiz rynku nieruchomości oraz badania aktualnej wartości zabezpieczeń ekspozycji kredytowych,
- d) przeglądu realizacji zasad polityki ryzyka kredytowego.

Cykliczne raporty dotyczące portfela ekspozycji kredytowych są przedstawiane organom i dedykowanym Komitetom Banku.

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe (w podziale na klasy instrumentów finansowych)

	Wartość bilansowa netto	
	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Kasa, środki w Banku Centralnym	315 314	591 331
Należności od innych banków	15 817	18 883
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	3	458
Instrumenty finansowe zabezpieczające	0	1 654
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	4 566 576	4 921 215
- osoby fizyczne	3 742 714	4 085 829
- klienci instytucjonalni	780 151	767 826
- instytucje samorządowe	43 711	67 560
Inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody:	3 606 552	3 324 903
- notowane	3 206 688	3 024 910
- nienotowane	399 864	299 993
Inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie:	279 248	0
- notowane	279 248	0
Inwestycyjne aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	11 411	10 618
- nienotowane	11 411	10 618
Pozostałe aktywa finansowe	70 516	112 882
Razem	8 865 437	8 981 944

Bank jest dodatkowo narażony na ryzyko kredytowe z tytułu zawartych transakcji wykazywanych jako udzielone zobowiązania pozabilansowe. Wysokość maksymalnego narażenia na ryzyko kredytowe z tytułu tych transakcji wyraża ich wartość pozabilansowa zaprezentowana w nocie 36.

	31 grudnia 2021		31 grudnia 2020		Główna forma zabezpieczenia 31 grudnia 2021/ 31 grudnia 2020
	Wartość bilansowa brutto	Wartość godziwa zabezpieczenia	Wartość bilansowa brutto	Wartość godziwa zabezpieczenia	
Kredyty i pożyczki, w tym:	5 011 344	2 472 712	5 417 325	2 719 630	
osoby fizyczne:	4 088 490	2 275 653	4 485 648	2 507 162	
- kredyty w rachunku bieżącym	11 994	0	13 033	0	NIEZABEZPIECZONE
- kredyty gotówkowe i ratalne	1 691 388	610	1 846 371	634	HIPOTEKA MIESZKALNA
- pożyczki hipoteczne	135 769	131 658	160 763	148 826	HIPOTEKA MIESZKALNA
- kredyty na nieruchomości	2 239 230	2 143 385	2 454 443	2 357 702	HIPOTEKA MIESZKALNA
- kredyty w rachunku karty kredytowej	10 109	0	11 038	0	NIEZABEZPIECZONE
klienci instytucjonalni:	879 133	197 059	864 104	212 468	
- kredyty w rachunku bieżącym	8 450	1 987	22 373	3 783	GWARANCJA /NIEZABEZPIECZONE
- kredyty na nieruchomości	578 914	0	521 131	310	NIEZABEZPIECZONE /BLOKADA ŚRODKÓW
- kredyty operacyjne	30 270	8 512	44 204	15 564	HIPOTEKA KOMERCYJNA
- kredyty inwestycyjne	165 368	134 882	221 514	152 993	HIPOTEKA KOMERCYJNA
- pożyczki hipoteczne	56 045	51 678	52 652	39 818	HIPOTEKA KOMERCYJNA
- fundusze i depozyty zabezpieczające	40 086	0	2 230	0	NIEZABEZPIECZONE /ŚRODKI PIENIĘŻNE
instytucje samorządowe:	43 721	0	67 573	0	
- kredyty inwestycyjne	43 721	0	67 573	0	NIEZABEZPIECZONE

*- za wartość godziwą zabezpieczenia Bank uznaje aktualną wartość zabezpieczenia ograniczoną kwotowo do zabezpieczanej ekspozycji kredytowej.

W celu ograniczenia nadmiernej koncentracji zaangażowań, Bank stosuje limity wewnętrzne i zewnętrzne wynikające z apetytu na ryzyko w różnych obszarach portfela kredytowego oraz z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 575/2013 z 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające Rozporządzenie (UE) nr 648/2012 („Rozporządzenie CRR”), Prawa bankowego i realizacji rekomendacji KNF. Szczegółowy wykaz przyjętych i monitorowanych przez Bank limitów dotyczących działalności kredytowej określają przepisy wewnętrzne dotyczące limitowania działalności kredytowej. W szczególności można wyróżnić wewnętrzne limity koncentracji zaangażowań kredytowych oraz poziomy referencyjne ze względu między innymi na:

- rodzaj branży,
- rodzaj zabezpieczenia,
- rodzaj produktu,
- rodzaj klienta.

Poziom wykorzystania poszczególnych limitów monitorowany jest z częstotliwością miesięczną w cyklicznych raportach dotyczących zarządzania ryzykiem kredytowym. W okresach rocznych w Banku dokonywany jest natomiast przegląd i ewentualna aktualizacja limitów wewnętrznych oraz parametryzacja limitów pod względem bieżącej i planowanej struktury portfela kredytowego, która wynika z przyjętego poziomu apetytu na ryzyko.

Bank prowadzi działalność jedynie na terenie Polski.

Należności spisane w okresie podlegające działaniom windykacyjnym

W tabeli zaprezentowano kwoty pozostałe do spłaty z tytułu aktywów finansowych, które zostały odpisane w trakcie okresu sprawozdawczego i w dalszym ciągu są przedmiotem działań służących odzyskaniu należności.

Spisanie należności	Stan na 31 grudnia 2021		Stan na 31 grudnia 2020	
	Częściowo spisane	Całkowicie spisane	Częściowo spisane	Całkowicie spisane
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	53 769	31 813	62 659	30 950
klienci instytucjonalni	9 182	68 814	5 586	65 857
Kredyty i pożyczki netto	62 951	100 627	68 245	96 807

Struktura geograficzna portfela kredytowego - (wartości bilansowe netto)

Stan na 31 grudnia 2021	Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:							Razem	Udział w portfelu kredytowym netto
	osoby fizyczne					klienci instytucjonalni	instytucje samorządowe		
	kredyty w rachunku bieżącym	kredyty gotówkowe i ratalne	pożyczki hipoteczne	kredyty na nieruchomości	kredyty w rachunku karty kredytowej				
tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%	
Mazowieckie	972	131 811	17 260	426 260	926	100 125	1 062	678 416	14,7%
Wielkopolskie	1 509	148 564	16 621	255 573	1 190	58 545	3 238	485 240	10,6%
Dolnośląskie	293	122 603	8 795	276 654	659	87 484	1 125	497 613	10,9%
Kujawsko-pomorskie	1 571	89 666	14 786	261 016	760	83 636	9 028	460 463	10,1%
Pomorskie	452	89 495	9 134	205 522	542	102 343	2 883	410 371	9,0%
Śląskie	1 191	146 771	15 314	105 689	886	28 638	3 000	301 489	6,6%
Łódzkie	312	73 934	9 376	115 222	403	66 959	1 271	267 477	5,9%
Warmińsko-mazurskie	311	85 782	4 195	107 901	296	68 675	14 885	282 045	6,2%
Zachodniopomorskie	904	101 393	5 839	93 026	587	57 938	0	259 687	5,7%
Małopolskie	636	95 541	8 370	136 066	602	41 454	0	282 669	6,2%
Lubuskie	320	70 432	6 832	59 322	343	34 657	1 303	173 209	3,8%
Lubelskie	753	69 883	2 872	66 767	484	4 042	0	144 801	3,2%
Podkarpackie	330	65 799	1 793	37 548	485	9 520	5 819	121 294	2,7%
Świętokrzyskie	126	38 340	531	25 104	202	35 333	0	99 636	2,2%
Opolskie	166	28 714	1 519	21 273	192	326	97	52 287	1,1%
Podlaskie	237	26 243	303	22 374	219	476	0	49 852	1,1%
Nieprzypisane	27	0	0	0	0	0	0	27	0,0%
Razem	10 110	1 384 971	123 540	2 215 317	8 776	780 151	43 711	4 566 576	100,0%

Struktura geograficzna portfela kredytowego - (wartości bilansowe netto)

Stan na 31 grudnia 2020	Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:							Razem	Udział w portfelu kredytowym netto
	osoby fizyczne					klienci instytucjonalni	instytucje samorządowe		
	kredyty w rachunku bieżącym	kredyty gotówkowe i ratalne	pożyczki hipoteczne	kredyty na nieruchomości	kredyty w rachunku karty kredytowej				
tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%
Mazowieckie	1 009	133 514	18 330	464 124	958	119 044	1 592	738 571	14.9%
Wielkopolskie	1 745	164 324	19 284	280 675	1 271	60 830	4 439	532 568	10.8%
Dolnośląskie	264	138 748	10 055	299 829	661	83 379	2 732	535 668	10.9%
Kujawsko-pomorskie	1 842	98 112	17 131	291 652	760	77 411	11 466	498 374	10.1%
Pomorskie	350	99 222	9 433	225 335	571	98 177	3 604	436 692	8.9%
Śląskie	1 250	159 876	16 811	116 795	981	28 126	6 328	330 167	6.7%
Łódzkie	351	78 611	11 118	130 998	460	65 862	2 401	289 801	5.9%
Warmińsko-mazurskie	305	92 213	4 415	118 329	335	64 761	22 244	302 602	6.1%
Zachodniopomorskie	949	110 320	6 754	102 929	661	46 849	0	268 462	5.5%
Małopolskie	733	99 449	10 910	146 469	627	49 212	440	307 840	6.3%
Lubuskie	306	75 137	7 658	65 924	404	32 634	2 607	184 670	3.8%
Lubelskie	725	75 393	3 407	70 964	495	9 849	1 792	162 625	3.3%
Podkarpackie	315	70 225	1 515	40 178	452	7 458	7 768	127 911	2.6%
Świętokrzyskie	126	42 161	583	27 400	245	23 682	0	94 197	1.9%
Opolskie	168	33 190	1 371	22 666	218	549	147	58 309	1.2%
Podlaskie	230	27 008	141	25 125	218	3	0	52 725	1.1%
Nieprzypisane	33	0	0	0	0	0	0	33	0.0%
Razem	10 701	1 497 503	138 916	2 429 392	9 317	767 826	67 560	4 921 215	100.0%

Struktura geograficzna portfela kredytowego - (wartości pozabilansowe netto)

Wartość netto zaangażowania pozabilansowego w zakresie kredytów i pożyczek uwzględnia wartość rezerw na zobowiązania pozabilansowe, które zostały zaprezentowane w notcie 36.

Stan na 31 grudnia 2021	Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:								Razem	Udział w zaangażowaniu pozabilansowym netto
	osoby fizyczne					klienci instytucjonalni	instytucje samorządowe			
	kredyty w rachunku bieżącym	kredyty gotówkowe i ratalne	pożyczki hipoteczne	kredyty na nieruchomości	kredyty w rachunku karty kredytowej					
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%	
Mazowieckie	2 170	6	200	2 346	1 255	50 250	0	56 227	24,6%	
Śląskie	1 858	111	0	1 018	1 120	1 147	0	5 254	2,3%	
Łódzkie	704	0	0	610	710	7 871	0	9 895	4,4%	
Wielkopolskie	2 513	63	0	1 054	1 532	2 120	0	7 282	3,2%	
Dolnośląskie	419	1	0	1 108	966	47 482	0	49 976	22,0%	
Kujawsko-pomorskie	2 745	5	0	500	862	5 853	0	9 965	4,4%	
Pomorskie	605	6	0	625	934	43 549	0	45 719	20,1%	
Lubelskie	2 114	66	0	671	1 042	1 049	0	4 942	2,2%	
Małopolskie	1 473	23	0	921	1 035	592	0	4 044	1,8%	
Zachodniopomorskie	1 681	4	0	724	1 003	6 805	0	10 217	4,5%	
Warmińsko-mazurskie	438	0	0	944	512	5 838	0	7 732	3,4%	
Lubuskie	660	28	0	111	568	2 742	0	4 109	1,8%	
Podkarpackie	795	0	0	70	1 162	634	0	2 661	1,2%	
Podlaskie	562	31	0	172	315	11	0	1 091	0,5%	
Świętokrzyskie	305	1	0	30	255	6 854	0	7 445	3,3%	
Opolskie	264	9	0	40	424	7	0	744	0,3%	
Razem	19 306	354	200	10 944	13 695	182 804	0	227 303	100,0%	

Struktura geograficzna portfela kredytowego - (wartości pozabilansowe netto)

Stan na 31 grudnia 2020	Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:								Razem	Udział w zaangażowaniu pozabilansowym netto
	osoby fizyczne					klienci instytucjonalni	instytucje samorządowe			
	kredyty w rachunku bieżącym	kredyty gotówkowe i ratalne	pożyczki hipoteczne	kredyty na nieruchomości	kredyty w rachunku karty kredytowej					
tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%	
Mazowieckie	2 244	11	0	11 271	1 291	85 468	0	100 285	31,0%	
Śląskie	1 819	36	0	1 198	1 255	3 946	0	8 254	2,6%	
Łódzkie	686	0	0	1 390	519	3 720	0	6 315	2,0%	
Wielkopolskie	2 648	55	153	4 264	1 566	11 104	0	19 790	6,1%	
Dolnośląskie	398	1	0	11 331	932	54 460	0	67 122	20,8%	
Kujawsko-pomorskie	2 875	23	0	2 927	1 017	9 534	0	16 376	5,1%	
Pomorskie	632	8	0	2 589	918	45 643	0	49 790	15,4%	
Lubelskie	2 258	34	0	2 139	717	1 606	0	6 754	2,1%	
Małopolskie	1 200	0	0	2 993	1 036	4 924	0	10 153	3,2%	
Zachodniopomorskie	1 527	0	0	1 670	1 014	6 955	0	11 166	3,5%	
Warmińsko-mazurskie	483	2	0	1 638	412	3 098	0	5 633	1,7%	
Lubuskie	830	0	0	492	417	4 609	0	6 348	2,0%	
Podkarpackie	821	79	0	806	969	551	0	3 226	1,0%	
Podlaskie	638	0	0	0	493	13	0	1 144	0,4%	
Świętokrzyskie	308	0	0	334	218	8 348	0	9 208	2,9%	
Opolskie	237	0	0	255	250	8	0	750	0,2%	
Razem	19 604	249	153	45 297	13 024	243 987	0	322 314	100,0%	

Struktura branżowa portfela kredytowego

Poniższa tabela prezentuje strukturę koncentracji zaangażowania Banku w poszczególne branże. W Banku utrzymuje się dominacja kredytów udzielonych osobom fizycznym.

	Stan na 31 grudnia 2021				Stan na 31 grudnia 2020			
	Wartość bilansowa netto	Wartość pozabilansowa netto	Razem zaangażowanie kredytowe netto	Udział procentowy	Wartość bilansowa netto	Wartość pozabilansowa netto	Razem zaangażowanie kredytowe netto	Udział procentowy
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%
Osoby fizyczne	3 742 714	44 498	3 787 212	79,0%	4 085 829	78 329	4 164 158	79,2%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	676 706	90 749	767 455	16,0%	646 200	70 137	716 337	13,7%
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	7 071	276	7 347	0,2%	17 519	35 611	53 130	1,0%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	43 711	0	43 711	0,9%	67 560	0	67 560	1,3%
Zakwaterowanie	39 837	6	39 843	0,8%	47 904	1 995	49 899	1,0%
Działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej	0	30 690	30 690	0,6%	0	45 874	45 874	0,9%
Wynajem i dzierżawa	13 874	0	13 874	0,3%	20 785	2 299	23 084	0,4%
Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem	24	1	25	0,0%	8 815	15 749	24 564	0,5%
Pozostała działalność	38 067	42 075	80 142	1,7%	13 259	52 727	65 986	1,3%
Działalność pocztowa i kurierska	0	19 006	19 006	0,4%	0	19 593	19 593	0,4%
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	3 508	0	3 508	0,1%	9 332	0	9 332	0,2%
Edukacja	1 064	2	1 066	0,0%	4 012	0	4 012	0,1%
Razem	4 566 576	227 303	4 793 879	100,0%	4 921 215	322 314	5 243 529	100,0%

Zaangażowanie brutto Banku wobec dziesięciu największych klientów

Stan na 31 grudnia 2021		Zaangażowanie całkowite	Zaangażowanie bilansowe brutto	Zaangażowanie pozabilansowe	Udział w portfelu kredytowym brutto
Nazwa kredytobiorcy	branża wg PKD	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%
Klient 1	Działalność pocztowa i kurierska	54 431	35 423	19 008	1,1%
Klient 2	Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych	36 000	0	36 000	0,7%
Klient 3	Działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej	30 750	0	30 750	0,6%
Klient 4	Zakwaterowanie	30 387	30 387	0	0,6%
Klient 5	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	26 060	26 060	0	0,5%
Klient 6	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	22 922	12 922	10 000	0,5%
Klient 7	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	21 678	21 678	0	0,4%
Klient 8	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	14 918	2 003	12 915	0,3%
Klient 9	Zakwaterowanie	13 302	13 302	0	0,3%
Klient 10	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	12 709	12 709	0	0,3%
		263 157	154 484	108 673	5,3%

Stan na 31 grudnia 2020		Zaangażowanie całkowite	Zaangażowanie bilansowe brutto	Zaangażowanie pozabilansowe	Udział w portfelu kredytowym brutto
Nazwa kredytobiorcy	branża wg PKD	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%
Klient 1	Działalność pocztowa i kurierska	112 590	92 990	19 600	0,9%
Klient 2	Działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej	46 150	0	46 150	0,7%
Klient 3	Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych	36 000	0	36 000	0,6%
Klient 4	Zakwaterowanie	30 380	28 409	1 971	0,5%
Klient 5	Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem	25 000	9 156	15 844	0,4%
Klient 6	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	23 835	23 835	0	0,4%
Klient 7	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	20 225	9 847	10 378	0,4%
Klient 8	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	19 879	19 879	0	2,1%
Klient 9	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	17 317	17 317	0	0,3%
Klient 10	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	17 000	0	17 000	0,3%
		348 376	201 433	146 943	6,4%

1) Struktura jakościowa

W ramach stosowanej polityki zarządzania ryzykiem Bank dokonuje podziału portfela na trzy Koszyki:

- Koszyk 1 - ryzyko *defaultu* w horyzoncie *lifetime* nie wzrosło istotnie względem ryzyka na moment początkowego ujęcia. ECL dla instrumentów finansowych w Koszyku 1 liczony jest w horyzoncie 12 - miesięcznym lub krótszym w przypadku wcześniejszej daty zapadalności instrumentu finansowego,
- Koszyk 2 - ryzyko *defaultu* w horyzoncie *lifetime* wzrosło istotnie względem ryzyka na moment początkowego ujęcia. ECL dla instrumentów finansowych w Koszyku 2 liczony jest w horyzoncie *lifetime* do daty zapadalności instrumentu finansowego,
- Koszyk 3 - stan *default* (nadrzędny w stosunku do Koszyka 1 oraz Koszyka 2). ECL dla instrumentów finansowych w *defaultie* liczony w całym okresie oczekiwanego życia składnika aktywów finansowych.

Dodatkowo Bank wyodrębnia kategorię POCI (ang. *purchased or originated credit-impaired financial assets*) oznaczającą (zakupiony lub utworzony składnik aktywów finansowych dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. Są to instrumenty finansowe udzielone bądź zakupione z głębokim dyskontem i w związku z tym traktowane jako *default* na moment udzielenia. ECL dla takich instrumentów finansowych liczony jest w horyzoncie do daty zapadalności instrumentu finansowego.

Ponadto Bank klasyfikuje portfele kredytowe JST i mieszkalnictwa jako portfele niskiego ryzyka wg MSSF9. Historyczna szkodowość tych portfeli nie przekracza 0,03%. Bank nie stosuje ilościowej metodyki istotnego wzrostu ryzyka dla tych portfeli.

Poniższe tabele prezentują podsumowanie powyższych kategorii jakościowych dla poszczególnych aktywów finansowych wg stanu na 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku .

A. Struktura jakościowa należności od innych banków

	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto	Udział w ekspozycji bilansowej netto
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%
Stan na 31 grudnia 2021				
Aktywa, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (Koszyk 1)	15 817	0	15 817	100,0%
Razem	15 817	0	15 817	100,0%
Stan na 31 grudnia 2020				
Aktywa, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (Koszyk 1)	18 883	0	18 883	100,0%
Razem	18 883	0	18 883	100,0%

B. Struktura jakościowa inwestycyjnych aktywów finansowych

	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto	Udział w ekspozycji bilansowej netto
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%
Stan na 31 grudnia 2021				
Aktywa, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (Koszyk 1)	3 897 211	0	3 897 211	100,0%
Razem	3 897 211	0	3 897 211	100,0%
Stan na 31 grudnia 2020				
Aktywa, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (Koszyk 1)	3 335 521	0	3 335 521	100,0%
Razem	3 335 521	0	3 335 521	100,0%

C. Struktura jakościowa kredytów i pożyczek udzielonych klientom

Stan na 31 grudnia 2021	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto	Udział w ekspozycji bilansowej netto	Wartość pozabilansowa brutto	Rezerwa	Wartość pozabilansowa netto	Udział w ekspozycji pozabilansowej netto
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%
Aktywa, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (Koszyk 1)	3 727 402	21 065	3 706 337	81,2%	126 736	369	126 367	55,6%
Aktywa, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, ale które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Koszyk 2)	742 035	36 366	705 669	15,5%	65 310	551	64 759	28,5%
Aktywa dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Koszyk 3)	541 907	387 337	154 570	3,4%	36 390	213	36 177	15,9%
Razem	5 011 344	444 768	4 566 576	100,0%	228 436	1 133	227 303	100%

Stan na 31 grudnia 2020	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto	Udział w ekspozycji bilansowej netto	Wartość pozabilansowa brutto	Rezerwa	Wartość pozabilansowa netto	Udział w ekspozycji pozabilansowej netto
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%
Aktywa, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (Koszyk 1)	3 524 693	20 598	3 504 095	71,2%	257 170	766	256 404	79,6%
Aktywa, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, ale które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Koszyk 2)	1 293 253	30 745	1 262 508	25,7%	29 950	212	29 738	9,2%
Aktywa dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Koszyk 3)	599 379	444 767	154 612	3,1%	36 394	222	36 172	11,2%
Razem	5 417 325	496 110	4 921 215	100,0%	323 514	1 200	322 314	100%

Kredyty i pożyczki udzielone klientom – wg przeterminowania

Stan na 31 grudnia 2021	Koszyk 1					Razem
	0 dni	1 – 30 dni	31 – 60 dni	61 – 90 dni	powyżej 90 dni	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
osoby fizyczne	2 976 472	23 195	0	0	0	2 999 667
- kredyty w rachunku bieżącym	0	0	0	0	0	0
- kredyty gotówkowe i ratalne	845 427	13 975	0	0	0	859 402
- pożyczki hipoteczne	89 907	884	0	0	0	90 791
- kredyty na nieruchomości	2 038 884	8 249	0	0	0	2 047 133
- kredyty w rachunku karty kredytowej	2 254	87	0	0	0	2 341
klienci instytucjonalni	677 464	6 550	0	0	0	684 014
instytucje samorządowe	43 721	0	0	0	0	43 721
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	3 697 657	29 745	0	0	0	3 727 402
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	20 029	1 036	0	0	0	21 065
Razem netto	3 677 628	28 709	0	0	0	3 706 337
Pozabilans brutto	125 827	909	0	0	0	126 736
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	364	0	0	0	0	364
Pozabilans netto	125 463	909	0	0	0	126 727

Stan na 31 grudnia 2021	Koszyk 2					Razem
	0 dni	1 – 30 dni	31 – 60 dni	61 – 90 dni	powyżej 90 dni	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
osoby fizyczne	648 437	30 592	10 864	3 346	0	693 239
- kredyty w rachunku bieżącym	10 212	87	46	19	0	10 364
- kredyty gotówkowe i ratalne	480 504	19 720	7 872	3 114	0	511 210
- pożyczki hipoteczne	23 375	1 411	188	0	0	24 974
- kredyty na nieruchomości	128 397	9 077	2 659	186	0	140 319
- kredyty w rachunku karty kredytowej	5 949	297	99	27	0	6 372
klienci instytucjonalni	48 676	120	0	0	0	48 796
Razem brutto	697 113	30 712	10 864	3 346	0	742 035
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	27 512	4 769	2 776	1 309	0	36 366
Razem netto	669 601	25 943	8 088	2 037	0	705 669
Pozabilans brutto	65 047	125	89	49	0	65 310
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	544	1	5	1	0	551
Pozabilans netto	64 503	124	84	48	0	64 759

Stan na 31 grudnia 2021	Koszyk 3					Razem
	0 dni	1 – 30 dni	31 – 60 dni	61 – 90 dni	powyżej 90 dni	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
osoby fizyczne	43 124	16 036	6 865	3 874	325 685	395 584
- kredyty w rachunku bieżącym	147	9	0	0	1 474	1 630
- kredyty gotówkowe i ratalne	19 213	8 335	3 801	2 424	287 003	320 776
- pożyczki hipoteczne	3 256	1 662	694	414	13 978	20 004
- kredyty na nieruchomości	20 362	5 994	2 350	1 025	22 047	51 778
- kredyty w rachunku karty kredytowej	146	36	20	11	1 183	1 396
klienci instytucjonalni	72 177	1 249	34	0	72 863	146 323
Razem brutto	115 301	17 285	6 899	3 874	398 548	541 907
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	41 320	5 678	3 212	1 798	335 329	387 337
Razem netto	73 981	11 607	3 687	2 076	63 219	154 570
Pozabilans brutto	36 196	25	5	16	148	36 390
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	81	14	3	10	105	213
Pozabilans netto	36 115	11	2	6	43	36 177

Stan na 31 grudnia 2020	Koszyk 1					Razem
	0 dni	1 – 30 dni	31 – 60 dni	61 – 90 dni	powyżej 90 dni	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
osoby fizyczne	2 793 023	15 838	0	0	0	2 808 861
- kredyty gotówkowe i ratalne	1 102 823	13 160	0	0	0	1 115 983
- pożyczki hipoteczne	102 899	954	0	0	0	103 853
- kredyty na nieruchomości	1 584 663	1 607	0	0	0	1 586 270
- kredyty w rachunku karty kredytowej	2 638	117	0	0	0	2 755
klienci instytucjonalni	645 843	2 416	0	0	0	648 259
instytucje samorządowe	67 573	0	0	0	0	67 573
Razem brutto	3 506 439	18 254	0	0	0	3 524 693
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	19 581	1 017	0	0	0	20 598
Razem netto	3 486 858	17 237	0	0	0	3 504 095
Pozabilans brutto	256 692	478	0	0	0	257 170
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	762	0	0	0	0	762
Pozabilans netto	255 930	478	0	0	0	256 408

Stan na 31 grudnia 2020	Koszyk 2					Razem
	0 dni	1 – 30 dni	31 – 60 dni	61 – 90 dni	powyżej 90 dni	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
osoby fizyczne	1 163 659	40 240	9 133	4 246	0	1 217 278
- kredyty w rachunku bieżącym	10 562	98	42	31	0	10 733
- kredyty gotówkowe i ratalne	320 924	21 596	7 683	3 662	0	353 865
- pożyczki hipoteczne	23 952	1 428	258	166	0	25 804
- kredyty na nieruchomości	802 144	16 916	1 112	362	0	820 534
- kredyty w rachunku karty kredytowej	6 077	202	38	25	0	6 342
klienci instytucjonalni	75 664	0	311	0	0	75 975
Razem brutto	1 239 323	40 240	9 444	4 246	0	1 293 253
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	22 010	4 901	2 508	1 326	0	30 745
Razem netto	1 217 313	35 339	6 936	2 920	0	1 262 508
Pozabilans brutto	29 786	104	26	34	0	29 950
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	210	1	0	1	0	212
Pozabilans netto	29 576	103	26	33	0	29 738

Stan na 31 grudnia 2020	Koszyk 3					Razem
	0 dni	1 – 30 dni	31 – 60 dni	61 – 90 dni	powyżej 90 dni	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
osoby fizyczne	36 455	17 342	8 043	3 330	394 339	459 509
- kredyty w rachunku bieżącym	149	11	7	2	2 131	2 300
- kredyty gotówkowe i ratalne	19 685	9 563	3 669	2 498	341 108	376 523
- pożyczki hipoteczne	2 891	1 143	979	339	25 754	31 106
- kredyty na nieruchomości	13 625	6 589	3 368	473	23 584	47 639
- kredyty w rachunku karty kredytowej	105	36	20	18	1 762	1 941
klienci instytucjonalni	42 005	26	14 708	18 732	64 399	139 870
Razem brutto	78 460	17 368	22 751	22 062	458 738	599 379
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	21 153	6 467	9 547	16 814	390 786	444 767
Razem netto	57 307	10 901	13 204	5 248	67 952	154 612
Pozabilans brutto	36 153	33	32	26	150	36 394
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	63	17	18	16	108	222
Pozabilans netto	36 090	16	14	10	42	36 172

Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia

Stan na 31 grudnia 2021	Aktywa w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia							
	wartość bilansowa brutto	wartość pozabilansowa brutto	utworzony odpis nieuwzględniający finansowego efektu zabezpieczeń		finansowy efekt zabezpieczeń, uwzględniony w odpisie		utworzony odpis uwzględniający finansowy efekt zabezpieczeń	
			bilans	pozabilans	bilans	pozabilans	bilans	pozabilans
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	2 999 667	14 876	19 880	126	1 216	2	18 664	124
- kredyty gotówkowe i ratalne	859 402	0	16 890	0	0	0	16 890	0
- pożyczki hipoteczne	90 791	0	681	0	280	0	401	0
- kredyty na nieruchomości	2 047 133	8 346	2 244	8	936	2	1 308	6
- kredyty w rachunku karty kredytowej	2 341	6 530	65	118	0	0	65	118
klienci instytucjonalni	684 014	111 860	3 118	245	727	0	2 391	245
instytucje samorządowe	43 721	0	10	0	0	0	10	0
Razem	3 727 402	126 736	23 008	371	1 943	2	21 065	369

Stan na 31 grudnia 2020	Aktywa w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia							
	wartość bilansowa brutto	wartość pozabilansowa brutto	utworzony odpis nieuwzględniający finansowego efektu zabezpieczeń		finansowy efekt zabezpieczeń, uwzględniony w odpisie		utworzony odpis uwzględniający finansowy efekt zabezpieczeń	
			bilans	pozabilans	bilans	pozabilans	bilans	pozabilans
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	2 808 861	50 600	18 498	187	969	0	17 529	187
- kredyty gotówkowe i ratalne	1 115 983	123	16 665	0	0	0	16 665	0
- pożyczki hipoteczne	103 853	153	242	0	116	0	126	0
- kredyty na nieruchomości	1 586 270	42 775	1 514	3	853	0	661	3
- kredyty w rachunku karty kredytowej	2 755	7 549	77	184	0	0	77	184
klienci instytucjonalni	648 259	206 570	7 523	579	4 467	0	3 056	579
instytucje samorządowe	67 573	0	13	0	0	0	13	0
Razem	3 524 693	257 170	26 034	766	5 436	0	20 598	766

Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, ale które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe

Stan na 31 grudnia 2021	Aktywa, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, ale które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe								
	wartość bilansowa brutto	wartość pozabilansowa brutto	utworzony odpis nieuwzględniający finansowego efektu zabezpieczeń		finansowy efekt zabezpieczeń, uwzględniony w odpisie		utworzony odpis uwzględniający finansowy efekt zabezpieczeń		
			bilans	pozabilans	bilans	pozabilans	bilans	pozabilans	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
osoby fizyczne	693 239	29 924	33 943	349	1 010	0	32 933	349	
- kredyty w rachunku bieżącym	10 364	19 460	638	194	0	0	638	194	
- kredyty gotówkowe i ratalne	511 210	349	30 472	0	7	0	30 465	0	
- pożyczki hipoteczne	24 974	200	1 586	0	570	0	1 016	0	
- kredyty na nieruchomości	140 319	2 614	1 087	10	433	0	654	10	
- kredyty w rachunku karty kredytowej	6 372	7 301	160	145	0	0	160	145	
klienci instytucjonalni	48 796	35 386	13 318	202	9 885	0	3 433	202	
Razem	742 035	65 310	47 261	551	10 895	0	36 366	551	

Stan na 31 grudnia 2020	Aktywa, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, ale które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe								
	wartość bilansowa brutto	wartość pozabilansowa brutto	utworzony odpis nieuwzględniający finansowego efektu zabezpieczeń		finansowy efekt zabezpieczeń, uwzględniony w odpisie		utworzony odpis uwzględniający finansowy efekt zabezpieczeń		
			bilans	pozabilans	bilans	pozabilans	bilans	pozabilans	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
osoby fizyczne	1 217 278	27 979	27 085	212	2 356	0	24 729	212	
- kredyty w rachunku bieżącym	10 733	19 763	510	182	0	0	510	182	
- kredyty gotówkowe i ratalne	353 865	122	21 688	0	6	0	21 682	0	
- pożyczki hipoteczne	25 804	0	930	0	441	0	489	0	
- kredyty na nieruchomości	820 534	2 525	3 838	0	1 909	0	1 929	0	
- kredyty w rachunku karty kredytowej	6 342	5 569	119	30	0	0	119	30	
klienci instytucjonalni	75 975	1 971	34 449	0	28 433	0	6 016	0	
Razem	1 293 253	29 950	61 534	212	30 789	0	30 745	212	

Kredyty i pożyczki udzielone klientom dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe

Stan na 31 grudnia 2021	Kredyty dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, w tym:							
	wartość bilansowa brutto	wartość pozabilansowa brutto	utworzony odpis nieuwzględniający finansowego efektu zabezpieczeń		finansowy efekt zabezpieczeń, uwzględniony w odpisie		utworzony odpis uwzględniający finansowy efekt zabezpieczeń	
			bilans	pozabilans	bilans	pozabilans	bilans	pozabilans
	tys. zł		tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	395 584	375	303 365	203	9 186	0	294 179	203
- kredyty w rachunku bieżącym	1 630	56	1 246	16	0	0	1 246	16
- kredyty gotówkowe i ratalne	320 776	21	259 819	16	757	0	259 062	16
- pożyczki hipoteczne	20 004	0	13 870	0	3 058	0	10 812	0
- kredyty na nieruchomości	51 778	0	27 322	0	5 371	0	21 951	0
- kredyty w rachunku karty kredytowej	1 396	298	1 108	171	0	0	1 108	171
klienci instytucjonalni	146 323	36 015	159 322	10	66 164	0	93 158	10
Razem	541 907	36 390	462 687	213	75 350	0	387 337	213

Stan na 31 grudnia 2020	Kredyty dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, w tym:							
	wartość bilansowa brutto	wartość pozabilansowa brutto	utworzony odpis nieuwzględniający finansowego efektu zabezpieczeń		finansowy efekt zabezpieczeń, uwzględniony w odpisie		utworzony odpis uwzględniający finansowy efekt zabezpieczeń	
			bilans	pozabilans	bilans	pozabilans	bilans	pozabilans
	tys. zł		tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	459 509	359	370 984	212	13 423	0	357 561	212
- kredyty w rachunku bieżącym	2 300	71	1 822	48	0	0	1 822	48
- kredyty gotówkowe i ratalne	376 523	21	310 704	17	183	0	310 521	17
- pożyczki hipoteczne	31 106	0	26 477	0	5 245	0	21 232	0
- kredyty na nieruchomości	47 639	0	30 456	0	7 995	0	22 461	0
- kredyty w rachunku karty kredytowej	1 941	267	1 525	147	0	0	1 525	147
klienci instytucjonalni	139 870	36 035	137 165	10	49 959	0	87 206	10
Razem	599 379	36 394	508 149	222	63 382	0	444 767	222

Finansowy efekt uwzględnienia odzysku z zabezpieczeń dla należności analizowanych indywidualnie wyniósł na 31 grudnia 2021 roku 62,3 mln zł, natomiast na 31 grudnia 2020 roku wyniósł 50,3 mln zł. Jest to kwota, o którą poziom wymaganych odpisów i rezerw z tytułu utraty wartości na oczekiwane straty kredytowe byłby wyższy, gdyby przy szacowaniu odpisu i rezerw nie zostały uwzględnione przepływy z zabezpieczeń.

Finansowy efekt uwzględnienia odzysku z zabezpieczeń dla należności analizowanych grupowo wyniósł 31 grudnia 2021 roku 25,7 mln zł i na 31 grudnia 2020 roku 49,3 mln zł. Jest to kwota, o którą poziom wymaganych odpisów i rezerw z tytułu utraty wartości na oczekiwane straty kredytowe byłby wyższy, gdyby przy szacowaniu odpisu i rezerw nie zostały uwzględnione wartości zabezpieczeń. W grupowej metodyce kalkulacji odpisów Bank uwzględnia zabezpieczenia oraz odzyski z zabezpieczeń w modelu LGD. Model oparty jest o macierz migracji. W ramach macierzy odzyski z wybranych typów zabezpieczeń zostają wyodrębnione (nie są uwzględnione w przepływach macierzy), a wartości zabezpieczeń uwzględnione w osobnym komponencie odzysku z części zabezpieczonej. Parametr RR (1-LGD) oznacza oczekiwany odzysk wyrażony w procencie ekspozycji, składający się z sumy odzysków z zabezpieczeń oraz pozostałych odzysków.

Całkowita wartość bilansowa odpisów dla portfela kredytowego Banku wyniosłaby w przypadku nieuwzględniania wartości zabezpieczeń na 31 grudnia 2021 roku 533 mln zł i 591,2 mln zł na 31 grudnia 2020 roku.

Bank wykorzystuje następujące zabezpieczenia i inne elementy prowadzące do poprawy warunków kredytowania:

- a) hipoteka wpisana w księdze wieczystej (KW), na pierwszym miejscu. Dopuszcza się także przyjęcie hipoteki jako zabezpieczenia transakcji kredytowej w przypadku ustanowienia jej na miejscu dalszym wyłącznie w przypadku klientów instytucjonalnych, pod warunkiem uzyskania akceptacji dyrektora zarządzającego Pionem Rzyka. Stosuje się wpis hipoteki w wysokości 100% wartości transakcji na zabezpieczenie kapitału powiększony, co najmniej o 60% wartości transakcji na zabezpieczenie odsetek, opłat i prowizji oraz kosztów Banku z tytułu niespłacenia przez kredytobiorcę, kredytu/pożyczki w terminie,
- b) cesja praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych,
- c) weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową dla Banku,
- d) w przypadku budowy domu/lokalu – cesja wierzytelności z umowy o budowę domu/lokalu z deweloperem/spółdzielnią mieszkaniową,
- e) przelew środków pieniężnych należących do kredytobiorcy na rachunek Banku – na podstawie art. 102 Prawa bankowego (depozyty i lokaty bankowe),
- f) zastaw rejestrowy wraz z blokadą na prawach wynikających z papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa i NBP (bony i obligacje skarbowe),
- g) cesja praw z jednostek uczestnictwa w zaakceptowanym przez Bank towarzystwie funduszy inwestycyjnych,
- h) cesja praw z polisy ubezpieczeniowej w zaakceptowanym przez Bank towarzystwie ubezpieczeń,
- i) zastaw finansowy, zastaw rejestrowy, cesja, kaucja lub blokada na innych produktach inwestycyjnych zatwierdzanych indywidualnie przy podejmowaniu decyzji kredytowej.

Wartość godziwa zabezpieczeń hipotecznych dla ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie, będąca wyceną rynkową co do zasady wyznaczona przez rzeczoznawcę wynosiła 5.296,5 mln zł na 31 grudnia 2021 roku oraz 6.408,8 mln zł na 31 grudnia 2020 roku. Wpływ na zmianę wartości zabezpieczeń miały przede wszystkim działania wynikające z przeglądu zabezpieczeń oraz sytuacji pandemicznej w Polsce.

Kredyty restrukturyzowane (forborne)

Realizowana wobec wybranych ekspozycji kredytowych restrukturyzacja (ang. forbearance) oznacza wymuszoną zmianę początkowych warunków obowiązującej umowy kredytu na wniosek banku lub kredytobiorcy, spowodowaną brakiem możliwości spłaty kredytu na obecnych warunkach, w związku z wystąpieniem zdarzenia, które spowodowało pogorszenie sytuacji majątkowej kredytobiorcy oraz powstanie zaległości w spłacie kredytu lub wpływa negatywnie na prognozę spłaty kredytu. Celem działań restrukturyzacyjnych jest w szczególności:

- a) dostosowanie warunków spłaty zobowiązań wynikających z transakcji kredytowej do aktualnych możliwości dłużnika do regulowania zobowiązań,
- b) umożliwienie dłużnikowi zrestrukturyzowania zadłużenia bez uruchamiania przez Bank procedur windykacyjnych powodujących natychmiastową wymagalność całości zadłużenia i pogorszenie zdolności do regulowania zobowiązań,
- c) poprawienie pozycji windykacyjnej Banku poprzez przyjęcie dodatkowych zabezpieczeń,
- d) umożliwienie dłużnikowi zrestrukturyzowania zadłużenia po uruchomieniu przez Bank procedur windykacyjnych,
- e) minimalizacja strat Banku.

Bank stosuje następujące formy restrukturyzacji:

- a) zmianę harmonogramu spłat w ramach pierwotnego okresu kredytowania (tj. czasowe obniżenie wysokości raty do kwoty proponowanej przez dłużnika lub wynikającej z posiadanej zdolności do spłaty),

- b) wydłużenie okresu kredytowania,
- c) zmianę terminu spłaty raty,
- d) prolongatę w spłatach,
- e) zmianę zasad oprocentowania,
- f) przejście długu przez wstąpienie osoby trzeciej na miejsce dłużnika lub przystąpienie do długu osoby trzeciej,
- g) zmianę algorytmu spłat z malejących na równe,
- h) ustalenie harmonogramu spłat dla limitu w rachunku bieżącym i kredytu rewolwingowego lub malejącego salda wykorzystanej transakcji kredytowej,
- i) zmianę sposobu spłat – najpierw kapitał później odsetki,
- j) czasowe zawieszenie spłat odsetek,
- k) kapitalizację odsetek/kapitału,
- l) ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia transakcji,
- m) konwersję,
- n) przejście zabezpieczeń i rozliczenie w ciężar długu,
- o) podpisanie nowej umowy kredytowej/porozumienia na spłatę restrukturyzowanego zadłużenia,
- p) inne działania mające na celu minimalizację strat Banku.

Działania restrukturyzacyjne mogą polegać na podpisaniu nowej umowy kredytowej. Dotyczy to sytuacji, w której poprzednia umowa została wypowiedziana, a obecnie zachodzą przesłanki, że dłużnik odzyskał całkowicie zdolność kredytową. Po uruchomieniu kredyt podlega oznaczeniu jako kredyt zrestrukturyzowany. Transakcje zrestrukturyzowane podlegają rejestracji i objęte są bieżącym monitoringiem. Prawidłowość realizacji warunków aneksu restrukturyzacyjnego/nowej umowy/porozumienia jest monitorowana w szczególności w zakresie zgodności spłaty zadłużenia z terminami i kwotami określonymi w aneksie restrukturyzacyjnym/nowej umowie/porozumieniu. W przypadku stwierdzenia zagrożenia dla realizacji aneksu restrukturyzacyjnego/nowej umowy/porozumienia, komórka organizacyjna przeprowadzająca monitoring warunków restrukturyzacji podejmuje działania w celu renegotjacji warunków lub przekazania transakcji do windykacji. Rejestr tworzony jest i aktualizowany na bieżąco na podstawie właściwych zapisów w systemach informatycznych Banku. Wyniki monitoringu transakcji objętych restrukturyzacją prezentowane są w okresach kwartalnych na Komitecie Kredytowym Banku. W ramach mechanizmów kontrolnych na koniec każdego kwartału dokonywany jest przegląd oznaczeń transakcji zrestrukturyzowanych.

Restrukturyzacja stanowi przesłankę zdarzenia default, a każda zrestrukturyzowana ekspozycja podlega pomiarowi pod kątem szacowania oczekiwanej straty kredytowej. W przypadku transakcji restrukturyzowanych ponowna klasyfikacja ekspozycji do kategorii ekspozycji, dla których nie są identyfikowane przesłanki zdarzenia default możliwa jest po zastosowaniu 12 miesięcznego okresu kwarantanny, podczas którego przeterminowanie transakcji nie może przekraczać 30 dni na koniec żadnego z miesięcy oraz 24 miesięcznego okresu warunkowego.

Poniżej tabele prezentują wartość kredytów i pożyczek w procesie restrukturyzacji (forborne) według stanu na 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku.

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto, w tym:	5 011 344	5 417 325
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto (forborne):	62 771	46 783
osoby fizyczne:	35 911	34 002
kredyty gotówkowe i ratalne	25 253	25 048
pożyczki hipoteczne	3 836	2 737
kredyty na nieruchomości	6 822	6 217
klienci instytucjonalni:	26 860	12 781
kredyty w rachunku bieżącym	479	458
kredyty inwestycyjne	24 976	12 323
kredyty pozostałe	1 405	0
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom (forborne):	(15 064)	(6 015)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto (forborne)	47 707	40 768

Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto forborne według udzielonych klientom udogodnień*	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
- wydłużenie okresu kredytowania	43 282	42 282
- zmiana harmonogramu spłat	38 610	39 395
- karencja w spłacie	22 238	21 989
- zmiana zasad oprocentowania	12 533	13 686
- nowa umowa restrukturyzacyjna	2 131	1 532
- przystąpienie do długu	1 908	1 689
- zmiana zabezpieczenia	1 828	1 718
	122 530	122 291

* dla jednego kredytu i pożyczki można zastosować łącznie różne udogodnienia i takie kredyty występują przy każdym z nich

Struktura kredytów i pożyczek w procesie restrukturyzacji (*forborne*) według przesłanki utraty wartości na 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku przedstawiała się następująco:

Stan na 31 grudnia 2021	Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość brutto)			Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości			Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość netto)			
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne:	0	18 728	17 183	0	370	5 310	0	18 358	11 873	30 231
kredyty gotówkowe i ratalne	0	13 919	11 334	0	247	4 360	0	13 672	6 974	20 646
pożyczki hipoteczne	0	1 306	2 530	0	57	286	0	1 249	2 244	3 493
kredyty na nieruchomości	0	3 503	3 319	0	66	664	0	3 437	2 655	6 092
klienci instytucjonalni:	0	0	26 860	0	0	9 384	0	0	17 476	17 476
kredyty w rachunku bieżącym	0	0	479	0	0	37	0	0	442	442
kredyty inwestycyjne	0	0	24 976	0	0	9 198	0	0	15 778	15 778
kredyty pozostałe	0	0	1 405	0	0	149	0	0	1 256	1 256
Razem	0	18 728	44 043	0	370	14 694	0	18 358	29 349	47 707

Stan na 31 grudnia 2020	Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość brutto)			Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości			Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość netto)			
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne:	1 563	17 970	14 469	47	83	5 094	1 516	17 887	9 375	28 778
kredyty gotówkowe i ratalne	1 475	13 120	10 453	47	55	4 415	1 428	13 065	6 038	20 531
pożyczki hipoteczne	88	1 594	1 055	0	(7)	87	88	1 601	968	2 657
kredyty na nieruchomości	0	3 256	2 961	0	35	592	0	3 221	2 369	5 590
klienci instytucjonalni:	0	0	12 781	0	0	791	0	0	11 990	11 990
kredyty w rachunku bieżącym	0	0	458	0	0	20	0	0	438	438
kredyty inwestycyjne	0	0	12 323	0	0	771	0	0	11 552	11 552
Razem	1 563	17 970	27 250	47	83	5 885	1 516	17 887	21 365	40 768

Poniższe tabele prezentują podsumowanie kategorii jakościowych kredytów i pożyczek w procesie restrukturyzacji (*forborne*) wg stanu na 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku.

Stan na 31 grudnia 2021	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto	Udział w ekspozycji
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%
Aktywa, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, ale które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Koszyk 2)	18 728	370	18 358	38,5%
Aktywa dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Koszyk 3)	44 043	14 694	29 349	61,5%
Razem	62 771	15 064	47 707	100,0%

Stan na 31 grudnia 2020	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto	Udział w ekspozycji
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%
Aktywa, w przypadku których nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia (Koszyk 1)	1 563	47	1 516	3,7%
Aktywa, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, ale które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Koszyk 2)	17 970	83	17 887	43,9%
Aktywa dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Koszyk 3)	27 250	5 885	21 365	52,4%
Razem	46 783	6 015	40 768	100,0%

Poniższe tabele prezentują zmianę wartości bilansowych kredytów i pożyczek w procesie restrukturyzacji (*forborne*) w poszczególnych okresach sprawozdawczych.

	wartość netto 1 stycznia 2021	wartość brutto ekspozycji ujętych w okresie	wartość brutto ekspozycji wyłączonych w okresie	zmiana należności w okresie	zmiana odpisów aktualizujących w okresie	wartość netto 31 grudnia 2021
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne:	28 778	9 258	(1 333)	(6 016)	(456)	30 231
kredyty gotówkowe i ratalne	20 531	6 426	(1 333)	(4 888)	(90)	20 646
pożyczki hipoteczne	2 657	1 283	0	(184)	(263)	3 493
kredyty na nieruchomości	5 590	1 549	0	(944)	(103)	6 092
klienci instytucjonalni:	11 990	14 708	0	(629)	(8 593)	17 476
kredyty w rachunku bieżącym	438	0	0	21	(17)	442
kredyty inwestycyjne	11 552	13 303	0	(650)	(8 427)	15 778
kredyty pozostałe	0	1 405	0	0	(149)	1 256
Razem	40 768	23 966	(1 333)	(6 645)	(9 049)	47 707

	wartość netto 1 stycznia 2020	wartość brutto ekspozycji ujętych w okresie	wartość brutto ekspozycji wyłączonych w okresie	zmiana należności w okresie	zmiana odpisów aktualizujących w okresie	wartość netto 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne:	31 632	6 561	(4 052)	(6 066)	703	28 778
kredyty gotówkowe i ratalne	22 698	5 783	(3 221)	(5 560)	831	20 531
pożyczki hipoteczne	2 933	153	(90)	(363)	24	2 657
kredyty na nieruchomości	6 001	625	(741)	(143)	(152)	5 590
klienci instytucjonalni:	12 365	458	0	(208)	(625)	11 990
kredyty w rachunku bieżącym	3	458	0	(8)	(15)	438
kredyty inwestycyjne	12 362	0	0	(200)	(610)	11 552
Razem	43 997	7 019	(4 052)	(6 274)	78	40 768

Wartość przychodów odsetkowych od kredytów i pożyczek w procesie restrukturyzacji (*forborne*) w 2021 roku i 2020 roku przedstawia się następująco.

okres	okres
-------	-------

	od 01.01.2021 do 31.12.2021	od 01.01.2020 do 31.12.2020
	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne:	2 170	2 423
kredyty gotówkowe i ratalne	1 884	2 127
pożyczki hipoteczne	152	120
kredyty na nieruchomości	134	176
klienci instytucjonalni:	1 344	588
kredyty w rachunku bieżącym	24	6
kredyty inwestycyjne	1 248	582
pożyczki hipoteczne	72	0
Razem	3 514	3 011

44.2 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest to ryzyko wystąpienia utraty zdolności do terminowego regulowania zobowiązań Banku na skutek niekorzystnego ukształtowania się struktury aktywów i zobowiązań. Źródłem ryzyka płynności może być niedopasowanie strumieni pieniężnych, nagłe wycofanie depozytów przez deponentów, koncentracja źródeł finansowania oraz portfela kredytowego, utrzymywanie nieadekwatnego poziomu portfela aktywów płynnych, ograniczona płynność aktywów, niedotrzymanie zobowiązań przez kontrahentów Banku lub inna nieprzewidziana sytuacja na rynku finansowym.

Utrzymanie odpowiedniego poziomu płynności wiąże się ze znalezieniem optymalnego rozkładu pomiędzy wielkością potrzeb płynnościowych Banku przejawiających się w zapotrzebowaniu na środki finansowe, a wielkością i kosztem utrzymywanych rezerw płynnościowych pozwalających na generowanie nadwyżki środków pieniężnych. Celem zatem zarządzania ryzykiem płynności Banku jest bilansowanie wpływów i wypływów środków z transakcji bilansowych i pozabilansowych w celu zapewnienia efektywnych kosztowo źródeł finansowania, generowania nadwyżek finansowych i odpowiedniego ich wykorzystania. Bank kształtuje strukturę aktywów i zobowiązań, zapewniającą osiągnięcie zakładanych wskaźników finansowych, przy zaakceptowanym przez Bank poziomie ryzyka płynności oraz w ramach zdefiniowanego przez Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko oraz zdefiniowanej w jego ramach tolerancji na ryzyko płynności określonej przez Zarząd Banku.

Bank kieruje się m.in. następującymi zasadami w procesie zarządzania ryzykiem płynności:

- utrzymywany jest akceptowalny poziom płynności, którego podstawą jest utrzymanie odpowiedniego zasobu aktywów płynnych,
- główne źródło finansowania aktywów Banku stanowią stabilne środki finansowania,
- podejmowane są działania w celu utrzymywania poziomu ryzyka płynności w ramach przyjętego profilu ryzyka,
- nadzorcze miary płynności utrzymywane są powyżej ustalonych limitów.

Zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się na podstawie pisemnych zasad i procedur, w których określone są metody identyfikacji, pomiaru, monitorowania, limitowania oraz raportowania ryzyka płynności. W regulacjach tych określony jest także zakres kompetencji poszczególnych jednostek Banku w procesie zarządzania ryzykiem płynności.

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad zgodnością polityki w zakresie zarządzania płynnością ze strategią i planem finansowym oraz definiuje apetyt na ryzyko płynności. Z kolei Zarząd Banku odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania płynnością oraz monitorowanie efektywności tego procesu. Zarządza on kierunkowo płynnością oraz ustala, w oparciu o przyjęty apetyt na ryzyko płynności, tolerancję na ryzyko płynności, jak również zatwierdza rodzaje i wysokości wewnętrznych limitów i progów ostrzegawczych dla poszczególnych miar płynności. Bezpośredni nadzór nad ryzykiem płynności sprawuje Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami. Odpowiada on m.in.: za strategię finansowania Banku, zatwierdza rodzaje i wysokości wewnętrznych limitów i progów ostrzegawczych dla miar płynności, monitoruje poziom nadzorczych miar płynności w trybie dziennym, ustala wysokość korekt stawek transferowych w ramach systemu wewnętrznych funduszy, sprawuje bezpośredni nadzór i kontrolę nad poziomem płynności w przypadku uruchomienia planu awaryjnego płynności. Za pomiar oraz raportowanie ryzyka płynności odpowiada Departament Ryzyka Finansowego. Operacyjne zarządzanie ryzykiem płynności jest umiejscowione w Departamencie

Skarbu w zakresie płynności krótkoterminowej oraz w Departamencie Kontrolingu w zakresie płynności średnio- oraz długoterminowej.

W celu zapewnienia wysokich standardów zarządzania ryzykiem płynności, zgodnych z najlepszą praktyką bankową, Bank co najmniej raz w roku dokonuje przeglądu oraz weryfikacji zasad oraz procedur, w tym także wewnętrznych limitów płynności.

W celu określenia poziomu ryzyka płynności Bank wykorzystuje różne metody jego pomiaru i oceny, w tym:

- metodę kontraktowej i urealnionej luki płynności,
- badanie stabilności i koncentracji bazy depozytowej,
- metodę nadwyżki aktywów płynnych nad pasywami niestabilnymi,
- limity strukturalne,
- testy warunków skrajnych.

W ramach monitorowania ryzyka płynności Bank przeprowadza szereg testów warunków skrajnych. Na bazie dziennej Bank przeprowadza standardowe testy warunków skrajnych dla dwóch horyzontów czasowych (7 dni oraz 1 miesiąca) dla trzech różnych rodzajów scenariuszy („Run-na-Bank”, „Kryzys Rynkowy”, „Scenariusz Połączony”), które są analizowane w dwóch wariantach („dotkliwym” oraz „mniej dotkliwym”).

Poniższa tabela przedstawia wyniki standardowych dziennych testów warunków skrajnych (pozostająca nadwyżka płynności) Banku wg stanu na 31 grudnia 2021 roku oraz na 31 grudnia 2020 roku i dostosowanych do wymogów stawianych instytucjom kredytowym przez znowelizowaną Rekomendację P.

Stan na 31 grudnia 2021		Rodzaj Scenariusza		
Horyzont czasowy	Wariant	Run-na-Bank	Kryzys Rynkowy	Scenariusz Połączony
		tys. zł	tys. zł	tys. zł
1 miesiąc	Scenariusz dotkliwy	2 160 911	2 454 799	2 257 539
	Scenariusz mniej dotkliwy	2 607 558	2 808 040	2 758 552
7 dni	Scenariusz dotkliwy	2 351 088	2 409 400	2 359 912
	Scenariusz mniej dotkliwy	2 829 004	2 928 899	2 715 070

Stan na 31 grudnia 2020		Rodzaj Scenariusza		
Horyzont czasowy	Wariant	Run-na-Bank	Kryzys Rynkowy	Scenariusz Połączony
		tys. zł	tys. zł	tys. zł
1 miesiąc	Scenariusz dotkliwy	1 706 527	2 064 351	1 871 662
	Scenariusz mniej dotkliwy	2 150 033	2 535 320	2 485 714
7 dni	Scenariusz dotkliwy	1 804 849	1 939 283	1 889 676
	Scenariusz mniej dotkliwy	2 270 110	2 523 149	2 306 561

W scenariuszu „Run-na-Bank” podstawowym elementem będącym podstawą analizy jest utrata zaufania uczestników rynku do Banku przejawiająca się w wypływie środków klientów poprzez zwiększony poziom nieodnawiania niezabezpieczonego finansowania oraz wypływ części środków, których kontraktowy termin wymagalności przypada poza horyzont danego scenariusza. Poziom wypływu środków klientów jest zależny od rodzaju kontrahenta, ale również typu środków oraz cech produktów, których dotyczą (Bank zakłada dla przykładu zwiększone wypływy dla środków internetowych lub produktów posiadających ponadprzeciętne warunki oprocentowania).

W scenariuszu „Kryzys Rynkowy” głównym elementem będącym podstawą analizy jest ograniczenie dostępnego finansowania na rynkach hurtowych oraz spadek wartości aktywów finansowych połączone ze zwiększonym zapotrzebowaniem na środki, zgłaszanym przez klientów poprzez wykorzystywanie udzielonych im zobowiązań pozabilansowych. Dodatkowo w ramach tego scenariusza rozwoju wydarzeń założone zostały restrykcje w wymienialności walut, wystąpienie warunków skrajnych w wielu walutach równocześnie oraz ograniczenie wielkości środków dostępnych w sektorze bankowym, co przekłada się również na wypływ środków klientów w związku z ograniczeniem możliwości kredytowania się przez klientów w sektorze.

„Scenariusz Połączony” stanowi kombinację obu powyższych scenariuszy, w szczególności zakłada on wystąpienie scenariusza „Kryzysu Rynkowego” (szoku systemowego) i wystąpienie ponadprzeciętnych problemów Banku jednocześnie z pojawiającymi się zwiększonymi odpływami środków klientów.

Standardowe testy warunków skrajnych opisane powyżej są dodatkowo uzupełniane o analizy wrażliwości, które badają wpływ zmiany przyjętych założeń na wynik każdego ze scenariuszy. Uzupełnieniem standardowych testów warunków skrajnych są historyczne testy warunków skrajnych, które pozwalają zarówno na monitorowanie zagrożenia w dodatkowych horyzontach czasowych (od kilku dni do 1 roku), jak również o różnej sile natężenia warunków stresowych. Dopełnieniem powyższych analiz są przeprowadzane w okresach kwartalnych odwrotne testy warunków skrajnych, które polegają na określaniu znacząco negatywnego rezultatu, a następnie ustalaniu przyczyn i skutków, które mogłyby do niego doprowadzić. Przynajmniej w okresach rocznych Bank przeprowadza również wewnętrzne kompleksowe testy warunków skrajnych, w których analizuje się wpływ warunków skrajnych na sytuację finansową, płynnościową oraz kapitałową w celu zaplanowania ewentualnych działań nakierowanych na ograniczenie negatywnego wpływu scenariuszy sytuacji kryzysowych.

Testy warunków skrajnych w Banku wykorzystane są do określenia zapotrzebowania Banku na aktywa płynne zarówno w ramach bieżącej działalności, jak również w ramach opracowywania planów finansowych, gdzie minimalna wielkość aktywów płynnych jest definiowana m.in. poprzez prognozy scenariuszy testów warunków skrajnych. Przeprowadzane testy warunków skrajnych dostarczają dodatkowych informacji w zakresie stopnia podatności Banku na zakłócenia powodowane przez czynniki podlegające analizom, a także wykorzystywane są w procesie ustalania wielkości limitów w zakresie ryzyka płynności.

W powiązaniu ze standardowymi testami warunków skrajnych dla ryzyka płynności Bank opracował zestaw Wskaźników Wczesnego Ostrzegania dla identyfikacji zwiększonego ryzyka lub pojawiających się słabych punktów pozycji płynnościowej czy potencjalnego wzrostu zapotrzebowania na płynność. Wskaźniki Wczesnego Ostrzegania identyfikują negatywne trendy, umożliwiają dokonanie oceny ryzyka i ewentualne podjęcie działań redukujących ekspozycję Banku na nowopowstałe ryzyko. Zatem nie tylko same wyniki przeprowadzanych testów warunków skrajnych, ale również i zmiany w czynnikach ryzyka w nich zawartych stanowią element aktywacyjny dla uruchomienia awaryjnych planów Banku w zakresie ryzyka płynności.

W celu ograniczania ryzyka płynności Bank stosuje limity płynności oraz progi ostrzegawcze nałożone na wybrane miary, m.in. na wskaźniki płynności czy niedopasowanie skumulowanych urealnionych przepływów wynikających z aktywów i zobowiązań oraz pozycji pozabilansowych w poszczególnych pasmach czasowych.

Na 31 grudnia 2021 roku wskaźniki płynności kształtowały się w ramach obowiązujących limitów ograniczających ryzyko płynności. Poniższa tabela przedstawia nadzorcze miary płynności obowiązujące wg stanu na 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku.

	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020	Limit
Wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR)	273%	218%	100%
Wskaźnik stabilnego finansowania netto (NSFR)	189%	178%	100%

Bank przygotowuje następujące cykliczne raporty dotyczące ekspozycji na ryzyko płynności:

- raport dzienny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami, Zarządu Banku, Departamentu Skarbu i Departamentu Kontrolingu,
- raport miesięczny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządu Banku,
- raport kwartalny dla Rady Nadzorczej Banku, Komitetu Ryzyka Rady Nadzorczej i Zarządu Banku.

Bank posiada zdefiniowane plany awaryjnego działania w sytuacji nagłych wahań poziomu bazy depozytowej. Z analizy szybko dostępnych źródeł finansowania wynika, iż w sytuacjach hipotetycznie obniżonej płynności, Bank jest w stanie pozyskać środki w odpowiedniej wysokości, bez uruchamiania, tzw. planów awaryjnych. Na 31 grudnia 2021 roku Bank dysponował wystarczającym zasobem aktywów płynnych, aby przetrwać w sytuacji urzeczywistnienia się sytuacji kryzysowych.

Nadwyżka płynności określona zgodnie ze znowelizowaną Rekomendacją P przedstawiała się następująco:

Nadwyżka płynności	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Podstawowa nadwyżka płynności	3 911 768	3 806 001
Rachunki bieżące w bankach	15 817	18 846
Środki w NBP (ponad rezerwę obowiązkową)	149 929	567 342
Dłużne papiery skarbowe	3 191 431	2 884 974
Dłużne papiery NBP	391 867	293 994
Inne papiery dłużne	162 724	40 845
Nadwyżka płynności	3 911 768	3 806 001

Luka kontraktowa po stronie aktywnej charakteryzuje się w przeważającej części długoterminowym profilem, głównie ze względu na pozycje: kredyty udzielone klientom oraz inwestycyjne aktywa finansowe. O ile niemal całość portfela inwestycyjnych aktywów finansowych stanowią płynne papiery emitowane przez Skarb Państwa oraz NBP, które Bank może natychmiast wykorzystać do wygenerowania środków finansowych, to ponad 80% portfela kredytowego Banku przypada na okres powyżej 1 roku. W celu ograniczenia ryzyka wynikającego z takiej struktury portfela kredytowego Bank pozyskuje długoterminowe depozyty od klientów, przeprowadza emisję obligacji własnych oraz koncentruje swoje działania na budowaniu relacji z klientami w zakresie produktów depozytowych bez terminu zapadalności (rachunki bieżące klientów detalicznych) co przekłada się na wysoką stabilność tych środków, a więc długi okres pozostawania w Banku jako stabilne źródło finansowania, co jest uwidocznione w zakresie urealnionej luki płynności.

Urealnione luki płynności

Poniższa tabela przedstawia urealnione luki płynności Banku wg stanu na 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku.

Stan na 31 grudnia 2021	Do 1 miesiąca	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 6 miesięcy	Od 6 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa bilansowe razem	4 108 116	192 464	278 752	544 146	2 643 588	2 670 267
Zobowiązania bilansowe razem	819 745	375 449	366 615	558 732	3 641 408	3 211 003
Luka urealniona bilansowa	3 288 371	(182 985)	(87 863)	(14 586)	(997 820)	(540 736)
Luka skumulowana bilansowa	3 288 371	3 105 386	3 017 523	3 002 937	2 005 117	1 464 381
Zobowiązania pozabilansowe	13 406	20 862	19 778	38 122	39 905	0
Luka urealniona ogółem	3 274 965	(203 847)	(107 641)	(52 708)	(1 037 725)	(540 736)
Luka skumulowana ogółem	3 274 965	3 071 118	2 963 477	2 910 769	1 873 044	1 332 308

Stan na 31 grudnia 2020	Do 1 miesiąca	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 6 miesięcy	Od 6 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa bilansowe razem	3 968 611	179 587	318 836	519 682	2 498 928	2 434 592
Zobowiązania bilansowe razem	1 192 054	366 101	358 245	506 585	3 560 007	3 149 616
Luka urealniona bilansowa	2 776 557	(186 514)	(39 409)	13 097	(1 061 078)	(715 024)
Luka skumulowana bilansowa	2 776 557	2 590 043	2 550 634	2 563 731	1 502 652	787 628
Zobowiązania pozabilansowe	28 834	28 088	18 896	42 603	22 482	0
Luka urealniona ogółem	2 747 723	(214 602)	(58 305)	(29 506)	(1 083 561)	(715 024)
Luka skumulowana ogółem	2 747 723	2 533 121	2 474 817	2 445 311	1 361 750	646 726

Aktywa oraz zobowiązania finansowe Banku według ich daty zapadalności i wymagalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności

Stan na 31 grudnia 2021	Do 1 miesiąca włącznie	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Razem do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem powyżej 1 roku	O nieokreślonej zapadalności	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa									
Kasa oraz środki w Banku Centralnym	315 314	0	0	315 314	0	0	0	0	315 314
Należności od innych banków	15 817	0	0	15 817	0	0	0	0	15 817
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	3	0	0	3	0	0	0	0	3
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	81 514	83 811	376 262	541 587	1 496 216	2 468 358	3 964 574	60 415	4 566 576
Inwestycyjne aktywa finansowe:	399 864	0	237 441	637 305	2 381 705	866 790	3 248 495	11 411	3 897 211
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	399 864	0	237 441	637 305	2 330 224	639 023	2 969 247	0	3 606 552
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie	0	0	0	0	51 481	227 767	279 248	0	279 248
- nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	0	0		0	0		11 411	11 411
Pozostałe aktywa finansowe	67 066	2 899	207	70 172	344	0	344	0	70 516
Aktywa razem	879 578	86 710	613 910	1 580 198	3 878 265	3 335 148	7 213 413	71 826	8 865 437
Zobowiązania pozabilansowe udzielone	33 782	18 680	80 723	133 185	51 999	0	51 999	104 722	289 906

Stan na 31 grudnia 2021	Do 1 miesiąca włącznie	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Razem do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem powyżej 1 roku	O nieokreślonej zapadalności	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania									
Zobowiązania wobec innych banków	4 312	0	0	4 312	0	0	0	0	4 312
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0	12 802	0	12 802	0	12 802
Instrumenty finansowe zabezpieczające	0	0	0	0	16 182	0	16 182	0	16 182
Zobowiązania wobec klientów	557 025	344 192	566 534	1 467 751	204 119	1 050	205 169	6 745 331	8 418 251
Zobowiązania podporządkowane	0	0	0	0	0	99 313	99 313	0	99 313
Pozostałe zobowiązania finansowe	73 215	2 850	6 279	82 344	13 209	1 865	15 074	0	97 418
Zobowiązania razem	634 552	347 042	572 813	1 554 407	246 312	102 228	348 540	6 745 331	8 648 278
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	18 362	0	9 007	27 368	9 007	16 515	25 522	0	52 890

Aktywa oraz zobowiązania finansowe Banku według ich daty zapadalności i wymagalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności

Stan na 31 grudnia 2020	Do 1 miesiąca włącznie	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Razem do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem powyżej 1 roku	O nieokreślonej zapadalności	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa									
Kasa oraz środki w Banku Centralnym	591 331	0	0	591 331	0	0	0	0	591 331
Należności od innych banków	18 883	0	0	18 883	0	0	0	0	18 883
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	0	0	458	458	0	0	0	0	458
Instrumenty finansowe zabezpieczające	0	0	0	0	1 654	0	1 654	0	1 654
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	58 609	95 232	422 688	576 529	1 663 631	2 617 459	4 281 090	63 596	4 921 215
Inwestycyjne aktywa finansowe:	299 993	10 005	260 541	570 539	2 012 501	741 863	2 754 364	10 618	3 335 521
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	299 993	10 005	260 541	570 539	2 012 501	741 863	2 754 364	0	3 324 903
Pozostałe aktywa finansowe	112 145	64	190	112 399	483	0	483	0	112 882
Aktywa razem	1 080 961	105 301	683 877	1 870 139	3 678 269	3 359 322	7 037 591	74 214	8 981 944
Zobowiązania pozabilansowe udzielone	52 809	27 936	74 069	154 814	31 092	0	31 092	140 137	326 043

Stan na 31 grudnia 2020	Do 1 miesiąca włącznie	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Razem do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem powyżej 1 roku	O nieokreślonej zapadalności	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania									
Zobowiązania wobec innych banków	9 355	0	0	9 355	0	0	0	0	9 355
Zobowiązania wobec klientów	966 004	468 824	676 944	2 111 772	227 329	1 052	228 381	5 894 594	8 234 747
Zobowiązania podporządkowane	0	0	0	0	43 070	98 969	142 039	0	142 039
Pozostałe zobowiązania finansowe	68 078	2 370	6 405	76 853	15 277	2 289	17 566	0	94 419
Zobowiązania razem	1 043 437	471 194	683 349	2 197 980	285 676	102 310	387 986	5 894 594	8 480 560
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	14 184	0	487	14 671	1 456	0	1 456	0	16 127

Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania

Bank pozyskuje finansowanie mające na celu zabezpieczenie płynności na jego bezpieczny bieżący rozwój przede wszystkim poprzez:

- rozwój bazy depozytowej klientów w obszarze detalicznym jako główny element wzrostu źródeł finansowania,
- depozyty instytucjonalne jako finansowanie uzupełniające.

Ponadto, w zależności od sytuacji rynkowej i popytu na produkty depozytowe, Bank zakłada również możliwość emisji obligacji krótkoterminowych.

Bank prowadzi również działalność w zakresie pozyskiwania finansowania długoterminowego ukierunkowaną na poprawę płynności długoterminowej przede wszystkim poprzez:

- rozwój bazy depozytów długoterminowych od osób prywatnych,
- emisje własnych obligacji długoterminowych.

Mając na celu optymalne dostosowanie struktury terminowej źródeł finansowania do struktury posiadanych aktywów, przy podejmowaniu decyzji co do finansowania, Bank bierze pod uwagę poziomy nadzorczych miar płynności oraz wewnętrznie ustanowione limity płynności.

Struktura źródeł finansowania Banku dostosowana jest do potrzeb wynikających z jego działalności kredytowej. Dywersyfikacja źródeł finansowania wg stanu na 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku przedstawiono w poniższej tabeli:

	Stan na	Struktura	Stan na	Struktura
	31 grudnia 2021		31 grudnia 2020	
	tys. zł	%	tys. zł	%
Zobowiązania klientowskie - bez środków Poczty Polskiej i Grupy*	8 103 862	88,9%	7 651 751	83,4%
Kapitał własny	404 328	4,4%	633 402	6,9%
Obligacje podporządkowane*	100 000	1,1%	100 000	1,1%
Pożyczka podporządkowana*	0	0,0%	43 000	0,5%
Pozostałe zobowiązania	143 117	1,6%	146 623	1,6%
Zobowiązania Poczty Polskiej i Grupy Poczty*	331 692	3,6%	595 144	6,5%
NBP i inne banki*	18	0,1%	0	0,0%
Wycena instrumentów pochodnych	28 984	0,3%	0	0,0%
Razem	9 112 002	100%	9 169 920	100%

* pozycje obejmują wyłącznie wartości kapitału, natomiast wartości odsetek, ESP oraz rezerw są ujęte z pozycji *Pozostałe zobowiązania*, dodatkowo w pozycji *Zobowiązania klientowskie bez środków Poczty Polskiej i Grupy* ujęte są środki MoneyGram

44.3. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest to ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego Banku oraz jego kapitału w rezultacie wrażliwości na zmienność parametrów rynkowych (cen na rynku). Ryzyko rynkowe dotyczy pozycji bilansowych, jak i pozabilansowych. W Banku ryzyko rynkowe dzieli się na ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe i ryzyko korekty wyceny kredytowej (ryzyko CVA - ang. Credit Valuation Adjustment) i ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych oraz ryzyko koncentracji kapitałowej.

Nadrzędnym celem zarządzania ryzykiem rynkowym w Banku jest optymalizowanie procesu zarządzania ekspozycjami przy jednoczesnej ochronie wyniku finansowego.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się w Banku na podstawie pisemnych zasad i procedur, w których są określone cele zarządzania ryzykiem rynkowym, metody identyfikacji, pomiaru, monitorowania, limitowania oraz raportowania ryzyka rynkowego. W regulacjach tych określony jest także zakres kompetencji poszczególnych jednostek Banku w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym.

W celu zapewnienia wysokich standardów zarządzania ryzykiem rynkowym, zgodnych z najlepszą praktyką bankową Bank dokonuje corocznego przeglądu obowiązujących zasad i procedur.

W Banku występuje organizacyjne wyodrębnienie jednostek odpowiedzialnych za kontrolę, monitorowanie oraz zarządzanie ryzykiem rynkowym.

Raporty ryzyka rynkowego sporządzane są z podziałem na ryzyko stopy procentowej księgi bankowej, ryzyko stopy procentowej księgi handlowej, ryzyko walutowe oraz ryzyko instrumentów pochodnych i papierów kapitałowych.

Dzienne raporty służą do zarządzania operacyjnego ryzykiem rynkowym, natomiast raporty okresowe sporządzane są w celach zarządczych.

Bank zawiera transakcje pochodne na małą skalę, a transakcje IRS rozliczane są za pośrednictwem KDPW_CCP. Wymóg kapitałowy z tytułu CVA wyniósł 0 na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz na dzień 31 grudnia 2020 roku.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych i koncentracji kapitałowej jest w opinii Banku nieznaczące i dotyczyło posiadanych przez Bank udziałów Swift oraz akcji uprzywilejowanych serii A i C zamiennych na akcje zwykłe serii A Visa Inc., które są wynikiem części zapłaty za akcje Visa Europe. Wartość posiadanych papierów kapitałowych została zaprezentowana w nocie 24 Inwestycyjne aktywa finansowe.

W 2016 roku Bank rozpoczął stosowanie rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank posiadał 1 relację zabezpieczającą w ramach rachunkowości zabezpieczeń zawiązaną w styczniu 2020 roku dla portfela kredytów gotówkowych opartych na stawce WIBOR 6M z wykorzystaniem transakcji IRS na kwotę 25 mln zł.

W październiku 2021 roku bank zawiązał dodatkowe powiązania zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń dla portfela kredytów gotówkowych opartych na stawce WIBOR 6M z wykorzystaniem transakcji IRS na łączną kwotę 375 mln zł. Na koniec 2021 roku łączna wartość transakcji IRS w ramach rachunkowości zabezpieczeń wyniosła 400 mln zł. (200 mln zł z datą zapadalności w roku 2023 oraz 200 mln zł z datą zapadalności w roku 2024).

44.4. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko, na jakie narażony jest wynik finansowy oraz kapitały Banku z powodu niekorzystnych zmian stóp procentowych.

Ryzyko stopy procentowej wynika z następujących źródeł:

- ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania – polegającego na niedopasowaniu wielkości przeszacowywanych w danym czasie aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych, ryzyko to wyraża się w zagrożeniu przychodów Banku, w tym przede wszystkim odsetkowych, w sytuacji niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych lub istotnej zmiany struktury przeszacowania pozycji w bilansie powodującej zmiany w wyniku z tytułu odsetek,
- ryzyka bazowego – wynikającego z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp procentowych produktów generujących przychody i koszty odsetkowe, które to instrumenty mają jednocześnie te same okresy przeszacowania,
- ryzyka krzywej dochodowości – polegającego na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku,
- ryzyka opcji klienta – powstającego, gdy klient zmienia wielkość i harmonogram przepływów gotówkowych aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych, do czego ma prawo zgodnie z umową kredytową lub depozytową, bez ponoszenia dodatkowych kosztów oraz z różnymi typami instrumentów dłużnych zawierających opcje typu *call* lub *put*, dające możliwość np. wcześniejszego wykupu instrumentu.

Bank dostosowuje zarządzanie ryzykiem stopy procentowej do rodzaju i skali prowadzonej działalności. W Banku ryzyko stopy procentowej dzieli się na ryzyko stopy procentowej księgi bankowej i księgi handlowej.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest kształtowanie struktury aktywów i zobowiązań, zapewniające ochronę wartości bieżącej oraz wyniku odsetkowego Banku dla księgi bankowej, a także uzyskiwanie korzyści finansowych poprzez zawieranie transakcji w instrumentach stopy procentowej na własny rachunek w ramach księgi handlowej, przy zaakceptowanym poziomie ryzyka stopy procentowej.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej odbywa się w Banku na podstawie pisemnych zasad i procedur, które określają między innymi metody:

- identyfikacji ryzyka,
- wyliczania miar ryzyka (pomiar ryzyka),
- limitowania ekspozycji na ryzyko – określanie dopuszczalnego poziomu ryzyka,
- monitorowania pozycji i zmian w poszczególnych księgach, portfelach oraz poziomu wykorzystania limitów,
- raportowania ekspozycji na ryzyko,
- zabezpieczania ekspozycji narażonej na ryzyko stopy procentowej.

Pomiar i monitorowanie ryzyka stopy procentowej księgi bankowej dokonywane jest m.in. za pomocą następujących miar ryzyka:

- BPV (ang. *Basis Point Value*) – oznacza wyrażone w wartościach pieniężnych ryzyko stopy procentowej, jakie wiąże się z utrzymaniem danej pozycji przy zmianie stóp procentowych o jeden punkt bazowy,

- NII (ang. *net interest income*) – oznacza zmianę wyniku odsetkowego netto będącą różnicą między przychodami i kosztami odsetkowymi przy założonym poziomie zmiany stopy procentowej,
- wartości luki BPV w poszczególnych przedziałach przeszacowania,
- *Duration* – miara ryzyka stopy procentowej interpretowana jako średni czas trwania instrumentu lub portfela,
- wskaźników przedpłat kredytów i zrywalności depozytów dla poszczególnych typów produktów i podmiotów.

Z kolei pomiar i monitorowanie ryzyka stopy procentowej księgi handlowej dokonywane jest m.in. za pomocą następujących miar ryzyka:

- BPV oraz wartości luki BPV w poszczególnych przedziałach przeszacowania,
- wartości zagrożonej (VaR).

Dodatkowo Bank przeprowadza testy warunków skrajnych polegające na analizie wrażliwości, badającej wpływ zmian stóp procentowych na wartość bieżącą pozycji narażonych na ryzyko w oparciu o założone zmiany krzywej dochodowości, a także wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku. Bank w ramach testów warunków skrajnych dokonuje pomiaru swojej ekspozycji z wykorzystaniem zestawu różnych scenariuszy dla ryzyka stopy procentowej. Bank wykorzystuje scenariusze zakładające m.in.:

- nagłe równoległe przesunięcie w górę i w dół krzywej dochodowości na różną skalę,
- nagłe nachylenia i zmiany kształtu krzywej dochodowości (np. rosnące/spadające/niezmienione krótkoterminowe stopy procentowe, kiedy średnioterminowe lub długoterminowe stopy procentowe zmieniają się w innym tempie lub nawet w przeciwnym kierunku),
- ryzyko bazowe (w tym wynikające ze zmian w relacjach między najważniejszymi stopami rynkowymi),
- potencjalne zmiany w zachowaniu różnych rodzajów aktywów lub zobowiązań w ramach zakładanych scenariuszy.

Bank przygotowuje następujące cykliczne raporty dotyczące ekspozycji na ryzyko stopy procentowej księgi bankowej i księgi handlowej:

- raport dzienny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami, Zarządu Banku i Departamentu Skarbu,
- raport miesięczny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządu Banku,
- raport kwartalny dla Rady Nadzorczej, Komitetu Ryzyka Rady Nadzorczej i Zarządu Banku.

Na potrzeby wyliczenia miar ryzyka księgi bankowej wartość bieżąca kredytów i depozytów wyznaczana jest w oparciu o stawki referencyjne wynikające z terminów ich przeszacowania i korekty płynnościowej z wykluczeniem marży komercyjnej realizowanej na produkcie.

W porównaniu do stanu na 31 grudnia 2020 roku w 2021 poziom ryzyka stopy procentowej Banku mierzony miarą BPV wzrósł. Bank na początku roku 2021 zwiększył portfel papierów wartościowych z dłuższymi terminami, a także zawarł transakcje IRS w celu ograniczenia miary NII.

Poniższe tabele przedstawiają poziom ryzyka stopy procentowej księgi bankowej (miara BPV i testy warunków skrajnych - dla przesunięcia krzywej w dół założenie, że oprocentowanie pozycji wrażliwych na ryzyko stopy procentowej nie obniży się poniżej 0%.) według stanu na 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku.

Zestawienie BPV księgi bankowej

	BPV (1 p.b.)	
	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
księga bankowa	(181)	98

Wyniki testów warunków skrajnych na +/- 200 p.b. księgi bankowej

	Zmiana wartości bieżącej księgi bankowej	
	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
- 200 p.b. w dół	36 208	(12 237)
+ 200 p.b. w górę	(33 413)	17 483

W przypadku zmienności wyniku odsetkowego dla potencjalnych zmian stóp procentowych nastąpił w 2021 roku spadek wrażliwości Banku na potencjalne obniżki stóp procentowych w wyniku wydłużenia zapadalności portfela papierów wartościowych i zwiększenia skali zawieranych transakcji IRS oraz podwyżek stóp procentowych na koniec roku 2021. W 2021 roku w 3 miesiącach I półrocza miało miejsce przekroczenie limitu i apetytu w wyniku jednorazowych dużych wzrostów krótkoterminowych depozytów korporacyjnych które zostały równocześnie ulokowane w NBP.

Analiza NII przeprowadzana przez Bank uwzględnia następujące założenia:

- w przypadku spadku stóp: oprocentowanie kredytów nie będzie przekraczało ustawowego oprocentowania maksymalnego a oprocentowanie depozytów (terminowych i rachunków bieżących) nie spadnie poniżej 0%;
- w przypadku wzrostu stóp: dla niewrażliwych rachunków bieżących i oszczędnościowych oprocentowanie nie wzrośnie,
- dla scenariusza spadku stóp procentowych oprocentowanie obligacji skarbowych nie spadnie poniżej 0%,
- zmiana środków opartych na stawkach NBP następuje w terminach posiedzeń RPP.

Poniższa tabela pokazuje zmianę rocznego wyniku odsetkowego w okresie 12 miesięcy następujących po dacie bilansowej przy zmianie stóp o +/- 100 p.b. i założonej niezmienności bilansu wg stanu na dzień bilansowy i na 31 grudnia 2020 roku oraz dla zmian stóp o +/- 25 p.b. wg stanu na 31 grudnia 2021 roku i na 31 grudnia 2020 roku.

	Zmiana rocznego wyniku odsetkowego	
	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
NII -100 p.b. w dół	(46 760)	(60 937)
NII +100 p.b. w górę	24 647	27 628
NII -25 p.b. w dół	(10 824)	(15 135)
NII +25 p.b. w górę	6 162	6 907

W październiku 2021 roku Bank zawiązał nowe powiązania w ramach rachunkowości zabezpieczeń w celu eliminacji ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel kredytów gotówkowych w złotych o zmiennym oprocentowaniu, wynikającego ze zmienności rynkowych stóp procentowych w ciągu okresu objętego zabezpieczeniem. Portfel kredytów indeksowany jest do stopy zmiennej WIBOR 6M. Bank zabezpieczał ryzyko stopy procentowej wynikające ze zmienności przepływów pieniężnych poprzez transakcję *swap* stopy procentowej (IRS) na kwotę 3.755 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2021 roku Bank posiada 400 mln transakcji IRS w ramach rachunkowości zabezpieczeń. W ramach transakcji IRS Bank płaci kupon oparty o zmienną stopę WIBOR 6M, a otrzymuje kupon oparty o stałą stopę od kwoty nominalnej. Transakcje IRS zapadają w roku 2023 (200 mln zł) i 2024 roku (200 mln zł).

W celu pomiaru efektywności zabezpieczenia Bank stosuje metodę tzw. „derywatu hipotetycznego”, polegającą na porównaniu zmian wartości godziwej rzeczywistej transakcji zabezpieczającej z wartością godziwą hipotetycznej transakcji pochodnej, której parametry są dopasowane do parametrów pozycji zabezpieczanej.

Poniżej przedstawione są aktywa i zobowiązania oraz pozycje pozabilansowe Banku sklasyfikowane według kryterium ryzyka stopy procentowej – terminu przeszacowania dla pozycji o oprocentowaniu zmiennym lub terminu zapadalności/wymagalności dla pozycji o oprocentowaniu stałym, według stanu na 31 grudnia 2021 roku oraz 31 grudnia 2020 roku.

Stan na 31 grudnia 2021	Do 1 miesiąca	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesiący do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Aktywa/ zobowiązania nieoprocentowane	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa							
Kasa, środki w Banku Centralnym	271 684	0	0	0	0	43 630	315 314
Należności od innych banków	43 063	0	0	0	0	(27 246)	15 817
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0	0	3	3
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 859 436	1 886 976	713 079	12 033	135	94 917	4 566 576
Inwestycyjne aktywa finansowe:	415 000	0	682 987	2 313 710	877 000	(391 486)	3 897 211
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	415 000	0	682 987	2 263 710	652 000	(407 145)	3 606 552
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie	0	0	0	50 000	225 000	4 248	279 248
- nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	0	0	0	0	11 411	11 411
Rzeczowe aktywa trwałe	0	0	0	0	0	50 669	50 669
Wartości niematerialne	0	0	0	0	0	75 800	75 800
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	0	0	0	0	0	937	937
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	0	0	0	0	0	101 853	101 853
Pozostałe aktywa	0	0	0	0	0	87 822	87 822
Razem aktywa	2 589 183	1 886 976	1 396 066	2 325 743	877 135	36 899	9 112 002

Stan na 31 grudnia 2021	Do 1 miesiąca	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesiący do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Aktywa/ zobowiązania nieoprocentowane	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec innych banków	4 312	0	0	0	0	0	4 312
Zobowiązania wobec klientów	7 401 562	356 488	493 371	178 644	115	(11 929)	8 418 251
Zobowiązania podporządkowane	0	50 000	50 000	0	0	(687)	99 313
Rezerwy	0	0	0	0	0	36 243	36 243
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0	0	120 571	120 571
Kapitały	0	0	0	0	0	404 328	404 328
Razem zobowiązania i kapitały	7 405 874	406 488	543 371	178 644	115	548 526	9 083 018
Luka	(4 816 691)	1 480 488	852 695	2 147 099	877 020	(511 627)	28 984
Pozycje pozabilansowe							Razem
Transakcje stopy procentowej:	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa	0	0	0	660 000	0	0	660 000
Zobowiązania	125 000	175 000	360 000	0	0	0	660 000
Luka	(125 000)	(175 000)	(360 000)	660 000	0	0	0
Luka razem	(4 941 691)	1 305 488	492 695	2 807 099	877 020	(511 627)	28 984

Stan na 31 grudnia 2020	Do 1 miesiąca	Od 1 miesiąca do 3 miesiący	Od 3 miesiący do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Aktywa/ zobowiązania nieoprocentowane	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa							
Kasa, środki w Banku Centralnym	529 166	0	0	0	0	62 165	591 331
Należności od innych banków	17 386	0	0	0	0	1 497	18 883
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0	0	458	458
Instrumenty finansowe zabezpieczające	0	0	0	0	0	1 654	1 654
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 896 236	2 281 453	762 772	7 367	0	(26 613)	4 921 215
Inwestycyjne aktywa finansowe:	355 000	10 000	953 000	1 536 651	317 715	163 155	3 335 521
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	355 000	10 000	953 000	1 536 651	317 715	152 537	3 324 903
- nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	0	0	0	0	10 618	10 618
Rzeczowe aktywa trwałe	0	0	0	0	0	55 710	55 710
Wartości niematerialne	0	0	0	0	0	76 049	76 049
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	0	0	0	0	0	2 191	2 191
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	0	0	0	0	0	37 006	37 006
Pozostałe aktywa	0	0	0	0	0	129 902	129 902
Razem aktywa	2 797 788	2 291 453	1 715 772	1 544 018	317 715	503 174	9 169 920
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec innych banków	9 355	0	0	0	0	0	9 355
Zobowiązania wobec klientów	6 942 703	475 667	633 078	188 426	115	(5 242)	8 234 747
Zobowiązania podporządkowane	43 000	50 000	50 000	0	0	(961)	142 039
Rezerwy	0	0	0	0	0	38 863	38 863
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0	0	111 514	111 514
Kapitały	0	0	0	0	0	633 402	633 402
Razem zobowiązania i kapitały	6 995 058	525 667	683 078	188 426	115	777 576	9 169 920
Luka	(4 197 270)	1 765 786	1 032 694	1 355 592	317 600	(274 402)	0
Pozycje pozabilansowe							Razem
Transakcje stopy procentowej:	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa	0	0	25 000	25 000	0	0	50 000
Zobowiązania	25 000	0	25 000	0	0	0	50 000
Luka	(25 000)	0	0	25 000	0	0	0
Luka razem	(4 222 270)	1 765 786	1 032 694	1 380 592	317 600	(274 402)	0

44.5 Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe jest to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz poziomu jego kapitałów z tytułu niekorzystnych zmian kursów walutowych.

Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ochrona wyniku finansowego z tytułu różnic kursowych oraz uzyskiwanie korzyści finansowych poprzez zawieranie transakcji walutowych na własny rachunek przy zaakceptowanym poziomie ryzyka. Bank ogranicza poziom ryzyka walutowego poprzez przyjęty przez Radę Nadzorczą apetyt w ramach którego wartość całkowitej pozycji walutowej ma nie przekraczać 2% funduszy własnych.

Bank w procesie zarządzania ryzykiem walutowym mierzy to ryzyko poprzez:

- wyliczanie pozycji całkowitej Banku,
- wyliczanie pozycji w poszczególnych walutach,
- wyliczanie wartości zagrożonej (VaR),
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych.

Wartość narażona na ryzyko (VaR) definiowana jest jako maksymalna strata, którą może ponieść Bank w założonym horyzoncie czasowym, z określonym prawdopodobieństwem. Bank wylicza wartości VaR metodą symulacji historycznej przy założeniu 99,2% przedziału ufności i 10-dniowego okresu utrzymywania pozycji.

Testy warunków skrajnych będące dopełnieniem miary VaR dla ryzyka walutowego służą określeniu potencjalnej straty, na jaką narażony jest Bank przy wystąpieniu bardzo niekorzystnych (skrajnych) zmian kursów walutowych.

W procesie zarządzania ryzykiem walutowym Bank codziennie monitoruje:

- wartość pozycji w poszczególnych walutach,
- limity ograniczające wartość VaR oraz całkowitą pozycję walutową,
- limity stop-loss ograniczające wartość straty w okresie dziennym, tygodniowym i miesięcznym.

Statystyka miary VaR dla ryzyka walutowego w 2021 roku oraz wg stanu na 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku

	Wartość minimalna w 2021 roku	Wartość maksymalna w 2021 roku	Wartość średnia w 2021 roku	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
VaR	276	574	482	276	536

Na dzień 31 grudnia 2021 roku całkowita pozycja walutowa kształtowała się poniżej 2% funduszy własnych, w związku z powyższym Bank nie wyznaczał dodatniego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

Poniższa tabela przedstawia wartość całkowitej pozycji walutowej wg stanu na 31 grudnia 2021 roku i na 31 grudnia 2020 roku.

	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Całkowita pozycja walutowa	9 501	11 043

Bank przygotowuje następujące cykliczne raporty dotyczące ekspozycji na ryzyko walutowe:

- raport dzienny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami, Zarządu Banku i Departamentu Skarbu,
- raport miesięczny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządu Banku,
- raport kwartalny dla Rady Nadzorczej, Komitetu Ryzyka Rady Nadzorczej i Zarządu Banku.

Poniższa tabela zawiera zestawienie wartości pozycji walutowych dla USD, EUR, GBP, CHF w 2020 roku według stanu na 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku. Wartość maksymalna, minimalna i średnia zostały przedstawione w odniesieniu do wartości bezwzględnych pozycji (w tys. waluty).

	Wartość minimalna w 2021 roku	Wartość maksymalna w 2021 roku	Wartość średnia w 2021 roku	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys.	tys.	tys.	tys.	tys.
USD	1 900	2 881	2 451	1 966	2 828
EUR	0	357	117	(208)	(283)
GBP	3	71	23	29	20
CHF	14	62	28	28	12

W 2021 roku i 2020 roku ryzyko walutowe Banku kształtowało się na niskim poziomie, co wynikało z niewielkiego udziału aktywów i zobowiązań walutowych w sumie bilansowej (poniżej 2%). Wartość całkowitej pozycji walutowej w roku 2020 nie przekraczała poziomu 2% funduszy własnych, natomiast w roku 2020, na przełomie marca i kwietnia, miało miejsce krótkotrwałe przekroczenie poziomu 2% funduszy własnych.

Poniżej przedstawione są aktywa i zobowiązania oraz pozycje pozabilansowe Banku na 31 grudnia 2021 roku i 31 grudnia 2020 roku według podziału walutowego.

Stan na 31 grudnia 2021	Waluta								Razem
	PLN	EUR		USD		CHF		Pozostałe waluty	
		w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	
Aktywa	tys. zł	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys. zł
Kasa, środki w Banku Centralnym	274 125	40 714	8 852	404	100	0	0	71	315 314
Należności od innych banków	8 427	4 305	936	1 745	430	129	29	1 211	15 817
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	3	0	0	0	0	0	0	0	3
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	4 560 612	5 964	1 297	0	0	0	0	0	4 566 576
Inwestycyjne aktywa finansowe:	3 885 800	116	25	11 295	2 782	0	0	0	3 897 211
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	3 606 552	0	0	0	0	0	0	0	3 606 552
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie	279 248	0	0	0	0	0	0	0	279 248
- nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	116	25	11 295	2 782	0	0	0	11 411
Rzeczowe aktywa trwałe	50 669	0	0	0	0	0	0	0	50 669
Wartości niematerialne	75 800	0	0	0	0	0	0	0	75 800
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	937	0	0	0	0	0	0	0	937
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	101 853	0	0	0	0	0	0	0	101 853
Pozostałe aktywa	82 781	4 914	1 068	127	31	0	0	0	87 822
Razem aktywa	9 041 007	56 013	12 178	13 571	3 343	129	29	1 282	9 112 002

Stan na 31 grudnia 2021	Waluta								Razem
	PLN	EUR		USD		CHF		Pozostałe waluty	
		w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	
	tys. zł	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania									
Zobowiązania wobec innych banków	4 312	0	0	0	0	0	0	0	4 312
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	12 802	0	0	0	0	0	0	0	12 802
Instrumenty finansowe zabezpieczające	16 182	0	0	0	0	0	0	0	16 182
Zobowiązania wobec klientów	8 363 479	51 898	11 284	2 437	600	5	1	432	8 418 251
Zobowiązania podporządkowane	99 313	0	0	0	0	0	0	0	99 313
Rezerwy	36 243	0	0	0	0	0	0	0	36 243
Pozostałe zobowiązania	112 354	8 154	1 773	63	16	0	0	0	120 571
Razem zobowiązania	8 644 685	60 052	13 057	2 500	616	5	1	432	8 707 674
Kapitały	404 328	0	0	0	0	0	0	0	404 328
Razem pasywa	9 049 013	60 052	13 057	2 500	616	5	1	432	9 112 002
Zaangażowanie netto	(8 006)	(4 039)	(879)	11 071	2 727	124	28	850	0
Pozycje pozabilansowe	212 656	2 300	500	(2 300)	(566)	0	0	0	212 656
Aktywa	226 136	2 300	500	0	0	0	0	0	228 436
Pasywa	13 480	0	0	2 300	566	0	0	0	15 780
Luka	204 650	(1 739)	(379)	8 771	2 161	124	28	850	212 656

Stan na	Waluta								Razem
	PLN	EUR		USD		CHF		Pozostałe waluty	
		w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	
31 grudnia 2020									
Aktywa	tys. zł	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys. zł
Kasa, środki w Banku Centralnym	532 325	58 539	12 685	432	115	0	0	35	591 331
Należności od innych banków	4 500	5 377	1 165	6 983	1 858	163	38	1 860	18 883
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	458	0	0	0	0	0	0	0	458
Instrumenty finansowe zabezpieczające	1 654	0	0	0	0	0	0	0	1 654
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	4 913 426	7 789	1 688	0	0	0	0	0	4 921 215
Inwestycyjne aktywa finansowe:	3 324 903	117	25	10 501	2 794	0	0	0	3 335 521
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	3 324 903	0	0	0	0	0	0	0	3 324 903
- nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	117	25	10 501	2 794	0	0	0	10 618
Rzeczowe aktywa trwałe	55 710	0	0	0	0	0	0	0	55 710
Wartości niematerialne	76 049	0	0	0	0	0	0	0	76 049
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	2 191	0	0	0	0	0	0	0	2 191
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	37 006	0	0	0	0	0	0	0	37 006
Pozostałe aktywa	129 838	0	0	64	17	0	0	0	129 902
Razem aktywa	9 078 060	71 822	15 563	17 980	4 784	163	38	1 895	9 169 920

Stan na 31 grudnia 2020	Waluta								Razem
	PLN	EUR		USD		CHF		Pozostałe waluty	
		w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	
Zobowiązania	tys. zł	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania wobec innych banków	9 355	0	0	0	0	0	0	0	9 355
Zobowiązania wobec klientów	8 166 452	59 682	12 933	7 336	1 952	5	1	1 272	8 234 747
Zobowiązania podporządkowane	142 039	0	0	0	0	0	0	0	142 039
Rezerwy	38 863	0	0	0	0	0	0	0	38 863
Pozostałe zobowiązania	98 156	13 352	2 893	6	2	0	0	0	111 514
Razem zobowiązania	8 454 865	73 034	15 826	7 342	1 954	5	1	1 272	8 536 518
Kapitały	633 402	0	0	0	0	0	0	0	633 402
Razem pasywa	9 088 267	73 034	15 826	7 342	1 954	5	1	1 272	9 169 920
Zaangażowanie netto	(10 207)	(1 212)	(263)	10 638	2 830	158	37	623	0
Pozycje pozabilansowe	311 570	(92)	(20)	(13)	(3)	(107)	(25)	(256)	311 102
Aktywa	322 222	1 292	280	0	0	0	0	0	323 514
Pasywa	10 652	1 384	300	13	3	107	25	256	12 412
Luka	301 363	(1 304)	(283)	10 625	2 827	51	12	367	311 102

Pochodne instrumenty finansowe

Bank nie jest aktywnym uczestnikiem rynku instrumentów pochodnych, jednak w 2021 roku zwiększył skalę transakcji IRS w celu obniżenia miary NII na wypadek obniżek stóp procentowych. W ramach operacji wykonywanych przez Bank zawierane są transakcje pochodne w celach zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej i dotyczą one transakcji IRS, OIS i FRA w PLN oraz transakcji FX SWAP. W 2021 roku oraz 2020 roku Bank nie zawierał spekulacyjnych transakcji pochodnych na własny rachunek oraz transakcji pochodnych z klientami.

Bank codziennie wycenia instrumenty pochodne wykorzystując model zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Podstawą wyceny są ogólnodostępne stawki oraz kwotowania rynkowe. Skala zawieranych transakcji na instrumentach pochodnych jest niewielka i dotyczy głównie transakcji zawieranych z bankami posiadającymi ratingi inwestycyjne lub poprzez KDPW CCP (transakcje IRS, OIS i FRA w PLN). Na dzień 31 grudnia 2021 roku Bank posiadał transakcje IRS na łączną kwotę 660 mln zł rozliczane przez KDPW_CCP, na 31 grudnia 2020 roku była to kwota 50 mln zł. W przypadku transakcji zawartych z bankiem nieposiadającym ratingu inwestycyjnego, Bank w wycenie instrumentów pochodnych uwzględnia ryzyko kredytowe kontrahenta. Wartość korekty CVA stosowanej przez Bank polega na przesunięciu krzywej dyskontującej płatności do otrzymania o stałą marżę. Na dzień 31 grudnia 2021 roku i 2020 roku Bank nie posiada transakcji dla których stosuje korektę CVA.

Bank przygotowuje następujące cykliczne raporty dotyczące ekspozycji w instrumentach pochodnych:

- raport dzienny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami, Zarządu Banku i Departamentu Skarbu,
- raport miesięczny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządu Banku,
- raport kwartalny dla Rady Nadzorczej, Komitetu Ryzyka Rady Nadzorczej i Zarządu Banku.

Dodatkowo Bank przeprowadza testy warunków skrajnych polegające na analizie wrażliwości, badającej wpływ zmian stóp procentowych na wycenę instrumentów pochodnych o założone zmiany krzywej dochodowości.

44.6 Ryzyko operacyjne

Bank określa pojęcie ryzyka operacyjnego jako ryzyko poniesienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów technicznych lub ze zdarzeń zewnętrznych. Definicja nie obejmuje ryzyka strategicznego i ryzyka reputacji, którymi zarządza się odrębnie, natomiast uwzględnia ryzyko prawne.

W ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym, Bank zarządza ryzykiem prawnym rozumianym jako ryzyko poniesienia strat na skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji, ich niestabilności, zmian w orzecznictwie, błędnego ukształtowania stosunków prawnych, jakości dokumentacji formalno-prawnej czy niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub innych organów w sprawach spornych prowadzonych z innymi podmiotami.

Zgodnie z przyjętymi założeniami w Banku funkcjonuje struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmująca wszystkie komórki organizacyjne, Oddziały, Placówki i Mikrooddziały. Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest przez wszystkich dyrektorów w podległych im komórkach organizacyjnych i lokalizacjach.

W ramach bieżącego zarządzania podejmowane są działania mające na celu ocenę skali występującego ryzyka, ograniczenie skutków występujących zdarzeń oraz redukcję możliwości wystąpienia ryzyka w przyszłości. Nadzór nad całościowym procesem zarządzania ryzykiem operacyjnym sprawuje Zarząd Banku, a Rada Nadzorcza Banku za pośrednictwem Komitetu Ryzyka sprawuje nadzór nad realizacją postanowień oraz monitorowanie przestrzegania strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym stanowiącej element Strategii zarządzania ryzykiem. Funkcją opiniodawczą w zakresie podejmowanych działań mających wpływ na ryzyko operacyjne pełni Komitet Ryzyka Operacyjnego. Funkcja koordynowania procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym została umiejscowiona w Pionie Ryzyka.

Każdy pracownik w ramach swojego stanowiska pracy identyfikuje zdarzenia ryzyka operacyjnego, które są rejestrowane w dedykowanej do tego celu bazie danych. Zdarzenia są na bieżąco weryfikowane przez tzw. menadżerów ryzyka operacyjnego oraz monitorowane przez komórkę koordynującą zarządzanie ryzykiem operacyjnym w skali całego Banku. Monitorowanie zagrożeń pozwala na podejmowanie działań w zakresie ograniczania skutków zdarzeń oraz wdrażania dodatkowych mechanizmów kontrolnych. Bank nieustannie optymalizuje procesy zarządzania ryzykiem operacyjnym w ramach struktur Banku oraz w obszarze współpracy z Poczta Polska, jak również z podmiotami zewnętrznymi, w szczególności świadczącymi usługi outsourcingowe powierzone na gruncie ustawy Prawo bankowe oraz wytycznych EBA.

W celu zapewnienia wysokich standardów zarządzania ryzykiem operacyjnym zgodnych z najlepszą praktyką bankową, Bank dodatkowo dokonuje corocznego przeglądu między innymi procedur związanych z realizacją Zasad Polityki bezpieczeństwa Banku Poczтового S.A., w tym przeciwdziałaniu praniu brudnych pieniędzy, przeciwdziałaniu przestępczości, zasad organizacji ochrony zasobów, zarządzania ciągłością działania, ochrony danych osobowych, informacji niejawnych i tajemnicy przedsiębiorcy oraz zasad zarządzania bezpieczeństwem informacji w systemach teleinformatycznych.

Bank rejestruje zdarzenia ryzyka operacyjnego i w bazach ryzyka operacyjnego zbiera również informacje dotyczące zdarzeń ryzyka operacyjnego powiązanych z ryzykiem kredytowym, w tym np. informacje na temat przypadków podania nieprawdy w dokumentach wymaganych do udzielenia kredytu.

Działania zaradcze podejmowane przez Bank w roku 2021, które miały na celu ograniczenie poziomu ryzyka operacyjnego, obejmowały między innymi:

- wdrożenie i dalsze doskonalenie nowych narzędzi w obszarze bezpieczeństwa teleinformatycznego, realizowaną rozbudowę narzędzi antyfraudowych do ochrony bankowości elektronicznej i obsługi kart płatniczych oraz modernizację narzędzi w obszarze AML, ryzyka istotne z punktu widzenia swojej działalności,
- wdrożone dalsze udoskonalone formy szkoleniowe w obszarze bezpieczeństwa,
- wzmocnienie świadomości pracowników Banku w zakresie powszechności występowania ryzyka operacyjnego i bezpieczeństwa Banku poprzez różne formy szkoleniowe oraz cykliczną komunikację w zakresie zasad bezpieczeństwa,
- pozyskiwanie zasobów kadrowych o wysokim poziomie kwalifikacji,
- dokonanie pogłębionych przeglądów Kluczowych Wskaźników Ryzyka (tzw. wskaźników KRI) oraz wdrożenie dodatkowych mechanizmów kontrolnych mających ograniczyć nieprawidłowości generujących straty operacyjne,
- realizację decyzji podjętej przez Zarząd Banku o rewizji podejścia do uznawania reklamacji złożonych przez klienta wynikających z orzeczenia tzw. małego TSUE z 11 września 2019 roku.

Rada Nadzorcza Banku za pośrednictwem Komitetu Ryzyka, Zarząd Banku oraz Komitet Ryzyka Operacyjnego otrzymują cykliczne raporty dotyczące ryzyka operacyjnego.

45. Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie adekwatnością kapitałową Banku ma na celu utrzymywanie posiadanych przez Bank kapitałów własnych na poziomie nie niższym, niż wymagany przez zewnętrzne i wewnętrzne regulacje. Regulacje te uzależniają wymagany poziom kapitałów od skali działalności i ryzyka podejmowanego przez Bank.

Mając na uwadze powyższy cel Bank regularnie:

- identyfikuje ryzyka istotne z punktu widzenia swojej działalności,
- zarządza ryzykami istotnymi,
- wyznacza kapitał wewnętrzny, który zobowiązuje się posiadać na wypadek materializacji ryzyka,
- kalkuluje i raportuje miary adekwatności kapitałowej,
- alokuje kapitał wewnętrzny na obszary biznesowe,
- przeprowadza testy warunków skrajnych,
- porównuje potrzeby kapitałowe z posiadanym poziomem kapitałów własnych,
- integruje proces oceny adekwatności kapitałowej z procesem opracowywania Strategii Banku, planów finansowych i sprzedażowych,
- zarządza bilansem w celu ograniczenia wzrostu ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej.

Bank przygotowuje następujące cykliczne raporty w celu bieżącego monitorowania adekwatności kapitałowej:

- raport miesięczny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz dla Zarządu Banku,
- raport kwartalny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitetu Ryzyka Rady Nadzorczej, Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku.

Według stanu na 31 grudnia 2021 roku poziom współczynnika wypłacalność TCR, współczynnika kapitału Tier 1, wewnętrznego współczynnika wypłacalności oraz wskaźnik dźwigni finansowej Banku kształtował się powyżej wymaganego minimalnego poziomu regulacyjnego. W związku z uchyleniem przez Ministra Finansów z dniem 19 marca 2020 roku obowiązku stosowania przez instytucje bufora ryzyka systemowego, minimalny poziom regulacyjny dla współczynnika wypłacalności TCR na koniec grudnia 2021 roku wynosi 10,5%, natomiast dla współczynnika Tier 1 wynosi 8,5%. Minimalna wartość wskaźnika dźwigni wynikająca z rozporządzenia CRR wynosi 3,0%.

Bank dokonuje corocznego przeglądu obowiązujących zasad i procedur.

Fundusze własne i współczynnik wypłacalności

Dla celów wyznaczania funduszy własnych Bank stosuje metody wynikające z Rozporządzenia CRROKU Fundusze własne Banku składają się z funduszy podstawowych Tier 1 (CET1) oraz funduszy Tier 2 w ujęciu jednostkowym (Bank na mocy przepisów Rozporządzenia CRR zwolniony jest z ustalenia wymogów kapitałowych na poziomie skonsolidowanym).

Według stanu na 31 grudnia 2021 roku fundusze podstawowe Tier 1 Banku obejmowały:

- instrumenty kapitałowe spełniające warunki, o których mowa w Rozporządzeniu CRR,
- agio emisyjne związane z instrumentami, o których mowa w punkcie powyżej,
- inne skumulowane inne całkowite dochody, (z wyłączeniem zysków i strat dotyczących zabezpieczenia przepływów pieniężnych),
- kapitały rezerwowe,

- fundusz ogólnego ryzyka, tworzony z odpisów z zysku netto w wysokości uchwalonej przez WZ i przeznaczony na niezidentyfikowane ryzyka działalności bankowej
- i uwzględniały korekty z tytułu:
- wartości niematerialnych według ich wyceny bilansowej,
 - filtrów ostrożnościowych,
 - aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych, w kwocie przekraczającej 10% kapitału podstawowego,
 - MSSF9 w zakresie oczekiwanych strat kredytowych w okresie stosowania przepisów przejściowych.

Według stanu na 31 grudnia 2021 roku fundusze Tier 2 Banku stanowiły środki pieniężne pochodzące z dwóch emisji obligacji podporządkowanych po 50 mln zł każda (przeprowadzonych odpowiednio w 2016 roku oraz 2017 roku). Bank w dniu 15 stycznia 2021 roku dokonał spłaty pożyczki podporządkowanej w związku z zakończeniem okresu określonego w umowie.

Bank od 30 września 2021 rozpoczął stosowanie przepisów w zakresie tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRROKU W sytuacji znacznej przeceny portfela papierów wartościowych w IV kwartale, decyzja ta znacząco podnosi wartość kapitału Tier1 na potrzeby wyliczania miar kapitałowych.

W odniesieniu do danych dotyczących okresu porównywalnego tj. 31 grudnia 2020 roku, Bank zastosował wytyczne EBA z roku 2021 dotyczące ujmowania podzielonego wyniku z lat ubiegłych.

Fundusze własne	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Kapitał podstawowy Tier 1	463 098	623 014
Kapitał własny:	531 837	641 582
Opłacone instrumenty kapitałowe	128 278	128 278
Agio	127 111	127 111
Skumulowane inne całkowite dochody	(62 243)	38 329
Kapitał rezerwowy	211 622	220 795
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	127 069	127 069
Zyski zatrzymane, w tym:	0	(9 173)
Zysk lub strata bieżącego okresu (rocznego)	31 042	(9 173)
Część niezuanego zysku bieżącego (rocznego)	(31 042)	0
Inne korekty funduszy własnych:	(104 544)	(53 506)
Inne wartości niematerialne *	(50 403)	(50 169)
Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	(3 647)	(3 337)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych	(50 494)	0
Przejściowe odwrócenie wpływu MSSF 9	35 805	44 111
Kapitał uzupełniający Tier 2	93 911	100 330
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier 2	93 911	100 330
Fundusze własne	557 009	723 344

* Bank zastosował przepisy Rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/2176 z dnia 12 listopada 2020 roku w wyniku, czego pozycja innych wartości niematerialnych różni się od wartości wykazanej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej o wartość ostrożnie wycenianych aktywów będących oprogramowaniem

Wymogi kapitałowe	Stan na 31 grudnia 2021	Stan na 31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Wymogi kapitałowe dla ryzyka kredytowego, kredytowego kontrahenta, rozmycia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie, w tym dla ekspozycji	255 303	278 828
z wagą ryzyka 2%	17	4
z wagą ryzyka 20%	1 601	2 319
z wagą ryzyka 35%	61 864	68 804
z wagą ryzyka 50%	291	160
z wagą ryzyka 75%	87 720	94 312
z wagą ryzyka 100%	82 816	87 432
z wagą ryzyka 150%	10 722	18 382
z wagą ryzyka 250%	10 272	7 401
z tytułu wkładu do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	64	14
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego	42 493	44 042
Całkowity wymóg kapitałowy	297 796	322 870
Współczynnik wypłacalności	15,0%	17,9%
Tier 1	12,4%	15,4%

W związku z dostosowaniem wyliczeń regulacyjnych wymogów kapitałowych uwzględniających przepisy przejściowe dotyczące złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 oraz przepisy w zakresie tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR, fundusze własne Banku wyliczane dla potrzeb adekwatności kapitałowej według stanu na 31 grudnia 2021 roku są wyższe o 199 mln zł w porównaniu z wyliczeniami funduszy własnych nieuwzględniających rozwiązań przejściowych. Bank zgodnie z *Wytycznymi zmieniającymi wytyczne EBA/GL/2018/01 w sprawie jednolitego ujawniania na podstawie art. 473a rozporządzenia (UE) nr 575/2013 informacji na temat okresu przejściowego służącego łagodzeniu skutków wprowadzenia MSSF 9 względem funduszy własnych w celu zapewnienia zgodności z ukierunkowanymi zmianami rozporządzenia CRR wprowadzonymi w trybie przyspieszonym w odpowiedzi na pandemię Covid-19 (EBA/GL/2020/12 z 11.08.2020)* przedstawia dane wg Załącznika I do w/w wytycznych, tj. wzoru na potrzeby porównania funduszy własnych instytucji oraz współczynnika kapitałowego oraz wskaźnika dźwigni finansowej z uwzględnieniem i bez uwzględnienia zastosowania rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 oraz tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Poniższa tabela prezentuje wpływ stosowanych przepisów przejściowych na wskaźniki kapitałowe wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku oraz okresy poprzednie.

Fundusze własne	31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
	tys. zł	tys. zł
Dostępny kapitał (kwoty)		
1 Kapitał podstawowy Tier 1 (CET 1)	463 098	623 014
2 Kapitał podstawowy Tier 1, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	423 712	578 902
2a Kapitał podstawowy Tier 1, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	303 910	623 014
3 Kapitał Tier 1	463 097	623 014
4 Kapitał Tier 1, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	423 712	578 902
4a Kapitał Tier 1, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	303 910	623 014
5 Łączny kapitał	557 009	723 344

Fundusze własne		31 grudnia 2021	31 grudnia 2020
		tys. zł	tys. zł
Dostępny kapitał (kwoty)			
6	Łączny kapitał, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	517 624	679 232
6a	Łączny kapitał, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	397 822	723 344
7	Aktywa ważone ryzykiem ogółem	3 723 254	4 035 876
8	Aktywa ważone ryzykiem ogółem, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	3 694 834	4 003 385
9	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	12,4%	15,4%
10	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych	11,5%	14,5%
10a	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	8,2%	15,4%
11	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	12,4%	15,4%
12	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	11,5%	14,5%
12a	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	8,2%	15,4%
13	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,0%	17,9%
14	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	14,0%	17,0%
14a	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	10,8%	17,9%
15	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni finansowej	9 173 202	9 426 533
16	Wskaźnik dźwigni finansowej	5,1%	6,6%
17	Wskaźnik dźwigni finansowej, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	4,6%	6,2%
17a	Wskaźnik dźwigni finansowej, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	3,3%	6,6%

Podpisy wszystkich członków Zarządu

28 lutego 2022 roku Jakub Słupiński Prezes Zarządu

28 lutego 2022 roku Michał Leski Członek Zarządu

28 lutego 2022 roku Marcin Ledworowski Członek Zarządu

28 lutego 2022 roku Piotr Piechota Członek Zarządu

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

28 lutego 2022 roku Tomasz Mrotek p.o. Zastępcy Dyrektora
Departamentu Rachunkowości